

TẠP CHÍ CỦA
BỘ GIÁO DỤC
VÀ ĐÀO TẠO

THẾ GIỚI MỖI

422

Đi sứ
ngày nay...
NTU.
điểm thu hút tài năng

TỔNG CÔNG TY HÓA CHẤT VIỆT NAM
CÔNG TY SUPE PHỐT PHÁT VÀ HÓA CHẤT LÂM THAO
LAM THAO FERTIZERS AND CHEMICALS COMPANY

chào thiên niên kỷ mới

Xuân Tân Ty 2001

Sản phẩm

- Supe Lâm Lâm Thao - sản xuất theo TCVN 4440-87	750.000t/năm
- NPK Lâm Thao (5.10.3), (10.10.5), (16.16.5)...	250.000t/năm
- Phân bón cho hoa và cây cảnh	500t/năm
- Axít sunfuric (H_2SO_4) kỹ thuật - sản xuất theo TCVN 5719-1993	260.000t/năm
- Axít sunfuric (H_2SO_4) loại P, Pa - sản xuất theo TCVN 2718-78	120.000t/năm
- Axít sunfuric (H_2SO_4) dùng cho ắc quy - sản xuất theo TCVN 138-64	100.000t/năm
- Natri silicoflorua (Na_2SiF_6) - sản xuất theo TCVN 1446-73	4.000t/năm
- Natri sunfit (Na_2SO_3)	50t/năm
- Natri florua (NaF) loại P	15t/năm
- Natri pyrosunfit ($Na_2S_2O_5$) loại Pa	5t/năm
- Phèn nhôm sunphát - sản xuất theo TCVN 25-88	5.000t/năm
- Phèn kép amoni nhôm sunphát	4.000t/năm
- Natri bisunfit ($NaHSO_3$)	100t/năm
- Ôxy đóng chai	40.000 chai

ĐỊA CHỈ:
HUYỆN LÂM THAO - TỈNH PHÚ THỌ
ĐT: 0210.825131- 0210825139
FAX: 0210.825126

CHI NHÁNH:
HUYỆN CẨM GIANG - TỈNH HẢI DƯƠNG
ĐT: 0320.786454
FAX: 0320.786758

Bạn của nhà nông

SỐ 422

Thứ hai 5.2.2001

THẾ GIỚI MỚI

TẠP CHÍ TRI THỨC TỔNG HỢP RA HÀNG TUẦN

BA LÀN SÓNG CÔNG NGHỆ CAO Ở THẾ KỶ 21

Trương Quỳnh Mai 3

DÙ CHO VẬT ĐỔI SAO DỜI...

Nhất Huy 8

“CÓ TRI THỨC, CUỘC SỐNG CỦA ĐỒNG BÀO
DÂN TỘC SẼ TỐT ĐẸP HƠN”

Nguyễn Thị Lợi - Hương Giang 12

“EM THƯƠNG CÁC CHÁU
NÊN EM KHÔNG SỢ CHẾT”

Trần Thị Nở 16

NTU - ĐIỂM THU HÚT TÀI NĂNG

Nguyễn Toàn 18

NHỮNG ỐNG KÍNH THUỘC VỀ LỊCH SỬ

Xuân Huyền 20

VỤ LÀM BẠC GIẢ LỚN NHẤT NƯỚC ANH

Lam Thi 25

NGHỀ NHẬN MẶT BỌN DU CÔN

Thiếu Lâm 30

NHỮNG ĐIỀU BÍ MẬT VÀ KỲ DIỆU

CỦA MỌI THỜI ĐẠI

Victor Kanduba - Hồ Quốc Vỹ 35

VIỆC DẠY NGHỀ Ở NƯỚC TA TRƯỚC

VÀ ĐẦU THẾ KỶ 20

Lê Nguyễn 38

MÓN RẰN BA MIỀN

Phanxiăng 43

HÀNH TRÌNH HẢI HÙNG CỦA MỘT NHÀ BÁO

MẮC PHẢI “HỘI CHỨNG VÙNG VỊNH”

Marie Claude Dubin - Đinh Công Thành 48

● Tổng Biên tập:
ĐỖ QUỐC ANH

● Phó Tổng Biên tập:
PHÚC TIẾN

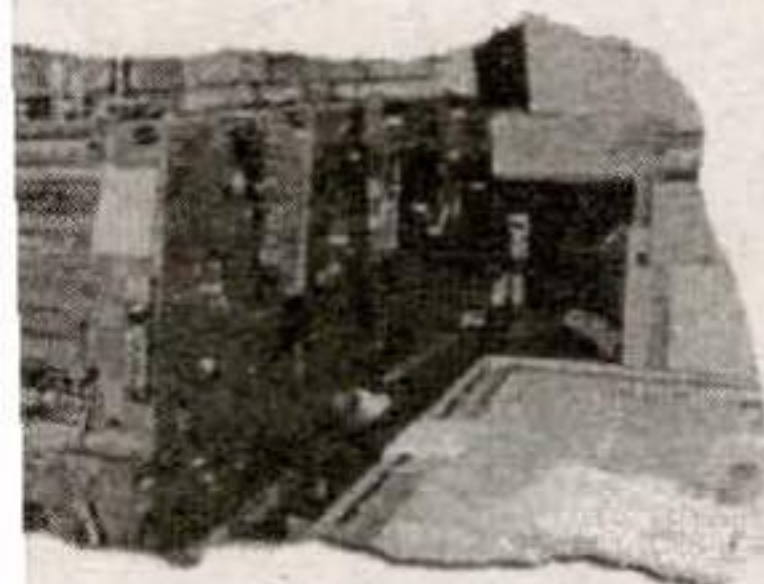
● Thư ký tòa soạn:
VŨ TRỌNG THANH

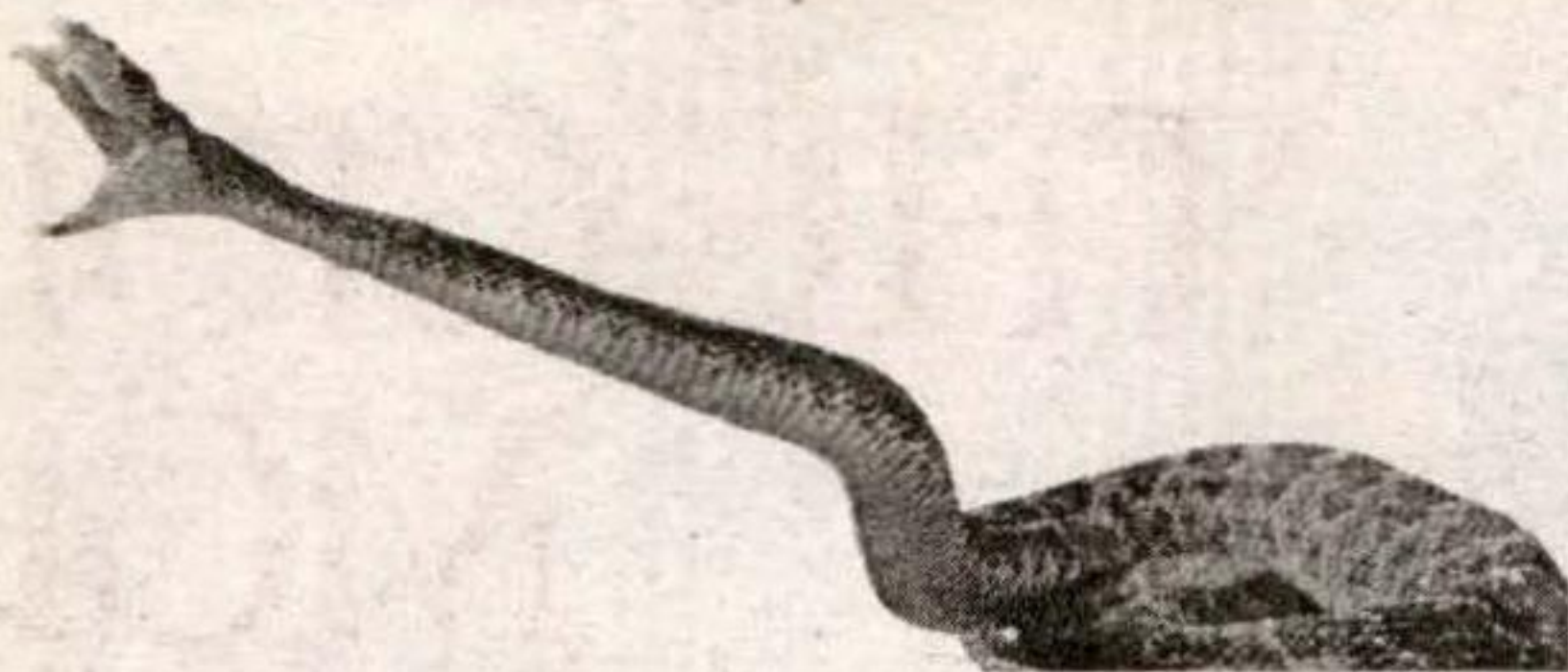
● Trình bày: KIM LAN

● Bìa: MAI VĂN THI

● Hội đồng Biên tập:

GS.TS. hóa học CHÂU DIỆU ÁI, GS.TS. toán học
NGUYỄN CANG, Nhà thơ HUY CẬN, GS. Viện sĩ
sinh học VŨ TUYÊN HOÀNG, GS.TS. triết học
NGUYỄN DUY QUÝ, Nhà báo TRẦN ĐỨC TAM,
Nhà báo HỮU THỌ, GS.TS. văn học LÊ NGỌC
TRÀ, GS.TS. vật lý NGUYỄN CHUNG TÚ

**BẤT NGỜ TẠI PHÒNG TRUNG BÀY
“TIN HAY KHÔNG”**

Phương Bối 53

NGƯỜI GIÁM ĐỊNH PHIM SEX

Hoàng Thương 55

**KHOA HỌC CHỐNG THẦN CHẾT:
CUỘC CHIẾN XUYỀN THẾ KỶ
NHỮNG GÌ ẨN SAU “NƯỚC TĂNG LỰC”?**

Trần Vũ 58

Khanh Khanh 63

KỶ LỤC CỦA LOÀI RẮN

Dạ Thảo 68

KỸ THUẬT CHO MỌI NGƯỜI

Đức Khanh 70

KHÁM PHÁ MỚI VỀ TÌNH DỤC

Thiếu Lâm 74

TỬ VI TẠI CÁC NƯỚC PHƯƠNG TÂY

Phan Nghị 78

NAM PHI: ĐỊA NGỤC TRẦN GIAN CỦA PHỤ NỮ

Hạnh Lê 82

ĐI SỨ NGÀY NAY...

Hương Giang 86

MÓN NGON HÀ NỘI

TRONG MẮT MỘT ĐẦU BẾP PHÁP

Hải Giang 90

BÍ MẬT HÀN MẠC TỬ

Phanxiăng 95

KẺ KHÓC, NGƯỜI CƯỜI

Thảo Nguyên 100

**THẠC SĨ NHA KHOA ĐẦU TIÊN
CỦA THẾ KỶ MỚI**

Phúc Đường 104

SIÊU THỊ BÁCH HỖ

107

- Bìa 1: Cẩm kỳ thi họa. Ảnh: Tô Thanh Nghiệp
- Bìa 4: Ba làn sóng công nghệ cao ở thế kỷ 21 (tr.3)

- Trụ sở: 322 Điện Biên Phủ, Q.10, TP. Hồ Chí Minh. ĐT: 8399050 - 8399055. Fax: (08) 8399053. Email: thegioimoi@hcm.vnn.vn
- Phòng liên lạc phía Bắc: 3B Ông Ích Khiêm, Q. Ba Đình, Hà Nội. ĐT-Fax: (04) 8234489

- Giấy phép xuất bản số 809-GPXB của Bộ VHTT cấp ngày 30-6-1994. ISSN 0868-3433.
- Thiết kế, dàn trang tại Phòng Kỹ thuật vi tính tạp chí Thế Giới Mới.
- Chế bản tại ITAXA và nhà in Trần Phú.
- In tại nhà in ITAXA và nhà in báo Nhân Dân TP. Hồ Chí Minh.

công nghệ cao

Ở THẾ KỶ 21

TRƯƠNG QUỲNH MAI

CUỘC SỐNG TƯƠNG LAI CỦA CON NGƯỜI ĐANG ĐƯỢC ĐỊNH ĐOẠT BỞI NHỮNG LÀN SÓNG THAY ĐỔI CÔNG NGHỆ CỦA HÔM NAY. CÓ NHỮNG CON SÓNG ĐÃ NỔI LÊN CUỒN CUỘN. CÓ NHỮNG CON SÓNG HÃY CÒN LẤN TẤN NGOÀI KHƠI XA, NHƯNG CHẮNG BAO LÂU NỮA KHI TỚI GẦN BỜ - NĂM 2020 - CHẮC CHÚNG SẼ TRÀO DÀNG VÀ CUỐN CUỘC SỐNG CỦA CHÚNG TA ĐẾN BỜ BẾN MỚI, KHÁC XA NGÀY HÔM NAY.

Làn sóng thứ nhất: công nghệ số

Theo định luật More (TGM đã giới thiệu trên số Xuân Tân Ty 421, tr.8, trong bài *5 bước tiến khoa học ở thế kỷ 21*), cứ 18 tháng hoặc 24 tháng, năng lực xử lý của các bộ vi xử lý sẽ tăng gấp đôi. Nói cách khác, trong 20 năm tới, các bộ vi xử lý Pentium với kích cỡ như hiện nay sẽ có năng lực tăng thêm 10.000 lần. Tuy nhiên, trong thực tế, sự thay đổi còn diễn ra nhanh hơn cả định luật More:

1. Rất nhiều loại thiết bị điện cơ sẽ biến mất trên thị trường, nhường chỗ cho những thiết bị có độ tin cậy cao hơn. Các phương tiện lưu trữ thông tin như các loại CD, DVD, VCR và băng cassette cũng sẽ biến mất; nhờ những tiến bộ không ngừng trong công nghệ nén số liệu, các bản nhạc và các bộ phim choán ngày càng ít bộ nhớ trong khi dung lượng của các bộ nhớ lại tăng lên theo cấp số nhân. Các thiết bị lưu trữ theo tiêu chuẩn MP3 trong vòng

20 năm tới sẽ có khả năng chứa 128Mb (dung lượng hiện thời) nhân lên 10.000 lần. Dung lượng này đủ để lưu trữ hơn 200 bộ phim truyện dài. Ngay cả các bộ phim có độ phân giải cao, vốn “ngốn” rất nhiều bộ nhớ, cũng chẳng thể làm sút mẻ khả năng của các bộ nhớ trong việc thỏa mãn nhu cầu lưu trữ phim của mọi người. Các máy quay và chiếu phim cũng sẽ trở nên lỗi thời bởi vì kỹ thuật quay phim số với độ phân giải cao và các bộ điều biến ánh sáng kỹ thuật số không hề dùng đến các bộ phận cơ học sẽ thay thế cho các đồng nghiệp cũ của chúng. Có thể đánh cược với phần chắc thắng trong tay rằng các máy chụp ảnh và các máy chiếu slide sẽ trở thành những đồ vật quý hiếm và các cửa hiệu đồ cổ sẽ là nơi thích hợp nhất đối với chúng. Thêm nữa, các nút bấm cơ học trên hàng loạt các thiết bị điện-điện tử dân dụng, từ máy truyền hình cho đến các máy điện thoại cũng chấm dứt sự tồn tại, cơ cấu điều khiển bằng tiếng nói trở nên hiện thực nhờ các bộ xử lý tín hiệu tinh vi và rẻ tiền thế chân chúng.

2. Ký tên vào một văn bản pháp lý sẽ được xem như một điều kỳ cục bởi vì nhận dạng sinh học sẽ trở thành một điều thường nhật, bao gồm đồng tử (con người mắt), vân tay và các hệ thống nhận dạng tiếng nói. Trên thực tế, bản thân bạn sẽ trở thành dấu hiệu nhận dạng của chính bạn, một dấu hiệu nhận dạng không thể nào lặp lại được.

3. Các bộ phim, trong đó âm nhạc do các dàn nhạc “sống” biểu diễn, sẽ chỉ có thể tìm được trong các kho lưu trữ. Âm nhạc máy tính

bắt đầu thâm nhập vào phim ảnh và sẽ thay thế hoàn toàn âm nhạc “sống”. Phần lớn các bản hợp xướng trong các bộ phim cũng sẽ chỉ là tác phẩm của các máy tính chứ không phải của các ca sĩ.

4. Việc khảo sát số người xem các chương trình truyền hình sẽ trở nên rất dễ dàng vì phần lớn truyền hình sẽ được nối vào mạng băng rộng liên lạc hai chiều. Nhờ đó, các hãng truyền hình biết được ngay số lượng người xem vào mỗi thời điểm. Thêm vào đó, nhờ công nghệ nhận dạng sinh học, các hãng truyền hình có thể biết được ai đang xem, họ đang làm gì với thiết bị điều khiển từ xa.

5. Nhiều thiết bị công nghệ tương tự sẽ biến mất, nhường chỗ cho các thiết bị công nghệ số tiên tiến hơn. Các đài truyền hình và đài thu thanh kỹ thuật tương tự cùng với đèn hình điện tử sẽ bị “cất kho”. Truyền hình quảng bá kỹ thuật số có khả năng cung cấp một số kênh lớn gấp 10 lần trong cùng một băng tần số sẽ là tiêu chuẩn. Truyền hình, radio kỹ thuật số sẽ đảm bảo chất lượng âm thanh - hình ảnh tốt hơn rất nhiều. Các loại màn hình phẳng tiết kiệm năng lượng và gọn nhẹ sẽ “thổi bay” các đèn hình điện tử công kênh. Các nguồn sáng diode phát quang vừa có thời gian sống lâu vừa tiết kiệm năng lượng sẽ thống trị thị trường các đèn sợi đốt hiện nay. Các thiết bị điện thoại di động kỹ thuật tương tự và modem cũng sẽ mãi mãi đi vào dĩ vãng bởi vì chúng sẽ được thay thế bởi các hệ thống kỹ thuật số hiện đại hơn nhiều. Tuy nhiên, sẽ tốt hơn

nếu thông tin di động trở nên tin cậy hơn, nhưng khả năng dễ xảy ra hơn cả là thông tin di động sẽ vẫn chỉ ở mức độ như ngày nay về độ tin cậy, thông tin di động sẽ chỉ chuyển tải dữ liệu nhiều hơn, kể cả phim ảnh. Thật không may, giảm sút độ tin cậy lại dường như là mặt trái của tiến bộ công nghệ, điều giải thích tại sao máy tính lại hay bị hỏng hơn truyền hình rất nhiều.

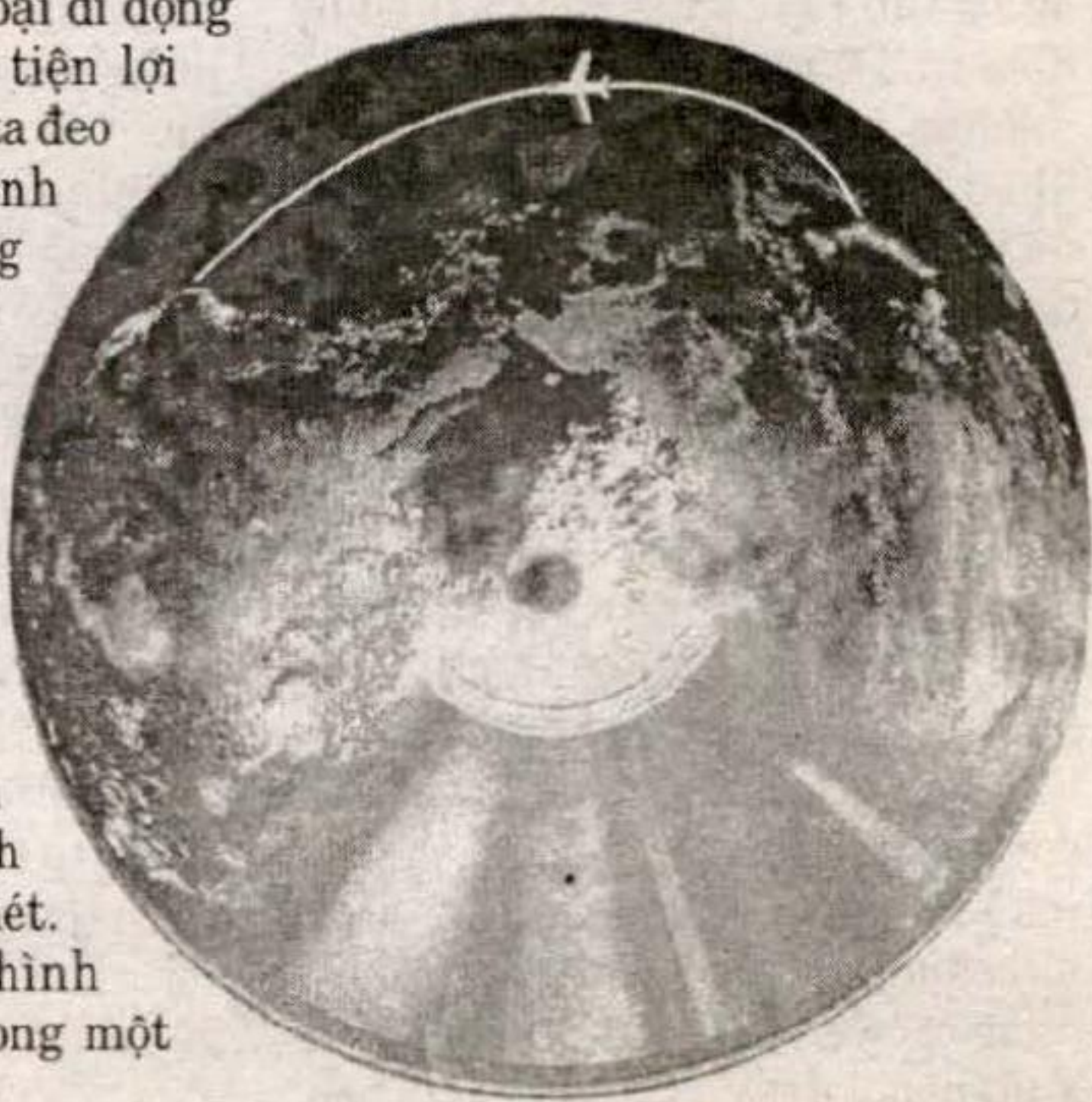
6. Chúng ta sẽ tự hỏi tại sao ta chưa bao giờ làm chủ các kho phần mềm, băng hình và băng cassette? Kết nối băng rộng mạng viễn thông tin học sẽ là cách phân phối các chương trình phim, âm nhạc và phần mềm đơn giản hơn rất nhiều. Phân phối nội dung trên mạng viễn thông tin học cũng rẻ tiền hơn nhiều: không chi phí lưu thông, không người trung gian, không cần lưu trữ các số liệu kiểm kê.

7. Chúng ta sẽ rất khó tìm được một ai cầm máy điện thoại di động kể bên tai để nghe. Sẽ tiện lợi hơn rất nhiều khi chúng ta đeo máy ở cổ tay hay quanh hông và kết nối nó bằng vô tuyến với một tai nghe và một microphone nhỏ.

8. Các thiết bị định vị qua vệ tinh sẽ có mặt ở khắp mọi nơi, trong máy điện thoại di động, trong sổ tay điện tử cá nhân, đồng hồ đeo tay... Bạn sẽ biết được mình đang ở đâu với độ chính xác cỡ vài chục centimét. Như vậy, khó có thể hình dung ra ai đó bị lạc trong một thế giới như vậy.

9. Các bạn sẽ chẳng còn bao giờ gặp lại thư quảng cáo. Các hãng quảng cáo sẽ in trực tiếp các thông tin quảng cáo tại nhà hay cơ quan của bạn thông qua các kết nối trực tuyến của bạn với mạng viễn thông tin học, không cần bạn tâm đến chi phí in ấn và chi phí gửi bưu điện. Bạn sẽ không thể gọi các thông tin nhận được là thư quảng cáo. Các hãng quảng cáo sẽ biết rất rõ về bạn qua việc kiểm soát các hàng hóa mà bạn hay mua và gửi đến bạn các thông tin về sản phẩm mà sớm hay muộn bạn sẽ mua. Các thùng thư cũng sẽ trở nên lỗi thời vào thời đại mà việc in ấn bảo đảm các bưu phẩm từ xa, tại nhà hay tại cơ quan là một việc bình thường.

10. Các diễn viên đóng thế các pha nguy hiểm trên phim ảnh (cascadeur) sẽ thất nghiệp bởi "diễn xuất" của các "diễn viên máy tính" sống động một cách kinh ngạc làm

cho việc sản xuất những phim như vậy an toàn và rẻ tiền hơn rất nhiều.

Làn sóng thứ hai: công nghệ gen

Gen giữ vai trò trong việc chỉ huy các tế bào sản xuất ra các protein, những viên gạch tạo ra sự sống. Các liệu pháp khác nhau có lẽ sẽ dần xuất hiện trên thị trường tùy theo mức độ phức tạp của các tập hợp protein, bắt đầu với các protein có tính năng chữa trị (ví dụ như hormone tăng trưởng), tiếp đến là các kháng thể, sau đó là các tế bào tron vẹn và cuối cùng là các cơ quan của cơ thể. Bác sĩ sẽ kê đơn các liệu pháp y học mới này bằng cách đặt các gen khỏe mạnh vào các tế bào mắc bệnh, "lừa" các gen của một loại tế bào để biến chúng thành một loại tế bào khác mà chúng ta có thể sử dụng để thay thế các mô bị bệnh.

Dự báo các loại thuốc chữa bệnh nào sẽ bị thay thế bởi liệu pháp gen là việc vừa dễ lại vừa khó hơn dự báo những gì sẽ xảy ra với thiết bị điện tử. Dễ hơn bởi vì thời gian thử nghiệm lâm sàng phải kéo dài có khi đến 10 năm, như vậy chúng ta đã biết các loại thuốc có thể sẽ được đưa vào sử dụng trong 10 năm tới vì chúng đang được thử nghiệm. Khó hơn bởi vì những tiến bộ trong sinh học không tuân theo một quy luật rõ ràng như thực tế đã cho thấy đối với tiến bộ trong công nghệ số.

11. Trong y học hiện nay, huyết học vẫn phải dựa vào nguồn máu hữu hạn do những người hiến máu cung cấp. Trong tương lai, nguồn máu hiến này sẽ được thay thế bởi máu được tổng hợp ngoài cơ thể hay bằng các yếu tố làm đông cũng sản xuất bên ngoài cơ thể với các tế bào

được biến đổi về gen.

12. Việc điều trị bệnh hói đầu sẽ đơn giản đi rất nhiều bởi các bác sĩ da liễu học được cách làm cho các mô da đầu nuôi các mầm tóc mọc dài ra. Các phương thuốc chống bạc tóc cũng sẽ biến mất dần nhờ liệu pháp gen cho phép hồi phục các sắc tố melanin đối với các mô đã già hóa. Dù phương pháp điều trị bệnh hói đầu bằng gen mới chỉ ở giai đoạn nghiên cứu ban đầu, nhưng lợi nhuận mà phương pháp chữa trị này hứa hẹn đã đảm bảo chắc chắn rằng rất nhiều vốn sẽ được tiếp tục đổ vào lĩnh vực này để đi đến tận gốc rễ của vấn đề.

13. Hàng năm, có đến 600.000 trường hợp phẫu thuật tắc động mạch vành. Trong tương lai, những cuộc phẫu thuật đau đớn và làm suy kiệt người bệnh này sẽ trở nên lỗi thời. Các bác sĩ tim mạch sẽ sử dụng ngay vũ khí là nguồn gen của chính bệnh nhân để nuôi lớn những mạch máu, thay cho những mạch máu bị tắc. Các kết quả thí nghiệm lâm sàng khả quan mới đây cho thấy nuôi mạch máu là biện pháp chữa trị rất có triển vọng đối với bệnh tim và bệnh tử chi trước năm 2020.

14. Những người mắc bệnh tiểu đường sẽ có thể chia tay với việc tiêm insulin hàng ngày. Một phương pháp điều trị hiệu quả hơn nhiều: các bác sĩ sẽ cấy các tế bào khỏe vào tuyến tụy.

15. Các bệnh về gen có nguồn gốc từ sự biến đổi một gen hay hoán đổi vị trí một số gen cùng hoạt động với nhau. Có lẽ bệnh về gen đầu tiên được tiết trừ sẽ là bệnh do một gen bị biến đổi gây ra bởi các bác sĩ

có thể tấn công vào vị trí bị rối loạn một cách chính xác hơn. Các bệnh rơi vào nhóm này gồm có chứng xơ hóa nang, chứng cholesterol cao di truyền, chứng thoái hóa thần kinh Huntington, bệnh Duchene (một dạng loạn dưỡng cơ) và bệnh Tay-Sach. Trong chừng mực nào đó, nghiên cứu về gen đã cung cấp các biện pháp điều trị những bệnh nêu trên, những người mang trong mình những gen bị biến đổi hay hoán vị có thể được xác định và sẽ được khuyên bảo trước về nguy cơ truyền lại cho con cháu những rối loạn về gen.

16. Các loại thuốc giảm khả năng miễn dịch nhằm ngăn ngừa việc đào thải các cơ quan ghép sẽ không còn cần thiết trong tương lai bởi các bác sĩ biết tạo và nuôi lớn các cơ quan thay thế ngay từ các mô của bản thân người bệnh.

17. Trong ung thư học, hóa trị liệu vốn tiêu diệt cả tế bào khỏe mạnh lẫn tế bào ung thư sẽ mất dần ý nghĩa khi xuất hiện các phương pháp điều trị trên cơ sở gen. Các kỹ thuật đang phát triển bao gồm: tiêm nhiễm các ung thư bằng virus làm cho các tế bào ung thư trở nên dễ bị tấn công hơn bởi thuốc chống virus và thuốc kháng sinh; tạo ra các kháng thể tấn công các tế bào ung thư; lấy riêng các tế bào ung thư ra khỏi cơ thể, dùng kỹ thuật gen để thay đổi chúng, đưa chúng trở lại cơ thể như là vắc xin kích thích hệ thống miễn dịch cơ thể.

Làn sóng thứ ba: công nghệ tiết kiệm năng lượng

18. Dầu mỏ, than đá cạn kiệt

dẫn ngày càng thúc đẩy sự đổi mới công nghệ nhằm tiết kiệm năng lượng và sử dụng các nguồn năng lượng mới. Các động cơ nhiên liệu đốt trong sẽ không còn được bày bán nữa bởi vì xe hơi sẽ chạy bằng động cơ điện, động cơ hỗn hợp điện/khí... Dù hiệu quả sử dụng nhiên liệu được cải thiện, vận tải đường dài bằng xe hơi ở Mỹ chắc sẽ ngày càng thu hẹp như từng xảy ra tại châu Âu, nơi có giá khí đốt đã khá cao.

19. Các tháp làm lạnh tại các tòa nhà công nghiệp sẽ không được dùng nữa bởi chúng để lãng phí quá nhiều nhiệt năng. Chúng sẽ được thay thế bởi các thiết bị làm lạnh theo công nghệ giống như trong các tủ lạnh chạy ga. Nhiệt lượng tỏa ra được thu hồi để làm nóng nước và sản xuất điện năng.

20. Các bao bì bằng chất dẻo và rất nhiều dụng cụ nội trợ bằng chất dẻo sẽ chỉ tồn tại trong ký ức. Thay thế chất dẻo có nguồn gốc từ dầu hỏa sẽ là họ polymer sinh học được chế tạo từ bột ngô. Một số sản phẩm đã có nhưng hãy còn quá đắt so với các hợp chất chế tạo từ các sản phẩm hóa dầu tạm thời là rẻ.

Cho tới đây, chúng ta mới hướng tầm nhìn đến năm 2020 và mới chỉ tính đến tác động của những tiến bộ của kỹ thuật số, công nghệ gen và giá dầu hỏa. Sau năm 2020, công nghệ nano, máy tính quang học, phòng sinh học và tổng hợp hạt nhân sẽ còn biến đổi sâu sắc tương lai của loài người mà hiện nay chúng ta cũng thật khó có một ý niệm dù chỉ lơ mờ.

(Theo Discover, 1.2001)

Dù cho **VẬT ĐỔI SAO DỜI...**

Cây bút chì đã có lịch sử hơn 4 thế kỷ

NHẤT HUY

Nền văn minh nhân loại đã và đang trải qua những biến đổi to lớn về văn hóa, ngôn ngữ và khoa học kỹ thuật. Sự đổi thay diễn ra từng ngày, từng giờ trên mọi mặt của đời sống, từ đồ dùng sinh hoạt, phương tiện đi lại cho đến các tiện nghi vui chơi, giải trí... Tuy nhiên, trong tương lai vẫn có nhiều thứ... “vũ như cần” đối với đời sống con người, ít nhất là 20 năm tới. Tạp chí Discover đã đề cử một danh sách khá thú vị sau đây.

Nhà ở

Chuyện “an cư lạc nghiệp” vẫn giữ nguyên giá trị trong hầu hết các gia đình trên thế giới, chỉ ít từ nay đến năm 2020. Sự trưởng thành của mỗi cá nhân trong xã hội tương lai vẫn gắn bó với ngôi nhà, dù chỉ là “một túp lều tranh, hai quả tim vàng” hay bất kỳ một kiểu nhà nào khác! Đến năm 2020, một căn “nhà cho ra nhà” vẫn là khát khao cháy bỏng của nhiều người trong xã hội chúng ta, nếu diện tích Trái đất không... tự nhân đôi lên! Tại Mỹ, theo thống kê của các sở nhà đất và phát triển đô thị, hiện có 110 triệu căn hộ và 70% trong số này vẫn sẽ không có gì thay đổi sau 20 năm nữa.

Những cây bút chì

Ra đời năm 1565, cây bút chì lần đầu tiên được một bác sĩ người

Thụy Sĩ mô tả như là “một cây gậy bằng gỗ có thể viết được”. Cây bút chì có một lịch sử phát triển rất chậm và chỉ thật sự được ổn định hình dáng từ hơn một thế kỷ qua. Theo Henry Petroski, tác giả của quyển *The Pencil: a History of Design and Circumstance* (Cây bút chì: lịch sử thiết kế và hoàn cảnh sử dụng), doanh số bán bút chì trong tương lai vẫn tăng bất chấp cuộc cách mạng về xử lý văn bản có diễn ra như thế nào đi nữa. Lý do để cây bút chì tồn tại chính nhờ ở những đặc điểm thuận tiện của nó như có thể viết đi xóa lại dễ dàng, có thể chuốt nhọn chỉ bằng một con dao nhíp, đặc biệt là... không cần pin, không cần mực mà giá lại rẻ! Theo Henry, hình ảnh những cây bút chì được bày bán tại các cửa hàng văn phòng phẩm vẫn sẽ tồn tại, ít nhất đến năm

2020.

Những cuốn sách

Nicholas Negroponte, giám đốc Phòng thí nghiệm truyền thông của MIT (Viện Công nghệ Massachusetts - Mỹ) dự báo rằng trong tương lai sẽ có nhiều cuốn sách được in bằng những loại vật liệu “giống như giấy”, đặc biệt là có thể “viết lại” khi cần thiết. Nhiều phòng thí nghiệm trên thế giới đang chế tạo và thử nghiệm các loại sách có “giao diện giả giấy” này và hy vọng ít nhiều thành công. Tuy nhiên, những quyển sách in trên các loại giấy truyền thống vẫn sẽ mặc nhiên tồn tại và được sử dụng, tiếp tục lịch sử hơn 500 năm của chúng. Đó là những quyển sách bền chắc, rẻ, nhẹ, dễ cất giữ và khó trộm cắp (số lượng lớn). Độ phân giải hình ảnh và chữ viết của một trang sách thông thường đạt đến 1.440.000dpi (dots per square inch), nét hơn độ phân giải của một màn hình máy tính bình thường gấp 277 lần! Với những đặc tính ưu việt này, bất kỳ một loại sách điện tử (e-book) nào trong tương lai cũng khó có thể qua mặt được loại sách giấy truyền thống, ít nhất trong vòng 20 năm nữa.

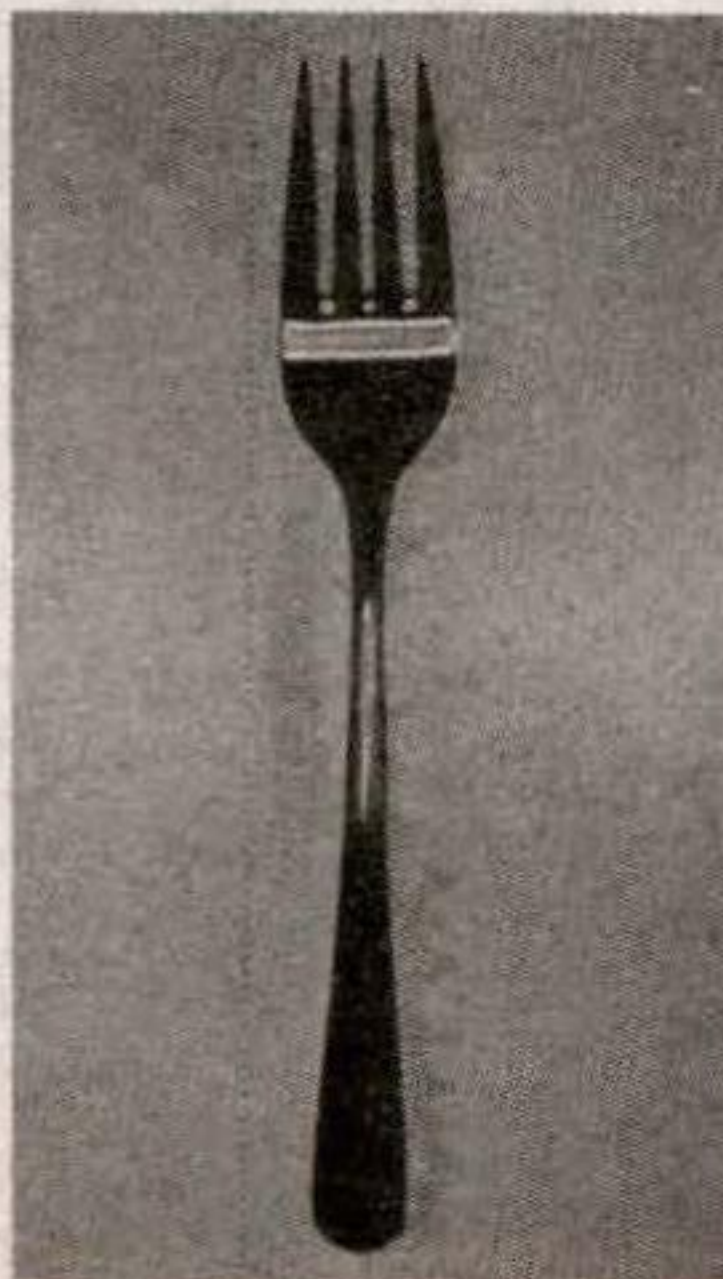
Tiền giấy

Nhiều người cho rằng trong tương lai, những tấm “thẻ thông minh” sẽ thay thế cho

tiền mặt trong giao dịch thanh toán hàng ngày. Thế nhưng, theo một báo cáo của Cơ quan nghiên cứu tiền tệ Anh, tiền giấy vẫn sẽ được tiếp tục sử dụng như mức độ hiện nay ít nhất vài thập niên nữa. Tiền giấy vẫn là phương thức thanh toán ưu tiên đối với các ngân hàng có lợi nhuận chủ yếu từ hệ thống ATM (máy rút tiền tự động) do chi phí thấp trong khâu phân phối. Tiền giấy cũng dễ dàng “sang tay”, hoặc có thể được cất giấu gọn gàng và “vượt biên” không để lại dấu vết. Với những đặc điểm “ưu việt” này, sự tồn tại tiếp tục của tiền giấy trong giao dịch, thanh toán trong vài chục năm tới đây là điều hoàn toàn có thể.

Những dụng cụ trên bàn ăn

Năm 1611, một người Anh tên là Thomas Coryat đã mang theo những cái nĩa trong cuộc hành trình từ Ý sang Anh. Ông phổ biến cách sử dụng của công cụ này và đã bị nhiều người chế nhạo vào thời đó. Thế nhưng ngày nay, nĩa và những người bạn đồng hành của nó từ thời tiền sử là dao và muỗng đã trở thành bộ “ba người lính ngự

Nĩa - một trong bộ ba dụng cụ bàn ăn không thể thiếu của người châu Âu

lâm” không thể thiếu trên các bàn ăn của người châu Âu. Theo Petroski, tác giả quyển sách *The Evolution of Useful Things* (Quá trình phát triển của các vật dụng hữu ích), bộ ba dụng cụ dao, muỗng, nĩa này vẫn sẽ tiếp tục có mặt trên bàn ăn của người phương Tây ít nhất trong 20 năm nữa. Còn tại phương Đông, những đôi đũa cũng vẫn sẽ tiếp tục “làm tròn nhiệm vụ” trong bữa ăn của mỗi gia đình như một biểu hiện của giá trị văn hóa đã có từ hàng ngàn năm qua.

Máy bay phản lực chở khách

Khái niệm về một chiếc máy bay siêu thanh, máy bay của tầng bình lưu đang lôi cuốn sự nghiên cứu, chế tạo của nhiều nhà kỹ thuật. Riêng bộ phận nghiên cứu vận tải dân dụng tốc độ cao của NASA (Cơ quan Quản trị hàng không và không gian Mỹ) đang dự kiến cho ra đời loại máy bay mới có khả năng chuyên chở khoảng 300 hành khách trở lên và bay với vận tốc 2.400km/giờ. Loại máy bay này có thể được sản xuất đại trà trong 15 năm nữa. Tuy nhiên, tuổi thọ trung bình của một chiếc máy bay hiện đại chuyên chở hành khách là hơn 20 năm. Do vậy, những chiếc máy bay nhỏ và chật chội vẫn có thể phải phục vụ các “thượng đế” cho đến năm 2020. Những thành tựu mới nhất (nếu có) trong việc thiết kế chế tạo một loại máy bay mới cũng chỉ có thể được ứng dụng và đưa vào sản xuất rộng rãi sau hai thập niên tới. Vận tải hàng không sẽ hoàn thiện và phát triển chủ yếu

về kích thước chứ không phải là về tốc độ. Những chiếc máy bay khổng lồ trong tương lai sẽ là cuộc chạy đua của hai chàng “ngáo ộp” Airbus và Boeing nhằm khai thác lợi nhuận cho chính hãng. Còn việc hành khách có thật sự hưởng lợi và được an toàn trên những chiếc máy bay khổng lồ như thế hay không thì xin... hãy đợi đấy!

Tài xế

Trong một cuộc thao diễn vào tháng 8-1997, 8 chiếc xe hơi đã chở 8 “bác tài” hoàn toàn buông tay khỏi vô lăng và chạy được một quãng đường dài khoảng 11km trên tuyến đường cao tốc ở San Diego (Mỹ). Những chiếc xe tự lái này chứng tỏ những tiện ích hiển nhiên: chúng cho phép các xe có thể giữ khoảng cách gần nhau hơn khi di chuyển với tốc độ cao trên đường, đồng thời hạn chế tối đa nguy cơ xảy ra tai nạn do sai lầm của người ngồi sau tay lái. Tuy nhiên, việc “phổ cập” các loại xe tự lái này một cách rộng rãi trong tương lai xem ra không mấy khả thi. Hệ thống lái tự động của xe lửa và máy bay thường xảy ra hỏng hóc luôn đòi hỏi con người phải sẵn sàng can thiệp nhằm ngăn ngừa “những cái chết bất ngờ” khi các tài xế bị ngủ gật. Rốt cuộc, con người lại phải hết sức tỉnh táo để dán mắt vào hệ thống dẫn lái tự động và như thế thì tại sao lại phải mua một chiếc xe có hệ thống lái tự động để rồi có thể chuốc họa vào thân? Tóm lại, các tài xế cứ yên tâm cầm vô lăng mà không sợ bị thất nghiệp, chỉ ít

trong 20 năm nữa!

Bóng đá

Theo các chuyên gia thể thao và các nhà sản xuất “đồ nghề” cho môn thể thao vua này, bóng đá vẫn làm hàng tỉ con tim rung động theo nhịp lẫn cuồng nhiệt của nó. Trái bóng của tương lai có thể được thiết kế và sản xuất bằng những vật liệu cực kỳ tiên tiến với những tính năng kỹ thuật hoàn hảo, duy chỉ có một điều chắc chắn: trái bóng vẫn sẽ phải... tròn và đối với những cậu bé của thế kỷ 21, trở thành một “ngôi sao bóng đá” vẫn là niềm khát khao cháy bỏng hơn bao giờ hết!

Khóa kéo (phecnotuya)

Thật khó tưởng tượng nếu ngành may mặc, thời trang hoàn toàn vắng bóng loại phụ liệu quen thuộc này. Ngoài tác dụng đóng - mở cho những vùng nhạy cảm trên trang phục, túi xách..., dây kéo cũng góp phần tạo kiểu dáng cho những bộ trang phục một khi đã qua tay những nhà thiết kế thời trang. Những sợi khóa kéo đầu tiên ra đời vào năm 1851 và có lẽ vẫn sẽ tiếp tục phát huy tác dụng trong vài thập niên nữa là ít!

Kep giấy

Những chiếc kep giấy đầu tiên được sản xuất bởi Công ty Gem (Anh) và được bán tại Mỹ từ hơn 100 năm trước đây, đến nay đã trở thành một loại dụng cụ không thể thiếu tại các văn phòng, công sở.

Bộ veston của nam giới không có nhiều thay đổi trong gần một thế kỷ qua

Trong 20 năm tới đây, theo tiên đoán của các chuyên gia văn phòng “bàn giấy”, loại văn phòng phẩm này vẫn sẽ được tiếp tục “nhiệm sở” của nó dù có thể có những thay đổi về hình dáng, màu sắc nhưng công dụng chính là dùng để... kẹp giấy phải luôn được ưu tiên.

Những bộ veston của đàn ông

Trong khi kiểu dáng mẫu mã trang phục của phụ nữ... liên tục phát triển thì kiểu dáng bộ veston cho đàn ông vẫn sẽ không có hoặc có rất ít những thay đổi về hình dạng và cách thiết kế. Những bộ veston nam ngày nay đã xuất hiện, tồn tại gần một thế kỷ và vẫn chưa có dấu hiệu chứng tỏ sẽ bị đào thải.

(Theo Discover)

Giám đốc Sở GD-ĐT Hòa Bình
Nguyễn Thị Lợi

**ĐẦU NĂM MỚI, XÔNG ĐẤT
NỮ TÂN GIÁM ĐỐC
SỞ GD-ĐT HÒA BÌNH:**

***“Có tri thức,
cuộc sống
của
đồng bào
dân tộc
sẽ tốt đẹp hơn”***

Hòa Bình là một tỉnh miền núi có diện tích hơn 4.900km², giáp các tỉnh Sơn La, Phú Thọ, Hà Tây, Ninh Bình, Thanh Hóa... Cửa ngõ Tây Bắc này là nơi có 7 dân tộc anh em đang chung sống: Mường, Tày, Dao, Mông, Thái, Kinh và Hoa. Các em học sinh nơi đây còn chịu thiệt thòi do mặt bằng kinh tế - xã hội còn thấp nhưng rất hiếu học. Nhiều em phải tới trường bằng thuyền độc mộc, lội qua nhiều con suối, vượt qua nhiều quả đồi. Ở các xã khó khăn thuộc huyện Đà Bắc, nước ngập thường xuyên khiến học sinh đi lại rất vất vả. Vượt lên những khó khăn ấy, ngành giáo dục Hòa Bình trong năm vừa qua đã có nhiều khởi sắc, đặc biệt với cái tâm và lòng nhiệt huyết của tân giám đốc Sở Giáo dục và Đào tạo (GD-ĐT) Nguyễn Thị Lợi, người dân nơi đây sẽ có thể hy vọng nhiều hơn vào ngành giáo dục. Dưới đây là cuộc trao đổi đầu xuân của phóng viên tạp chí Thế Giới Mới với nữ giám đốc Sở Nguyễn Thị Lợi, người vừa nhận nhiệm vụ lãnh đạo ngành giáo dục Hòa Bình từ đầu năm học 2000-2001 này.

Bộ trưởng Bộ GD-ĐT Nguyễn Minh Hiền (người đứng giữa, hàng đầu) thăm trường THPT năng khiếu Hoàng Văn Thụ - thị xã Hòa Bình

♦ Là một nữ giám đốc sở GD-ĐT trẻ và đẹp, chị có tự tin sẽ nâng đôi cánh GD-ĐT của tỉnh nhà bay cao hơn nữa trong thiên niên kỷ mới?

Giám đốc Sở GD-ĐT Nguyễn Thị Lợi (GD. NTL): Đó chưa phải là điều quyết định, nhưng ở tuổi 47 như tôi chưa phải là lúc từ chối nhiệm vụ khó khăn. Tôi sẽ cố gắng kế tục được người đi trước và làm được thêm điều gì mới mẻ. Năm học vừa qua, đáng mừng là nhân dân đã đóng góp gần 3 tỉ đồng để xây dựng trường lớp, đóng bàn ghế, mua sắm đồ chơi cho các cháu. 99% số trẻ 5 tuổi đã ra lớp. 99,1% trẻ 6 tuổi vào lớp 1 (ở những vùng thuận lợi đạt 100%). Số học sinh vào lớp 10 tăng hơn năm trước 21%. Tuy nhiên, điều khiến tôi vẫn phải suy nghĩ nhiều là điều kiện cơ sở vật chất trường lớp cho các cháu học

sinh vẫn còn rất thiếu thốn. Trong tổng số 70% phòng học được ngói hóa, chỉ mới có 30% phòng học kiên cố, số còn lại đang xuống cấp; 30% phòng học còn là tranh tre tạm bợ, một số nơi vẫn còn phải học ca ba. Một nỗi lo canh cánh nữa là cho tới đầu năm 2001 này, toàn ngành vẫn còn thiếu trên 600 giáo viên bậc giáo dục mầm non, tiểu học và trung học cơ sở (THCS). Trong đó, bậc THCS thiếu giáo viên nhiều nhất: 458 giáo viên, phải chờ sinh viên cao đẳng sư phạm vừa tốt nghiệp tháng 12-2000 để bổ sung lực lượng. Vào năm học mới, toàn tỉnh vẫn còn thiếu hơn 700 phòng học và thiếu 253 phòng ở cho giáo viên.

♦ Như vậy, phải làm sao nâng cao chất lượng GD-ĐT trong hoàn cảnh như thế. Chị định dùng những biện pháp đột phá nào?

GD. NTL: Ngay từ đầu năm học 2000-2001, chúng tôi đã tập trung chỉ đạo công tác thanh tra và chú ý tới kỷ cương, nề nếp trong nhà trường. Chất lượng giáo viên được đặc biệt chú ý. Chúng tôi sẽ cố gắng nâng cao chuyên môn, nghiệp vụ và phương pháp dạy học của giáo viên, không để giáo viên nào vi phạm phẩm chất đạo đức nghề nghiệp. Giáo dục dân tộc sẽ được chú trọng nhiều hơn để giảm tỉ lệ chênh lệch về chất lượng giữa các vùng trong tỉnh. Nâng cao chất lượng thi cử các kỳ thi tốt nghiệp, thi học sinh giỏi. Bên cạnh đó, chúng tôi sẽ làm tốt công tác xã hội hóa giáo dục, huy động và sử dụng mọi nguồn lực, thực hiện công bằng xã hội trong giáo dục. Chúng tôi hiểu rằng có làm tốt xã hội hóa giáo dục thì mới có điều kiện thực hiện những chủ trương đưa ra.

♦ *Hòa Bình là một tỉnh có nhiều dân tộc thiểu số - nơi trẻ em gái ít*

có điều kiện đi học do nhận thức còn hạn chế của nhiều gia đình. Là một nữ cán bộ đứng đầu ngành giáo dục của tỉnh, chị sẽ làm gì để các em gái được đến trường nhiều hơn?

GD. NTL: Chúng tôi đã và sẽ tiếp tục làm tốt công tác tuyên truyền vận động, nhất là đối với các gia đình có các cháu đi học mầm non. Để thực hiện tốt hơn, chúng tôi còn kết hợp với Hội Liên hiệp phụ nữ tỉnh tác động tới các chị em phụ nữ. Kết quả đạt được cũng rất đáng mừng: trước đây, dân tộc Mông hầu như không có trẻ em gái được đến trường nhưng giờ đây hầu hết đã đi học. Đặc biệt, chúng tôi đã có những giáo viên người Mông nên càng tạo điều kiện nâng cao nhận thức cho người dân, giúp họ hiểu rằng có tri thức, cuộc sống của đồng bào dân tộc sẽ tốt đẹp hơn.

♦ *Ngành giáo dục tỉnh Hòa Bình cần có sự hỗ trợ nào từ các cấp lãnh đạo địa phương để ngành thực hiện tốt hơn công tác giáo dục của mình?*

GD. NTL: Chúng tôi đang đề nghị tỉnh đầu tư kinh phí cho giáo dục hàng năm với tỉ lệ thích đáng. Tỉnh cũng đã có nghị quyết về thu chi học phí, tiền xây dựng, đóng góp của cha mẹ học

Đại biểu ngành giáo dục tại Đại hội Thi đua tỉnh Hòa Bình lần thứ nhất năm 2000

sinh thay cho nghị quyết trước đây không còn phù hợp. Ngoài ra, điều quan trọng là tỉnh cần có văn bản về chế độ ưu đãi để thu hút nhân tài, học sinh giỏi, giáo viên giỏi, cán bộ có trình độ chuyên môn cao như thạc sĩ, tiến sĩ; có chế độ thưởng cho các đề tài xuất sắc; thu hút được nhân tài ở các tỉnh khác về Hòa Bình công tác.

Trong điều kiện các trường công lập ở tỉnh đang bị quá tải, ngành giáo dục rất cần tỉnh có chính sách tạo điều kiện cho mở trường bán công, dân lập, tư thục. Tỉnh cũng cần mở thêm những trường trung học dạy nghề trên địa bàn để đảm bảo phân luồng học sinh sau THCS và trung học phổ thông, tạo điều kiện cho những học sinh không có điều kiện học tiếp lên đại học và cao đẳng.

Chính quyền các huyện, thị xã chưa có chính sách đủ mạnh cho giáo dục như việc cấp đất để tách trường tiểu học và THCS. Đến nay vẫn còn 64 trường phổ thông cơ sở chưa được tách cấp, nhiều trường không đủ quỹ đất để đăng ký công nhận trường đạt chuẩn quốc gia.

Đó là những việc chỉ riêng ngành giáo dục không thể làm được mà rất cần sự quan tâm, giúp đỡ tạo điều kiện của chính quyền các địa phương trong tỉnh, sự ủng hộ và chăm lo của nhân dân.

♦ *Xin cảm ơn giám đốc và xin chúc ngành giáo dục Hòa Bình bước vào năm mới, thế kỷ mới đạt nhiều thành công mới.*

HƯƠNG GIANG thực hiện

GIÁO DỤC & dư luận

Con số nhắc nhở

Đến năm 2005, tổng chi ngân sách cho giáo dục sẽ đạt 18,5%.

Cùng lắng nghe

♦ *"Trong muôn vàn thách thức của nền kinh tế tri thức, việc học suốt đời là một trong những thách thức lớn nhất đối với ta hiện nay" (GS. TS. Hoàng Xuân Sính - ĐH Quốc gia Hà Nội).*

♦ *"Dạy học giờ đây phải đạt được cả hai yêu cầu: cung cấp kiến thức và cách tư duy" (GS. TS. Lê Ngọc Trà - ĐH Sư phạm TP. Hồ Chí Minh).*

♦ *"Bộ GD-ĐT chủ trương tổ chức, sắp xếp lại hoạt động tư vấn du học tự túc một cách có kỷ cương, bài bản, giúp sinh viên Việt Nam có thể ra nước ngoài học tập ở những cơ sở tốt nhất với giá thành rẻ nhất, "đẹp" bởi yếu tố thương mại trong hoạt động tư vấn du học tự túc" (GS. TS. Vũ Ngọc Hải - Thứ trưởng Bộ GD-ĐT).*

♦ *"Bộ GD-ĐT phải quản lý du học tự túc ở tầm vĩ mô để thay mặt Nhà nước định hướng đào tạo và bảo vệ các quyền lợi hợp pháp của du học sinh Việt Nam ở nước ngoài" (Nguyễn Tiến Luận - giám đốc Công ty Phát triển nhân lực LADECO).*

♦ *"Chúng tôi đang cần Nhà nước khẳng định tư cách pháp nhân của các trung tâm du học tự túc, để không bị lừa dối, con em ra nước ngoài học tập không bị cảnh "sống chết mặc bay". Nhưng quản lý chỉ để phiền hà, sách nhiễu thì xin đừng" (Nguyễn Đại Phương - thị xã Đồng Hới - Quảng Bình).*

Cô giáo Trần Thị Nở tại Đại hội thi đua yêu nước toàn quốc lần thứ 6 (Hà Nội, tháng 12-2000)

Dến hôm nay, tôi vẫn rung mình khủng khiếp khi nhớ lại giờ phút hiểm nguy ấy và cũng rất phấn khởi, vui mừng vì mình đã có quyết định đúng và nhanh để cứu các cháu trường Mầm non Khe Sanh.

Trưa hôm ấy, sau buổi học bổ túc văn hóa, tôi trở lại trường để lo cho các cháu giấc ngủ thì bỗng thấy ngoài phòng ngủ của các cháu, mọi người đang nhốn nháo, hoảng sợ! Tôi bình tĩnh bước vào cửa phòng, thấy một con rắn hổ mang thật to. Mình nó dựng đứng cao gần 1m, lè lưỡi, phồng mang, giương mắt như muốn vồ lấy các cháu.

Hổ mang thuộc loại rắn độc. Người bị nó cắn nếu không chết tại chỗ thì về nhà cũng chết. Vì thế dân gian có câu: "Mai tại chỗ, hổ về nhà". Hơn nữa, con rắn này bị một nhà buôn bắt nhốt để bán. Được sở lồng, trên đường trốn thoát nó vào phòng ngủ của các cháu. Lúc mới chui vào đã bị anh cán bộ phòng thuế tóm đuôi kéo ra

NĂM RẮN, NÓI CHUYỆN BẮT RẮN ĐỘC, CỨU HỌC SINH

“Em thương các cháu nên em không sợ chết”

TRẦN THỊ NỞ

(Trường Mầm non Khe Sanh, huyện Hương Hóa, tỉnh Quảng Trị)

để cứu các cháu. Nhưng không may, con chó cắn vào chân anh, anh phải thả. Vốn đã dữ, gặp hoàn cảnh ấy, con rắn lại càng hung dữ hơn. Chỉ cần đụng vào mình nó là phải mang lấy tai họa.

Ngay trước đầu rắn, 15 cháu đang ngủ, 1 cháu còn ngồi trong giường cũi. Phải cứu lấy các cháu! Tôi nghĩ vậy. Lập tức, tay phải tôi tóm lấy cổ rắn, tay trái kéo cháu nhỏ trong cũi ra. Phải nhanh như cắt, nếu không nó sẽ phù hơi độc vào các cháu đang ngủ. Vòng bàn tay tôi vừa hẹp, vừa không đủ sức để ôm chặt cổ rắn; nó quay sang cắn vào tay trái tôi, nghiền chặt. Tôi buông cháu nhỏ ra, dùng hết sức bình sinh kéo mạnh và quăng con rắn ra sân. Con rắn hổ mang hung dữ này nặng 4kg, dài gần 2m, lúc mới bị đánh chết, nó còn phù hơi độc làm nhiều người sưng vù cả mặt. Rắn đã chết, 16 cháu mầm non Khe Sanh được cứu thoát.

Còn tôi, những cơn đau dồn dập ập đến; cái chết cũng đe dọa cả bản thân và gia đình. Mặc dầu cánh tay trái của tôi đã được thắt ga rô 3 đoạn, nhưng nọc độc đã thấm từng thớ thịt, đường gân, khiến tay chân, mặt mũi, toàn thân đều sưng to, mắt

không mở được! Là một phụ nữ 37 tuổi, tôi đã vài lần sinh đẻ và trải qua nhiều cơn đau về thể xác, nhưng không một cơn đau nào sánh nổi lần này.

Giữa lúc sống, chết kề bên, tôi được bạn bè, đồng nghiệp, các thầy thuốc người dân tộc Vân Kiều và các y bác sĩ, hộ lý của Bệnh viện Hướng Hóa, Bệnh viện tỉnh Quảng Trị tận tình chăm sóc cứu chữa. Gần 2 tháng nằm trên giường bệnh, người tôi lúc tỉnh, lúc mê, da thịt ở cánh tay bị hoại tử dần. Tôi chỉ cầu mong một điều tối thiểu là: dù có mất một cánh tay, dù có bị tàn phế cũng được sống để trở về mảnh đất đường 9 Khe Sanh, về với các cháu mầm non, với người chồng đang tại ngũ và các con còn nhỏ của tôi.

Lúc cánh tay đã lành, thành sẹo, tôi trở lại nhà, cháu nhỏ của tôi không nhận ra mẹ nó nữa! Vài ngày đầu nó không cho tôi bế. Nỗi đau của những tháng ngày qua và nỗi đau của người mẹ lúc này làm tôi phải rơi nước mắt. Nhưng vinh dự và hạnh phúc đã đến với tôi rất nhiều.

Ngay lúc còn đang được cứu chữa tại bệnh viện, Thủ tướng Chính phủ, Ủy ban Văn hóa - Giáo dục của Quốc hội, Tổng Liên đoàn Lao động Việt Nam, Hội Liên hiệp Phụ nữ Việt Nam, Bộ Giáo dục và Đào tạo, Công đoàn Giáo dục Việt Nam, Ủy ban Nhân dân tỉnh Quảng Trị, Liên đoàn Lao động Quảng Trị, Sở Giáo dục và Đào tạo Quảng Trị, Công đoàn ngành giáo dục tỉnh, Phòng Giáo dục và Công đoàn Giáo dục huyện Hướng Hóa... đã dành cho tôi nhiều bằng khen, giấy khen. Và phần thưởng cao quý nhất, hạnh phúc nhất đối với tôi lúc này là các cháu mầm non Khe Sanh vẫn khỏe mạnh và học tập bình thường.

Tôi còn nhớ mãi, một thầy lãnh đạo của ngành đến thăm và hỏi: "Động cơ nào

giúp em dũng cảm bắt rắn để cứu các cháu?". "Thưa thầy, em thương các cháu nên em không sợ chết".

Thầy nói rất thân mật với tôi: "Đúng như vậy, nhưng còn một điều nữa: em được sinh ra trên đất Quảng Bình - nơi mà trong kháng chiến chống Mỹ, bà con đã từng "Quyết tử cho Tổ quốc quyết sinh". Em được giáo dục trong nhà trường xã hội chủ nghĩa, đặc biệt em đã có 6 năm làm lính, 6 năm làm giáo viên mầm non và đã làm vợ, làm mẹ... Tất cả đã cho em lòng dũng cảm, trí thông minh và tình thương bao la đối với các cháu. Một khoảnh khắc với em, nhưng là cả một cuộc đời em ạ!".

Sau khi vết thương lành, sức khỏe bắt đầu bình phục, được trở lại trường, tình thương của tôi đối với các cháu, tình cảm với trường, với nghề càng được nâng lên rất nhiều.

Từ bấy đến nay, bản thân tôi vẫn tiếp tục phấn đấu không ngừng, luôn luôn trau dồi phẩm chất, đạo đức, tác phong của người giáo viên: say mê, nhiệt tình với nghề nghiệp, không ngừng học tập để nâng cao trình độ chuyên môn và năng lực sư phạm để không phụ lòng tin yêu của các cấp lãnh đạo, các đồng nghiệp và các bậc phụ huynh đã dành cho tôi.

Vì vậy, năm học 1997-1998, 1998-1999, tôi được công nhận là giáo viên giỏi cấp trường, cấp huyện năm học 1999-2000. Tôi đã sắp xếp cuộc sống gia đình (chồng bộ đội, 3 con nhỏ) theo học khóa đào tạo Trung cấp Sư phạm mầm non tại trường Cao đẳng Sư phạm của tỉnh và đạt kết quả tốt.

Ở đâu, làm công việc gì, tôi cũng đều cố gắng nỗ lực và được bạn bè, đồng nghiệp, các bậc cha mẹ, các cháu mầm non tin yêu, mến phục. ■

NTU

Toàn cảnh học tập và sinh hoạt
tại ĐH Công nghệ Nanyang

điểm thu hút tài năng

NGUYỄN TOÀN

Đến hẹn lại lên, Đại học Công nghệ Nanyang - Singapore (NTU) lần thứ hai “ra mắt” đông đảo các bậc phụ huynh và các bạn học sinh sinh viên (HSSV) tại Hà Nội (10-2-2001) và TP. Hồ Chí Minh (18-2-2001). Tại các buổi tư vấn “Học bổng và du học tại NTU” do Trung tâm tư vấn đào tạo Việt Nam Hợp Điểm tổ chức và tạp chí Thế Giới Mới bảo trợ thông tin, người tham dự sẽ được nghe giới thiệu và hỏi đáp trực tiếp về các chương trình giảng dạy, thủ tục tuyển sinh, xét tuyển học bổng. Bài viết dưới đây cung cấp trước cho bạn đọc những thông tin chính yếu về viện đại học (ĐH) nổi tiếng này.

Dược thành lập năm 1981 trên cơ sở Viện Kỹ thuật Nanyang, đến nay NTU đã

trở thành 1 trong 10 trường ĐH về kỹ thuật hàng đầu ở khu vực châu Á - Thái Bình Dương. Với

10 ngành được đào tạo, hơn 14.000 SV theo học trong đó có 3.000 SV quốc tế, NTU đã và đang hấp dẫn nhiều SV Việt Nam. Năm 2000 NTU đã tuyển 50 SV Việt Nam theo học ở đủ các bậc học.

NTU không chỉ nổi tiếng về đào tạo những ngành kỹ thuật mà còn có cả một số ngành khoa học xã hội, nhân văn phục vụ phát triển kinh tế, xã hội. Hiện tại NTU có tất cả 10 trường, bao gồm: ĐH Kế toán & Kinh doanh (Accountancy & Business), ĐH

Khoa học ứng dụng (Applied Science), ĐH Công chính & Xây dựng (Civil & Structural Engineering), ĐH Điện & Điện tử (Electrical & Electronic engineering), ĐH Cơ khí và Sản xuất (Mechanical &

Production), ĐH Truyền thông báo chí (Communication Studies), ĐH Nghệ thuật (Arts), ĐH Khoa học tự nhiên (Sciences), ĐH Sư phạm (Education), ĐH Sư phạm thể dục thể thao (Physical education). Vừa qua tạp chí *Asia Week* đánh giá chất lượng giảng dạy của NTU thuộc vào 10 trường ĐH hàng đầu ở khu vực châu Á - Thái Bình Dương. Những SV học giỏi sẽ có nhiều cơ hội được chọn học trao đổi ở các trường nổi tiếng

Âu, Mỹ trong chương trình trao đổi SV của NTU.

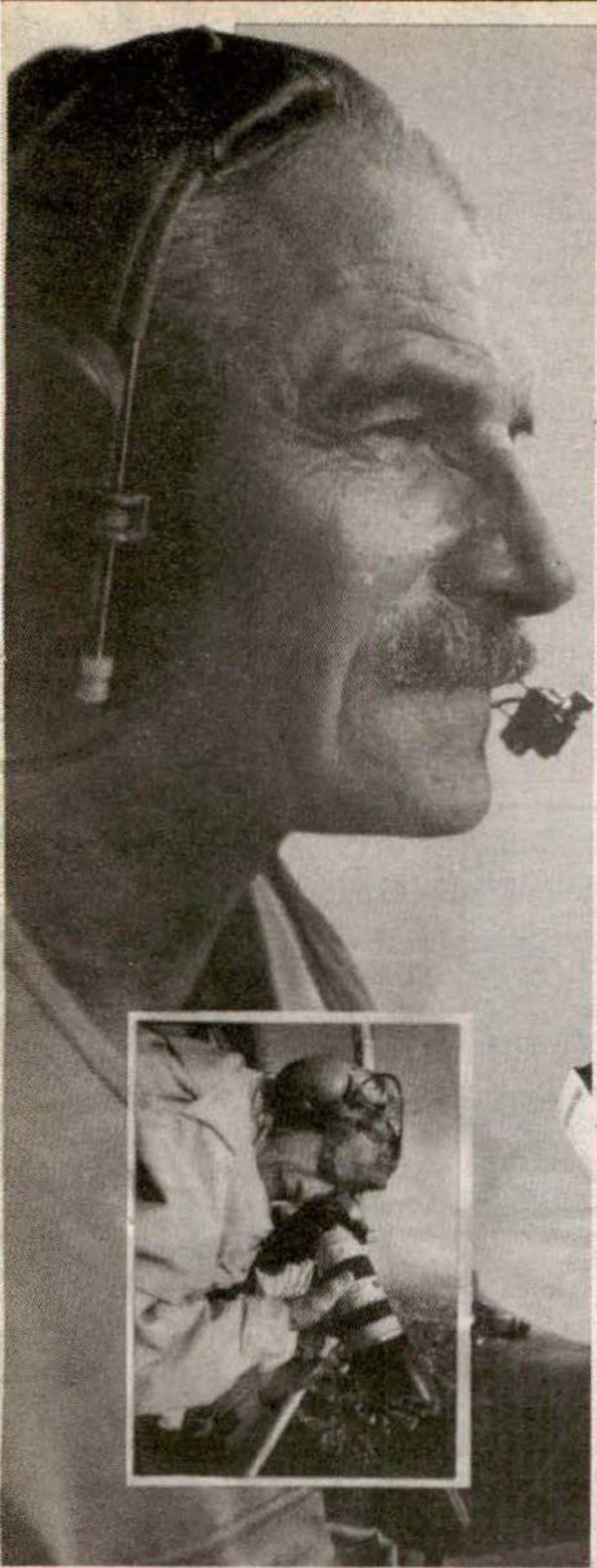
NTU luôn chú trọng công tác nghiên cứu cho SV nên trong khuôn viên nhà trường có rất nhiều viện nghiên cứu. Chương trình đào tạo thường gắn với các viện như Viện Công nghệ chế tạo Gintic, Viện Nghiên cứu quốc phòng. Đặc biệt ĐH Truyền thông báo chí được đặt trong một tòa nhà hiện đại, mới xây dựng cách đây ba năm, có đủ phương tiện làm báo in, báo hình, báo nói, quảng cáo, nhiếp ảnh, truyền

"NTU chỉ mất 15 năm để làm được những gì mà ĐH Cambridge phải mất 600 năm mới hoàn thành". (GS. David Edward New Land, hiệu trưởng trường Kỹ thuật, ĐH Cambridge, Anh).

thông đa phương tiện. Viện Nghiên cứu báo chí châu Á do Đức tài trợ đặt cùng trụ sở với trường. Nhà trường đã nối mạng và trang bị Internet rộng khắp, rất dễ dàng cho SV sử dụng, xứng đáng là một

khu học tập thông minh (intelligent campus). Ngoài ra, nhà trường còn có một nhà hát 1.800 chỗ, là nơi sinh hoạt văn hóa, hội họp, hòa nhạc quốc gia và quốc tế.

Trên trang *Thế giới Du học* kỳ sau, tạp chí TGM sẽ tường thuật các thông tin hỏi đáp giữa các giáo sư NTU và phụ huynh, HSSV tại các buổi tư vấn do Trung tâm tư vấn đào tạo Việt Nam Hợp Điểm tổ chức. ■

◀ Yann Arthur-Bertrand

Họ đều có chung lòng say mê đặc biệt ngành nhiếp ảnh và đều để lại cho hậu thế những bức ảnh có giá trị. Có người chuyên chụp từ không trung (không ảnh) để ghi lại những nét đẹp của hành tinh, có người lẫn lộn trong những khu phố nghèo để chụp những khoảnh khắc buồn nản nhất của người da đen và cũng có người chỉ đặt chân đến những vùng chiến sự để mọi người hiểu rõ thế nào là chiến tranh hủy diệt...

Thủ lĩnh của kỹ thuật không ảnh

Cuộc triển lãm ảnh của Yann Arthur-Bertrand (Pháp) đã phá mọi kỷ lục. Gần 2 triệu người đã chen nhau đến xem những bức không ảnh của ông, từ một rặng san hô tuyệt đẹp ở Úc đến những bầy hồng hạc ở Kenya. Cuộc triển lãm ảnh kéo dài từ tháng 5-2000 đến 31-12-2000! Chỉ có 120 bức không ảnh mà cần gần ấy thời gian, đủ biết Yann lão luyện đến bậc nào. Là chuyên gia về chụp không ảnh, Yann quả đã thu phục lòng người qua các tác phẩm của mình. Ban đêm, những ngọn đèn sáng quắc được treo trong vườn Luxembourg (Pháp) để khách

◀ Yann đang chụp không ảnh

NHỮNG ÔNG KÍNH thuộc về lịch sử

XUÂN HUYỀN

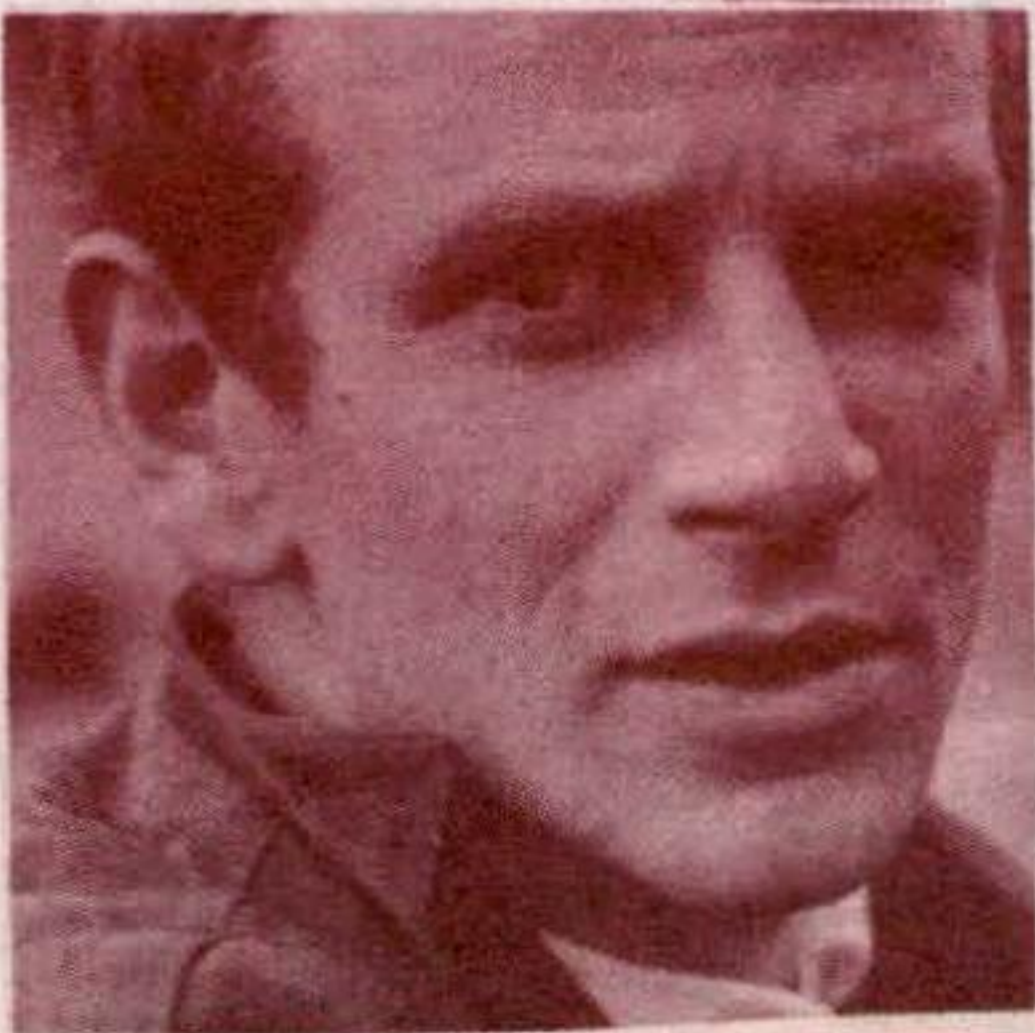
tham quan thỏa sức chiêm ngưỡng những bức ảnh để đời. Người đàn ông 54 tuổi này là siêu sao đối với các hãng truyền hình, các nhà xuất bản, các hội nghị chuyên đề, các hãng quảng cáo và cả các tạp chí lớn như *National Geographic*, *Newsweek*, *Reader's Digest*, *Time*. Những bức ảnh chụp sư tử Kenya của Yann hay ảnh chụp cuộc đua xe hơi Paris-Dakar đã làm nhiều tờ báo tăng số lượng phát hành bất ngờ.

Tháng 9-1999, tập sách *Trái đất nhìn từ bầu trời* của Yann ra mắt bạn đọc. 800.000 bản hết sạch trong vài ngày. Quyền sách được dịch ra 9 thứ tiếng, trong đó có cả tiếng Ba Lan và tiếng Hungary. Ngay những tập ảnh của các "vua ống kính" như Willy Ronis hay Henri Cartier-Bresson cũng hiếm khi vượt quá 15.000 bản! Tháng 9-2000, Yann lại trình làng tập ảnh thứ hai, gồm 200 bức không ảnh, mang tên *365 ngày cho Trái đất*. 220.000 bản lại hết veo. Ảnh của Yann được mời chào tới tấp cho các hãng quần áo, xe hơi. Yann đồng ý, nhưng với điều kiện là phải kèm theo những catalogue

... và của Sebastião Salgado

nói về tình hình môi sinh của Trái đất. Yann không cần tiền nhiều lắm; với 3 bức ảnh giá trị, ông chỉ bán tác quyền có 8.000 đôla. Yann có cái biệt thú là chu du khắp nơi (ông đã đi 80 quốc gia) bằng máy bay, trực thăng, khinh khí cầu. Biệt thú thứ hai của ông là in ảnh của mình ở những nơi ít ai ngờ đến, chẳng hạn túi đựng rác, không cần thù lao, miễn là "mọi người yêu Trái đất và bảo vệ nó". Yann đã đến gần 15.000 địa danh nổi tiếng, bay 400 giờ trên trực thăng (1.000 đôla/giờ!), sống xa nhà 15 ngày/tháng. Được sự giúp đỡ của UNESCO, Yann coi như có hộ chiếu đặc biệt đối với mọi quốc gia, nhất là những nơi không muốn người lạ xâm phạm vùng trời. Nhiều công ty nổi tiếng đã tình nguyện tài trợ cho Yann. Hãng Fuji đã biếu không cho Yann 5.000 cuộn phim/năm suốt 5 năm. Hãng Canon tặng Yann 6 máy chụp ảnh thuộc loại "siêu hạng" và 10 ống kính

Gilles Caron

“ngoại cỡ”. Hãng hàng không Air France tặng nhiều vé cho Yann và các cộng tác viên đi bất cứ đâu, bất cứ lúc nào, ở khoảng hạng nhất. Mong ước của Yann là “dành tiền, mua được một chiếc trực thăng để dừng thuê mướn hoặc làm phiền người khác”.

Người hóa trang cho trẻ em

Anne Geddes là nữ phóng viên ảnh người New Zealand, ít được công chúng biết đến. Nhưng những tạp chí nghệ thuật và tạp chí trẻ em thì xem cô là một nhân tài trong

Một thanh niên Biafra trong xung đột

Sức sống trong ảnh của cô cũng hiếm thấy. Dù ảnh màu hay đen trắng đều đẹp và sống động cả. Anne cho biết: “Trẻ em là một nét đẹp vĩnh cửu và trong sáng. Tôi muốn nhìn nét đẹp đó dưới mọi góc độ, để mọi người chợt nhớ rằng trẻ em là thiên

Gilles đang chụp ảnh một em bé ở Biafra (Nigeria) sắp chết

làng nhiếp ảnh. Anne cũng xuất bản những quyển sách ảnh và đến nay, đã bán được 13 triệu bản. Anne cũng cho ra những quyển lịch và sổ tay có ảnh tuyệt đẹp. Chủ đề quen thuộc của cô là trẻ em. Anne chụp cả ảnh đen trắng, nhưng nếu là ảnh màu thì những em bé của cô luôn được hóa trang thành những đóa hoa hoặc... côn trùng (xin xem lại một kiểu ảnh của Anne trên bìa 1 TGM 313 ra ngày 23-11-1998). Các em sẽ là những cánh bướm, những con chuồn chuồn, những con bọ dừa xinh xắn. Hoặc là những đóa tulipe Hà Lan chui ra từ những quả trứng xinh xinh. Những tạp chí *Photo*, *VSD*, *Figaro Magazine*, *Paris Match*, *Cosmopolitan*, *Marie Claire*, *New York Times* đều có đăng những bức ảnh ngộ nghĩnh của Anne. Góc độ của Anne thật lạ.

sứ, không nên hành hạ hoặc bỏ rơi chúng”.

Nhà phù thủy của thế giới thứ ba

Đối với nhiều người, cái tên Sebastião Salgado (Brazil) còn xa lạ. Nhưng đối với nhiều nước nghèo hoặc đang phát triển, ông là thiên thần. Salgado cũng bán được 100.000 bản cho tập sách ảnh *Exodes* (được Hãng Kodak tài trợ). Ảnh màu không phải là thế mạnh và cũng không phải là sở thích của Salgado. Ông chỉ chụp ảnh đen trắng, nói lên thân phận của những con người khốn khổ. Salgado đã in dấu chân ở 95 quốc gia, chụp gần 600.000 bức ảnh đen trắng. Một phần lớn được chọn làm ảnh minh họa (phóng sự ảnh, bìa, lịch). Salgado suýt chết vài ba lần, vì những nơi ông đến thường “có vấn đề”. Ngày 26-4-1997, Salgado đến New York, lên vào một khu ổ chuột, nơi nạn buôn bán ma túy và bạo lực diễn ra như cơm bữa. Một bé trai 6 tuổi (người da đen) bị bọn buôn ma túy đánh đập vì làm thất lạc một gói cocaine. Salgado nấp ở một gầm cầu thang đổ nát và bị phát hiện. Ngờ ông là cộng tác viên của cảnh sát hoặc nhà báo, bọn vô lại đã đập nát máy ảnh của ông và cho ông ném một trận đòn hội chợ. Salgado nằm viện gần 2 tháng. Việc đầu tiên ông làm khi xuất viện là mua ngay máy ảnh và phim! Tháng 3-2000, Salgado sang Colombia để chụp ảnh về tình hình nội chiến. Một tên thuộc phe nổi dậy tưởng ông là phóng viên quân đội, đã xả luôn vài tràng AK về phía ống kính. Sau đó, trên tạp chí *Photo Magazine* (Pháp), Salgado tâm sự: “Tôi cũng không

hiếu vì sao mình thoát chết”. Các tạp chí chuyên đề nhiếp ảnh gọi Salgado là “nhà phù thủy của thế giới thứ ba”.

Con ong của xã hội

Đó là biệt danh mà người ta phong tặng cho nhà nhiếp ảnh Robert Doisneau của Pháp. Ông qua đời năm 1994, nhưng những gì ông để lại cho nhân loại là cả một kho tàng lớn. Các nhà xuất bản lớn ở Pháp và Mỹ đều có những cuộc tưởng niệm hàng năm, trưng bày những kiệt tác của Robert. Ông đúng là một con ong cần mẫn, dùng ống kính miêu tả mọi góc cạnh của xã hội. Ống kính của ông lột tả những góc cạnh bình thường nhất của xã hội, nhưng thấm đượm tình người. Nụ cười hay khía cạnh hài hước trong ảnh của ông có thể làm người ta cười lăn lộn. Nhưng nước mắt hay sự ngậm ngùi trong ảnh của ông cũng làm người ta bật khóc. Cái tài của ông là thế. Một cô gái điếm mới 16 tuổi co ro trên hè phố Paris giữa đêm đông làm người ta xót xa. Một chú bé che ô chung với con chó xù qua làn mưa phùn làm người ta mỉm cười thú vị. Robert không bao giờ lặp lại chính mình - bi kịch mà các nghệ sĩ thường gặp phải. Sinh tiền, Robert từng nói trên báo *Paris Match*: “Muốn có ống kính đẹp, hãy có tâm hồn đẹp”.

Huyền thoại của chiến tranh

Đó là biệt hiệu mà làng nhiếp ảnh thế giới phong tặng cho Gilles Caron. Gilles mất ở Campuchia năm 30 tuổi, nhưng đã kịp để lại cho thế giới cả một pho tư liệu ảnh khổng lồ và đặc sắc về chiến tranh và xung đột. 27 tuổi mới vào nghề,

Người ta gọi Gilles là nhà nhiếp ảnh, là phóng viên chiến trường, là nghệ sĩ, là người kể chuyện bằng ảnh. Israel có dấu chân của Gilles. Tchad có ống kính của Gilles. Cisjordanie có hơi thở của Gilles. Nam Phi có cú bấm máy của Gilles. Những cuộc xung đột, nội chiến dẫn đến những cái

chết của trẻ em châu Phi (cả do suy dinh dưỡng) là đề tài quen thuộc của Gilles. Ảnh của ông gây xúc động cho toàn thế giới.

Gilles cũng chụp ảnh nghệ thuật, như người mẫu gầy còm Twiggy bên tháp Eiffel, hay siêu sao điện ảnh Catherine Deneuve. Nhưng người ta vẫn nhớ nhất những em bé Nigeria lang thang bên cạnh vô vàn xác chết vào tháng 4-1968, hoặc cảnh đốt xe, đốt người trên đường phố Bắc Ireland. Chủ đề nổi bật của Gilles là Việt Nam. Tháng 11-1967, cuộc “chiến tranh ngu xuẩn của người Mỹ, phi lý và bệnh hoạn” được Gilles bấm lại trên cao nguyên Đak To. Rồi bức ảnh một lính Mỹ châm thuốc hút bằng chiếc bật lửa Zippo vừa dùng để đốt nhà dân, cảnh hoảng loạn trong mắt lính Mỹ vì “phải đối phó với những kẻ thù vô hình”. Thiên phóng sự bằng ảnh của Gilles đã để lại những khoảnh khắc bất tận cho lịch sử...

(Theo Capital, 1.2001, Max và Grand Reportage, 12.2000)

Hai bức ảnh về chiến tranh ở Việt Nam (1967) của Gilles Caron

nhưng chỉ trong 3 năm, Gilles đã tạo nên những bức ảnh sống từ năm 1967-1970. Gilles tìm đến những vùng đất nóng trên thế giới, từ Bắc Ireland đến Việt Nam, từ Campuchia đến Paris năm 1968.

84 52 53 06 22 29 28 26 15 20 43 95 44 78
 - - - - - - - - - - - - - - -
 0 0 1 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0

Save this day, consigned to your order to

Sacks for delivery to order to follow.

6-11-79 55-76

**VỤ
LÀM
BẠC
GIẢ**

4 kẻ chủ mưu in và tiêu thụ bạc giả cùng những tang vật có liên quan

KENNETH HAINSTON

STEPHEN JONY

LIFESTYLE/JONACAR/05/01 11/08/95 12:57 AM Page 53

BERNARD PARNIER

MARTIN WATKINSON

LỎN NHẤT NƯỚC ANH

LAM THI

Mùa hè năm 1998, cảnh sát Anh khám phá một vụ in và tiêu thụ bạc giả lớn nhất trong lịch sử nước này. Chỉ trong vòng 4 năm (1994-1998), bọn tội phạm đã tung ra thị trường tiền tệ Anh khoảng 50 triệu bảng Anh (gần 75 triệu đôla Mỹ)! Điều này ảnh hưởng lớn đến đời sống kinh tế của nước Anh, cơ quan cảnh sát phải hao tâm tốn trí rất nhiều mới tóm được bọn tội phạm...

Phát hiện những tờ bạc giả

Hôm ấy là một buổi chiều hè nóng nực trên đảo Wight, hầu hết viên chức cảnh sát tại địa phương đang trà trộn với hàng ngàn du khách tập trung về đây bằng phà. Chỉ có thám tử Clive Merrett, chỉ huy đơn vị chống tội phạm trên đảo là đang vội vã đi đến đồn cảnh sát Newport. Thám tử Paul Wright thuộc Sở Cảnh sát thành phố Luân Đôn đang cần gặp anh tại đây. Wright đề nghị Merrett tìm đến nhà Bernard Farrier và tìm hiểu về công việc làm của ông ta, một người chưa có tiền án. Merrett đặt câu hỏi trước:

- Ông ta đã làm gì?

- Vấn đề không phải ông ta làm gì mà là ông ta đang giao du với ai.

Trước đây, cảnh sát Luân Đôn đã phát hiện viên kỹ sư 67 tuổi này đang có quan hệ thường xuyên với một người đàn ông tên là Stephen Jory, sống ở khu phía đông thành phố này, từng bị bỏ tù về tội lưu trữ bạc giả. Jory vừa mới ra tù, trong khi tiền giả vẫn tiếp tục xuất hiện trên thị trường. Do đó hai câu hỏi đang được cảnh sát Luân Đôn đặt ra, đó là liệu Jory có còn đi theo con đường cũ hay không; nếu có thì ai đang là đồng lõa của y?

Chiều hôm đó, Merrett đến gõ cửa xưởng sản xuất nhỏ của Far-

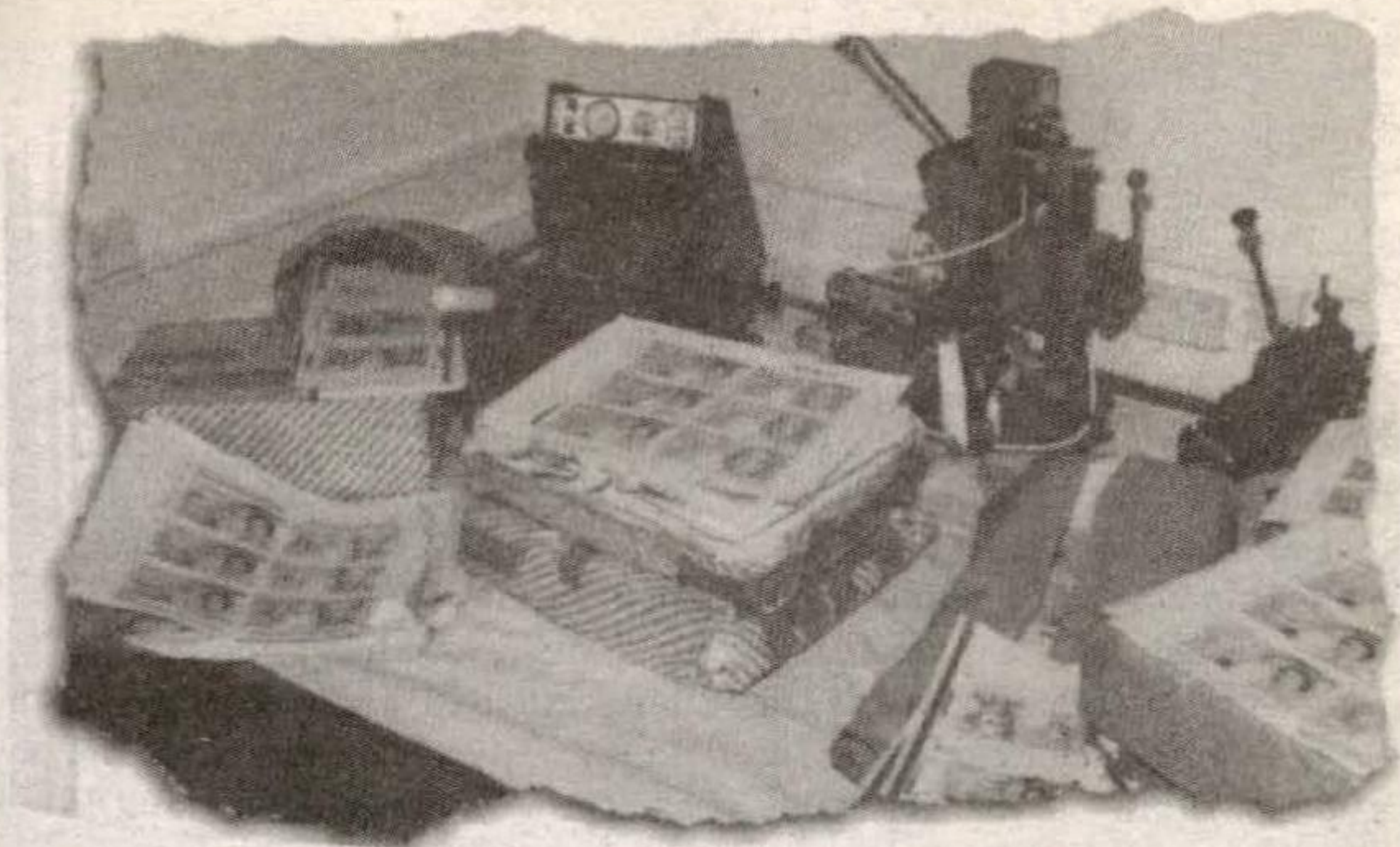
rier ở Clarence Boatyard, nhưng cửa vẫn đóng im ỉm. Một phút sau, một gã đàn ông đầu bạc trắng ngồi trong ô tô nói vọng ra:

- Cứ tìm bất cứ nơi nào anh muốn. Tôi chẳng giấu gì cả.

Nói xong, ông ta xuống xe và mở cửa xưởng sản xuất. Khi Merrett tìm thấy 5 ram giấy A2 loại cao cấp vẫn còn nằm trong bọc, Farrier đã chuẩn bị sẵn lời giải thích:

- Đó là phế liệu. Tôi tìm thấy chúng trong một chiếc thùng cũ, có thể sử dụng để gói đồ được.

Merrett không tin. Những tờ giấy bạc 10 bảng Anh bị rách tìm thấy trong nhà Farrier đủ để mời ông ta về đồn cảnh sát Newport. Tại đây, ông ta tỏ ra khá bối rối nhưng sau đó hứa với các điều tra viên là sẽ giúp họ tối đa trong khả năng của mình. Khi Merrett bước ra ngoài thì toán truy tìm đang chờ anh gần một ngôi nhà gỗ trong vườn. Trong đồng đồ tạp nhạp trước mắt, anh đưa tay kéo một tấm vải nhựa qua một bên, để lộ ra 9 bọc giấy A2 bao gói như những bọc anh vừa thấy trước đó. Nhưng khi anh nhấc một bọc giấy lên, những tờ giấy bạc 20 bảng Anh lộ ra! Sự kiện bất ngờ này làm cho các nhân viên cảnh sát có mặt vô cùng kinh ngạc. 9 bọc trên chứa tất cả 11.947 tờ

Tiền giả chưa cắt xén được tìm thấy tại nhà Farrier

giấy khổ A2 đã in thành những giấy bạc 10, 20 và 50 bảng Anh chưa được cắt xén, ước tính trị giá tổng cộng 5 triệu bảng Anh. Trong cuộc thẩm vấn tiếp diễn sau đó, Farrier thể độc là ông ta không hề biết gì về số bạc trên, cũng như không rõ Stephen Jory là ai. Merrett nhấn mạnh:

- Thế thì quyển sổ nhật ký bị rách nửa trang tìm thấy trong xe ông là cái gì?

- Điều đó chẳng có ý nghĩa gì hết.

Nửa trang nhật ký bị rách tìm thấy tại căn sang số trong ô tô của Farrier, trên đó ông ta ghi mấy con số và một cái tên "Buzz". Ông ta tiếp tục lần tránh, sau đó buột miệng nói:

- Bà vợ đã quá cố của tôi có biết một người tên Steve, từng đến thăm đảo.

Tuy nhiên, sau một thời gian trả lời vòng vo, Farrier thừa nhận

tên Buzz trong tờ nhật ký là mật danh ông ta đặt cho Jory. Như vậy mối quan hệ giữa hai kẻ tình nghi làm bạc giả này đã rõ, vấn đề còn lại là ai đã chủ trương việc in bạc giả.

Chân tướng Stephen Jory

Stephen Jory, 49 tuổi, là một con cáo già trong việc lần tránh hay đào thoát. Thế nhưng rốt cuộc, cảnh sát Anh cũng tóm được anh ta khi đương sự đang đưa chiếc Jaguar vào bãi đỗ xe của một nhà hàng ở Enfield, Bắc Luân Đôn. Họ nhìn thấy anh ta trao hai chiếc túi du lịch cho một gã đàn ông tên là Martin Watmough. Kết quả kiểm soát cho thấy 2 chiếc túi nhét đầy giấy 20 đồng bảng Anh giả (khoảng 750.000 bảng). Chúng được in bằng máy in 4 màu loại tốt, hiếm thấy ở địa phương. Trong ô tô của Jory, người ta tìm thấy một danh sách những vật liệu ngành in đã mua và 15.000 bảng Anh tiền mặt. Theo

thông lệ của giới hắc đạo, dân tiêu thụ tiền giả được hưởng hoa hồng 5% trên tổng số bạc đã tiêu thụ được (hẳn nhiên là hoa hồng được trả bằng... tiền thật).

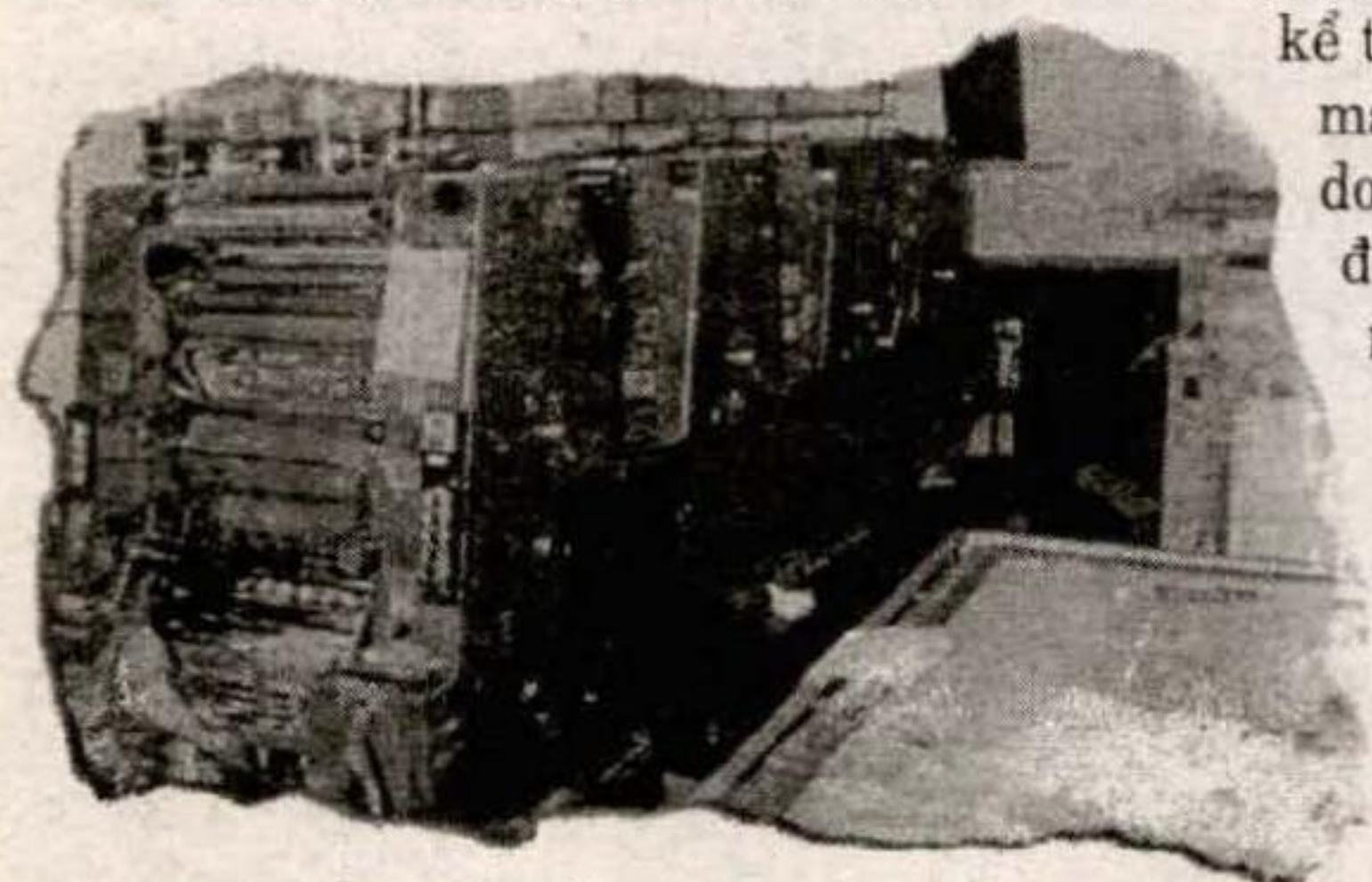
Tuy đã bắt được Farrier, Jory cùng hàng triệu đồng giấy bạc giả, nhưng đến nay cảnh sát vẫn chưa biết rõ người có máy in bạc giả là ai. Jory luôn giữ một thái độ ngạo mạn và thường sử dụng cụm từ "No comment" (Miễn bình luận) để trả lời các câu hỏi của cảnh sát. Dù sao, một số chi tiết được tìm thấy cũng cho phép các điều tra viên tin rằng kẻ in bạc giả đang sống trên đảo. Người của Merrett mở cuộc kiểm tra đột xuất tất cả các nhà in có máy in 4 màu chất lượng cao và tại một nhà in nọ, họ tìm thấy những xấp giấy bạc mới với những mảnh giấy ngăn giữa các xấp có mệnh giá khác nhau. Trong lúc xem xét kỹ các xấp bạc, cảnh sát Newport để rơi ra một mảnh giấy ngăn. Đó là tranh quảng cáo của Hãng Cranham Caravans ở Essex. Chi tiết này củng cố thêm hy vọng; Merrett vội gọi điện thoại cho cảnh sát Essex, nhờ họ cho biết ai đã in

tranh quảng cáo trên. Trong lúc đó, anh cũng nhận được cú điện thoại của ban giám thị trại giam Camphill, nơi Jory đang bị giam giữ, cho biết do sơ suất, họ đã trả lại cho Jory quyển nhật ký của anh ta và anh ta đã hủy bỏ nhiều trang viết. Các viên chức cảnh sát coi đây là một cú sốc lớn trong quá trình điều tra, nhưng với Merrett lại là một thuận lợi không nhỏ, vì anh đang giữ bản photocopy quyển nhật ký này và có thể so sánh với bản gốc do Jory xé bớt các trang để tìm hiểu xem anh ta muốn giấu những điều gì.

Một chi tiết trong nội dung quyển nhật ký gợi sự chú ý cho Merrett, anh gọi điện thoại cho Paul Wright đang có mặt ở Luân Đôn để hỏi xem "Chocolate Eclair" là ai. Anh được biết đó là một cô gái 30 tuổi tên là Claire Mainstone, một trong những người tình trẻ đã được Jory hào phóng tặng trên 200.000 đôla trong 4 năm qua.

Cuộc tìm kiếm các nhà in ở đảo Wight vẫn chưa dẫn đến đâu, Merrett quay sang hướng đông bắc và được biết tám tranh quảng cáo kể trên được in ở một hãng mà viên giám đốc là một doanh nhân 60 tuổi có một đội ô tô đắt tiền và một máy bay riêng. Ông ta tên là Kenneth Mainstone, bố của Claire Mainstone! Nhà thám tử cảm thấy

Chiếc máy in tiền của Mainstone

phần khởi trước chi tiết này và anh quyết định hướng về Essex...

Mắt xích cuối cùng của đường dây tội phạm

Great Sunnings là một ngôi nhà đủ tiện nghi, với 14 phòng ngủ, nằm trong một khu vực hẻo lánh ngay bên ngoài Upminster. 7 giờ sáng ngày 27-8-1998, Clive Merrett cùng Paul Wright gõ cửa ngôi nhà này. Nhìn thấy các viên chức cảnh sát, Kenneth Mainstone tỏ ý phản đối khi biết mình bị quy tội in bạc giả. Tuy nhiên, chứng cứ khá rõ ràng. Trong căn phụ tiếp giáp với ngôi nhà chính, các viên chức cảnh sát tìm thấy một máy in litho 4 màu trị giá khoảng 55.000 đôla, cạnh đó là một máy xén giấy điều khiển bằng điện tử dành để cắt những tờ giấy to. Mainstone đã cố thu dọn hiện trường trước đó, nhưng ông ta không che giấu được những chiếc trục lăn trên máy in còn lộ rõ gương mặt của nữ hoàng Anh (đồng bảng Anh có in ảnh nữ hoàng Anh). Tuy nhiên, Merrett không tìm thấy một tờ giấy bạc nào ở đây.

Chiều hôm ấy, Mainstone đang ở trong phòng ngủ, định ninh là chỉ có một mình ông ta trong đó. Ông ta thận trọng lấy ra một cái gì đó từ chiếc bàn cạnh giường ngủ và dùng chân đẩy nó vào dưới gầm giường. Ông ta không biết rằng mình đang bị Paul Wright theo dõi và vật mà ông ta muốn giấu là một phong bì màu nâu, trong có đựng tờ biên nhận của một công ty ký gửi, xác nhận Mainstone có ký gửi

một thùng gỗ lớn. Thời điểm ký gửi chiếc thùng này ở vào khoảng thời gian Jory bị bắt giữ.

Sau khi lục soát chiếc thùng gỗ, cảnh sát Anh tìm thấy 58 bọc đựng những tờ giấy bạc mệnh giá 20 bảng Anh đang in dở, trị giá tổng cộng ước chừng 11 triệu bảng Anh.

Trong phòng thẩm vấn ở đảo Wight, Mainstone vẫn giữ cung cách đầy vẻ ngạo mạn và chỉ khai là Jory giao cho ông ta in một quyển tiểu thuyết hình sự do anh ta sáng tác, rồi kết luận: "Người duy nhất đã làm điều sai trái chính là anh (chỉ Merrett), người đã bắt giữ tôi". Tuy nhiên, đối với Merrett, đây chính là lúc phăng ra đường dây của Mainstone. Chứng cứ mà ông chủ nhà in giàu có này không thể phủ nhận được chính là dấu vân tay của ông ta và Jory tìm thấy trên những tờ bạc giả tịch thu được ở nhà Farrier...

Tại phiên tòa diễn ra ở Winchester Crown, Merrett khai trình là chỉ từ tháng 10-1994 đến tháng 8-1998, Kenneth Mainstone đã tung ra thị trường tiền tệ nước Anh 50 triệu bảng Anh, chiếm tỉ lệ 2/3 tổng số tiền giả đang lưu hành. Tháng 1-2000, Mainstone - kẻ làm bạc giả thành công nhất nước Anh - bị kết án 12 năm tù, Stephen Jory 8 năm tù và Martin Watmough 3 năm tù. Bernard đã qua đời vào năm 1999. Paul Wright và Clive Merrett được tòa án biểu dương, riêng Merrett được thăng lên ngạch thanh tra cảnh sát.

(Theo Reader's Digest, 12.2000)

Tại các nước cho phép kinh doanh sòng bạc, có một số người làm nghề rất lạ: nhận mặt khách hàng tại cửa vào sòng bạc. Trong lực lượng cảnh sát cũng có các cảnh sát chuyên làm nhiệm vụ nhận mặt bọn du côn. Những người làm công việc này vừa có năng khiếu bẩm sinh vừa phát triển năng khiếu qua kinh nghiệm tích lũy được.

Các nhà khoa học đã giải thích hiện tượng giỏi nhớ mặt như thế nào?

Hành nghề nhớ mặt tại sòng bạc và sân vận động

Pierre Chardon làm nghề nhân viên nhận mặt (NVNM) từ 20 năm

nay ở sòng bạc Enghien-les-Bains (tỉnh Val-d'Oise, Pháp). Anh mặc bộ smoking đen, áo sơ mi trắng, mang nơ cánh bướm ngồi suốt ngày trước cửa ra vào phòng đánh bạc, quan sát số khách hàng đang trả tiền mua vé vào và hoàn tất các thủ tục thông thường tại quầy thư ký. Các thư ký đăng ký danh sách khách mới đến vào máy vi tính và dùng máy chụp ảnh kỹ thuật số chụp ảnh cho khách trong không đầy một phút. Đây cũng là thời gian đủ để Pierre Chardon in vào trí nhớ những chi tiết về người khách sắp bước vào phòng đánh bạc qua vóc dáng, một từ ngữ, một nụ cười hoặc một đoạn đối thoại của họ. Máy vi tính của ban thư ký có thể phát hiện đối tượng có tên trong

Nghề nhân mặt BỌN DU CÔN

Bọn hooligan tại Euro 2000

THIẾU LÂM

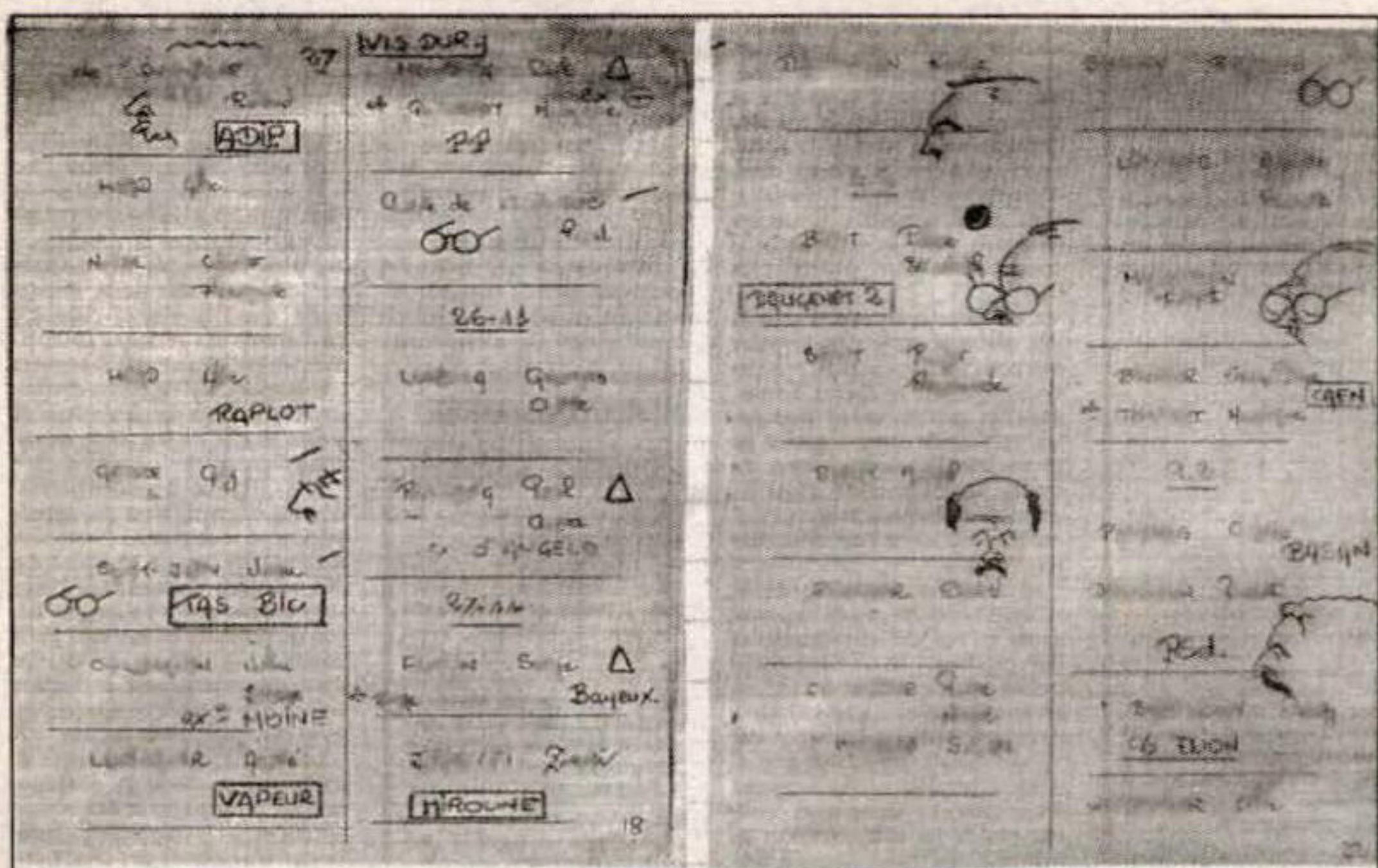

danh sách 30.000 người bị cấm bước vào sông bậc của Bộ Nội vụ nhưng chỉ có đôi mắt của NVNM mới đủ khả năng nhận ra đối tượng trong danh sách này sử dụng giấy tờ giả hoặc đôi lúc hóa trang hồng giả dạng lọt qua cửa kiểm soát. Tối thứ bảy, có lúc hơn 1.500 khách đánh bạc đến sông bậc Enghien-les-Bains. Pierre Chardon và các đồng nghiệp phải có trình độ nhớ mặt từng người bước vào chơi bạc. Đôi khi một con bạc không quen muốn đổi một khoản tiền lớn ngay tại bàn. Người phụ trách bàn sẽ kín đáo gọi Pierre Chardon đến nhận mặt và đưa cho anh phiếu ghi họ tên khách hàng để ghi vào

sổ. Công cụ của NVNM không khác gì dụng cụ học tập của học sinh tiểu học: cuốn sổ, bút máy và bút chì màu. NVNM sẽ vẽ với những đường nét rất khó hiểu trước mỗi tên khách ghi trong sổ. Một số đường nét được người trong nghề xem qua hiểu ngay như vòng tròn ám chỉ người béo phì, nửa vòng tròn ám chỉ người hơi đầu, tam giác màu đỏ ám chỉ người "có vấn đề cần quan tâm". Một số đường nét khác được sử dụng tùy theo quy ước quen thuộc xưa nay của các NVNM cùng làm việc trong một sông bậc. Thí dụ ở sông bậc Deauville, các NVNM quy định dùng từ "Goy" có nghĩa là người đi khắp khiêng. Còn ở sông bậc Enghien-les-Bains, theo lời giải thích của Pierre Chardon, từ "Suzelle" dùng để ám chỉ khách hàng da màu bởi vì tại đây có một cô gái trẻ tên Suzelle làm nghề NVNM là người da màu gốc Guadeloupe.

Muốn nhớ mặt khách hàng, NVNM thường dựa vào các đặc điểm hình dạng như vóc dáng, trạng thái hình thể và đặc biệt là gương mặt. Tại sông bậc Deauville, NVNM Michel Noel đã tìm thấy trong hồ sơ lưu trữ cuốn sổ của một đồng nghiệp ghi chép vào thập niên 1960. Trong cuốn sổ dày cộm quý giá này, gần như bên cạnh mỗi cái tên đều có nét phác họa gương mặt khách. NVNM không chỉ cần nhớ mặt khách hàng trong một sớm một chiều. Do vậy, một số điều ghi chép trong sổ riêng của từng NVNM làm việc chung một sông bậc sẽ được

Ghi chú của nhân viên nhận mặt tại sông bạc

tập hợp lại trong một cuốn sổ ghi đặc điểm những người thường xuyên lui tới. Thỉnh thoảng, họ lại giở ra đọc để nhớ. Michel Noel từng nhờ cuốn sổ ấy mà nhớ lại gương mặt của một con bạc quen biết không đến sông bạc Deauville 15 năm nay. Ở Pháp có trường dạy hành nghề hồ li sông bạc chứ nghề nhận mặt khách hàng thì không. Bởi thế, người bước vào nghề này thường do một hoàn cảnh tình cờ nào đó. Như Pierre Chardon và Michel Noel nguyên trước đây chỉ là nhân viên tiếp bài và nhân viên sai vặt trong phòng đánh bạc. Lúc chuyển sang làm NVNM, họ phải vừa làm vừa tích lũy kinh nghiệm.

Từ cuối thập niên 1980, lực lượng cảnh sát quốc gia Pháp cũng đã thành lập các đội cảnh sát nhớ mặt giống như các sông bạc. Họ chuyên đứng xung quanh và bên trong các sân vận động để nhận

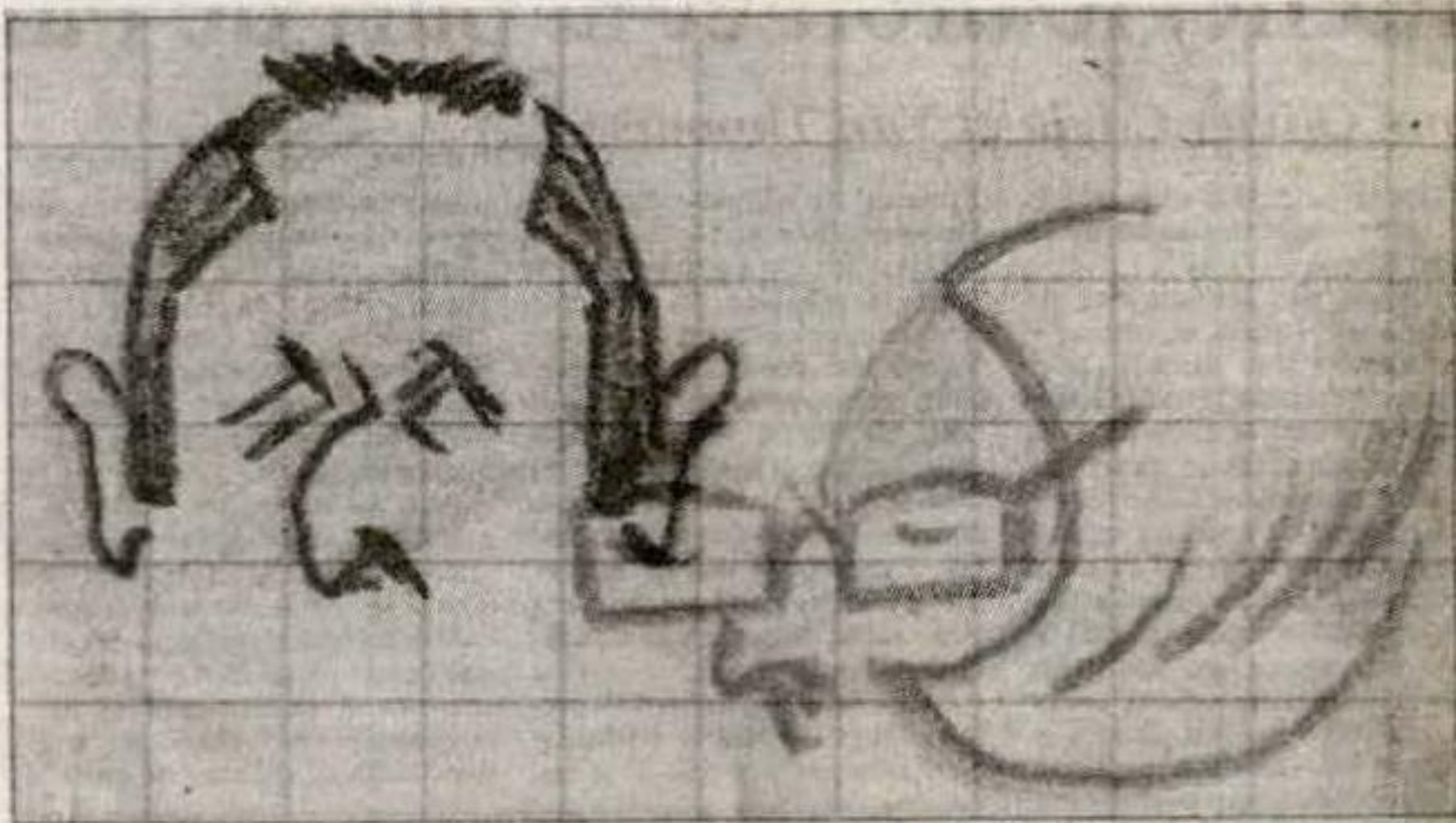
mặt các cổ động viên quá khích (hooligan). Tại sân vận động Công viên các hoàng tử, họ đứng ở các quầy bán vé, nhận mặt 40.000 khán giả để ngăn chặn 20 hooligan có tên trong "sổ bìa đen" lọt vào trong sân. Trường hợp có xảy ra sự cố trong sân, họ sẽ nhận mặt bọn gây rối qua hệ thống màn hình video của sân vận động và báo cáo chi tiết cho giám sát viên có mặt trong mỗi trận đấu bóng đá. Đội cảnh sát nhận mặt còn tháp tùng đội tuyển quốc gia để giúp đỡ cảnh sát địa phương ngăn chặn bọn gây rối. Yvon Caratero - nguyên là đội trưởng đội tình báo về bạo lực đô thị và hooligan ở Sở Cảnh sát Paris và từng chỉ huy đội cảnh sát nhận mặt ở Euro 2000 - đã cho biết: "Trong số 500 cổ động viên đi theo câu lạc bộ Paris Saint Germain, chúng tôi biết mặt hơn 250 người". Công việc nhớ mặt chủ yếu nhằm

phòng ngừa mọi trục trặc xảy ra để trận đấu diễn ra suôn sẻ. Alain Orosco là chỉ huy phó đội cảnh sát phòng chống bạo lực đô thị của thành phố Marseille. Trong 27 năm hành nghề, ông đã có 18 tháng chỉ huy đội cảnh sát nhận mặt gồm 20 người chuyên theo dõi các cổ động viên của câu lạc bộ Olympic Marseille ở sân vận động Vélodrome. Viên sĩ quan này cho biết họ không được đào tạo chuyên ngành mà chỉ nhận mặt bằng cách sử dụng kiến thức về nhân trắc học học ở trường và vài đợt thực tập nhận dạng hình sự.

Khoa học giải thích về khả năng nhớ mặt

Tại sao một số người lại có khả năng nhớ mặt hơn những người khác? Đây vẫn còn là một hiện tượng bí ẩn của trí nhớ mà ngay cả các nhà khoa học chuyên ngành cũng chưa giải thích ngọn ngành được. Theo giả thuyết của chuyên gia phát triển não Scania de Schonen - giám đốc nghiên cứu Trung tâm Nghiên cứu khoa học quốc gia Pháp, có một bộ phận thần kinh thuộc phần trước thái dương trong bán cầu não bên phải gần như chỉ chuyên làm công việc nhận dạng gương mặt. Bộ phận này được khám phá vào thập niên 1950 khi các nhà nghiên cứu nhận thấy người bị tai biến mạch máu não

bên bán cầu phải không còn khả năng nhận ra mặt - kể cả gương mặt của mình - trong khi vẫn tiếp tục nhận ra giọng nói, hình thể, bước đi của con người. Khả năng nhớ mặt phát triển ít hoặc nhiều tùy thuộc vào độ biến dạng của vỏ não. Một số người hoàn toàn thiếu khả năng này do di truyền cũng có thể không nhận ra điều khiếm khuyết này mặc dù gặp nhiều phiền toái trong sinh hoạt giao tiếp. Dù chưa hiểu rõ mọi hoạt động của não nhưng các nhà nghiên cứu cũng đã thiết lập được cơ chế của hiện tượng nhận mặt. Đó không phải là phân tích từng đường nét rồi lắp ráp lại nhiều phần khác nhau tạo thành khuôn mặt mà não đã xử lý thông tin bằng cách đối chiếu với hình dạng có sẵn nên cho ra kết quả chính xác và nhanh hơn. Não để ra 50 phần ngàn giây thăm dò một gương mặt giữa một hình ảnh phức tạp và mất chưa đến 80 phần ngàn giây nhận ra gương mặt một cá nhân. Chính phương pháp nhớ bao quát gương mặt của não

Phác họa chân dung khách đánh bạc

đã kích thích nhiều cơ quan cảnh sát trên thế giới đầu tư nghiên cứu chế tạo robot làm công việc như não nhưng đến nay vẫn chưa thành công.

Máy vi tính có thể đánh bại đại kiện tướng cờ vua Garry Kasparov nhưng chắc chắn không thể thay thế nổi NVNM Pierre Chardon ở sông bạc Enghien-les-Bains hoặc sĩ quan cảnh sát Alain Orosco trên sân vận động Vélodrome. Chuyên gia Scania de Schonen giải thích: "Chỉ cần có sự thay đổi về ánh sáng, vị trí đầu hoặc cảm xúc bộc lộ (cười, nhăn nhó...), máy móc sẽ chịu thua ngay trong khi não con người biết tự xoay xở để rút ra những chi tiết không thể thay đổi của gương mặt bởi hình dáng mặt do khung xương tạo nên (các phần xương và sụn). Những chi tiết bất biến này sẽ giúp não nhận ra người nào đó trong mọi hoàn cảnh và ở nhiều độ tuổi khác nhau". Trong não em bé hai tháng tuổi, dù thị giác còn khiếm khuyết

và vỏ não chưa phát triển hoàn chỉnh nhưng vẫn có một bộ phận nhận dạng gương mặt. Đến ba tháng tuổi, não em bé đã hình thành các mẫu gương mặt riêng cần nhớ. Các khuôn mẫu này sẽ ổn định lúc em bé từ 17-24 tháng tuổi và sẽ trở thành tiêu chuẩn để so sánh và nhận dạng các gương mặt khác trong suốt cuộc đời. Chính vì điều này mà NVNM Pierre Chardon đã gặp khó khăn khi cần nhớ gương mặt của người châu Á đến đánh bạc (chiếm 1/3 số khách hàng). Đối với anh ta, dường như mặt người châu Á nào cũng na ná giống nhau. Theo chuyên gia Scania de Schonen, bộ não rất giỏi nhận ra hai gương mặt có hình dáng bên ngoài gần giống với hình dáng gương mặt mà não đã định hình thành tiêu chuẩn từ thời còn bé. Trong trường hợp ngược lại, não không có mốc để so sánh nên đành chịu thua. Về vấn đề này, các nhà khoa học Anh giải thích rằng khuôn mẫu nhận dạng đã được não định hình vĩnh viễn lúc trẻ lên 5 tuổi. Do đó, một người châu Âu sống từ thời thiếu niên hoặc suốt cuộc đời ở châu Phi vẫn phải mất thêm thời gian vài phần ngàn giây khi nhận mặt một người da đen trong khi nhận mặt một người da trắng lại nhanh hơn nhiều. Hiện tượng cố định sớm khuôn mẫu gương mặt trong não cũng giống như dấu ấn của tiếng mẹ đẻ vẫn sâu đậm trong não hơn tiếng nước ngoài.

(Theo le Monde, 12.2000)

♦ *Người già sống với quá khứ, người trẻ sống với tương lai, người đứng tuổi và khôn ngoan sống với hiện tại.*

M.D. Mainlemon

♦ *Ở tuổi thanh xuân tất cả đều là những giấc mơ, chỉ trừ cái dạ dày lép kẹp.*

Chateaubriand

♦ *Bạn chiêm ngưỡng ngôi sao vì hai lẽ: thứ nhất vì nó sáng, thứ hai vì không hiểu nó.*

V. Hugo

VÀO NGƯNG CỬA thế giới chưa biết

Đồi và cát biết hát

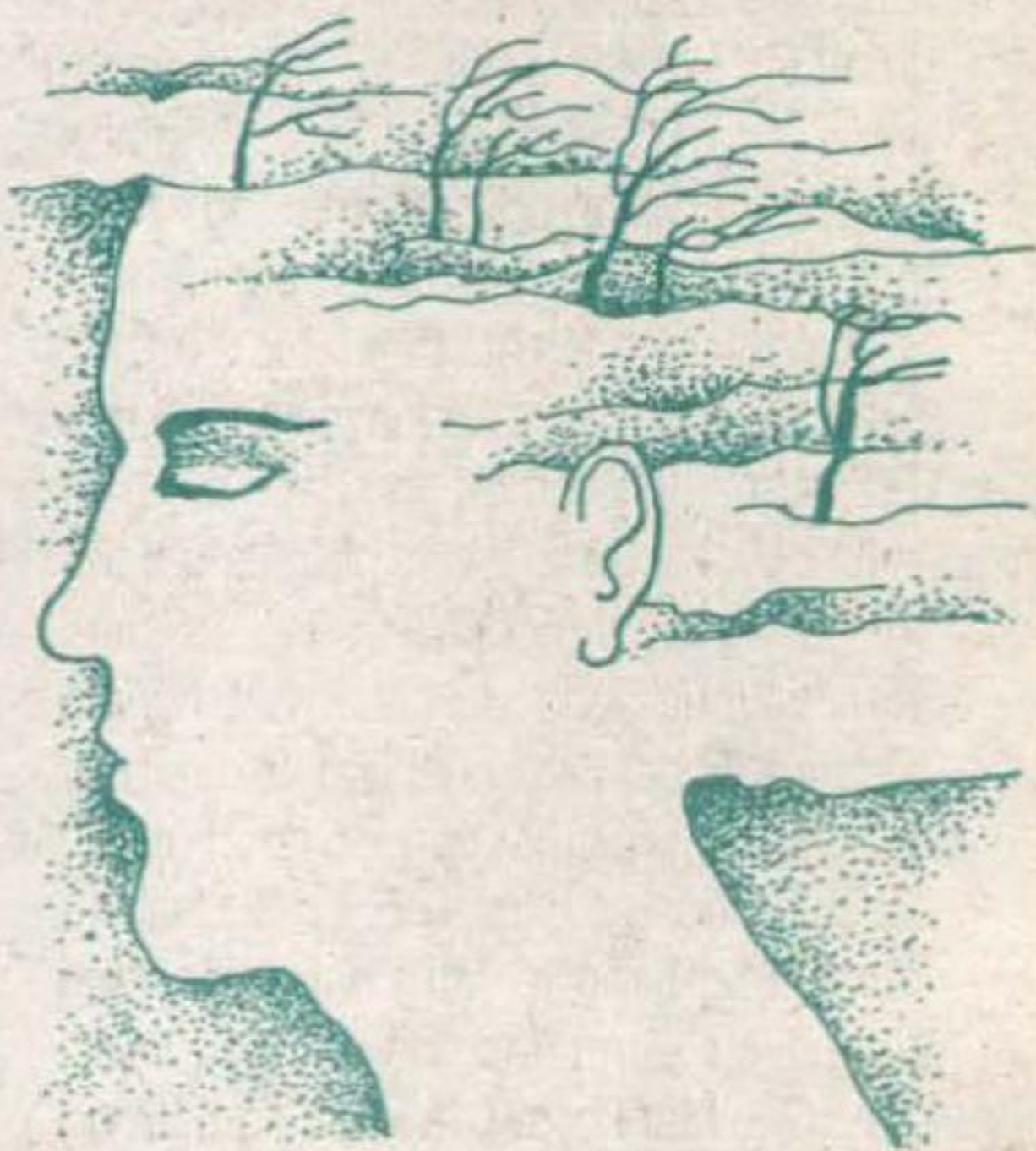
Cách Kabul (Afghanistan) khoảng 35km có ngọn đồi tên là Reg Ravan (Đồi Do dự), trên phủ một lớp cát trắng. Khi có vài người đi trên đồi thì nổi lên tiếng vang như tiếng trống. Ở đồi Kopiano (Chile) cũng có hiện tượng đồi phát lên âm thanh nên người ta gọi là Đồi Tiếng hú. Ở California (Mỹ), có nhiều ngọn đồi thỉnh thoảng cất tiếng khóc hoặc tiếng rên rỉ. Ở Liên Xô có thể nghe thấy cát hát ở các bãi cát bồi trên bán đảo Kolski, vùng ven biển Riga, ở đồng bằng các sông Vilua và Lêna, vùng hồ Baikal.

Đôi khi cát phát ra những âm thanh rất lạ, không ai có thể ngờ tới. Có nơi khi người đi trên cát thì nghe thấy tiếng chó sủa, chỗ nơi nghe như tiếng lên dây đàn, có nơi lại nghe như tiếng của động cơ máy bay. Người dân thành phố Nikopol thường được nghe tiếng hát của cát trên doi cát ở sông Lapinka, một nhánh sông nhỏ đổ vào sông Dnhep. Tiếng hát này nghe đặc biệt rõ vào lúc sau khi trời mưa, lớp cát trên cùng bị dính lại với nhau, sau đó khô đi và tạo ra một lớp vỏ xốp. Khi người ta đi trên lớp cát xốp này, nó phát ra tiếng rít của không khí giống như tiếng nổ máy ô tô. Về cảm tưởng mạnh mẽ khi nghe tiếng

hát của thiên nhiên như vậy, Jack London đã viết trong cuốn tiểu thuyết nổi tiếng **Trái tim chia ba**: "Mỗi bước đi trên cát đều gây ra cả loạt những âm thanh bát nháo. Người ta ngạc nhiên đứng lại thì chung quanh lại trở nên yên tĩnh, nhưng vừa mới tiếp một bước thì cát lại bắt đầu hát lên.

- Khi Thượng đế cười thì ông hãy coi chừng! - Cụ già kêu lên có vẻ như răn đe.

Ông ta lấy tay vẽ một vòng tròn trên cát và trong khi ông còn đưa tay vẽ thì cát rít lên và hú lên tru tréo khiến ông già sợ

Những điều kỳ diệu và bí mật

CỦA MỌI THỜI BẠI

VICTOR KANDUBA

HỒ QUỐC VỸ

(Xem từ TGM 417)

hải quỳ xuống. Lúc đó cát lại rú lên như thổi kèn. Pêon cũng làm theo cha mình, bước vào vòng cát ẩm ỉ đó. Chung quanh vòng cát ông già đã kịp lấy ngón tay trở về những hình thù và dấu hiệu kỳ dị, trong khi đó thì cát vẫn tiếp tục rít và hú lên”.

Nhiều dân tộc đã có những truyền thuyết khác nhau về tiếng hát của cát. Ví dụ những nàng tiên từ thủy cung thường lên bãi biển, ca hát để dụ dỗ những người thủy thủ si tình rồi giết chết họ. Có truyền thuyết lại kể rằng, ở đây chôn vùi cả một thành phố của ma quỷ và chúng luôn miêng kêu than như thế...

Ở bờ phải con sông Ili cách Alma Ata (thủ đô Kazactan) 182km, có đồi cát nổi tiếng tên là Đồi Ca hát. Đồi này bằng cát vàng, cao 150m, dài gần 2km, rộng hơn 500m. Trên đỉnh đồi cát vàng óng ánh là một mòm cát nhọn. Khi cát bắt đầu rơi xuống thì vang lên âm thanh lúc trầm, lúc bổng, lúc rất mạnh, có lúc lại khe khẽ. Lúc mạnh nghe giống như tiếng động cơ máy bay, lúc thì lại giống như tiếng bánh xe guồng tàu thủy đi trên sông. Về mùa mưa và mùa đông, đồi cát im bật. Nhưng khi thời tiết bắt đầu khô thì rất dễ dàng bắt nó cất tiếng hát: chỉ cần leo lên đỉnh đồi và chạy xuống sườn đồi dốc là đồi cát vang lên những tiếng rõ ràng như không hải lòng vì sự xâm nhập của con người vào đây. GS. Marikowski đã kể lại cảm tưởng của mình rằng: “*Khi chúng tôi chạy từ đỉnh đồi xuống, cát từ trên đỉnh đồi lớp lớp lăn theo. Lúc đó cả đồi cát như rung động và kêu lên vang ầm theo một âm điệu lạ kỳ. Thú vị với cuộc chạy xuống dốc và tiếng reo giân dũ của lớp cát rơi này, chúng tôi đã vỗ tay và chạy nhanh hơn. Lập tức cả đồi cát như lên cơn sốt, run rẩy trong tiếng ồn ngày càng lớn, càng rộng hơn, tương*

như có thể làm rung chuyển núi đồi”.

Khi gió thổi mạnh, đồi cát này vang lên như tiếng đàn phong cầm (đàn gió orgue). Các cụ già người Kazac kể lại truyền thuyết về Đồi Ca hát rằng chính ở nơi đây, thánh Ala đã nhốt một người nhạc công để thường xuyên đánh đàn gió cho thánh nghe.

Nhưng cái gì đã bắt cát phải hát lên như vậy? Các nhà khoa học cho rằng đó là do sự cọ xát của nhiều hạt cát nhỏ vào nhau. Những hạt cát nhỏ ấy được bao phủ bằng hợp chất canxi và manhe, âm thanh xuất hiện do cọ xát cũng giống như khi ta dùng cây vĩ được phết côlôphan kéo lên dây đàn vĩ cầm. Các nhà khoa học khác lại cho rằng, nguyên nhân chủ yếu do không khí đi qua khoảng trống giữa các hạt nhỏ. Khi cát bắt đầu lở xuống, các khoảng trống ấy lớn lên hoặc nhỏ đi, không khí đi vào hoặc đi ra nên đã tạo ra những âm thanh to nhỏ khác nhau. Có người còn giải thích âm thanh đó là do hiện tượng những hạt cát nhỏ bị nhiễm điện. Khi hạt cát có nhiễm điện khác dấu nhau cọ xát với nhau, chúng cũng đẩy nhau và phát ra những âm thanh nhỏ như khi đánh điện thông thường. Ông Rugiokô đã thực hiện thí nghiệm về cát biết hát. Ông lấy cát từ sông về, rửa sạch những tạp chất và hợp chất có thể dính vào, sau đó sấy khô bằng máy sấy thông thường và làm cho chúng bị nhiễm điện. Khi lấy tay bóp vào những hạt cát này, chúng phát ra âm thanh. Các nhà nghiên cứu đã xác định rằng, cát chỉ hát lên trong những điều kiện nhất định: chỉ có cát thạch anh sạch, với những hạt cỡ 0,3-0,5mm mới “hát được”. Còn khi trời ẩm ướt hoặc sau cơn mưa, cát nào cũng câm lặng.

Nhà khoa học Marikovski giải thích

những tiếng ồn của cát như sau: bất cứ đồi cát nào cũng có một lớp cát ẩm ở không sâu. Vào mùa xuân, cũng như vào mùa thu, sau khi mưa, lớp cát này dính vào lớp cát ở trên mặt cũng tương đối ẩm và lúc này đồi cát im lặng. Nhưng đến mùa hạ, khi Mặt trời và khí nóng sấy khô lớp cát trên mặt, lớp cát ẩm do hiện tượng bốc hơi nước lún sâu xuống, nhưng những hạt cát khô lại chèn luôn vào đấy. Khi cát lở từ trên đồi chảy xuống thì những lớp cát ở trên ít bị ma sát hơn nên thường vượt trước lớp cát dưới. Đồng thời, ở đây tạo ra một bề mặt gợn sóng trông thấy rõ rệt. Vì thế lớp cát ẩm va chạm vào đấy tạo thành rung động giống như một thứ nhạc cụ và phát ra âm thanh hay tiếng ồn.

Khi những hạt cát ấy được đưa vào phòng thí nghiệm để nghiên cứu thì chúng im lặng. Nhưng nếu bỏ chúng vào bình đầy kín, chúng mới bắt đầu hát. Vì sao? Người ta cũng chưa đưa ra được một lời giải thích hay dự đoán hợp lý về hiện tượng thú vị này của thiên nhiên.

Ở đồi cát trên sông Ili, khi nhóm các nhà nghiên cứu theo dõi thì thấy rằng không phải ngày nào cát cũng "hát". Không muốn phải đợi lâu, họ liền tạo ra hiện tượng trượt cát từ đỉnh đồi xuống. Khi đó đã xảy ra một chuyện không ngờ: lúc một lượng cát lớn lao xuống dưới và cả quả đồi rống lên thì bỗng những người nghiên cứu cảm thấy hết sức hoảng hốt. Thậm chí đã có người định bỏ thí nghiệm và rút khỏi nơi này. Có nhà địa chất thấy đau nhức nơi đám rối thái dương. Một nhân viên thí nghiệm nữ kêu lên: *"Tôi thấy trong người hình như bị đảo lộn cả"*. Vậy thì điều gì đã xảy ra với mọi người và có liên quan đến hiện tượng cát hát kỳ lạ này? Hiện nay người ta mới chỉ nêu ra một dự đoán là do

tác động của âm siêu thấp. Các cuộc nghiên cứu về lĩnh vực âm siêu thấp (infrason) trong mấy năm gần đây đã chứng minh rằng loại âm siêu thấp này với công suất lớn có ảnh hưởng rất tai hại đến cơ thể và thần kinh của con người. Một chuyện xảy ra hết sức tình cờ với giáo sư người Pháp - ông Gavro - đã giúp ông hiểu được thế nào là tác hại của âm siêu thấp. Tại một trong các phòng thí nghiệm của giáo sư, từ lâu nay hầu như không thể ngồi làm việc được. Chỉ cần ngồi đó khoảng 2 tiếng đồng hồ thì ai cũng cảm thấy mình như bị ốm: nhức đầu, chóng mặt, mệt mỏi, ý nghĩ bị rối mù, thậm chí không muốn suy nghĩ điều gì nữa. Phải mất nhiều ngày GS. Gavro và các đồng nghiệp của ông mới tìm ra thủ phạm đáng nghi ngờ: đó là âm siêu thấp có công suất lớn phát ra từ hệ thống thông gió của nhà máy mới xây gần phòng thí nghiệm. Hạ âm này lan truyền đi khắp vùng kế cận với tần số 7 hertz (tức là 7 rung động/giây), là tần số có tác động nguy hiểm cho con người. Các nhà sinh học nghiên cứu tác động của âm siêu thấp có công suất lớn đã khẳng định rằng đôi khi nó tạo ra cảm giác hoảng sợ vô nguyên cớ hoặc gây ra trạng thái mệt mỏi, chán nản, buồn rầu. Cũng có người không chịu được ảnh hưởng của hạ âm lâu, đã bị tình trạng như say sóng, nôn mửa. GS. Gavro đã dự đoán rằng, tác động sinh học của âm siêu thấp sẽ rất lớn khi tần số của sóng âm siêu thấp trùng với nhịp sóng alfa của não bộ con người.

Như vậy có thể nói rằng, trong những âm thanh do cát trên đồi ca hát tạo ra, ngoài những âm thanh nghe được, còn có những âm siêu thấp mà tai ta không nghe được.

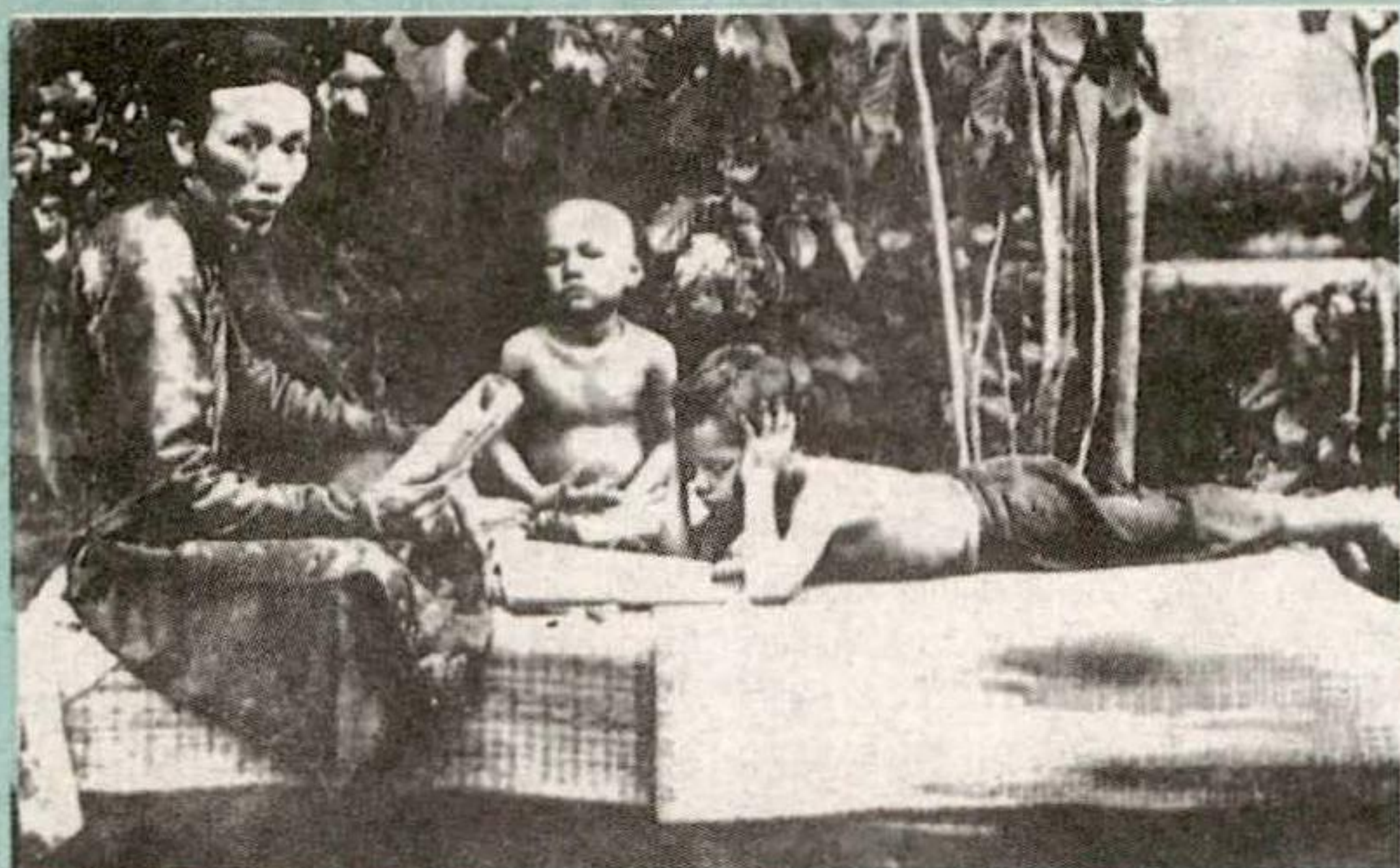
(Còn tiếp)

NHÌN LẠI

lịch sử

LÊ NGUYỄN

Việc dạy nghề ở nước ta trước và đầu thế kỷ 20

Thầy đồ ở Sài Gòn năm 1900

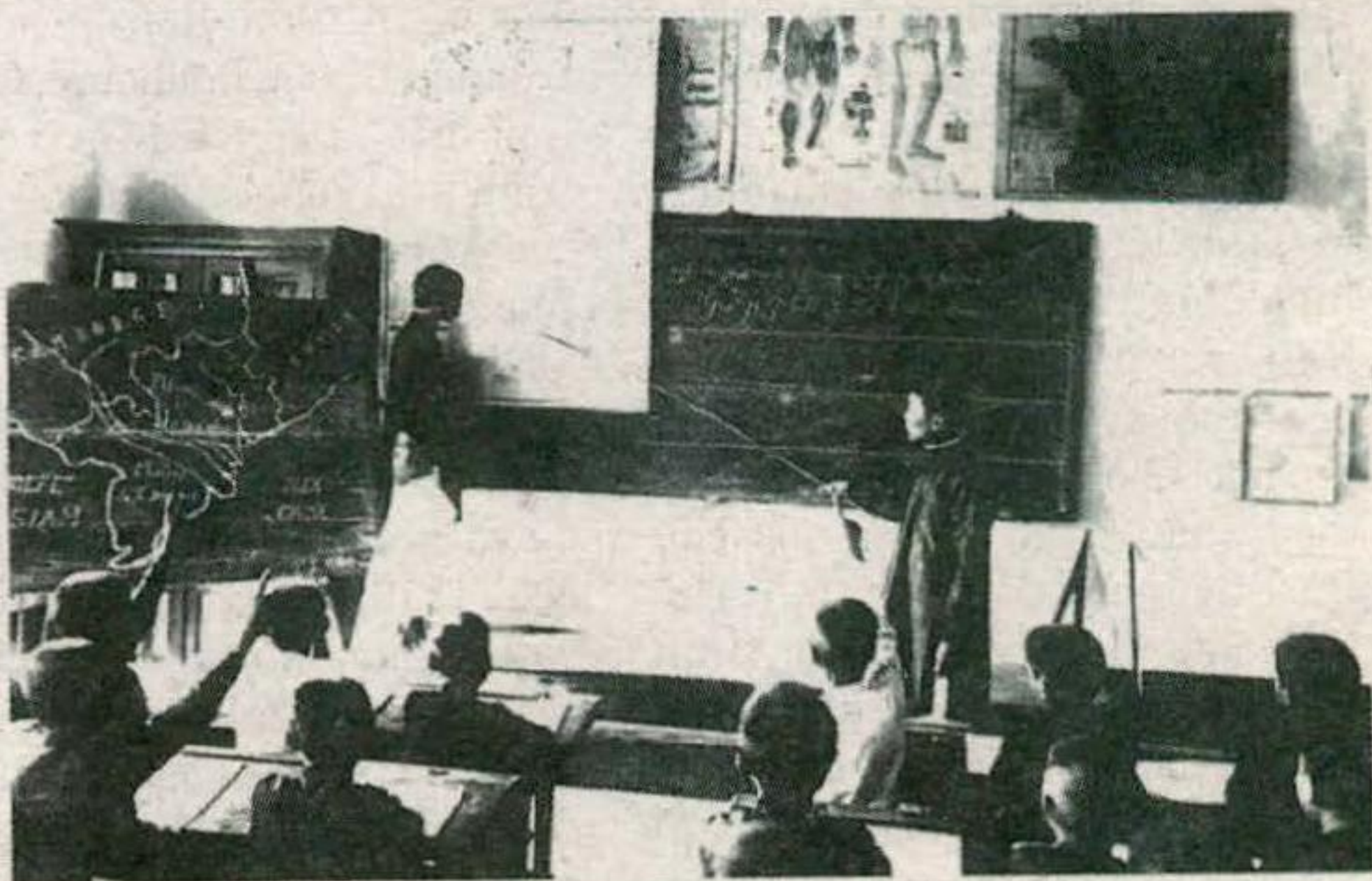
Ngày 16-7-1864, Thống đốc Nam kỳ De Lagrandière ban hành quyết định thành lập các trường tiểu học tại những vùng đông dân cư của thuộc địa Nam kỳ, mở đầu một thời kỳ giáo dục mới ở nước ta lấy chữ gốc Latinh làm căn bản. Đến năm 1866 đã có 24 trường tiểu học, thu nhận 684 học sinh và không đầy hai thập niên sau - năm 1884 - tổng số trường học ở 21 hạt thuộc toàn Nam kỳ là 531 trường với 18.056 học sinh. Các trường này được chia làm ba cấp: tiểu học, cấp một và cấp hai. Đầu thập niên 1880, việc dạy nghề được đặt ra như một trong những hướng bổ sung cho chế độ giáo dục đương thời. Trường dạy nghề có thể đào tạo các công nhân ngành rèn, thợ khóa, thợ nguội, thợ mộc, thợ tiện... cung ứng cho nền công nghiệp phôi thai của thuộc địa.

Ngày 28-12-1881, Hội đồng quản hạt Nam kỳ đưa ra một quyết nghị về việc thành lập tại trường trung học d'Adran một phân ban đặc biệt chuyên dạy nghề. Nhưng phải đợi đến một, hai thập niên sau ngày thực dân Pháp thôn tính toàn bộ Việt Nam (1884), vấn đề mới được nghiên cứu kỹ và thực hiện trên cả ba kỳ (Bắc, Trung, Nam). Lúc bấy giờ, các nghề điêu khắc, khảm, thêu, sơn mài, đúc... đã khá phổ biến, nhưng đó không phải là mục tiêu chính của người dân bản xứ trong việc học nghề. Họ muốn làm việc tại các xưởng mộc, xưởng làm đồ sắt xây dựng, xưởng làm nề - những lĩnh vực đang có một sức thu hút lớn trong cộng đồng dân cư.

Các trường dạy nghề đầu tiên

Tính đến đầu thế kỷ 20, các trường dạy nghề trên toàn cõi Đông Dương xuất phát từ ba nguồn chính: sáng kiến của tư nhân, sáng

kiến của chính quyền địa phương hoặc sự khởi xướng của Tổng Nha Giáo dục. Ở Bắc kỳ có hai trường dạy nghề chính: trường Dạy nghề Hà Nội và trường Dạy nghề Cao Bằng. Trường Hà Nội thành lập theo sáng kiến của Phòng Thương mại Hà Nội nhằm đào tạo thợ đáp ứng yêu cầu của các kiểu dân, các kỹ nghệ gia và thầu khoán. Tính đến cuối thập niên 1900, trường này có tất cả 180 học sinh; xưởng làm đồ sắt do chính hiệu trưởng trông coi, còn xưởng làm sơn mài và đúc do hai giáo viên người Nhật đảm trách nhằm đào tạo những giáo viên mới có thể thay thế họ trong việc giảng dạy tại đây. Trường Cao Bằng mới được thiết lập khoảng năm 1909, theo sáng kiến của thiếu tá Martin Panescorece, chỉ huy quân sự Cao Bằng và chỉ có 15 học sinh. Họ được dạy cách sử dụng các dụng cụ thông thường cùng các ý niệm cần cho việc

Lớp học về địa lý năm 1900

hành nghề đã chọn. Giáo viên dạy nghề tại tỉnh ly xa xôi này là lính của thiếu tá Panescorche.

Tại Trung kỳ, chỉ có một trường dạy nghề ở Huế thành lập theo sáng kiến của Khâm sứ Boulloche, chi phí do ngân sách của triều đình Huế đài thọ. Trường có 100 học sinh, hiệu trưởng là một tham tá công chánh và cũng chia ra nhiều xưởng khác nhau, ngoài các nghề mộc, tiện, điêu khắc, nề, họa... trường còn dạy cả nghề nông, do vị trí của trường ở gần Sở Canh nông, thuận tiện cho việc thực hành...

Đất Nam kỳ, thuộc địa đầu tiên của thực dân Pháp, ngoài các trường dạy nghề ở Sài Gòn do chính quyền thiết lập, còn có 5 trường dạy nghề ở các tỉnh: Biên Hòa, Thủ Dầu Một, Sa Đéc, Hà Tiên, Cần Thơ. Trường Sài Gòn trực thuộc Sở Giáo dục Nam kỳ và hiệu trưởng chính là giám đốc của sở này. Trường có 70 học sinh học trong hai xưởng: sắt và gỗ. Họ cũng được dạy cả tiếng Pháp, toán pháp cùng hình học. Ở các tỉnh, mỗi trường có những nét đặc thù riêng, tùy điều kiện địa lý và kinh tế của mỗi địa phương. Biên Hòa (nay thuộc tỉnh Đồng Nai) chú trọng nghề thợ nguội, nghề rèn, nghề đúc..., có lớp dành cho học sinh nữ học các môn may, khâu, làm thảm, đọc và viết chữ Quốc ngữ, làm các phép tính. Thủ Dầu Một (nay thuộc tỉnh Bình Dương) nghiêng về nghề khảm, sơn mài, điêu khắc. Trường dạy nghề Sa Đéc (nay thuộc tỉnh Đồng Tháp) nổi tiếng với xưởng của bậc thầy

về nghề kim hoàn tên là Vinh. Ông vang danh cả Đông Dương với những đồ bạc khảm men huyền diệu nét tinh tế và tao nhã, đoạt nhiều giải thưởng trong các cuộc triển lãm ở địa phương cũng như ở Paris và Marseille. Trường Hà Tiên được xây dựng nhắm vào một đặc sản quan trọng của địa phương, đó là vảy đồi mồi dùng làm hộp đựng đồ trang sức, quạt, lược... Trường mới thành lập năm 1909 và bước đầu chỉ có... 3 học sinh.

Một trường hợp tiêu biểu

Điển hình cho chế độ giáo dục hướng nghiệp đầu thế kỷ 20 có lẽ là Trường thực nghiệp cơ khí châu Á - Sài Gòn (Ecole pratique des mécaniciens asiatiques de Saigon). Trường được Thống đốc Nam kỳ Rodier thành lập năm 1906 với mục đích đáp ứng các yêu cầu của ngành hải quân, ngành cai trị thuộc địa, ngành thương mại và kỹ nghệ địa phương... Những thống đốc kế nhiệm Rodier như de Lalande-Calan, Bonhoure, Outray, Gourbeil... tiếp tục duy trì chương trình hoạt động của trường này và cung cấp nhiều phương tiện học tập cần thiết như: máy móc, nồi hơi và nhiều loại thiết bị khác.

Kể từ năm thành lập, Trường thực nghiệp cơ khí châu Á - Sài Gòn đã có những bước tiến đáng kể. Năm 1910, Ban điện học thực hành và kỹ thuật ô tô ra đời, mang đến cho việc giáo dục hướng nghiệp một sắc thái mới mẻ hơn. Điều kiện đầu tiên để được thu nhận là các thiếu niên ở tuổi 16 trở lên, trải qua một

Một lớp học tại trường Mỹ thuật Gia Định thập niên 1920

kỳ thi về sự hiểu biết tiếng Pháp và thao tác trên các đồ kim khí. Thời gian học tập kéo dài ba năm gồm hai năm cho máy hơi nước và một năm cho nghề điện cùng kỹ thuật máy nổ. Cuối mỗi niên khóa, các học sinh trải qua một kỳ thi sát hạch về những điều đã học do Hội đồng hoàn thiện giáo dục chủ trì. Hội đồng này do một Tham biện hạng nhất (Administrateur de première classe) làm chủ tịch; hội viên gồm một sĩ quan cao cấp ngành hải quân, một nghị viên Hội đồng quản hạt, hiệu trưởng trường, một sĩ quan ngành cơ khí... Khi ra trường, học sinh được bổ làm việc trong ngành hải quân trong thời hạn hai năm, với tư cách là thợ cơ khí hạng nhất.

Có thể thấy cung cách dạy nghề của Trường thực nghiệp cơ khí châu Á - Sài Gòn không đi theo lối mòn cũ của những nghề truyền thống ở Việt Nam như nghề mộc, nghề nề... Nó đột phá vào những

lĩnh vực còn rất mới mẻ trong đời sống của người dân thuộc địa như điện, máy nổ... Trường thu nhận hàng trăm học sinh, khi ra trường, khoảng 50% trở về đời sống dân sự sau hai năm ở quân ngũ và đảm nhận công việc của những đốc công, cơ khí trưởng trong ngành công nghiệp ở địa phương, trong lĩnh vực đường sắt, trên những chiếc sà-lúp hay thương thuyền...

Hơn 20 năm sau, năm 1930, hệ thống giáo dục hướng nghiệp đã có tổng cộng 1.680 học sinh, phân bố trên 11 trường chuyên biệt (không kể các xưởng dạy nghề ở nông thôn), cung cấp cho đời sống công nghiệp và tiểu thủ công nghiệp những người thợ có tay nghề cao, làm hạt nhân giúp đào tạo tại chỗ những thế hệ công nhân ngày càng đông đảo, góp phần thỏa mãn những nhu cầu ngày càng phức tạp của một chính quyền thuộc địa đang suy yếu do các phong trào giải phóng dân tộc đang dâng cao. ■

TUẦN NÀY năm ấy

TUẦN LỄ TỪ 5 ĐẾN 11-2-2001

★ 7-2-1812 là ngày sinh của Charles Dickens, nhà văn Anh nổi tiếng thế kỷ 19. Ông sinh tại Portsmouth nhưng trải qua phần lớn thời niên thiếu ở Luân Đôn và Kent, hai địa danh thường xuyên xuất hiện trong những tác phẩm của ông sau này. Dickens đến trường học khi đã lên 9 tuổi, nhưng không lâu sau, việc học của ông bị dang dở do cha ông bị bỏ tù vì nợ nần vào năm 1824. Từ đó, ông phải tự lực mưu sinh bằng công việc trong một xưởng sản xuất xi đánh giày. Cảm giác tủi nhục và bị bỏ rơi ám ảnh cả đời ông, đã được ông thể hiện ở nhân vật David Copperfield trong tác phẩm nổi tiếng cùng tên viết

năm 1849-1850. Ông say mê tác phẩm của các nhà văn thuộc thế kỷ 18 như Henry Fielding, Tobias Smollett... và dấu ấn của những người này hiện rõ trong tác phẩm của ông về sau. Tháng 12-1833, Dickens xuất bản một loạt những bài viết ngắn về sinh hoạt hàng ngày ở Luân Đôn với bút danh Boz. Ba năm sau (1836), ông lập gia đình với cô Catherine Hogarth và viết *The Pickwick Papers*, một tác phẩm rất thành công. Từ năm 1842 trở đi, ông cho ra đời nhiều tác phẩm có giá trị như *Bài ca Giáng sinh* (1843), *Hình ảnh nước Ý* (1846)... Ông qua đời ngày 9-6-1870, sau một cơn đột quỵ nặng, ở tuổi 58. ★

• Xin cho biết xuất xứ của tên đường Catinat ở Sài Gòn khi xưa? (Trần Văn Thông - Q.12 - TP. Hồ Chí Minh)

- Trái với suy nghĩ của nhiều người, đường Catinat (nay là đường Đồng Khởi, Q.1, TP. Hồ Chí Minh) không phải do thực dân Pháp thiết lập sau khi chiếm cứ Sài Gòn (SG). Nó đã có mặt tại SG từ trước năm 1859 (năm Pháp tấn công SG lần thứ nhất). Sau khi chiếm xong SG (1861), thực dân Pháp đặt tên cho những con đường có sẵn bằng những con số; đường số 16 được chính thức mang tên Catinat từ đầu năm 1865 do nghị định ngày 1-2-1865 của Thống đốc De La Grandière. Catinat là tên một thống chế Pháp, sinh năm 1637, phục vụ trong cung đình vua Louis XIV và mất năm 1712. Sở dĩ thực dân Pháp lấy tên viên tướng trên đặt cho con đường số 16 vì trước đó, tên này đã được đặt cho một chiếc tàu chiến dưới triều vua Napoléon III (1808-1873) và nó có liên quan đến nhiều biến động lịch sử vào thời kỳ này. Năm 1856, viên thuyền trưởng tàu Catinat đến Huế để trao cho vua Tự Đức một kháng thư của hoàng đế Pháp (về việc cấm và giết đạo) nhưng không được nhà vua tiếp kiến nên y đã "trả đũa" bằng cách cho quân chiếm lấy một số đồn lũy của ta ở Tourane (Đà Nẵng). Năm 1859, chiếc tàu chiến Catinat lại tham gia vào cuộc tấn công thành phố SG nên 6 năm sau nó đã được De La Grandière chọn đặt cho đường số 16. **LÊ CẦN**

NHÂN XUÂN

TÂN TY 2001, GÓP CHUYÊN:

Rắn - loài bò sát nhiều huyền thoại - không chỉ được Đông lẫn Tây y sử dụng làm thuốc phòng chữa bệnh, mà còn được dân ta dùng để chế biến nhiều thức ăn đồ uống hấp dẫn. Những món rắn "đặc sản" ấy góp phần làm phong phú thêm nghệ thuật ẩm thực truyền thống Việt Nam...

Món rắn miền Nam

Nhắc "đặc sản" rắn, nhiều người nghĩ ngay tới Đất rừng phương Nam - tên một tiểu thuyết của nhà văn Đoàn Giỏi, trong đó có chương "Đi câu rắn". Cũng phải thôi. Địa bàn Nam bộ mệnh mông ruộng, rầy, bung, giống... chính là môi trường thuận lợi cho bao động thực vật sinh sôi. Riêng rắn thì miền Nam có quá nhiều giống với số lượng cá thể cực lớn: rắn hổ đất (hổ mang, hổ trâu, *Naja-naja* L. hoặc *Cobra*), hổ chúa (còn gọi đại nhãn kính xà, tên khoa học *Naja hannah Cantor* hoặc *King cobra/Cobra royal*), mai gầm (cạp nia, hổ khoang, *Bungarus candidus* L.), đầu vàng (cạp nong đầu vàng, *Bungarus flaviceps Reinhardt*), bạch họa (*Agkistodon acutus Guenther*), ráo (*Zamenis korros*), lục (*Trimesurus gramineus*)... Lại còn rắn lục cườm, lục mào, khô mộc, xe điếu, bông súng, rắn ri cóc, đuôi kều (tức rắn rung chuông)... Năm 1970, phân môn lưỡng thê - bò sát thuộc khoa sinh học của một đại học Mỹ đã xuất bản sách *Hướng dẫn về rắn ở miền Nam Việt Nam* liệt kê 77 giống rắn, trong đó có 31 giống rắn độc, phân

Đùa giỡn với rắn trước khi ngâm rượu

Món rắn ba miền

PHANXIPĂNG

bổ từ Quảng Trị tới Cà Mau.

Ở Nam bộ có những "thầy rắn" gia truyền chuyên tay không bắt rắn, đồng thời bốc thuốc cứu chữa nạn nhân bị rắn độc cắn. Trại rắn Đồng Tâm thuộc Trung tâm Nuôi trồng chế biến dược liệu quân khu 9 (Bình Đức, Châu Thành, Tiền Giang) hiện là cơ sở nổi tiếng về cấp cứu và điều trị rắn cắn: 5 năm qua, mỗi năm xử lý 400-500 ca, trong đó hơn 50% ca bị rắn độc cắn, với tỉ lệ cứu sống đạt gần 100%. Trong trận lụt lịch sử năm Canh Thìn 2000 vừa qua, cơ sở này đã tiếp nhận hơn 40 người ở đồng bằng sông Cửu Long bị rắn cắn.

Sau trận lụt lớn ấy, tôi ghé Đồng Tháp Mười và được một giáo viên "thổ địa" mời về vườn nhà xơi món rắn bình dân rất Nam bộ: rắn hổ mang cuộn tròn và nướng thơm bằng rơm đánh con cúi. Gần giống bữa

nhậu mà Nguyễn Duy từng mô tả qua bài thơ *Ông già sông Hậu* đầy màu sắc:
Khoanh rần hổ nướng vàng trên lửa rạ
Thịt rần xé trắng ngần mâm lá sen xanh non
Rượu trong veo, muối tiêu và ớt đỏ
Chủ khách cụng ly ngay bờ cỏ chân cồn...

Rượu gạo nhâm nhi với món rần ít khi để trong veo, mà ngẫu đỏ vì được pha máu rần. Nghe đồn "huyết xà tử" là biệt được tráng dương, bổ thận, "ông uống, bà khen".

Trong các cửa hiệu có tiếng, món rần chẳng rẻ chút nào. Lần xuống Cần Thơ, tôi gặp ông bạn văn nghệ kéo vô quán bên bến Ninh Kiều thưởng thức đĩa rần bằm xúc lá điều cùng dăm xị để pha tiết rần kèm bia lạnh "chữa lửa". Chỉ chừng ấy mà hóa đơn đã tương đương lương cả tháng của một công chức "thường thường bậc trung"!

Tại TP. Hồ Chí Minh, không ít nhà hàng lừng danh các món rần. Như hai nhà hàng Tri Kỷ ở Q. Phú Nhuận - một trên đường Nguyễn Kiệm, một trên đường Trần Huy Liệu. Hoặc nhà hàng Phi Long "rần 7 món" ở Q. Gò Vấp, quán Thanh Lộc bên chân cầu An Lộc ở Q.12, quán ông Năm ở huyện Hóc Môn... Khách đến, sẽ được nhân viên phục vụ mời xem các lồng nhung nhúc rần để chọn lựa. Giá cả thay đổi tùy giống rần và khối lượng từng con, tùy thời vụ. Khách chỉ con nào, ngay lập tức nhân viên tóm con ấy, lôi ra và biểu diễn màn "hành quyết". Nhát dao thứ nhất phập vào cổ rần, lấy tiết hòa rượu. Nhát dao kế tiếp lướt theo thân rần, móc ra quả tim bé xíu còn đập phập phồng cùng túi mật xanh lè. Mấy món tươi sống này được dọn đầu tiên. Theo yêu cầu của khách, đầu bếp sẽ cấp tốc chế biến các món khác từ da, xương, thịt và nội tạng rần. Có thể đó là rần bằm xúc bánh tráng (bánh đa), da rần chiên (rán) giòn, rần bọc lá lốt, rần nướng mỡ chài, rần nấu cà ri, rần xào nấm

đồng cô, rần um rau nhút, rần khía nước dừa, gỏi rần, lẩu rần, cháo rần... Thức uống đúng điệu trong bữa tiệc rần luôn là rượu rần đủ loại: rượu tiết rần, rượu cao rần, rượu tam xà, rượu ngũ xà, rượu thập nhị xà...

Để cập rượu rần, dân Sài Gòn quá quen hình ảnh "đội quân" bán rượu rần lưu động. Phần đông là thanh niên từ Thống Nhất (Đồng Nai) hoặc Trảng Bàng (Tây Ninh) chạy xe máy về, chở những chiếc lồng bằng lưới thép bên trong ngo ngoe cả bầy rần, kèm theo mấy can rượu, vài thang thuốc Bắc cùng một số keo (hũ) thủy tinh to khự... Gặp khách ưng thuận giá cả xong, họ sẽ đến tận nhà trở tài làm rượu rần cho thân chủ xem tận mắt. Cảnh tượng ly kỳ mở màn: họ tay không bắt rần và đùa giỡn với... tử thần. Có trường hợp nào bị rần độc ngoạm chưa?

- Ngâm rượu, thường xài rần độc: cạp nong, cạp nia, hổ mang, lục... Để chúng ngoạm thì rất nguy. Do đó, bọn em phải lạnh tay lẹ mắt và nắm vững thói quen của chúng. Vậy nhưng, theo nghề này, giới đàn trời cũng có ngày bị rần cắn ê ẩm. Lỡ bị cắn, bình tĩnh garô ngay, rạch vết thương mà hút máu để giảm lượng nọc độc vào cơ thể, uống và thoa rượu hội, rồi tức tốc đến bệnh viện. Bây giờ, y học chữa rần độc cần một cách dễ dàng và hiệu quả lắm.

Một thanh niên trong "đội rượu rần" nói thế, đoạn đưa tôi coi bàn tay trái của anh có mấy ngón quèo quẹo vì rần mổ! Được biết, từ năm 1895, Viện Pasteur bên Pháp đã chế được huyết thanh kháng nọc rần từ máu ngựa. Nếu trước kia trên toàn cầu, tỉ lệ người chết do rần độc cắn dao động tùy nơi là 20-70%, đến khi có huyết thanh kia thì tỉ lệ giảm xuống còn 1-3%. Huyết thanh gồm nhiều loại: đơn giá (chống từng giống nọc rần), đa giá (chống hầu hết các giống nọc rần). Ở nước ta,

◀ Rắn được “tử táng”

Chủ nhà hàng
Phước Lộc (Huế) với
bầy rắn lục sống

Viện Vắc xin Nha Trang nghiên cứu sản xuất huyết thanh kháng nọc rắn lâu nay.

Nơi “tập kết” lực lượng bán rắn là quanh hồ Con Rùa (Q.1) mà sự hiện diện của phụ nữ cũng không hiếm. Một “nữ binh” cho biết:

- Rượu tam xà ngâm 3 con rắn (ráo, cạp nong và hổ mang) cùng hà thủ ô, ngũ gia bì, kê huyết đằng, thiên niên kiện. Thêm rắn lục và cạp nia, thành rượu ngũ xà. Nhiều khách yêu cầu chim bìm bịp nữa, tạo nên “điếu xà tử”. Dù cạp nia thuộc loại độc nhất, nhưng trong rượu rắn, hổ mang luôn đóng vai chính. Bình rượu tam xà hay thập nhị xà mà thiếu hổ mang cũng coi là vô giá trị. Một bình tam xà hiện nay giá 500.000đ, cửu xà 750.000đ. Dịp cận Tết, tính bình quân mỗi ngày, sau khi trừ mọi khoản chi phí, em đây cũng kiếm được hơn 100.000đ.

Về rượu rắn, nhiều người biết tiếng thương hiệu Phi Long qua các hội chợ, triển lãm. “Được tửu gia truyền” Phi Long được sản xuất theo giấy phép số 1168 do Bộ Y tế cấp ngày 14-12-1994, từ bấy đến nay đã đoạt nhiều huy chương vàng quốc gia và quốc tế nhờ chất lượng sản phẩm - nhất là mật hàng rượu rắn. Cơ sở bào chế rượu rắn Phi Long cũng chính là nhà hàng “rắn 7 món” Phi Long ở Gò Vấp (TP. Hồ Chí Minh). Khách ghé đây không tránh

nổi hiệu kỳ khi thấy lớp lớp bồn to hũ nhỏ “tử táng” rắn đủ cỡ đủ giống. Chủ cơ sở Phi Long là Nguyễn Văn Tâm người gốc Vọng Trì - một làng quê có truyền thống pha chế rượu rắn thuộc huyện Phú Vang, Thừa Thiên - Huế.

Món rắn miền Trung

Một câu chuyện “khó tin nhưng có thật” xảy ra tại Festival Huế 2000 trước gian hàng rượu rắn Phi Long trong khu hội chợ bên bến Thương Bạc: thấy hũ rượu bách xà vĩ đại cực kỳ hấp dẫn, niêm giá 30 triệu đồng, tay “tửu đồ” nọ thích quá bèn đề nghị đổi chiếc Future mà hắn mới tậu được sau bao năm tần tiện tích cóp. Đề nghị ấy không thể thực hiện vì vợ hắn mới nghe tin đã... ngất xỉu! “Tửu đồ” nọ nhà ở mạn Kim Long và là con cả của bà cô ruột tôi. Hắn nửa đùa nửa thật:

- Vợ em xiu, em cay miệng đồ một chung... rượu rắn. Rứa là nàng hoàn tỉnh liền!

Tôi đáp, cũng nửa thật nửa đùa:

- Vợ người lai tỉnh chắc vì cóc chịu nổi mùi... tanh!

Đa số rượu rắn ngâm nguyên con thường tanh nồng, người chưa quen cảm thấy khó uống. Thế nhưng ở cố đô Huế, còn có loại rượu rắn cổ truyền không hề tanh mà mang hương vị thơm bùi đặc trưng. Để phân biệt, có thể gọi đây là rượu thịt rắn: dùng nguyên bộ tam, ngũ, thất hoặc cửu xà, tẩm gừng rồi nướng vàng rộm, kể đó giã to nhỏ như làm thịt chà bông, xong đem ngâm theo tỉ lệ 1 phần thịt với 3 phần rượu gạo trắng tốt, gia thêm ít trần bì và quế, tất cả cho vào hũ sành đầy kín mà "hạ thổ bách nhật" (chôn xuống đất chỗ thoáng đúng 100 ngày). Võ sư - lương y Đinh Công Bảy bảo rượu thịt rắn chế biến kiểu đó có khả năng chữa đau lưng, nhức xương, thấp khớp, tê liệt, bán thân bất toại, mụn nhọt hoặc dùng bồi dưỡng thể lực rất công hiệu.

Ở Huế, đầu đường Nguyễn Huệ, có quán rượu rắn bình dân treo biển gây ấn tượng: *Nữ xà vương*. Chủ nhân là một phụ nữ trẻ khỏe tên Lan. Thông thường, công việc thịt rắn cần tối thiểu 2 thanh niên cường tráng. Với Lan, do hoàn cảnh neo

đơn, nàng chỉ một thân một mình đảm các khâu. Tôi mấy lần toát mồ hôi khi trực tiếp chứng kiến Lan quần thảo với mớ xà. Có lần chú rắn hổ chúa nặng trên 20kg và dài hơn 5m, trước phút vĩnh biệt cõi trần đã dồn sức quấn siết nàng đến tím tái!

Một số tiệm rắn "đặc sản" tại Huế như nhà hàng Phước Lộc (phường Vỹ Dạ), quán Chạy (miệt Vạn Xuân)... sẵn sàng cung hiến cho thực khách những món đậm đà: chả rắn, nem rắn, xương rắn băm, gan rắn xào gừng, sườn rắn phích bột, đuôi rắn um măng chua, thịt rắn chưng sâm nhung hoặc yến sào, thịt rắn hầm hạt sen và đậu ngự... Mấy món rắn vừa kể nên ăn kèm dưa cải, dưa nưa, trái vả ngâm chua ngọt, ớt tươi hoặc ớt tương (ớt xào), đậu phộng (lạc) rang, cùng ít rau sống - đặc biệt có lá sân, tần ô và loại cải con the the thơm thơm - mà khề khà đưa cay rượu thịt rắn hạ thổ thì ngũ quan mới biết thế nào là... "đệ nhất khoái".

Từ Huế, theo quốc lộ 1A bon ra phía Bắc, bạn sẽ đến thị xã Đồng Hới, Quảng Bình. Tới đây, dạo chơi cửa biển Nhật Lệ, bạn chớ quên nếm "đặc sản": rượu đên. Đên là tên gọi chung các giống rắn nước mặn. Vùng biển nước ta có 13 giống đên trong tổng số 50 giống đên trên thế giới. Rắn đên lắm con dài quá 3m và thừa sức

lặn sâu hơn 10m để săn tìm cá tôm. Chúng thường bị mắc vào lưới ngư dân. Bà con nhặt riêng chúng ra, cắt tiết hòa rượu. Một đồng nghiệp ở Quảng Bình khẳng quyết rằng chỉ rượu đên nơi đây mới đảm bảo màu sắc và hương vị độc đáo, lại có tác dụng "siêu cường... dương".

Bàn tiệc rắn Lệ Mật

Món rắn miền Bắc

Có thể nói Lệ Mật ở xã Việt Hưng, huyện Gia Lâm, ngoại thành Hà Nội, là làng rắn nổi tiếng nhất miền Bắc. Người làng này vẫn truyền tụng tích "Đức thánh Hoàng" chiến đấu chống thủy xà vào đời Lý Thái Tông (1028-1054) và hàng năm vẫn mở hội tôn vinh thánh mỗi dịp xuân về mà một tiết mục không thể thiếu là múa rắn. Nếu chỉ dựa vào cứ liệu folklore thì chưa đủ kết luận nghề nuôi bắt rắn đã xuất hiện ở Lệ Mật từ thế kỷ 11. Song qua ký ức của nhiều bậc cao niên trong làng, một số tác giả tin rằng nghề "bí truyền" kia tồn tại nơi đây hàng trăm năm và tập trung chủ yếu trong mấy dòng họ Trần, Nguyễn, Trương. 10 năm trước, đa số hộ gia đình ở đây thuộc diện... thiếu đói! Thế nhưng, nhờ luồng gió đổi mới đất nước, ngành du lịch dần khởi sắc thì tình hình kinh tế - văn hóa - xã hội của Lệ Mật cũng phát triển khả quan trên cơ sở phục hồi nghề rắn cổ truyền. Từ một địa phương nghèo khó, đường đất, không điện, nhà cửa lụp xụp, nay Lệ Mật thay đổi hẳn diện mạo: đường láng nhựa, điện cùng điện thoại đã kéo về, 100% nhà ngói và lầu bê tông khang trang, có hệ thống lớp trường đầy đủ từ bậc mầm non đến trung học cơ sở...

Rời quốc lộ 1A rẽ vào làng Lệ Mật, tôi thấy lối nhỏ bao thanh niên ngồi trên xe gắn máy đưa tay vẫy. Đó là lực lượng tiếp thị và dẫn đường của các nhà hàng "đặc sản" rắn mà thương hiệu được in rõ lên áo từng người: Quốc Triệu, Thanh Đạo, Hương Quê, Linh Linh, Phương Thảo, Như Long, Phong Độ... Gần đình làng, có cả nhà hàng treo biển "Trần Bân - gốc nhà hàng Tri Kỷ ở TP. Hồ Chí Minh". Chúng tôi ghé nhà hàng Xuân Chu.

Trương Xuân Chu - chủ nhà hàng - vốn vẫy đón khách ngay tiền sảnh. Ông giới thiệu lớp lớp rượu rắn bày trên kệ với

những tên gọi rõ kêu: "Trường sinh tử", "Kiện nam tử", "Hoan lạc tử"... Nhà hàng còn trưng nhiều danh thiếp của thực khách đủ quốc tịch từng ghé và một số bài báo đã viết về "đặc sản" rắn Lệ Mật. Đây là mấy ghi nhận của Emma Ventura đăng trên tạp chí *Heritage* số tháng 3 và 4-1998: "... Có lẽ người ta đến không chỉ để thưởng thức những món ăn lạ mà còn để tận mắt chứng kiến màn trình diễn ngoạn mục của các chú rắn trước khi bị đem ra chế biến... Cảnh tượng trong quán không phải chỉ để trình diễn, mà mọi khâu dịch vụ từ cảnh làm thịt đến việc chế biến các món ăn dường như làm tăng thêm giá trị và ấn tượng về bữa ăn... Trừ đầu rắn ra, những phần còn lại đều có thể ăn được. Thịt rắn gần giống như thịt gà hoặc mực ống pha chút vị hăng không phải ai cũng ăn được. Người thì bảo rất ngon, người thì không mấy hào hứng. Tuy nhiên, trong suốt bữa tiệc, chúng tôi thực sự chénh choáng say vì bị chuốc đủ loại rượu rắn khác nhau..."

Màn biểu diễn "hành quyết" rắn ở đây cũng tương tự mọi nhà hàng miền Trung và miền Nam. Rượu rắn các loại cũng thế. Duy cách chế biến thức ăn thì nhiều món bộc lộ hương vị rất đặc thù của nghệ thuật ẩm thực Hà thành nói riêng, đồng bằng Bắc bộ nói chung. Với 2-3 con rắn (ráo, hổ mang, cạp nong), các nhà hàng ở Lệ Mật sẽ lần lượt phục vụ 10 món trở lên: xúp rắn, xương sườn rắn xay, thịt rắn xào lăn, rắn nướng, nem rắn, da rắn chiên giòn, chả rắn bao lá lốt, gan rắn bao trứng rán, thịt rắn nộm hoa chuối, rắn tẩm thuốc Bắc... Những món đó được ăn ghém với dưa chuột, sung muối, lạc rang, ớt trái, cải chua cùng xà lách, diếp cá, hành hoa, mùi Tàu, húng Láng... Cuối bữa tiệc, thực khách lại dần con tì con vị bằng bát cháo rắn nóng sốt thơm lừng.

Lệ Mật có hơn 60 nhà hàng kinh

(Xem tiếp tr.57)

Marie Claude Dubin là phóng viên cung cấp tin tức liên tục về chiến tranh vùng Vịnh cho một nhật báo Pháp. Từ năm 1991, cô nghi ngờ mình bị nhiễm chất phóng xạ do đạn pháo của quân đội Mỹ sử dụng trên chiến trường Irak nên đã liên tục đi xét nghiệm từ bệnh viện (BV) dân sự này cho đến BV quân sự khác... Trong lúc 112.000 lính Mỹ đã được bồi thường thiệt hại do nhiễm chất phóng xạ thì tại Pháp chỉ có 120 người. Marie Claude Dubin đã theo sát các đội dò mìn, những người liên tục phải tiếp xúc với chất độc. Câu chuyện mà cô kể lại khiến cho độc giả phải rung mình kinh hãi, đặc biệt trong bối cảnh hội chứng Balkan đang gây xôn xao dư luận...

Hành trình hải hùng

CỦA MỘT NHÀ BÁO, MẮC PHẢI “HỘI CHỨNG VÙNG VỊNH”

MARIE CLAUDE DUBIN

10 năm lo sợ mình chết bất đắc kỳ tử. 10 năm để biết những nhức nhối của mình có liên quan đến chiến dịch *Bão sa mạc* hay không, sau một lần ngẫu nhiên thử máu khi từ vùng Vịnh trở về. Mãi một thời gian bùng bít rất lâu thì cụm từ *hội chứng vùng Vịnh* mới được công khai nói đến tại Pháp. Trong các BV dân sự hay quân đội, các bác sĩ (BS) luôn bị giằng xé bởi ám ảnh *bí mật quốc phòng* và *lương tâm* của người thầy thuốc khi quyết định công Marie Claude Dubin lúc ở Bệnh viện Hemi Mondor (10-2000) và ở Arập (1991)

Marie-Claude Dubin en septembre
l'hôpital Hemi Mondor.

En janvier
1991, sur
la base
d'Al Hosa
en Arabie
saoudite.

bổ hay không những phát hiện của mình. Tuy nhiên, sau lúc tôi quay trở về từ vùng Vịnh chưa đầy 2 tháng, BS K. của nhật báo mà tôi phục vụ đã không ngần ngại báo động: *một động mạch có nguy cơ bị nghẽn*. Các cục máu đông của tôi đã gia tăng gấp ba lần, vượt quá giới hạn cho phép đến hai lần. Và tôi còn chưa bị giảm cân đến 20%, cũng chưa cảm thấy đau nhói bên trong tứ chi và những rối loạn dây chuyển như ngày hôm nay. Cơ thể của tôi lúc đó còn hấp dẫn lắm.

Sau đó, vị BS ấy cho tôi xem một bài báo Mỹ nói về một chứng bệnh kỳ lạ chưa có tên, mà hàng ngàn thanh niên Mỹ đang mắc phải. Trong mấy năm sau đó, tôi vẫn liên tục kiểm tra máu của mình và không phát hiện điều gì đáng kể. Cho đến năm nay, khi một bài phóng sự trên kênh truyền hình Canal+ nói rằng: người Pháp đã phát hiện ra một khối lượng không nhỏ *uranium thô* (UA) trong các đầu đạn của quân đội Mỹ: 940.000 viên đạn pháo chứa vị chỉ khoảng 300 tấn UA! Chúng đã được sử dụng khi phe Đồng minh mở cuộc tiến công Irak trên bộ vào tháng 2-1991. Câu chuyện nhức nhối của tôi bắt đầu với một độc quyền hiếm hoi mà không một đồng nghiệp nào có được lúc đó: bám sát đội dò mìn của quân đoàn 6, đặc trách dọn sạch căn cứ không quân Al Salman của Irak, sau khi bị bom Mỹ oanh tạc. Hầu hết các cựu chiến binh Pháp thuộc Hiệp hội Các nạn nhân chiến tranh - Avigolfe - đều đã đi qua... căn cứ này!

Ngày 22-2-1991. Đêm trước của lệnh tổng tiến công. Đại tá Sirpa không muốn cho tôi đi theo đoàn quân xung phong, có lẽ do biết trước những nguy cơ đang rình rập? Từ khi không quân bắt đầu tấn

công vào khoảng 5 tuần trước, ai ai cũng nói đến *bom hóa học* của Irak. Nhưng cụm từ *bom uranium thô* thì tuyệt nhiên không ai biết đến. Qua một tư liệu được xếp loại *bí mật quốc phòng*, tôi thật sự kinh hoàng. Theo đó, *UA cực kỳ cực kỳ nguy hiểm*. Sáu tháng trước đó, quân đội Mỹ nhận được một chỉ thị mật về mối nguy hiểm khi hít phải UA: *số lượng binh sĩ trên chiến trường có thể hít phải loại khí độc này là rất lớn. Nó sẽ gây ra những hậu quả về bức xạ và độc chất*. Nhưng kho vũ khí hạt nhân loại rẻ tiền này lúc đó đã sẵn sàng lâm trận. Thế là...

Ngày 24 đến 28-2-1991. Tôi có mặt tại Irak, với mũ bảo hộ, áo chống đạn, mặt nạ chống khí độc! Không còn sợ bom hóa học, tôi chỉ lo giẫm phải mìn mà quân Irak bỏ lại trên đường rút quân. Có ai dám nghĩ đến mối nguy cơ do vũ khí Anh, Mỹ mang lại chứ? Quân đội Pháp thì quả quyết chẳng bao giờ dùng đến bom UA dù rằng đang chứa... đầy trong kho! Tôi đã hít phải độc chất uranium từ đâu? Có lẽ từ khắp nơi khi nó được nhồi nhét bằng hóa chất để có thể chui tọt vào bên trong những chiếc xe tăng. Phải chăng lúc tôi chui vào bên trong một xe tăng Irak bị cháy đến hơn phân nửa? Hay là lúc giúp các binh sĩ phá hủy một chiếc xe tăng T54 khác trong một cơn bão lửa và cát? Hoặc lúc thu dọn những quả bom bi còn chưa nổ nằm rải rác trong cát? Hay là do lúc "dọn dẹp" căn cứ Al Salman, nơi 7 lính GI của sư đoàn không quân 82 mới vừa chết do giẫm phải bom bi của chính mình? Vị đại tá sư đoàn trưởng đã nổi khùng lên khi đọc được bản báo cáo của tình báo: chỉ có một chiếc máy bay Irak còn nằm trong ụ. Còn thành phần hóa học của những quả bom bi nằm rải rác

trong các công sự thì tuyệt đối chẳng có ai nói đến.

Ngày 7-4-1991.
Từ vùng Vịnh trở về, tôi vô tình đi thử máu khi cảm thấy mệt mỏi quá độ: xét nghiệm lượng máu đông trong động mạch... Nhưng không còn thời gian nữa. Một cuộc chiến khác lại bắt đầu: Nam Tư! Suốt gần 10 năm dài, cứ 3 tháng 1 lần, tôi lại đi thử máu...

Ngày 22-6-2000.
BV Pitié-Salpêtrière (Pháp). Thử máu một lần nữa, không thấy gì, dù cho tỉ lệ máu đông vẫn ở *mức cao bình thường*. *Hội chứng vùng Vịnh*, một cụm từ mà quân đội Mỹ cuối cùng cũng phải công nhận thì đối với người Pháp là sự quên lãng. Dân biểu vùng Drôme, ông Michèle Rivasi - nhà sinh học, cũng là sáng lập viên một phòng thí nghiệm nghiên cứu ảnh hưởng chất phóng xạ của lò nguyên tử Tchernobyl trên người dân Pháp - đang dẫn đầu một cuộc điều tra của Quốc hội Pháp về UA. Tại BV này, người ta trả lời tôi: *Không tìm thấy dấu vết uranium!* Thế nhưng, tôi lại bị sụt giảm đến 12kg, rối loạn tiêu hóa, nhức cơ bắp và đau đầu như búa bổ. Chuyên gia hạt nhân, BS B. còn thú nhận: "Hội chứng vùng Vịnh là một chuyện hết sức đau đầu. Dù sao, cô chẳng bị nguy cơ chất phóng xạ đâu, mà chỉ bị tác động hóa học trên các cơ phận". Cũng đỡ lo.

Marie tại căn cứ quân sự
Salman (Iraq)

Ngày 15-9-2000.
BV Val-de-Grace.
"Xin chào! Tôi muốn biết về *hội chứng vùng Vịnh*"... "Không có đâu!" - Vị BS đặc trách thông tin y học của quân đội cắt máy ngang một cách khô khan. Thế nhưng trước đó một hôm, Bộ trưởng Quốc phòng Alain Richard đã chấp nhận thành lập một ủy ban thông tin - không phải điều tra - gồm các dân biểu và chuyên gia. Đại tá BS Estripeau chỉ huy cơ quan này. Ông tiếp tôi

với vẻ thông cảm: "Như ông bộ trưởng đã quyết định, cô sẽ nhận hồ sơ bệnh lý vì nằm trong số những người có liên quan đến vùng Vịnh. Kể cả tiền thuốc chữa trị nữa".

Trong số 310 đơn kiện đòi bồi thường tại tòa án, đã có 120 người thắng cuộc với những chứng bệnh được "công nhận". Câu nói luôn được lặp lại là: "Có những căn bệnh... liên quan đến vùng Vịnh. Còn phải xem nó có quan hệ với cuộc xung đột hay không nữa". Tôi cũng bị nguy cơ giống như các cựu chiến binh, nhưng với hai ngoại lệ rất lớn. Đó là chưa bao giờ được đóng dấu *kháng vũ khí hóa học*, chẳng hề được tiêm chủng ngừa bệnh than, độc chiêu của chiến tranh vi trùng. Thế mà tôi lại sục sạo vào tất cả mọi góc ngách. Ông BS cho biết: "Chỉ cần chui vào một chiếc xe tăng như cô từng làm là đủ nhiễm độc rồi!".

Ngày 19-9-2000. BV Necker. Là một chuyên gia về huyết học, GS. BS H. là người đầu tiên tiếp tôi mà chẳng hề ngạc nhiên với các triệu chứng. Ông lấy ngay máu để xét nghiệm đến 47 lần trong những ống nghiệm đầy màu sắc. Ông cho 4 lần thuốc uống và đề cử hai chuyên gia điều tra lại các triệu chứng đã xảy ra với tôi trước đó nhiều năm.

Ngày 20-9-2000. BV Bégin. Tôi nhận được một cái thẻ 3 màu của quân y để khám các chứng bệnh truyền nhiễm thuộc vùng nhiệt đới. Tôi bị tiêm thuốc tới tấp: cả tiêm gân lẫn tiêm bắp thịt! Chụp phim phổi và thử máu được gia tăng gấp đôi. Giữa quân đội và dân sự, người ta nghiên cứu không giống nhau. Và chứng cứ của cả hai cũng đối kháng nhau!

Tại biên giới Rhafa của Irak, nơi đã từng có một BV dã chiến do BS Durakovic làm giám đốc, ông chẳng hề hay biết có binh sĩ nào bị nhiễm UA. Nhưng chính quân đội là nơi đầu tiên đồng ý thử nghiệm nước tiểu cho tôi xem có dấu vết uranium hay không, bởi vì chi phí phân tích rất cao. Tôi phải mò sang Mỹ, tìm đến BS đại tá Durakovic. Ông là một chuyên gia của Lầu năm góc bị sa thải khỏi quân đội và bị đe dọa mất mạng vì đã dám nói sự thật ở vùng Vịnh. Câu trả lời của ông đến bằng Internet từ Luân Đôn thông qua cô trợ lý: "Hãy phân tích gấp. Gửi nước tiểu của cô đến một phòng thí nghiệm ở Canada với chi phí 500 đôla. Nếu nghèo khổ và

bệnh hoạn, chỉ gửi 200 cũng được". Tôi phải chờ phúc đáp bằng một địa chỉ email ở vùng... Arập!

Ngày 26-9-2000. BV Louvre. Sau khi siêu âm và chụp phim phổi bình thường, tôi được gây mê toàn diện để... người ta cắt một mẫu dạ dày và phía trên ruột non đem đi xét nghiệm!

Ngày 27-9-2000. Tại BV Henri-Mondor ở Créteil. Hai GS. BS A. và G. khám nghiệm. Triệu chứng của tôi cũng như nhiều cựu chiến binh khác đã khiến cho họ quyết đoán hơn nữa, trong vòng bí mật, trước khi công bố rằng: "Quân đội không nói láo khi quả quyết không có *hội chứng vùng Vịnh*, bởi vì còn phải kể đến... Somalie và Nam Tư nữa!".

Ở đây, người ta kết án uranium nhẹ tội hơn các loại thuốc chủng ngừa khác. Chúng đã được... thay đổi công thức vì những phản ứng phụ tai hại! Hàng chục ngàn lính Mỹ được tiêm ngừa bệnh "than" (tạo ra những vết đen to tướng trên mặt) 6 lần trong 15 ngày thay vì 18 tháng, đều

Février 1991, devant un stock d'obus des alliés, prêts à être tirés.

Năm 1991, Marie đứng trước một dàn đạn pháo chuẩn bị khai hỏa của quân đội Đồng minh

bị điều đứng! Người Pháp cũng bị vạ lây.

Ngày 2-10-2000. BV Bégin. Lại thử máu và "lóc thịt" một lần nữa để nghiên cứu về tuyến giáp trạng, lại lấy nước tiểu buổi sáng để tìm kiếm vi trùng lạ. Xét nghiệm sẽ dễ dàng hơn nếu... có được một khúc xương của xác chết. Nhưng tôi chưa đến mức đó...

Ngày 5-10-2000. BV Percy ở Clamart. BS B. thuộc phòng tâm lý học kết luận: "Tôi bị stress sau chấn thương do... tham gia quá nhiều cuộc chiến tranh, không chỉ vùng Vịnh, mà còn ở Rwanda... và không phải do uranium!".

Từ 9 đến 13-10-2000. BV Henri Mondor. Một tuần lễ nằm viện để... mổ đủ các kiểu, giống một con chuột trong phòng thí nghiệm. Trước tiên là cô y tá có biệt danh *Ma cà rồng con* lấy máu mỗi buổi sáng sớm. Rồi "lóc" một miếng thịt trên cánh tay để nghiên cứu tế bào. Lại lóc thêm *một mớ* nữa ở chỗ tiêm thuốc chủng ngừa hai hôm trước! Ông BS A. nhẹ nhàng nói: "Tôi phải lấy của cô 7 sợi cơ, một nửa ngâm trong paraffin, số còn lại đông lạnh. Như vậy, có thể thái mỏng nó ra để phân tích tế bào!".

Tôi vẫn bị tiêm chất phóng xạ gallium để chụp X quang hầu tìm cho được dấu vết của *uranium vùng Vịnh*! Sáng hôm sau, *Ma cà rồng con* lại lấy thêm 7 lần máu tích trữ ở nhiệt độ cơ thể 37°C để tìm kiếm các *tế bào máu lạnh (cryoglobulines)*. Rồi đến *chiêu pháp* của nhà tâm lý học: vẽ tranh, chơi trò con nít, đố ô chữ, trắc nghiệm trí nhớ, trí thông minh... Sau đó, xuất hiện ông giám đốc BV với 5 sinh viên mặc áo blouse trắng đi theo. Ông phán: "Rắc rối lớn. Bọn nhà binh đã làm cho trở thành rối ren. Phải chụp ảnh tế bào não để xem trung khu

thần kinh có bị chạm hay không!".

Tôi chết dí trên chiếc xe lăn, bị quần chặt cả người bên trong cái máy chụp quang phổ khối. Suốt một giờ rưỡi, người ta dùng kỹ thuật hạt nhân để chụp ảnh tất cả các cơ bắp... Sau một loạt thử nghiệm phản xạ có điều kiện, nhà tâm lý học đi đến kết luận: "Chất xám của cô hoàn hảo, nhưng chất trắng thì - Ông gần giọng giải thích - Chất xám cũng như ổ đĩa cứng. Khi bị vỡ thì xem như chấm hết. Còn chất trắng cũng giống như dây cáp, bóng đèn... có thể thay thế được". Hầu như lúc nào người ta cũng cho uống thuốc Cortisone.

Ngày 23-10-2000. BV Bégin. Kết luận đầu tiên của quân y. BS trưởng D. chậm rãi nói: "Chúng tôi chẳng thấy gì cả! Tiêm chất phóng xạ để chụp ảnh quang phổ khối không phát hiện được U 234, 235, 238. Chúng tôi còn chờ kết quả của U 236". Rõ ràng chất thải phóng xạ gây nên rắc rối đã được BS Durakovic phát hiện nơi các cựu binh Mỹ.

Ngày 24-10-2000. BV Henri-Mondor. Trái ngược với quân y, BS A. quả quyết: "Cô bị rắc rối to lắm. Phân tích tế bào và chụp vi ảnh cho thấy cơ bắp bị viêm giống như do phản ứng của thuốc chủng ngừa. Hệ thống miễn nhiễm cũng có triệu chứng bất thường. Kèm theo số lượng huyết đông cao bất thường từ khi cô trở về từ vùng Vịnh. Rõ ràng có điều bất thường".

6-11-2000. Vùng não không có vấn đề. Nhưng trung khu thần kinh lại có dấu vết chất độc. Chất gì thế? Có thể là một loại khí độc chưa biết hay là uranium... Thế là phải trở lại từ đầu!

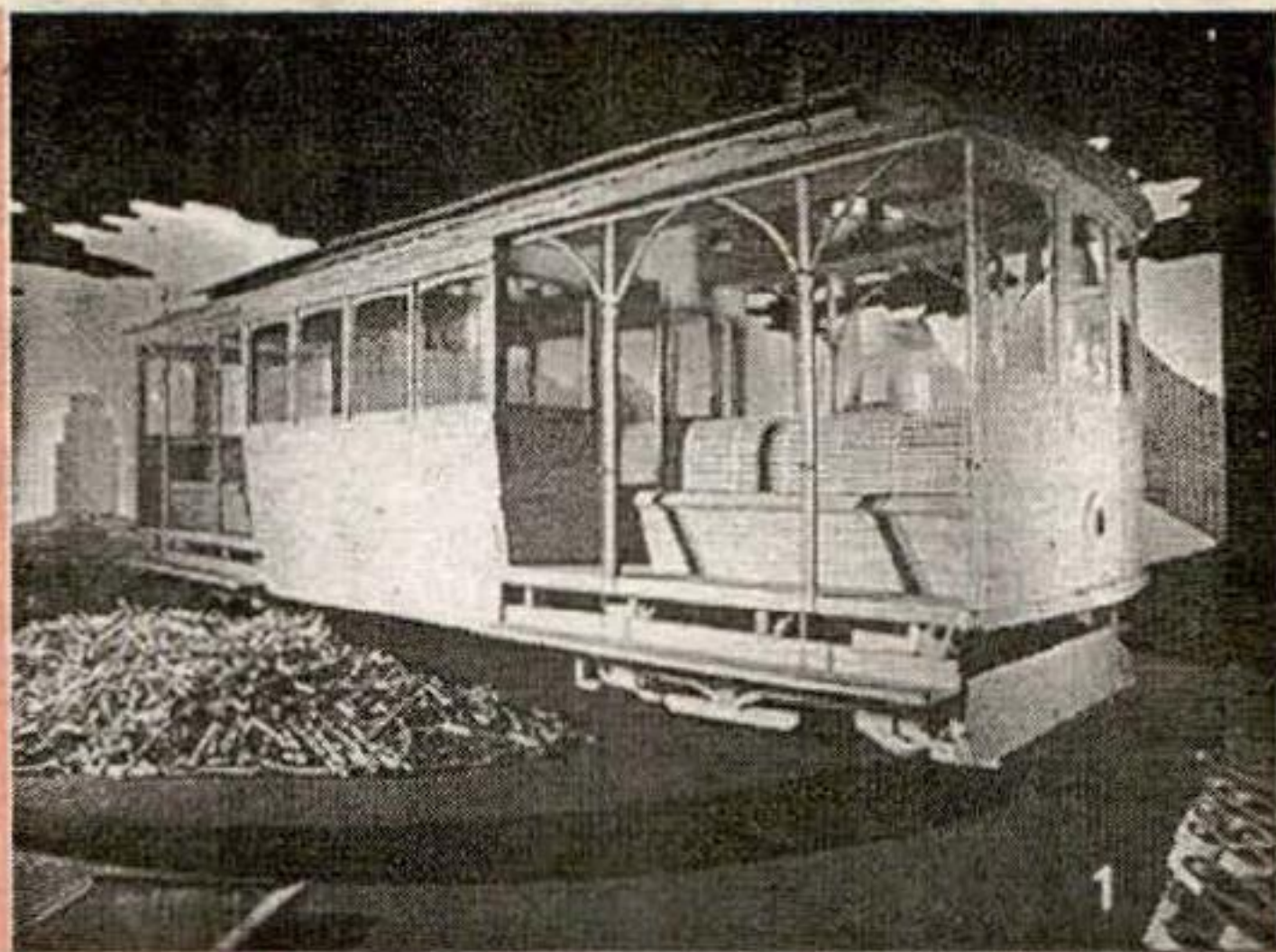
ĐINH CÔNG THÀNH

(Theo Elle, 12.2000)

BẮT NGỒ TẠI PHÒNG TRUNG BÀY

“TIN hay KHÔNG”

PHƯƠNG BỒI

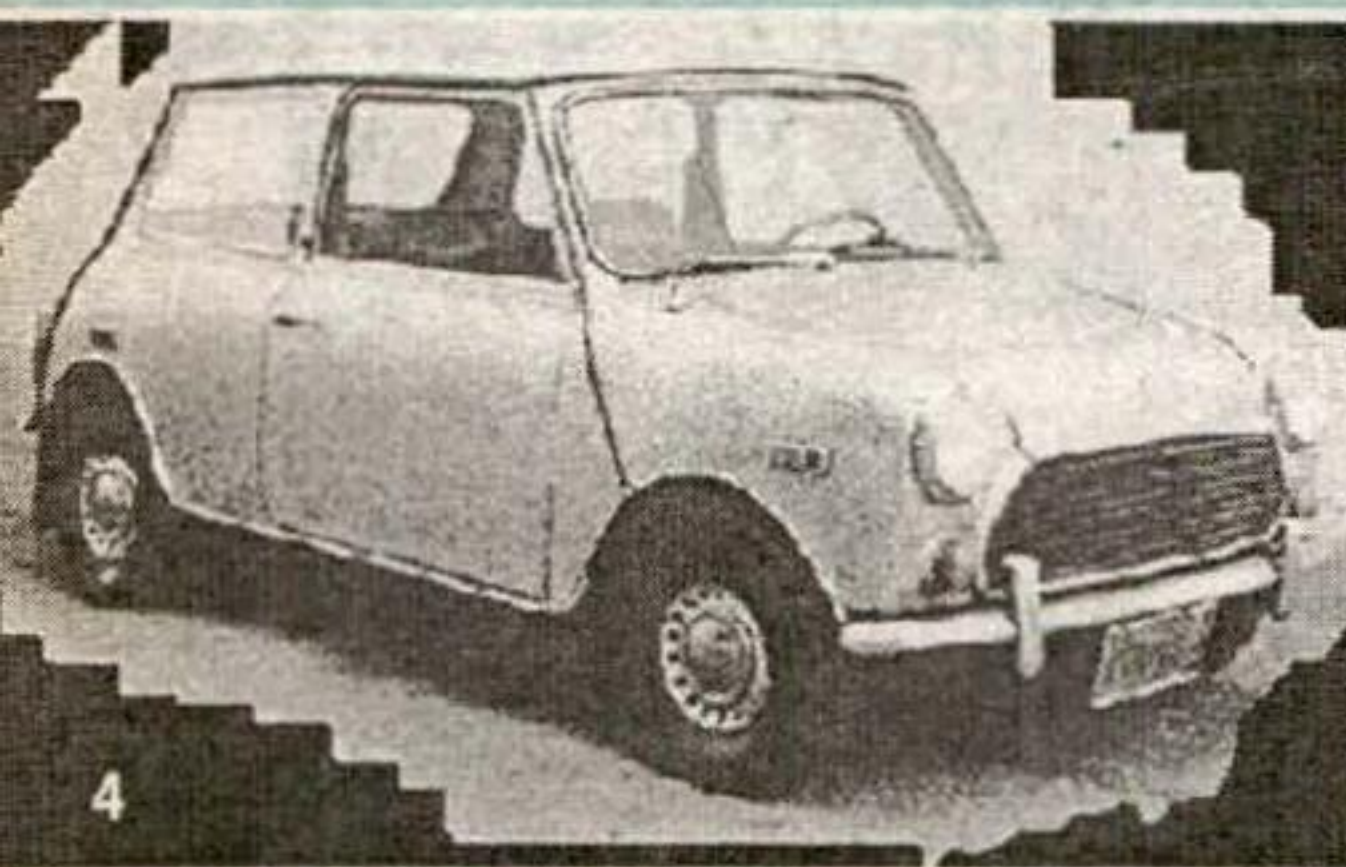

♦ Chiếc xe diêm chạy trên dây cáp (ảnh 1) đặt tại phòng trưng bày *Believe it or not* (Tin hay không) của Robert Ripley ở San Francisco (Mỹ) dài 2,4m được làm bằng 270.836 que diêm. Trong phòng trưng bày này còn có:

♦ Chiếc đầu bị teo (ảnh 2). Phương pháp làm teo đầu rất phổ biến trong bộ tộc da đỏ Jivaro ở Ecuador và được truyền qua nhiều thế hệ. Đầu của kẻ thù là biểu tượng cho lòng can đảm vì vậy khi một chiến binh giết được kẻ thù, anh ta sẽ cắt đầu nạn nhân, lột da khỏi sọ rồi đổ cát và đá nóng vào những cái lỗ. Sau đó đầu được may

kín lại và nấu sôi trong nước thảo cho đến lúc nó teo lại chỉ còn bằng nắm tay. Nghi lễ này có cả ca hát nhảy múa và tiệc tùng phụ họa.

♦ Bức tranh *Mona Lisa* làm bằng bánh mì nướng (ảnh 3). Sau khi

nướng xong, 65 ổ bánh mì đã được ghép lại thành bức tranh nàng Mona Lisa của danh họa Leonard Da Vinci. Hoàn tất năm 1982, đây là một trong hơn 40 bức tranh được họa sĩ Nhật Tadahiko làm từ bánh mì.

♦ *Chiếc xe dát vàng 24 carat (ảnh 4).* Là sản phẩm của Ken Burkitt ở vùng thác Niagara, Canada, chiếc Austin-Mini này được phủ 8.500 đồng xu mạ

vàng của nước Anh. Hoàn tất từ năm 1963, chiếc xe vẫn chạy tốt dù khá nặng.

♦ *Đóng đinh vào mũi (ảnh 5).* “Đừng bắt chước tôi!” - Leo Kongee vừa biểu diễn vừa nói như thế khi anh đóng cái đinh dài 15cm vào mũi và găm những cây kim gút vào cơ thể mà không thấy đau.

♦ *Bức tượng trị hiếm muộn (ảnh 6).* Nổi tiếng khắp thế giới, bức tượng xuất xứ từ Bờ biển Ngà (châu Phi) này được đồn đãi là có khả năng trị hiếm muộn cho những ai chạm vào nó. Nhiều hãng tin trên thế giới kể cả Hãng CNN đã đưa tin về bức tượng. Theo thống kê, nhờ nó mà 104 đứa trẻ đã ra đời (69 nam, 35 nữ), 10 đứa trẻ khác sinh đôi, 3 sinh ba với điều kiện là phải kiên trì tiếp xúc vài lần với tượng trong 2 năm liền.

(Theo Internet)

George Zaishev - giáo sư ĐH Tổng hợp Ural (Nga) hiện nay đã 71 tuổi, nhưng hàng ngày ông vẫn phải xem phim X (phim có những cảnh khiêu dâm). Ông thường lấy hàng đồng băng video, bảo vợ ra khỏi phòng và ngồi hàng giờ xem các phim có các cảnh "tươi mát". Tuy vậy, Zaishev không phải loại đàn ông đồi bại. Đó là công việc của ông - xem các phim đồi trụy vì ông được công an giao cho việc đó. Các băng video cũng do chính công an cung cấp. G.Zaishev là chuyên gia giám định phim X duy nhất ở vùng Ural và là người có nhiều kinh nghiệm nhất trong vấn đề này ở Nga hiện nay. Suốt 20 năm qua, GS. Zaishev đã hợp tác chặt chẽ với các cơ quan bảo vệ pháp luật của Nga và đã xem qua khoảng 10.000 bộ phim!

Tình cờ trở thành chuyên gia giám định phim

Mọi sự bắt đầu từ cuối thập niên 1970. Khi đó, công an ở thành phố Sverlovsk (Nga) đã tịch thu được một lô các ấn phẩm "vui vẻ" từ một tên buôn lậu. Đó là các tạp chí và tranh ảnh có nội dung khiêu dâm. Bộ luật hình sự của Liên Xô khi đó có điều luật số 228 về việc sản xuất và tiêu thụ sản phẩm khiêu dâm. Nhưng để tòa phán quyết sản phẩm có tính khiêu dâm hay không cần phải có kết luận của chuyên gia. Chuyên gia giám định trong lĩnh vực này ở Sverlovsk lại không có. Do vậy, các nhân viên điều tra đã

Người giám định phim SEX

HOÀNG THƯƠNG

Một cảnh trong phim *Emmanuel* được GS. Zaishev xếp vào loại khiêu dâm để nghị khoa nghệ thuật ĐH Tổng hợp Ural giúp đỡ. Chủ nhiệm khoa giới thiệu họ với PGS. Zaishev chuyên giảng dạy về nghệ thuật nước ngoài của thế kỷ 20.

Sau này, trong thập niên 1980, ông Zaishev được mời giám định những băng video phim phương Tây đầu tiên. "Chúng tôi ngồi xem phim trong các tòa nhà của KGB (Ủy ban

An ninh) hoặc Bộ Nội vụ, hoặc tại rạp phim Saliut - Ông nhớ lại - Lần đầu tiên vào tháng 2-1985, khi người ta khởi tố một người tên là Zviagin vì tội bán các băng video khiêu dâm. Việc giám định được giao cho tôi cùng hai nhà tâm lý và một bác sĩ tiết niệu. Chúng tôi đưa ra kết luận và sau đó tôi còn có mặt trong phiên xử. Tại đó đã xảy ra một sự cố nhỏ: tôi không thừa nhận một trong những phim chúng tôi đã xem có tên *Rừng rậm bê tông* là thuộc loại phim khiêu dâm. Trong phim đó có đoạn cô gái bị đưa vào nhà tù nữ ở Canada với những cảnh đồng tính ái và hiếp dâm. Mọi chuyện được quay rất "nghệ thuật". Người luật sư, để cứu được thân chủ, đã bám vào điểm này. Nhưng vô ích, Zviagin vẫn bị xử tù".

Sau đó, các chuyên gia giám định phải xem hết phim này đến phim khác. Dần dần các nhà tâm lý và bác sĩ tiết niệu rút đi, chỉ còn Zaishev ở lại. Ông cho rằng, các đồng nghiệp của ông không có lý lắm trong việc giám định. Ví dụ, bác sĩ thấy có máu trên màn ảnh là lập tức la lên: "Không được! Bạo lực!". Còn các nhà tâm lý có cách nhìn cao siêu quá. Theo ông, người giám định phim cũng như cảnh sát giao thông: người lái xe uống một ly rượu hay nửa lít không quan trọng, cái chính là anh ta có say không.

Với quan niệm đơn giản, nhưng thông minh như vậy, Zaishev rất có uy tín trong công việc của mình, không chỉ ở vùng của ông, mà còn vượt xa khỏi Sverlovsk. "Thường các công tố viên đến nhà tôi và nói: đã

đến ngày cần có kết luận về các băng này" - Ông Zaishev kể. Vào thời Liên Xô, ông được trả công 10 rúp/phim. Còn hiện nay, Sở Công an thành phố trả cho ông 50 rúp/phim (gần 2 đôla).

Tự đi tìm định nghĩa về án phẩm khiêu dâm

Tiền thù lao như vậy không lớn, nếu xét đến sự vất vả trong công việc. Đó không còn là chuyện chơi đùa. Trong căn hộ của ông có một tầng thư đặc biệt với hàng ngàn kết quả giám định về các báo, tạp chí và phim khiêu dâm do ông lập ra sau nhiều năm làm việc. Ở Nga có lẽ không ai có kho tài liệu mô tả các cảnh "tươi mát" đa dạng đến như vậy.

Ngoài ra, ông còn có một núi tài liệu đặc biệt về sex (tình dục). Ông Zaishev lập ra thư viện này từ thời Liên Xô. Để mua được chúng, ông phải chịu đựng sự trêu chọc của những người bán sách lậu khi thấy ông già quan tâm đến những chuyện đó.

- Vào thời gian đầu, ngay vợ tôi cũng gây sự: "Anh làm sao mà lại khiêng những sách nhảm nhí như vậy về nhà? - G. Zaishev cười - Nhưng làm sao không có chúng được! Khi bắt đầu công việc giám định, tôi phải chạy khắp nơi để tra cứu tìm định nghĩa chính xác về án phẩm khiêu dâm. Chẳng đâu có định nghĩa đó cả - các lập luận thậm chí rất mâu thuẫn với nhau. Ngay bây giờ, trong bộ luật hình sự Nga có điều mục về án phẩm khiêu dâm, nhưng vẫn chưa có được một định nghĩa thống nhất. Cuối cùng, tôi

phải lập ra định nghĩa cho riêng mình: "Khiêu dâm là hình ảnh về sinh hoạt tình dục theo kiểu tự nhiên và thô tục".

Theo ông, tất cả "những cái đó" là bản thủ. Hiện nay, có nhiều người thực hiện bằng quay nghiệp dư và có khi làm tăng tội của họ khi ra trước tòa. Zaishev có một người trợ lý thí nghiệm ở trường Bách khoa Ural. Anh ta hướng dẫn một nhóm sinh viên về môn thể thao nhảy dù và đã dùng máy quay ghi hình lên các cô gái khi họ thay quần áo.

Khi được hỏi trong danh sách các phim khiêu dâm mà ông đã giám định, có phim nổi tiếng không, G. Zaishev trả lời là có. Ví dụ phim *Vera bé nhỏ* với cảnh "tươi mát" của nữ tài tử N. Nhegoda với An.

Sokolov, nhưng ông không cho rằng phim này thuộc loại khiêu dâm nên phim được chiếu rộng rãi. Theo ông, chẳng qua các tác giả của phim đã đưa ra trước khán giả Liên Xô một điều còn lạ lẫm.

Vào năm 1989, Zaishev được giao xem phim *Rambo: vết máu đầu tiên* (Rambo - First Blood), trong đó không hề có gì khiêu dâm. Ông đã đưa ra kết luận là phim có quá nhiều bạo lực. Thế nhưng các nhà điện ảnh ở xưởng phim Sverlovsk không đồng ý với quan niệm của ông và băng *Rambo* đã được bán rộng rãi.

Nói về thị trường sản phẩm sex hiện nay ở Nga (thường là băng quay nghiệp dư), Zaishev cho rằng sản phẩm của Nga kém những thứ tương tự của các nước khác vì nó... quá thô tục.

(Theo Sự thật thanh niên, 12.2000)

Món rắn ba miền (Tiếp theo tr.47)

doanh món rắn và mỗi nhà hàng đều xây 10-15 bể chứa rắn sống, bể nhỏ chứa dăm chục con, bể to nuôi 2-3 tạ rắn. Rắn được thu mua từ nhiều nguồn, giá cả thay đổi tùy giống và khối lượng. Tính bình quân thì thời giá ở Hà Nội giáp Tết Tân Ty 2001 như sau: rắn hổ mang mỗi con khoảng 180.000đ, rắn ráo cỡ 35.000đ. Thu mua chừng đó, nhưng qua chế biến và phục vụ, mỗi bàn tiệc rắn phải thanh toán từ 500.000đ đến... vài triệu đồng! Ông chủ Xuân Chu tiết lộ:

- Rắn hổ chúa nhiều khi được thương lái sang tận Campuchia lùng mua; nếu xuất khẩu sang Đài Loan, Hong Kong, Nhật Bản... có thể bán được 60-70 đôla/con. Những giống rắn khác thì 25-40

đôla/con.

Săn bắt rắn hoang dã bừa bãi sẽ gây ra nạn... mất mùa nông nghiệp, vì chuột gia tăng "dân số" thoải mái! Vì thế Nhà nước đã khuyến cáo: hạn chế săn bắt rắn, đặc biệt nghiêm cấm săn bắt các giống rắn có tên trong Sách đỏ. Để đáp ứng nhu cầu về ẩm thực, y dược và cả sản xuất thủ công mỹ nghệ (da rắn làm thắt lưng, ví, cặp...), hiện nay nhiều nơi tiến hành nuôi rắn trong điều kiện nhân tạo. Trại nuôi rắn Vĩnh Sơn (Vĩnh Lạc, Vĩnh Phúc) được xây dựng theo quy trình công nghệ của GS. TS. Trần Kiên (ĐH Sư phạm Hà Nội) là một thử nghiệm thành công. Nghe đâu ở Đà Nẵng, Quảng Nam... cũng đã lập những trại nuôi rắn quy mô. ■

[http://
www.](http://www.vtv.vn)

THẾ GIỚI Khoa học - Kỹ thuật

Sống lâu trăm tuổi vẫn tiếp tục là ước mơ muôn thuở của con người. Trên thế giới, các nhà khoa học đang nghiên cứu theo nhiều mục tiêu khác nhau nhằm tìm cho ra thủ phạm chính khiến con người phải theo vòng sinh lão bệnh tử. Trong khi đó, các nhà doanh nghiệp cũng không bỏ qua thị trường tuổi thọ mang lại hàng tỉ đôla. Cuộc chiến khoa học chống thần chết chắc chắn sẽ còn kéo dài sang thiên niên kỷ mới.

Xác định tuổi sinh học và các chỉ số sinh học

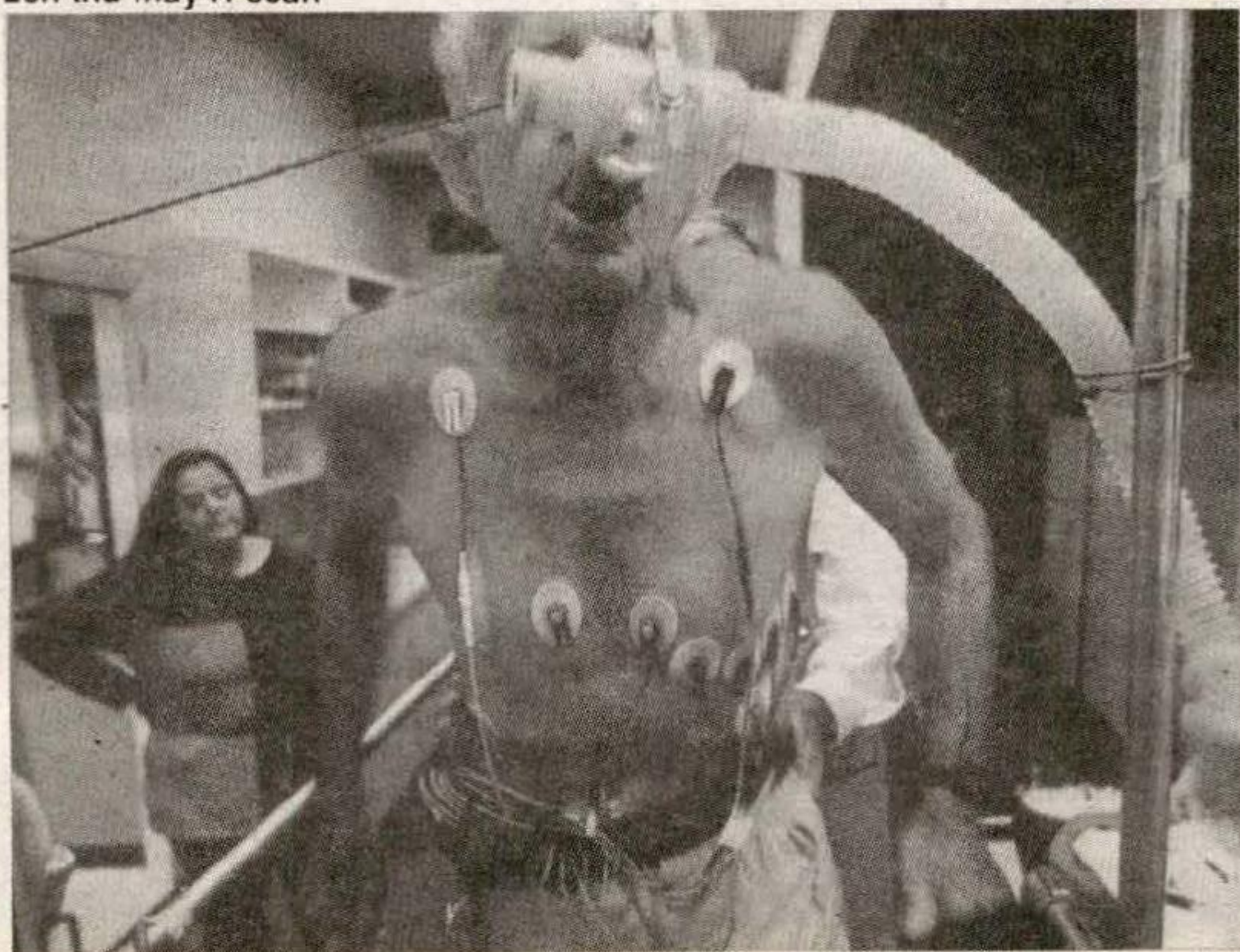
Theo các nhà khoa học, con người có hai loại tuổi: tuổi thời gian (theo năm tháng) và tuổi sinh học (theo các thông số sinh học của cơ

KHOA HỌC CHỐNG THẦN CHẾT:

CUỘC CHIẾN XUYỀN THẾ KỶ

Lên thử máy H-scan

TRẦN VŨ

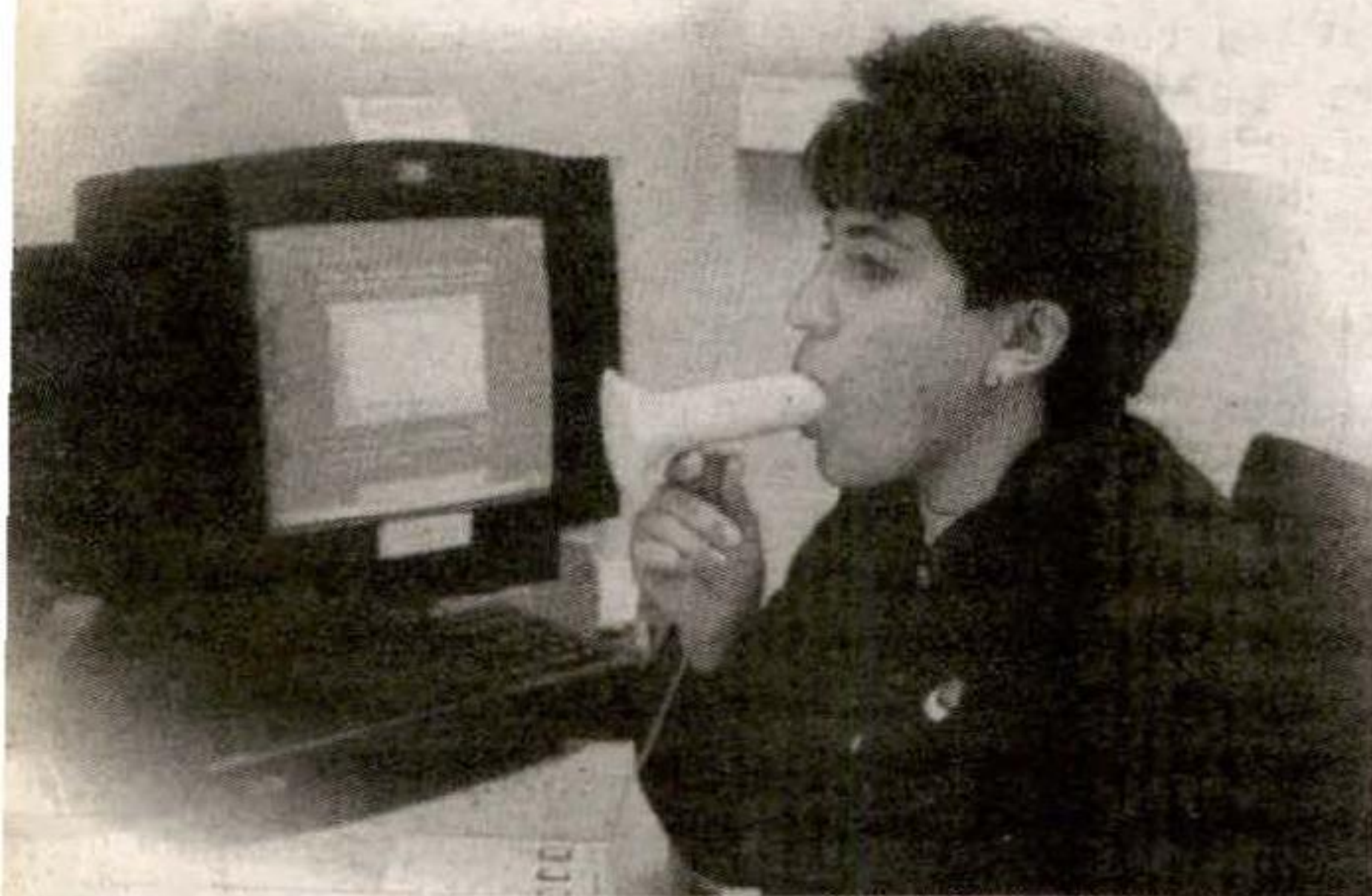

thể). Hồi còn làm việc tại ĐH California (Mỹ), nhà vật lý Richard Hochschild đã nảy ra ý tưởng chế tạo một loại máy vi tính đánh giá tuổi sinh học dựa theo các thông số sinh học thường suy giảm từ tuổi 35 như thính giác, thị giác, trí nhớ, thời gian phản ứng, chức năng hoạt động của phổi... Năm 1985, máy H-scan ra đời có chức năng như máy dò nói dối kết hợp với nhiều dụng cụ đo lường được dùng để kiểm tra 12 thông số và so sánh kết quả với số liệu đối chứng của đối tượng cùng độ tuổi và giới tính. Năm 1986, Richard Hochschild gửi máy H-scan cho 17 công ty bảo hiểm đề nghị thử nghiệm cho nhân viên trên 35 tuổi để thu thập dữ liệu lập số liệu đối chứng. Người muốn biết tuổi sinh học của mình sẽ bước lên máy trong 45 phút, thổi hơi vào ống, nhấn xuống bàn phím khi nghe tín hiệu âm thanh, ghi nhớ hình ảnh, từ ngữ và thực hiện nhiều động tác khác. Bạn có tuổi thời gian là 40 nhưng có thể máy H-scan sẽ cho ra kết quả tuổi sinh học của bạn là 35 bởi lẽ các chức năng cơ thể bạn vẫn tốt hơn so với tuổi thực tế. Đến nay, do ít người tin tưởng máy tính tuổi sinh học H-scan nên Richard Hochschild chỉ bán được khoảng 100 máy (23.000 đôla mỗi máy) chủ yếu cho các công ty tư nhân và đường đường chuyên về chống lão hóa như Cenegenics ở Mỹ. Viện Nghiên cứu quốc gia về tuổi thọ ở Baltimore (bang Maryland - Mỹ) đánh giá tuổi thọ theo một hướng khác: tìm các chỉ số sinh

học liên quan đến quá trình lão hóa. Hơn 10 năm nay, các nhà nghiên cứu nuôi 60 con khỉ rhesus và cho một số khỉ ăn thỏa thuê còn một số con khác chỉ được cho ăn lượng khẩu phần thấp hơn 30% số calo nhằm chứng minh nơi loài linh trưởng điều đã nhận thấy nơi 40 loài động vật: càng ăn ít càng sống lâu. Đến nay, viện nghiên cứu này đã thẩm định được hai chỉ số sinh học giúp kéo dài tuổi thọ: tỉ lệ hấp thụ albumine, sulfate DHEA (dehydroé-piandroste-rone) và đang chuẩn bị thẩm định một số chỉ số sinh học khác như chất béo triglycérider trong máu, chất hormone insuline trong tuyến tụy, hai chất hormone testostérone và estradiol, tác nhân tăng trưởng IGF-1, hai chất hóa học trung gian gây viêm và miễn dịch IL-6 và IL-10, mức thoái hóa của ADN thể hạt (nhà máy năng lượng của tế bào), chất thụ cảm dopamine trong não... Các chỉ số sinh học liên quan đến quá trình lão hóa sẽ là công cụ để các nhà nghiên cứu đánh giá các phương pháp kéo dài tuổi thọ đang được thử nghiệm như hạn chế ăn uống nhiều calo để nâng mức DHEA trong cơ thể, dùng phân tử 2-désoxyglucose thay cho chất đường trong cơ thể...

Thử máu giúp kéo dài tuổi thọ

Ở Pháp, một công trình khảo sát duy nhất từ trước đến nay đã được Viện Nghiên cứu y học quốc gia tiến hành tại tỉnh Hérault nhằm thử máu để biết chất lượng ăn uống và từ đó suy ra tuổi thọ

Đo hoạt động phổi và đánh giá thời gian phản ứng tại đường đường Cenegenics

kéo dài hay không. Đầu tiên, nhóm nghiên cứu do BS. Mariette Gerber hướng dẫn đã gửi bảng câu hỏi điều tra về thói quen ăn uống cho hơn 900 người. Nếu các nhà khoa học Mỹ thường sử dụng bảng tiêu chuẩn chất lượng thực phẩm được

soạn thảo theo khuyến cáo của Hội Tim mạch Mỹ thì nhóm nghiên cứu ở Pháp đã tự soạn thảo bảng tiêu chuẩn chất lượng thực phẩm riêng trên cơ sở cách ăn uống Địa Trung Hải (có thêm cá, dầu ôliu...). Kế tiếp, họ thử máu của 146 người căn cứ vào 5 chỉ số sinh học:

vitamine E, các chất caroténoïde (chủ yếu là alpha và bêta-carotène), hai chất acide béo EPA (acide eicosapentaénoïque) và DHA (acide docosa-hexaénoïque), chất cholestérol. 5 chỉ số sinh học này được chọn vì đã phản ánh thói quen ăn uống tốt. Vitamine E là chất kháng oxy hóa chủ yếu có trong thực vật và dầu ăn. Các chất caroténoïde là các sắc tố tự nhiên có trong trái cây và rau cải. Nhiều công trình nghiên cứu đã chứng minh rằng tỉ lệ tử vong giảm rõ rệt trong đối tượng đạt hai chỉ số nói trên cao. Các acide béo EPA và DHA là chất béo có trong rau cải, dầu đậu nành, dầu dừa, cá có mỡ. Còn cholestérol cao hay thấp tùy thuộc chất béo trong bơ, pho mát, thịt. Nếu cholestérol cao, nguy cơ mắc bệnh tim mạch càng cao. Kết quả công trình khảo sát nói trên cho thấy chưa đến 10% số dân Hérault ăn uống theo cách thức có

SỐNG TỐT SẼ SỐNG LÂU HƠN

Nhà dịch tễ học Jean François Dartigues ở Viện Nghiên cứu y học quốc gia Pháp là người phụ trách cuộc điều tra *Paguid* kéo dài 10 năm đối với 4.134 người cao tuổi sống tại nhà ở hai thành phố nhỏ Gironde và Dordogne nhằm nghiên cứu mức độ lão hóa về não và hoạt động chức năng sau tuổi 65. Kết quả cuộc điều tra chứng minh rằng về mặt tuổi thọ, chất lượng cuộc sống quan trọng hơn các chỉ số sinh học. Dựa theo kết quả này, thay vì nâng cấp 12 khu chung cư cũ được xây dựng từ năm 1956-1958, năm 1986, chính quyền thành phố Mérignac đã phá bỏ và xây mới 327 căn hộ, dành 45 căn cho 88 người về hưu từ 65-85 tuổi có thu nhập thấp thuê lại với giá rẻ. Mục đích của việc làm này là đưa người già sống chung một khu nhà với gia đình có con cái để tạo môi trường cải thiện tuổi thọ của họ. Nhà dành cho các cụ được thiết kế rất cẩn thận: đường ống dẫn nước thuận lợi, nội thất bảo đảm an toàn với tay vịn, cửa chớp điều khiển bằng điện, chuông dành cho người ngễnh ngãng, nút báo động, bảng điều khiển hệ thống điện cạnh giường, không gian mở dùng làm nơi gặp gỡ bạn già trong khu phố... Chính quyền lo phần cung cấp bữa ăn tại nhà, cử người giúp việc nội trợ, đưa y tá chăm sóc, bố trí người hướng dẫn chương trình vui chơi giữa người già và học sinh, thành lập Trung tâm điều phối và nghiên cứu tuổi thọ... Văn phòng thị chính Mérignac đã hợp tác với Viện Nghiên cứu y học quốc gia Pháp tổ chức khảo sát so sánh điều kiện và chất lượng cuộc sống giữa các cụ sống riêng trong khu nhà nói trên, các cụ sống riêng trong các khu phố khác và các cụ sống chung với gia đình tại nhà riêng. Kết quả cho thấy 70% các cụ sống trong khu nhà nói trên đều cảm thấy hài lòng: một tỉ lệ tương đương với các cụ già sống tại nhà riêng. Theo kết quả cuộc điều tra *Paquid* của GS.Dartigues, còn một số yếu tố khác quyết định đến tuổi thọ như trình độ học vấn, tình trạng sống có đôi và mối quan hệ xã hội bền chặt mà khu nhà dành cho các cụ ở Mérignac là thí dụ điển hình.

lợi cho tuổi thọ. Đối tượng ăn uống đúng cách tập trung nơi người từ 55-76 tuổi sống chủ yếu ở nông thôn. Có lẽ do họ càng già càng biết lo cho sức khỏe hoặc quen sống ở nông thôn nên vẫn duy trì cách ăn uống truyền thống Địa Trung Hải có nhiều cá và dầu thực vật. Người lao động chân tay cũng ăn uống tốt do ăn nhiều trái cây, rau cải và dầu thực vật. Các đối tượng ăn uống

không đúng cách gồm có thanh niên và người hút thuốc lá. Điểm đặc biệt của công trình khảo sát nói trên là trừ cholestérol, các chỉ số sinh học có được qua thử máu cũng đủ dẫn đến kết luận giống như kết luận của bảng câu hỏi dài 16 trang. Điều này cho thấy chỉ cần thử máu cũng có thể suy đoán tuổi thọ kéo dài hay không: một cách làm vừa hiệu quả vừa dễ thực hiện đại trà.

Kinh doanh nỗi sợ chết

Việc thử máu để tìm hiểu nguy cơ giảm tuổi thọ chỉ mới bắt đầu ở Pháp nhưng lại phát triển như một ngành công nghiệp ở Mỹ. Năm 1993, BS. Ronald Klatz đã thành lập Viện Y học chống lão hóa Mỹ (A4M) với 12 người gia nhập. Đến nay, con số thành viên đã lên đến gần 9.000 người. Mùa hè năm 2000, A4M đã tổ chức một cuộc hội thảo ở Chicago quy tụ gần 6.000 người quan tâm đến tuổi thọ nghe các bác sĩ - diễn giả huyền thiên giới thiệu về 100 chỉ số sinh học giúp kéo dài cuộc sống. Loại công ty kinh doanh trong lĩnh vực tuổi thọ giống như A4M ở Mỹ có rất nhiều. Công ty Genox ở Baltimore chuyên xét nghiệm stress dẫn đến oxy hóa (750 đôla), nguy cơ tim mạch (150 đôla), chỉ số hormone (200 đôla). Công ty Vespro ở Lenexa (bang Kansas) chuyên bán mẫu thử mức độ các phân tử gốc tự do. Dưỡng đường Cenegenics ở Las Vegas chuyên cung cấp đủ mọi dịch vụ chống lão hóa. Cenegenics là dưỡng đường lớn nhất trong lĩnh vực này, được thành lập năm 1998,

đã giới thiệu chương trình thẩm định tuổi thọ MedBACE với giá 2.000 đôla. Hai tuần trước khi khách hàng vào dưỡng đường, y tá sẽ đến nhà lấy mẫu máu và mẫu nước tiểu để xác định tỉ lệ hormone, các chỉ số dinh dưỡng và tình trạng sức khỏe. Tại dưỡng đường, khách hàng được đo 12 chỉ số sinh học liên quan đến tuổi thọ trong suốt một ngày. Các xét nghiệm hóa-sinh chủ yếu là xác định trong nước tiểu hoặc huyết tương hai tác nhân chính gây lão hóa do môi trường: mức độ stress gây oxy hóa và mức độ phản ứng giữa các protéine và chất đường tạo nên hiện tượng hóa đường caramel. Một dưỡng đường khác mang tên Viện Tuổi thọ quốc tế ở New Jersey đề nghị một chương trình đo lường mức độ lão hóa bằng máy vi tính với giá 1.200 đôla. Chương trình này bao gồm các xét nghiệm chủ yếu về hormone DHEA, hormone tăng trưởng, hormone tuyến giáp, testostérone, oestrogène, progestérone, cortisol, mélatonine...

(Theo le Monde, Libération, Sciences & Avenir, 12.2000)

BẠN CÓ BIẾT?

- ♦ 21,8 triệu người đã chết vì bệnh AIDS, trong đó có 4,3 triệu trẻ em.
- ♦ Riêng năm 2000 đã có 5,3 triệu người nhiễm HIV.
- ♦ 36,1 triệu người trên thế giới đã bị nhiễm HIV/AIDS, trong đó có 18,2 triệu đàn ông, 1,4 triệu trẻ em.
- ♦ 700.000 người lớn sống ở Nam Á và Đông Nam Á bị nhiễm HIV trong năm 2000, hiện vùng này có 5,8 triệu người đã bị bệnh AIDS.

L.V *(Theo Greenpeace, Time)*

Một thứ một thời thượng đang thống lĩnh toàn cầu, từ dân thể thao cho tới chốn ăn chơi: nước tăng lực. Chúng ngọt như đường và hứa hẹn mang lại năng lượng chỉ trong vòng vài phút đồng hồ. Đây là sự thật? Xin hãy nghe các nhà khoa học trả lời.

Phép màu Taurine?

Chuyện kể rằng, có một dược sĩ muốn mang lại một điều tốt lành cho con người. Ông thử nghiệm chế tạo một loại nước uống giúp chống đau đầu, xua tan cảm giác mệt mỏi và kiệt sức. Ông pha trộn rất nhiều thứ dị thường, ví dụ như cocain và coffein. Tới năm 1886, thời điểm đã tới. TS. John S. Pemberton bán thứ nước bí hiểm mà ông gọi là "công cụ trợ lực tuyệt vời cho não" lần đầu tiên trong một cửa hàng tạp phẩm của một người bạn tại Atlanta, Georgia (Mỹ): một loại sirô khi uống cần phải được trộn lẫn với nước soda. Tên của nước uống đó: Coca-Cola. Người uống nước tăng lực trong sàn disco, trên đường luyện thể thao

Những Ngủ ăn sau “NƯỚC TĂNG LỰC”?

KHANH KHANH

(Coke).

Ngày hôm nay, Coke là bà mẹ của tất cả các loại nước được pha chế theo nguyên tắc đặc biệt, được bán trên 195 quốc gia và là gương mặt tiên phong cho cả một thế hệ các chiến lược marketing mới, muốn dùng những hỗn hợp để giành thành công lớn. Dòng thí nghiệm này bao gồm cả "nước tăng lực", một làn sóng đang ồ ạt vỗ qua tất cả các siêu thị trên toàn thế giới. Red Bull và Blaue Sau, Magic Man và MegaDyn - được sáng chế cho "tinh thần và cơ thể". Giới trẻ yêu thích chúng, mặc dù không rõ tiền chút nào. Người ta phải trả tới 3 mác Đức cho một lon nước tăng lực tại cửa hàng và 10 mác nếu mua tại sàn disco.

Red Bull được coi là ông bố của tất cả các loại nước tăng lực tại châu Âu (chế theo gương Lipovitan D xứ Nhật). Đằng trước lon in hình hai con bò tót màu đỏ húc đầu vào nhau, đằng sau là bí mật những gì khiến cho con người ta mạnh mẽ như bò tót: "Taurine - cùng những hợp chất chứa coffein" - dành riêng cho cường độ lao động cao.

Hóa ra phép màu ở đây có tên là Taurine: chỉ cần 1g trong một lon nước - theo nhà sản xuất - đã đủ để tăng khả năng làm việc cho người uống. Taurine bắt nguồn từ cái tên Taurus, con bò tót thời cổ đại. Nhưng trái với những điều người ta thường rí tai nhau, chất Taurine không được chiết xuất từ... tinh hoàn hay não bò đực: nó nằm trong mật con vật. Nhưng để sản sinh ra thứ nước ngọt tăng lực thời nay, chẳng có con bò nào bị hành hạ đâu - nước tăng lực chỉ chứa Taurine nhân tạo, một sản phẩm nằm trong chu trình sản xuất... bột giặt. Cho tới tận năm 1994, luật dinh dưỡng của nước Đức vẫn

còn cấm sử dụng Taurine ở nồng độ cao; chỉ luật của Liên minh châu Âu sau đó mới cho phép Taurine tràn ra siêu thị.

Liệu cái huyền thoại Taurine có thật sự khiến người uống mạnh mẽ như bò tót là điều đang được kiểm tra một cách khoa học. Giáo sư dược Hans Bigalke của trường ĐH Y khoa Hannover phát biểu: "Taurine là một loại axit amin tồn tại nhiều trong não người và hoạt động như một chất trung chuyển tác dụng tới các tế bào thần kinh. Nhưng nếu nó lọt từ bên ngoài vào cơ thể con người, Taurine sẽ được biến thành axit mật và theo đường ruột thoát ra ngoài, không hề gây nên một hiệu ứng nào". Còn nhà sinh lý học - dinh dưỡng học Burkhard Viell của Viện nghiên cứu bảo vệ sức khỏe người tiêu dùng CHLB Đức thì khẳng định: "Cho tới nay, chưa có một bằng chứng khoa học nào về việc Taurine có khả năng nâng cao năng suất lao động của con người".

Đường xa nghĩ nổi sau này...

Coffein lại là chuyện khác. Nó làm cho người ta tỉnh ngủ, cải thiện năng suất lao động và khiến tinh thần sảng khoái hơn bằng cách thúc đẩy quá trình sản xuất chất trung chuyển serotonin trong não. Nồng độ coffein trong một lon nước tăng lực mặc dù chỉ bằng nửa trong một tách cà phê, nhưng lại gấp đôi so với một chai Coca-Cola.

Thêm vào đó, người ta thường trộn vào nước tăng lực cả chất chiết xuất từ guarana - một chất kích thích truyền thống miền Brazil được lấy ra từ quả của cây leo *Paullinia cupana*, gây hiệu ứng chủ yếu qua hàm lượng coffein. Đối với người da đỏ, nước guarana cũng phổ biến như Coca-Cola hoặc cà phê đối với

chúng ta. Mặc dù hiệu ứng của guarana mạnh gấp ba lần hiệu ứng của cà phê, nhưng nồng độ của nó trong nước uống và các loại nước tăng lực lại thấp. Chính vì thế mà các loại "energizer" suy cho cùng chỉ là chuyện thời trang - một tách cà phê có pha đường cũng gây hiệu ứng tương tự.

Những thành phần khác như inosit và glucoronolacton, được sử dụng trong các loại nước tăng lực, có tác dụng ngăn quá trình mỡ hóa gan, nhưng cũng tồn tại trong khoai tây hoặc có trong bột sữa của các loại chocolate. Cũng giống như với Taurine hoặc thậm chí còn mùi mờ hơn, người ta không rõ liệu con người có cần thiết phải nạp thêm inosit từ bên ngoài hoặc tốt hơn là để cơ thể tự sản xuất. Với glucoronolacton, các nhà khoa học khẳng định chắc chắn là nó bắt nguồn từ xương sản xuất trong cơ thể con người: đây là hợp chất giúp cơ thể thải các chất độc ra ngoài.

Vậy là chỉ còn các vitamin. Vitamin B6 và niacin, có rất nhiều trong các loại nước tăng lực, nghe ra thì có vẻ rất bổ. Nhưng vitamin B6 ở liều lượng lớn (pyridoxin) lại chưa chắc đã tốt: pyridoxin can thiệp vào quá trình trao đổi chất trong não và bị nghi ngờ nếu sử dụng ở liều cao sẽ gây hiệu ứng làm mệt hệ thần kinh. Người nhạy cảm chỉ cần dùng 50mg trở lên đã có thể bị rối loạn cảm xúc, trong khi đó thì một số các loại nước tăng lực lại chứa tới 20mg/lít. Các nhà khoa học nhắc nhở rằng trẻ em nhạy cảm hơn và uống nhiều hơn người lớn. Niacin cũng

Người Nhật sử dụng Lipovitan D

có thể gây nên những hiệu ứng phụ. Khi dùng quá liều (từ 160mg trở lên) người ta đã quan sát thấy những trường hợp cơ thể bị nóng đột ngột, da bị mẩn đỏ hoặc thậm chí có hại tới gan, trong khi một số loại nước tăng lực chứa 80mg/lít.

Xét về mặt khẩu vị: các loại nước tăng lực ngọt như đường và vương vất mùi kẹo dẻo hoặc mùi kẹo hoa quả. Chúng không hóa giải cơn khát, mà còn làm tăng cảm giác khát. Rất nhiều người đã pha chúng với rượu Vodka - rượu sẽ đè chìm cái vị kẹo dẻo, nhưng nồng độ đường cao lại tăng cường hiệu ứng của nồng độ cồn trong rượu.

May mắn làm sao, thị trường hiện nay vẫn còn một dòng nước tăng lực khác- không dùng những hợp chất căn bản của "nước ngọt", mà được trộn thêm các loại nước trái cây tự nhiên và dùng ít hóa chất hơn, khiến cho khẩu vị cũng dễ chịu hơn: MegaDyn chứa 1/10 là nước quả dâu, ngoài ra là nước chanh, đường nho, vitamin, guarana và coffein. Các loại khác như IsoSprint còn chứa muối khoáng là thứ mà cơ thể con người rất cần tới sau những nỗ lực lớn. Nhưng yếu tố "sảng khoái" kể cả ở những loại nước

này cũng chỉ dừng lại ở mức bình thường.

Giải pháp cho các vận động viên

Đối với các vận động viên thể thao, ngành công nghiệp hiện nay đang mời chào một nhóm nước thứ ba: Isotone. Đặc điểm của chúng là có chứa các elektrolyte - các loại muối khoáng hoặc các thành phần căn bản trong cùng một nồng độ như trong máu người (chữ Iso của Hy Lạp có nghĩa là ngang bằng). Qua đó, các loại nước Isotone giúp đỡ quá trình trao đổi chất trong tế bào lấy lại trạng thái cân bằng tự nhiên đã bị mất, ví dụ sau một đợt đổ mồ hôi mạnh, cơ thể mất quá nhiều nước và quá nhiều Elektrolyte. Thành phần của các hợp chất này cũng trùng với tỉ lệ đã có trong tế bào của chúng ta nên chúng sẽ được ruột hấp thụ rất nhanh.

Dùng nước Isotone, vận động viên sau các bài tập kéo dài có thể nhanh chóng đến bù lại cho cơ thể lượng chất lỏng và Elektrolyte đã mất - chỉ ít thì cũng tốt hơn nhiều so với các loại chất lỏng "hypotone", ví dụ như nước lọc bình thường. Các loại chất lỏng hypotone chứa ít hợp chất hòa tan hơn so với nồng độ trong tế bào của chúng ta (chữ hypo của Hy Lạp có nghĩa là ít hơn); đầu tiên các chất lỏng này phải được bổ sung bằng các loại chất khoáng do chính cơ thể chúng ta sản xuất ra, sau đó thì hệ điều hòa mới có thể tiếp thu chúng được. Cả những loại chất lỏng "hypertone" như các loại nước trái cây cũng không ngay lập tức đưa mực nước trong tế bào của chúng ta trở lại trạng thái quân bình, bởi chúng chứa nhiều Elektrolyte hơn so với máu người. Nồng độ cao này đầu tiên phải được làm loãng trong dạ dày - mà điều đó lại là yếu tố không thuận tiện chút nào cho các vận động viên: nước bị rút ra

từ các tế bào và quá trình hấp thụ chất xảy ra tương đối chậm.

Thành công của dòng nước Isotone có xuất phát từ Isostar - một hỗn hợp của Wander (Thụy Sĩ), cơ sở con của hãng dược phẩm Novartis. Nhược điểm của Isostar và các loại nước tương tự dành cho thể thao là chúng đều chứa quá nhiều đường. Mặc dù đường thay thế cho lượng hidrat cacbon vừa bị sử dụng, nhưng nếu uống nhiều lít liền một lúc thì cuối cùng lại khiến cơ thể béo ra. Chức năng của đường chủ yếu để xóa đi cái vị khó chịu của các loại chất khoáng đã được trộn vào. Yếu tố rất tốt cho các vận động viên thường cũng có trong nhóm nước này là magnesium, đóng một vai trò hết sức quan trọng trong quá trình trao đổi chất của thần kinh cũng như cơ bắp: thiếu magnesium sẽ dẫn đến giảm thành tích, hiện tượng "chuột rút" và những rối loạn về tim.

Những hợp chất khác được sử dụng như natrium và chlorid thoát nhìn có vẻ có lý, bởi chúng đến bù lại những hợp chất mà cơ thể đã mất đi do đổ quá nhiều mồ hôi. Nhưng natrium chlorid (NaCl) chính là muối ăn; dùng quá nhiều sẽ khiến huyết áp tăng, dẫn tới xơ cứng động mạch. Trước tình trạng dùng quá nhiều đồ đóng hộp có chứa nitrat hiện nay, các bác sĩ cảnh báo không nên dùng thêm muối ăn nữa.

Ngoài nhóm nước Isotone, những ai theo đuổi những môn thể thao đường dài còn có thể áp dụng một phương pháp rẻ tiền hơn nhiều để nhanh chóng cân bằng cho cơ thể lượng nước, muối khoáng và những hidrat cacbon vừa bị mất đi: 1/4 nước hoa quả, 3/4 nước khoáng - hỗn hợp này sẽ chứa đúng nồng độ Elektrolyte cần thiết, không quá nhiều, không quá ít.

(Theo P.M)

NÓI VỚI NHỮNG THẮC MẮC... THẨM KÍN

BS. HUỖNH HUY HOÀNG

Trang *Giải đáp y học* của tạp chí Thế Giới Mới liên tục nhận được thư thắc mắc của nhiều bạn đọc ở khắp mọi miền đất nước, cả trẻ cả già, cả trai cả gái. Có người thì tự hỏi cho mình, có người hỏi cho người nhà, có người chỉ hỏi một câu nhưng cũng có người hỏi cả trên 5 câu. Lại có cả vài trang giấy miêu tả từng chi tiết nhỏ và... hỏi lung tung! Phần lớn các bạn trẻ thắc mắc đến vấn đề sinh lý, tình dục như thủ dâm, mộng dâm, bộ phận sinh dục cảm thấy... chưa được bình thường, quan hệ tình dục chưa được trọn vẹn từ một phía hoặc cả hai phía hoặc cũng có bạn xem mình là đồng tính ái vì thích chơi với bạn cùng phái... Người trả lời cho các bạn cũng thấy bức xúc về những điều các bạn nêu ra và cũng cố gắng giải đáp phần nào. Các bạn cần tham khảo thêm một số sách viết về vấn đề trên có bán ở các nhà sách. Về những bệnh tật ở da, ở nội tạng bên trong hoặc liên quan đến vấn đề làm đẹp, sử dụng mỹ phẩm, chúng tôi đều lần lượt trả lời nhanh cho các bạn. Có những bệnh mãn tính, bệnh nặng rất khó, các bạn đã đi khám ở chuyên khoa rồi nhưng vẫn chưa giải quyết được, các bạn nên quay lại bệnh viện để tái khám hoặc có thể khám ở trung tâm chuyên khoa lớn hơn hoặc ở thành phố lớn hơn, có như vậy thì bệnh của các bạn mới được giải quyết một cách triệt để. Có một điều cần lưu ý rằng khi các bạn đã gửi thư đến mục *Giải đáp y học* rồi thì chắc chắn thư của các bạn sẽ lần lượt được trả lời theo thứ tự ai gửi đến trước thì được trả lời trước. Bác sĩ phụ trách sẽ không từ chối khi các bạn đã giải bày những thắc mắc thẩm kín với tòa soạn.

THẨM MỸ HỒNG KÔNG

Một địa chỉ uy tín tại Việt Nam làm đẹp không cần giải phẫu

CƠ SỞ I: 54 CỬA BẮC, HÀ NỘI - ĐT: 7160837

CƠ SỞ II: 20 ĐƯỜNG THÀNH, HÀ NỘI - ĐT: 8246852 - DĐ: 091204599

Bằng kinh nghiệm đã học tại Hồng Kông, Pháp, Thụy Sĩ

Chuyên: • Xăm: mắt, môi, lông mày, kiểu dáng sang, màu đẹp • Xóa: mắt, môi, lông mày bị hỏng, xanh, xấu... sửa lại bảo đảm 100% đẹp • Tắm trắng toàn thân cao cấp, trắng mịn da ngay lần tắm đầu tiên • Tắm gầy - giảm cân: nhanh chóng - hiệu quả • Giảm béo - giảm vòng bụng, eo, mặt, tay, đùi, bắp chân, nâng mông sệ (Vòng eo giảm từ 7-15cm). Có máy đo chính xác lượng mỡ cần giảm • Chữa khỏi nám, tàn nhang, trứng cá, da thô, da sần, làm trắng mịn da, làm khít lỗ chân lông (bằng thuốc đặc trị độc đáo) • Nâng nở ngực, săn chắc ngực (không cần giải phẫu) hiệu quả cao • Xóa tan các nếp nhăn trên da, làm tan

túi mỡ mắt, chữa thâm quầng mắt • Tẩy lông mặt, tay, chân, uốn mi cong • Chữa hói tóc, hôi nách (bằng kem chất lượng tuyệt đối) • Cung cấp các loại máy móc (tiền tiến hiện đại) và các loại kem đặc trị cho các trung tâm thẩm mỹ và quý khách trên phạm vi toàn quốc.

Đối với nam: • Chữa nám, trứng cá (mụn bọc, mụn cám, mụn đầu đen, đầu đỏ) • Giảm béo nhanh. Xóa xăm trên da không để lại sẹo. Xóa các nếp nhăn trên da.

Liên tục mở lớp dạy nghề: học xong được xếp việc ngay, lương cao, có chỗ ở (Tuyển 5 nhân viên).

Thẩm mỹ Hồng Kông chinh phục quý khách bằng chất lượng và giá cả.

PHƯỢNG HỒNG KÔNG

ĐỘNG thực vật

KỶ LỤC CỦA LOÀI

RẮN

Trăn nước Nam Mỹ
Eunectes murinus tập
cá sấu dài hơn 2m

DA THẢO

Rắn dài nhất

Chiều dài trung bình của trăn *Python reticulatus* ở Đông Nam Á là 6,25m. Năm 1912, một con trăn *Python reticulatus* dài đến 10m bị giết tại đảo Celebes (Indonesia). Kỷ lục trăn nuôi dài nhất thuộc về con trăn cái Colossus chết ngày 15-4-1963 tại vườn thú Highland Park - bang Pennsylvania (Mỹ). Con trăn này dài 8,68m, nặng 145kg. Rắn có nọc độc dài nhất là loài rắn hổ mang bành *Ophiophagus*

hannah ở Đông Nam Á với chiều dài hơn 4,50m. Hồi tháng 4-1937, một con rắn hổ mang bành thuộc loài này dài 5,54m bị bắt gần Fort Dickson (Malaysia). Trong thời gian nuôi ở vườn thú Luân Đôn, nó tiếp tục lớn và dài đến 5,71m. Năm 1939, Chiến tranh thế giới lần thứ hai bùng nổ, nhân viên vườn thú đành phải ra tay giết nó vì sợ nó sống chuồng.

Rắn nặng nhất

Kỷ lục nặng nhất thuộc về loài trăn nước

Eunectes murinus ở vùng Nam Mỹ nhiệt đới và đảo Trinidad. Chúng nặng gấp hai lần loài trăn *Python reticulatus* cùng kích thước. Năm 1960, một con trăn nước cái bị giết ở Brazil dài đến 8,45m, có đường kính thân 1,10m, nặng ước tính khoảng 230kg.

Chiều dài trung bình của loài rắn nước *Eunectes murinus* trưởng thành là 6m. Rắn có nọc độc nặng nhất là loài rắn chuông *Crotalus adamanteus* ở vùng Đông Nam nước Mỹ. Con trưởng thành dài trung bình 1,50m và nặng hơn 5kg. Đã có một con rắn chuông bị giết dài đến 2,40m, nặng 15kg.

Rắn nhỏ nhất

Rắn nhỏ nhất thế giới thuộc loài *Leptotyphlops bilineata* chỉ sống ở quần đảo Antilles. Con dài nhất thuộc loài này được biết chỉ dài 10,8cm và có thân hình mảnh như sợi chỉ. Đạt đến chiều dài bé xíu này còn có loài rắn *Ramphotyphlops braminus*.

Rắn sống lâu nhất

Một

c o n
trăn Nam Mỹ
thuộc loài *Boa constrictor constrictor* tên là Popeye chết tại vườn thú Philadelphia (Mỹ) ngày 15-4-1977, thọ 40 tuổi 3 tháng 14 ngày.

Rắn nhanh nhất

Loài rắn độc châu Phi *Dendroaspis polylepis* màu đen có khả năng phóng trên địa hình bằng phẳng đến vận tốc 19km/giờ trên từng đoạn ngắn. Với vận tốc này, rắn phóng theo kịp người chạy bộ như chơi.

Rắn độc nhất

Dưới biển, loài *Hydrophis belcheri* tiết ra nọc độc độc hơn hẳn mọi loài rắn trên mặt đất. Loài rắn này sống quanh dải đá ngầm Ashmore ở vùng biển Timor. Dù vậy, chưa có trường hợp nào được ghi nhận về vết cắn của loài rắn này nơi con người. Trên mặt đất, danh hiệu rắn độc nhất được trao cho loài rắn *Oxyuranus microlepidotus* sống cạnh sông Diamantina (Úc). 0,1g nọc độc của chúng đủ sức hạ gục 250.000 con chuột. May mắn

thay, chưa có người nào bị loài rắn

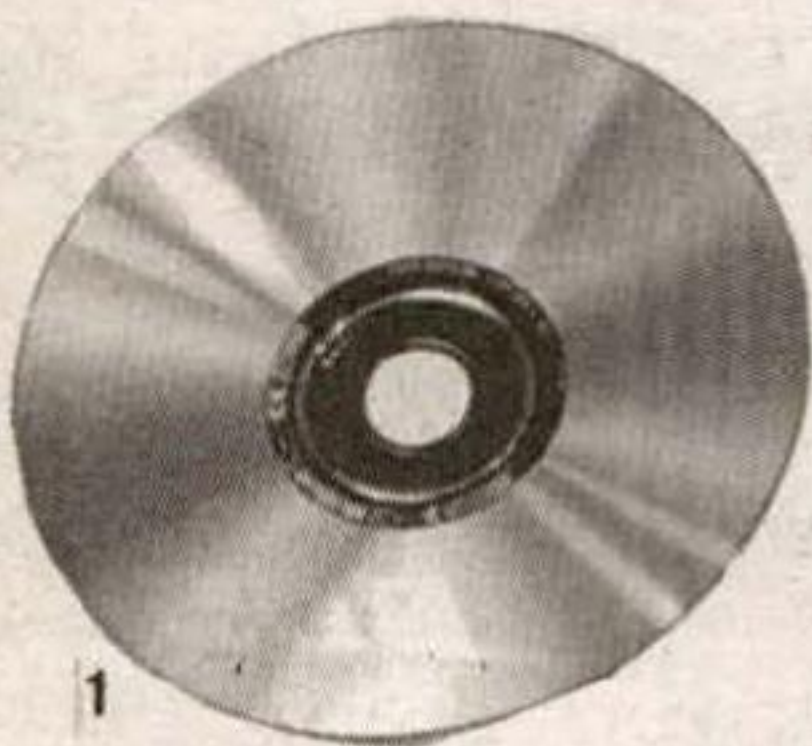
này tấn công. Nếu xét về tỉ lệ tử vong do rắn cắn, Sri Lanka đạt kỷ lục với khoảng 800 người bị rắn độc cắn chết mỗi năm. 95% số nạn nhân bị cắn bởi loài rắn *Bungarus caeruleus*, rắn hổ mang *Naja najanaja* và rắn *Viper russell* thuộc loài *Vipera russelli pulchella*.

Một số kỷ lục khác

Loài rắn viper Gabon *Bitis gabonica* cực độc có máu răng dài nhất. Một con bị giết dài 1,83m có máu răng dài 5cm. Về kỷ lục lấy nọc rắn, ông Bernard Keyter - nhân viên giám sát ở Viện nghiên cứu y học Johannesburg (Nam Phi) - đã lấy nọc 780.000 con rắn trong vòng 10 năm và đến năm 1995 đã trích lấy được 3.960 lít nọc.

(Theo Le Livre Guinness des Records)

Rắn chuông *Crotalus adamanteus*

1

CD có độ nén kép (ảnh 1)

Đối với nhiều người hiện nay, CD ghi được đã là lý tưởng lắm rồi. Người ta có thể chép nhạc, lồng tiếng đĩa hình bằng kỹ thuật số từ máy ghi hình, lưu dữ liệu dự phòng (back up). Nhưng sắp tới, hai hãng Sony và Philips sẽ cho ra đời một sản phẩm mới gọi là DDCD (double-density CD) hay CD có độ nén kép. Thay cho dung lượng 650MB như hiện nay, DDCD chứa được đến 1,3 GB dữ liệu mà giá chỉ chừng 1 đôla cho đĩa trắng. DDCD được ghi và đọc bằng kỹ thuật laser hồng ngoại thông thường, nhưng các rãnh xoắn của đĩa được làm khít nhau và các vết lõm chứa dữ liệu ngắn lại. Sony và Philips dự tính tung sản phẩm mới này ra thị trường vào mùa hè năm 2001.

Xe hơi siêu tốc (ảnh 2)

Bạn có thể lái một chiếc xe hơi bình thường trên đường phố nhưng vẫn tận hưởng đầy đủ các tính năng của một chiếc xe đua. Loại xe hơi S7 này do kỹ sư Steve Saleen phát triển từ chiếc Mustangs cùng với sự trợ giúp của nhà thiết kế xe đua người Anh Ray Mallock. Xe có mui gấp làm bằng vải không thấm nước. Động cơ V8 tạo công suất 550

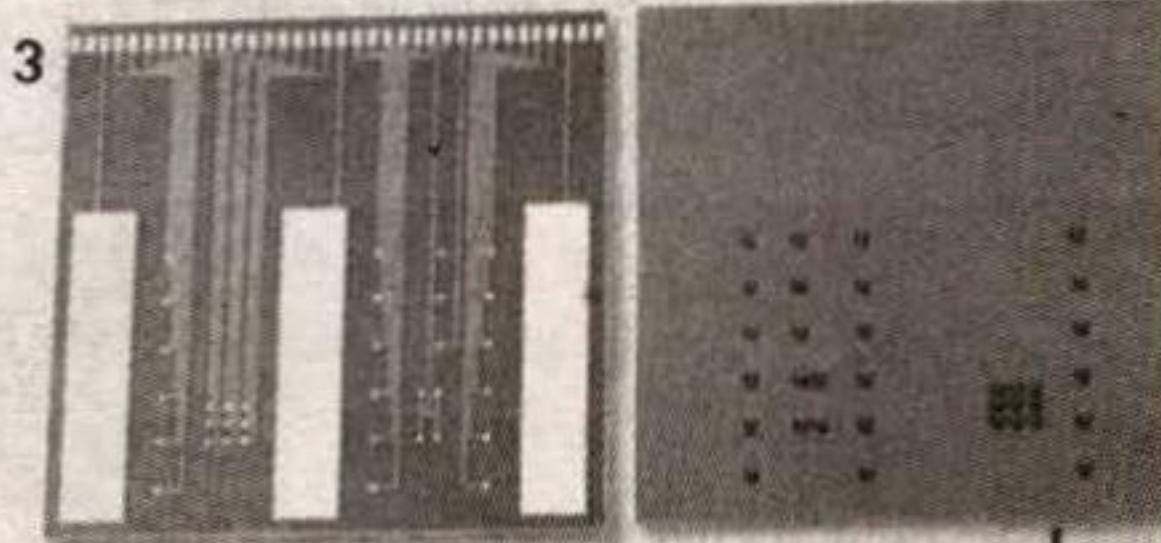

2

mã lực. Xe đạt vận tốc tối đa trên 300 km/giờ và tăng tốc từ 0 đến 60 km/giờ trong vòng chưa đầy 4 giây. Xe dài chừng 4m, cao khoảng 1m. Khung xe có không gian thoáng với lớp vỏ làm bằng sợi các bon làm xe nhẹ và chạy nhanh. Kính chiếu hậu không lắp ở hai bên cửa xe mà ở sau đuôi xe và hoạt động nhờ vào một camera nhỏ. Cửa xe được nhấc cao lên tạo sự thoải mái cho người vào ra xe. Khoảng 100 xe S7 sẽ được sản xuất trong năm 2001 này.

Hiệu thuốc trên con chip (ảnh 3)

Hãy tưởng tượng có một hiệu thuốc to cỡ một đồng xu mà thôi. Đó chính là ứng dụng đầy hứa hẹn của con microchip được phát minh tại Viện Kỹ thuật Massachusetts (MIT), Mỹ. "Hiệu thuốc" này có 34 bồn chứa nhỏ cỡ đầu kim và mỗi bồn chứa được 25 nanolit hóa chất. Ở một mặt của microchip, các bồn chứa được phủ vàng; ở mặt

3

còn lại, bốn được mở rộng nhưng được đóng kín bằng chất liệu không thấm nước sau khi chất thuốc đã được nhập vào. Cả còn chip được ngâm trong dung dịch nước muối. Để phóng thích chất thuốc, người ta cho một điện thế nhỏ để làm tan chảy phần nắp đây, chất thuốc bên trong sẽ chảy ra. Con chip siêu nhỏ này có thể được cấy dưới da và lập trình sẵn để tiết ra liều lượng thuốc chính xác vào đúng thời điểm.

Robot giúp việc nhà thế hệ mới nhất iRobot-le (ảnh 4)

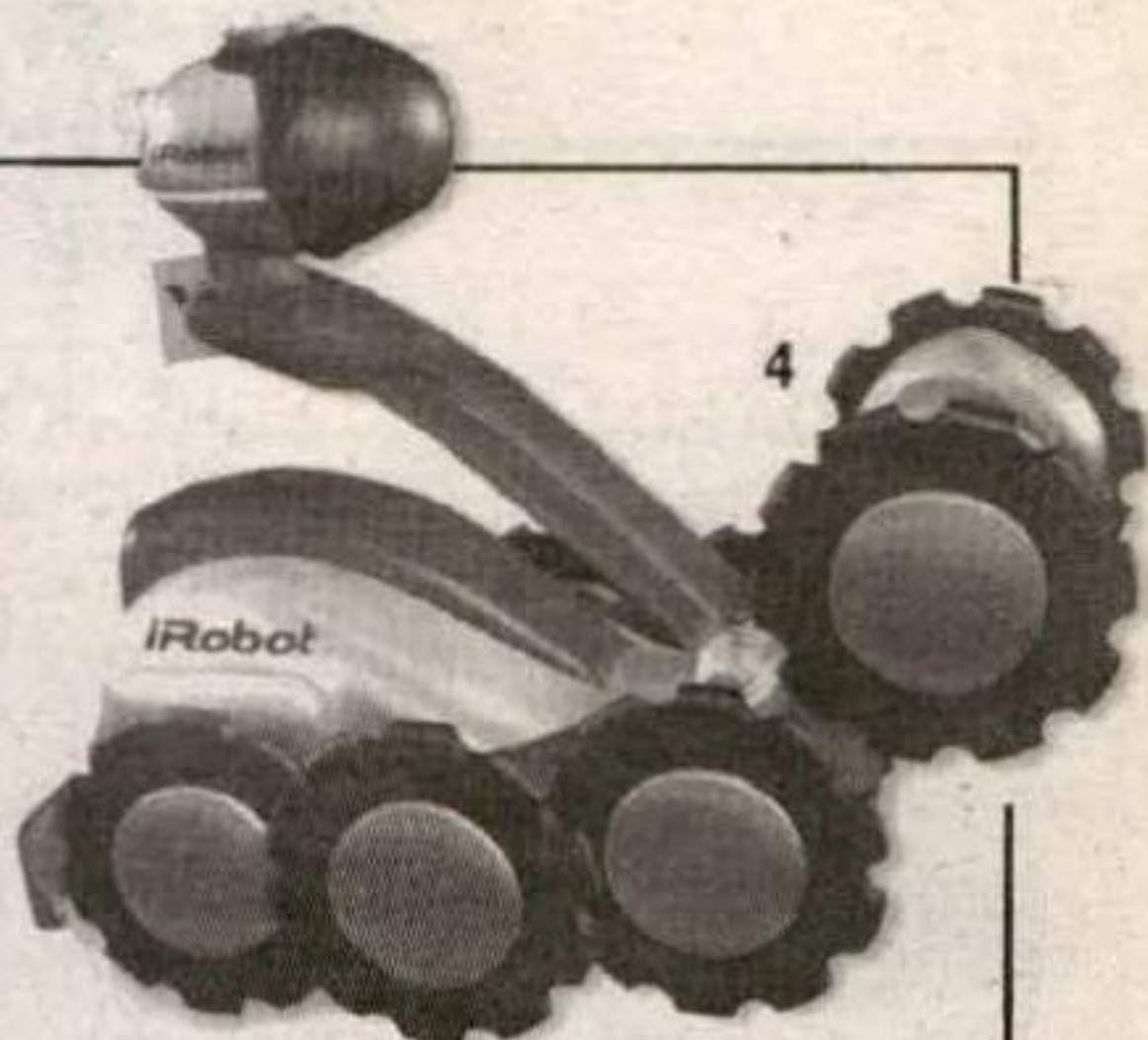
Robot giúp việc nhà tinh xảo nhất hiện nay là iRobot-le do Hãng Somerville ở Massachusetts (Mỹ) chế tạo và bán với giá 4.000-5.000 đôla. Robot có camera, microphone, loa, bộ điều khiển từ xa và một bộ bánh xe có một không hai giúp cho nó có thể leo lên cầu thang. Thậm chí robot còn biết nghiêng cổ và phát tiếng động nữa. Miễn là bạn giữ liên lạc từ xa với robot thông qua trang web là bạn có thể yên tâm đi bất cứ nơi nào. IRobot-le còn có hệ điều hành Linux để cho các nhà lập trình viết thêm nhiều chương trình ứng dụng mới. Năm tới, các nhà sản xuất dự định lắp thêm tay với đầy đủ ngón và móng tay cho robot. Lúc đó, bạn chỉ cần ngồi một chỗ và ra lệnh cho robot phục vụ nước uống.

Robot hút bụi DC06 (ảnh 5)

Robot hút bụi này do Công ty Dyson (Anh) có trụ sở tại Malmebery sản xuất. Máy có 3 máy vi tính siêu nhỏ và nhiều bộ cảm ứng hơn cả robot tự hành trên sao Hỏa. Máy bắt đầu hút bụi

5

4

trên tường trước rồi tiến dần đến giữa phòng theo đường tròn ốc; vừa hút bụi vừa tránh các vật cản. Máy cũng có thể dừng lại ở đầu cầu thang. Dự kiến giá robot là 3.500 đôla.

Thuốc chữa bệnh Alzheimer

Các nhà khoa học vừa cô lập được một enzyme đóng vai trò quan trọng trong bệnh mất trí nhớ về già (Alzheimer). Khám phá này là của các nhà khoa học Mỹ tại Viện nghiên cứu Thousand Oaks, California, có thể giúp bào chế thuốc trị bệnh Alzheimer. Enzyme có tên b-secretase là tác nhân làm "rụng" dần các protein não. Một khi những protein này được tự do, chúng sẽ tập trung lại tạo thành thể amyloid rất độc hại đối với tế bào thần kinh. Các nhà khoa học hiện đang tìm kiếm những hợp chất có thể ngăn chặn hoạt động của enzyme này,

nhưng có lẽ phải mất vài năm nghiên cứu và thử nghiệm nữa thì loại dược phẩm điều trị bệnh Alzheimer mới chính thức được tung ra thị trường.

ĐỨC KHANH

TIN KHOA HỌC - CÔNG NGHỆ - KINH TẾ

♦ Chế phẩm đông y có tên "HTCK" thuộc chương trình cấp nhà nước hỗ trợ trong điều trị ung thư đang được áp dụng tại khoa Khối u, Bệnh viện Thanh Nhàn - Hà Nội. Qua 2 năm áp dụng trong điều trị tại bệnh viện, bài thuốc đã có hiệu quả rõ rệt, có thể cải thiện được tình trạng nguy cấp cho bệnh nhân, ngay cả bệnh ở giai đoạn cuối.

♦ TP. Hà Nội thải ra khoảng 300.000 - 400.000m³ nước/ngày, trong đó nước thải công nghiệp là 100.000 - 130.000m³ (96% xí nghiệp công nghiệp không có hệ thống xử lý nước thải); 1.500 - 2.000m³ rác sinh hoạt (chỉ thu gom được 1.000m³). Hàm lượng amoni, độc tố hữu cơ và kim loại nặng trong nước ngầm đều cao hơn chỉ số cho phép.

♦ Các nhà khoa học Anh cho biết ăn kem rất có lợi cho sức khỏe vì kem làm cơ thể tạo ra chất septonin có tác dụng chống lại stress.

♦ Bằng phương pháp nhân bản vô tính từ tế bào da của một con bò đực rừng châu Á (đã chết cách đây 8 năm) kết hợp với các tế bào của một bò cái và cấy vào một con bò cái khác, các nhà khoa học Mỹ đã cho ra đời một con bò con. Tuy nó chỉ sống được 48 giờ đồng hồ nhưng điều này hứa hẹn khả năng phục hồi một số loài vật đã bị tuyệt chủng hoặc chỉ ít có thể cứu vãn được nguy cơ tuyệt chủng.

♦ Các nhà khoa học Mỹ công bố cho ra đời thành công một chú khỉ biến đổi gen đầu tiên trên thế giới. Thí nghiệm được thực hiện từ việc lấy trứng của một loài khỉ có cấy thêm gen của một con sữa, tiếp tục được nuôi trong ống nghiệm rồi cấy vào khỉ cái. Tìm trên các bộ phận cơ thể khỉ con, không thấy loại protein phát huỳnh quang mà họ cố tình đưa vào thí nghiệm. Thành công này sẽ được áp dụng để cấy các chứng bệnh của người (ung thư vú, HIV/AIDS) vào khỉ để nghiên cứu cách chữa trị.

HÃY GÕ TỪ A ĐẾN Z

♦ *Ngày Tết, mẹ cháu thường mua kẹo sôcôla. Cháu muốn biết kẹo sôcôla được chế tạo như thế nào?* (Hong Hạnh - 46 ngõ 336, Nguyễn Trãi, Q. Thanh Xuân, Hà Nội)

- Lúc đầu, người ta chỉ có thể "uống" chứ không "ăn" sôcôla (chocolate) như bây giờ. Thổ dân da đỏ châu Mỹ - cụ thể là dân tộc Aztec - từ trước khi Colombo đặt chân lên châu Mỹ đã uống sôcôla rồi. Họ nghiền hạt ca cao rồi bỏ vào nước, cho thêm nhiều gia vị khác trong đó có cả tiêu. Sau này, một người Pháp tìm được cách chế ra thức uống này và còn tiến lên một bước nữa là làm ra kẹo sôcôla. Để làm kẹo sôcôla, trước hết hạt ca cao được rửa cho thật sạch, sau đó đem rang cho vỏ ngoài teo lại. Kế đó, cạy bỏ lớp vỏ này đi, bên trong là nhân. Đưa nhân này vào cối xay cho thật nhuyễn, dầu trong nhân chảy ra trộn với bột của nhân tạo thành một chất nhầy quánh. Để cho khô đi, người ta bắt đầu pha chế làm kẹo, bánh, bột ca cao. Nước ngọt cũng là bột ca cao pha với đường và những chất phụ gia, hương liệu. Để làm bột ca cao thì ngay sau khi xay nhuyễn xong, ta phải tìm cách chiết chất béo ra. Chất béo này gọi là bơ ca cao, được dùng chế tạo được phẩm và mỹ phẩm. Chất bột còn lại được pha chế thêm với đường, sữa bột để làm thành ca cao bột mà khi dùng ta có thể pha chung với sữa hoặc chỉ pha với nước sôi tùy thích.

HIỀN THU thực hiện

ĐẠI HỌC HUẾ

TRƯỜNG ĐẠI HỌC KHOA HỌC HUẾ

- ♦ Địa chỉ: 27 Nguyễn Huệ, Huế
- ♦ ĐT: 054 823290 ♦ Fax: 824901

**CHÚC MỪNG NĂM MỚI
XUÂN TÂN TÝ 2001**

**Hiệu trưởng, Bí thư Đảng ủy:
TS. LÊ MẠNH THANH**

● **Đội ngũ:**

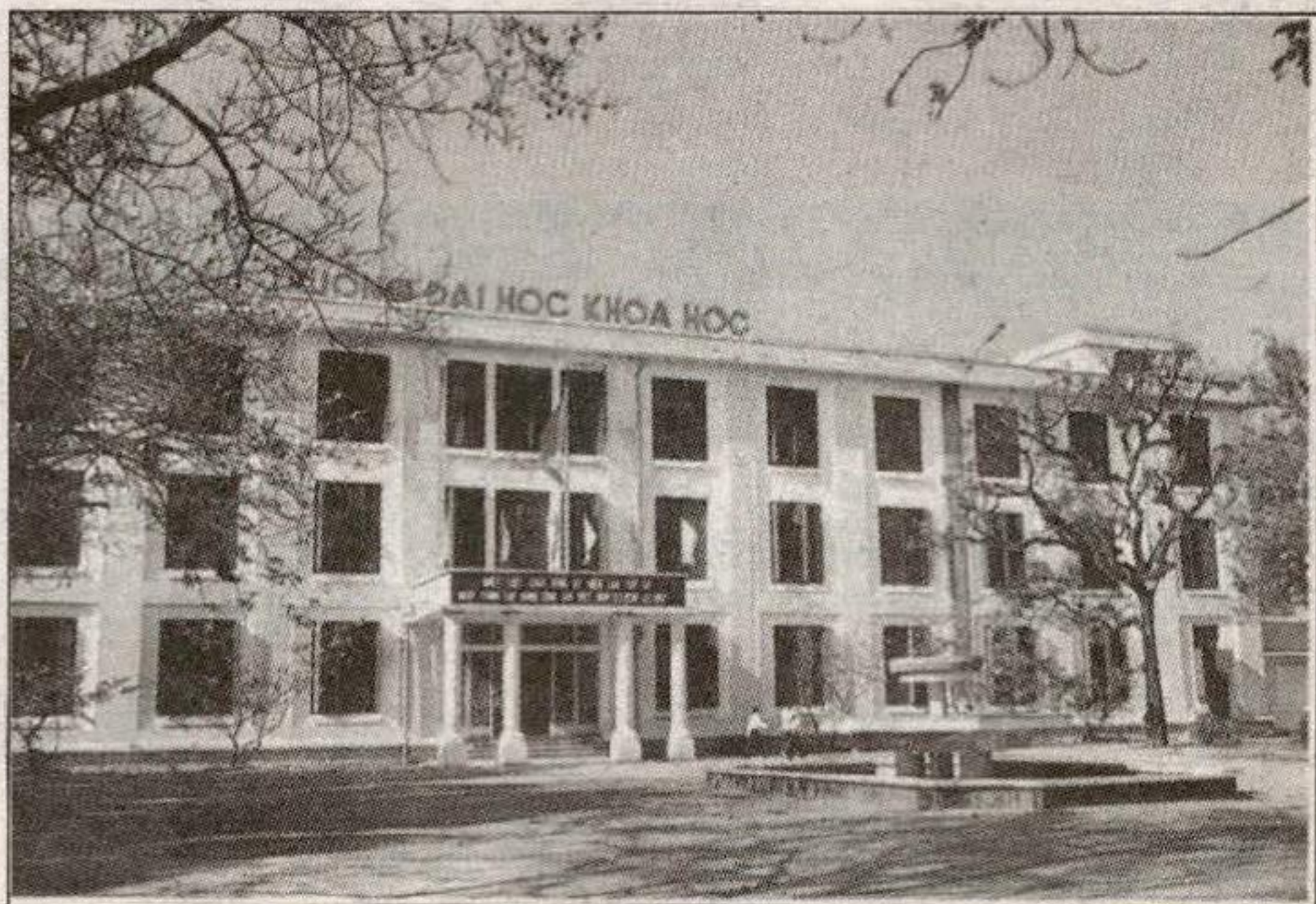
450 CBCC và hợp đồng lao động, trong đó có 5 phó giáo sư, 191 tiến sĩ và thạc sĩ, 16 nhà giáo ưu tú.

● **Công tác đào tạo:**

- Học sinh chuyên PTTH
- Cử nhân khoa học
- Thạc sĩ
- Tiến sĩ

● **Phần thưởng cao quý:**

- Huân chương Lao động hạng ba (1983)
- Huân chương Lao động hạng nhì (1990)
- Huân chương Lao động hạng nhất (1996)

GIÁO DỤC giới tính

Đầu của người tham gia thí nghiệm đặt bên trong máy Pet Scan

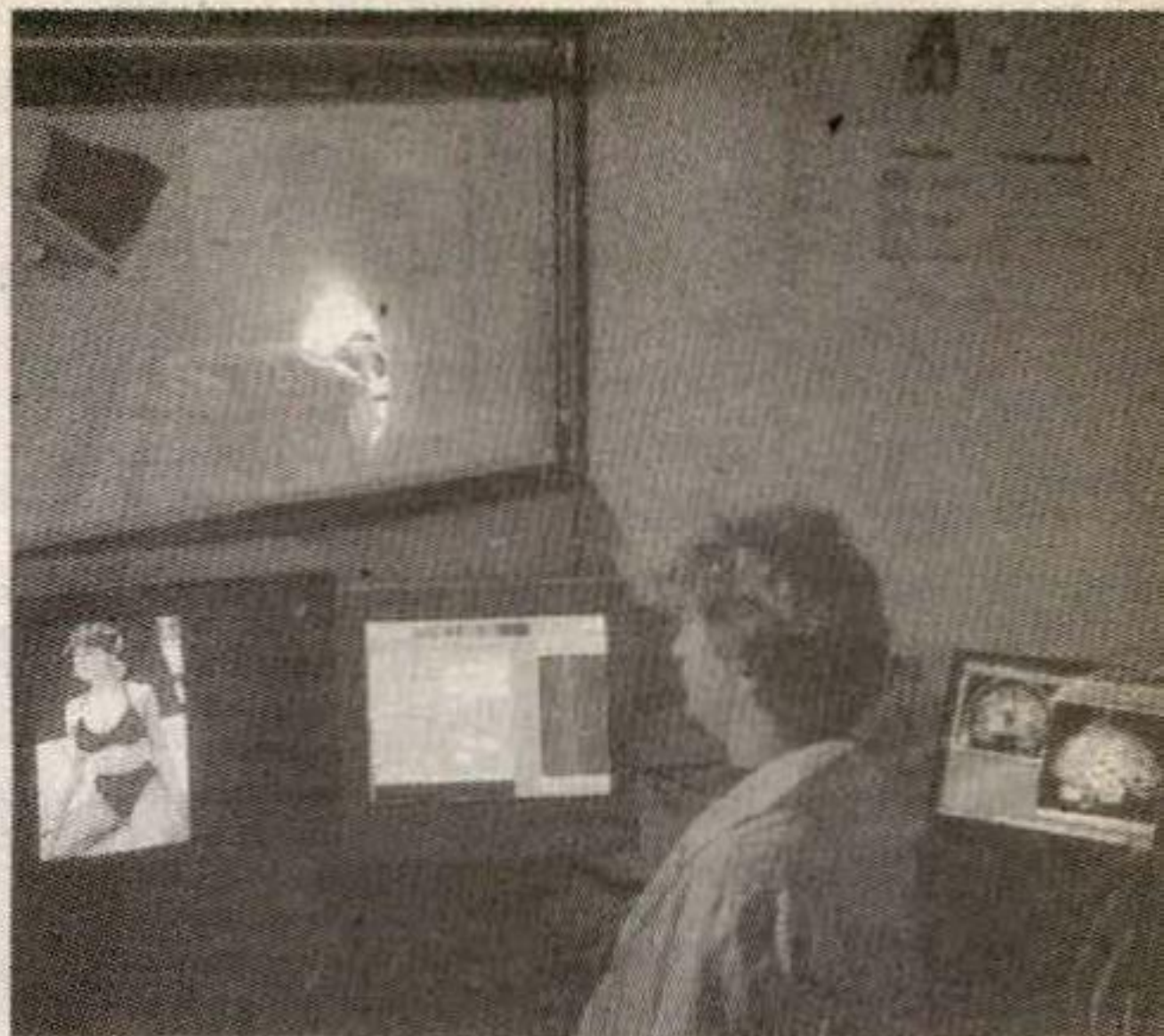
Trước nay, giới y học đã biết hưng thủ tình dục (TD) xuất phát từ não nhưng không rõ hưng thủ TD diễn ra như thế nào. Cuối năm 2000, các nhà khoa học Pháp đã sử dụng máy móc hiện đại phát hiện được một số vùng đặc thù trong não có liên quan đến ham muốn TD. Phát hiện này sẽ là bước đầu trong việc chữa trị bệnh nhân mắc chứng xung động TD quá độ hoặc người đã chán chường quan hệ chăn gối trong thời gian dài.

KHÁM PHÁ MỚI **THIẾU LÂM** **VỀ TÌNH DỤC**

Kỳ 1: HAM MUỐN TÌNH DỤC XUẤT PHÁT TỪ ĐÂU?

Lý do thúc đẩy nghiên cứu mới về sức khỏe tình dục

Ham muốn TD là một hiện tượng tâm - sinh lý phức tạp và là kết quả của hàng loạt phản ứng trong toàn bộ cấu trúc não. Hai bác sĩ Jérôme Redouté và Serge Stolérou ở đơn vị 292 thuộc Viện Y tế và nghiên cứu y học quốc gia Pháp tại Lyon đã phát hiện được các vùng não có liên quan đến hiện tượng ham muốn TD nhờ sử dụng máy ghi hình ảnh phát positon (còn gọi là máy Pet Scan) của Trung tâm Khảo sát và nghiên cứu y học về chiếu positon. Kỹ thuật ghi hình này còn được gọi là kỹ thuật chụp tia X lớp bằng positon. Thiết bị Pet Scan là loại máy cực kỳ hiện đại có thể chụp ra ảnh các khu vực trong não đang hoạt động khi một cá nhân đang vận động não thực hiện nhiệm vụ nào đó. Một vùng não đang làm việc sẽ cần tiêu thụ thêm năng lượng, như vậy sẽ cần được bổ sung thêm máu. Thành phần của máu bao gồm hơn 90% nước. Do đó, vùng não nhận thêm máu có nghĩa là đã nhận thêm nước. Có thể phát hiện được lượng nước bổ sung này bằng cách đánh dấu một số phân tử nước bằng nguyên tử khí oxy có chức năng phát positon. Số phân tử nước này sẽ được tiêm qua đường tĩnh mạch. Sau đó, thiết bị Pet Scan sẽ rà quét và nhận ra vùng não nào đang bị kích thích và kích thích mạnh hay yếu. Cũng có lý do để Viện Y tế và nghiên cứu y học Pháp lại tổ chức nghiên cứu về hiện tượng ham

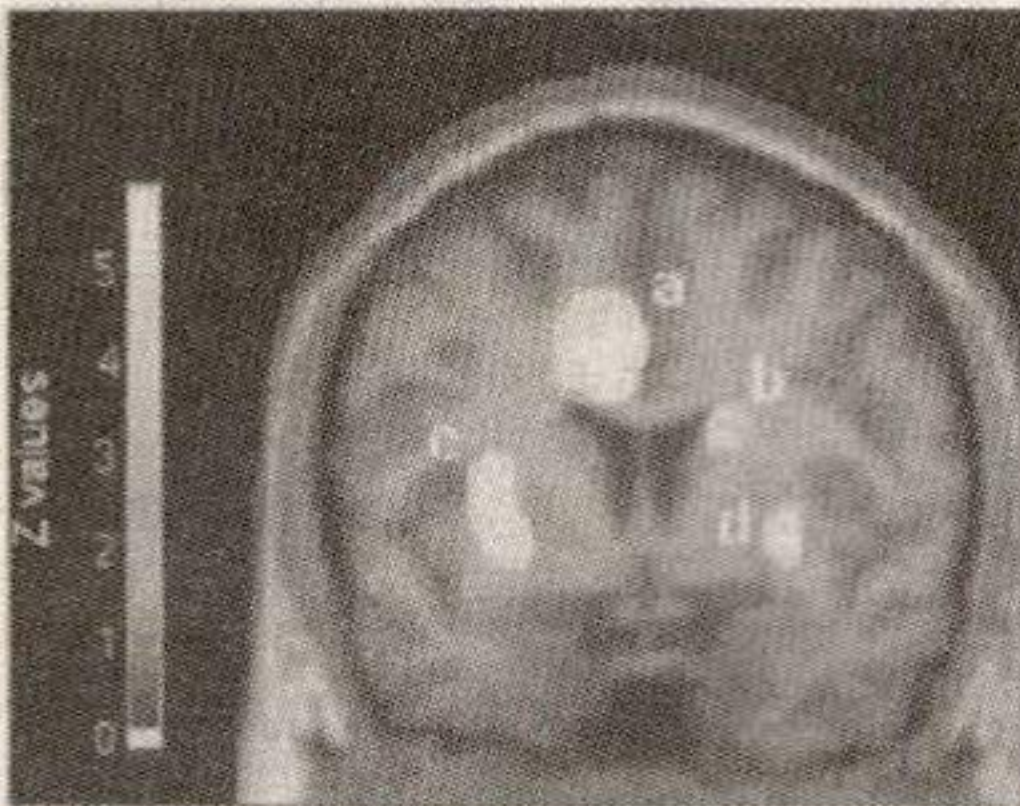
Bác sĩ Jérôme Redouté đang theo dõi thí nghiệm

muốn TD. Theo nhận định của Tổ chức Y tế thế giới (WHO), bảo vệ sức khỏe con người là bảo vệ ba lĩnh vực: sức khỏe thể chất, sức khỏe tinh thần và sức khỏe TD. Ba lĩnh vực này có quan hệ với nhau, thí dụ như nhiều bệnh nhân mắc bệnh tiểu đường nặng hoặc bị liệt hai chi dưới vẫn có thể đạt được trạng thái thỏa mãn về mặt TD đồng thời cũng có nhiều người mắc bệnh về thể xác và rối sức khỏe TD cũng suy yếu theo. Sức khỏe TD của cá nhân còn có liên quan đến an ninh xã hội. Chỉ riêng ở Pháp, gần 50% số bị cáo phạm tội đại hình đều bị rối loạn thái độ ứng xử dẫn đến hành động bạo lực TD.

Hình ảnh thị giác tác động đến ham muốn tình dục?

Tham gia vào công trình thí nghiệm do Jérôme Redouté và Serge Stolérou chủ trì có 9 người tình nguyện. Tất cả đều thuộc phái nam, tuổi khoảng 35, có sức khỏe về thể chất, tinh thần và TD hoàn hảo và được cho biết trước mục đích cũng như phương pháp thí nghiệm. Đối với đối tượng nam giới, ham muốn TD thường xuất phát từ những gì

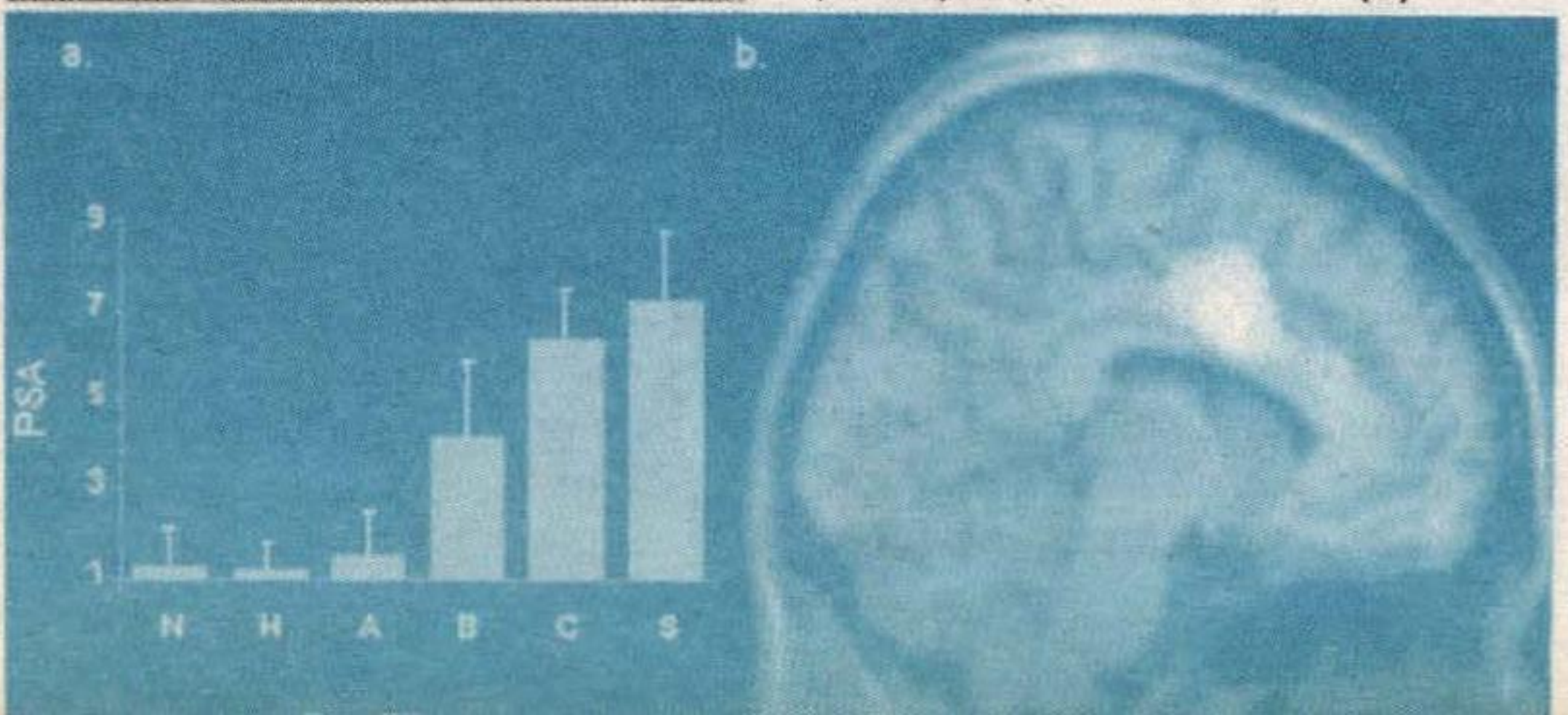
đôi mắt nhìn thấy. Do đó, sau khi đưa mỗi người tham gia thí nghiệm vào nằm bên trong máy Pet Scan, các bác sĩ cho họ xem trên màn hình máy vi tính nhiều hình ảnh thuộc đủ thể loại để đo lường mức độ hưng thú: một số hình ảnh không mang tính chất TD, một số hình ảnh khác rất khiêu dâm và một số hình ảnh có thể tạo cảm xúc thích thú nhưng không đề cập trực tiếp đến TD (thí dụ như một đoạn phim hài hước). Trong thời gian thí nghiệm, các bác sĩ sẽ đo tỉ lệ testosterone (kích thích tố nam) trong máu, huyết áp, khối lượng dương vật (bằng cách tròng một chiếc vòng bằng silicone quanh dương vật) và nhịp tim. Cùng lúc với số người tham gia thí nghiệm xem hình ảnh trên màn hình, máy Pet Scan sẽ ghi lại hoạt động của não. Các điểm a, b, c, d chỉ các vùng não đang hoạt động

từng khu vực trong não. Các bác sĩ đã cẩn thận dùng màn che ngăn cách người tham gia thí nghiệm với bên ngoài nhằm để họ khỏi ngưng ngừng và khỏi tạo stress ảnh hưởng đến chất lượng thí nghiệm. Ngoài ra, sau mỗi đợt xem hình ảnh, các bác sĩ còn đề nghị mỗi người tham gia thí nghiệm đánh giá mức độ ham muốn cảm nhận được và cho điểm theo thang điểm từ 0 đến 8.

Kết quả công trình thí nghiệm cho thấy mỗi lần hình ảnh cực kỳ khiêu dâm xuất hiện, một số vùng não hoạt động mạnh theo diễn biến lần lượt như sau: vùng hốc mắt ở thùy trán (phần não dưới mắt) làm việc, vòng đai chất xám ở mặt trong bán cầu não trái và phần ngoài phía trước của vòng đai chất xám bán cầu não phải (vùng nhân đuôi - nhân chất xám giữa bán cầu não phải) có phản ứng, hai vùng ở phần sau hai bán cầu hoạt động. Đến giai đoạn này, dung lượng máu tăng lên ở vùng dưới đồi của não. Kế tiếp,

Biểu đồ mức độ ham muốn TD khi người tham gia thí nghiệm xem phim bình thường (N), phim hài (H), hình ảnh phụ nữ với mức gợi cảm gia tăng dần (A,B,C) và phim khiêu dâm (S)

vùng thùy đỉnh ở hai bán cầu và vùng vỏ não có chức năng phát tín hiệu cho hành động bắt đầu bị kích thích. Cùng lúc diễn ra các hiện tượng này, các bác sĩ nhận thấy dung lượng máu giảm ở một số khu vực não khác, có nghĩa là các vùng não này đã hoạt động chậm lại. Ngoài hình ảnh chụp hoạt động của các vùng não do thiết bị Pet Scan cung cấp, các bác sĩ còn ghi nhận rằng lúc người tham gia thí nghiệm xem hình ảnh cực kỳ khiêu dâm, huyết áp tăng nhẹ nhưng nhanh chóng, tỉ lệ testosterone tăng cao, khối lượng dương vật cũng gia tăng và nhịp tim đập mạnh hơn thấy rõ. Sau cuộc thí nghiệm, các đối tượng tham gia cho biết họ cảm thấy rất ham muốn TD và rất muốn chuyển sang hành động lúc xem hình ảnh cực kỳ khiêu dâm. Qua thí nghiệm thú vị này, Jérôme Redouté và Serge Stoléro đã nhận định như sau: phần hốc mắt ở thùy trán bị kích thích có liên quan đến sự chú ý của người tham gia thí nghiệm trước hình ảnh phụ nữ (vùng não này cũng sẽ hoạt động mạnh để đáp ứng một số yếu tố kích thích khác dễ chịu nhưng không khiêu dâm như mùi hương, cảm giác sờ chạm...), cảm xúc thích thú mở đường cho lòng ham muốn xuất hiện khi máu tăng ở phần đầu phía trước vành đai chất xám, các phản ứng sinh lý như huyết áp tăng và dương vật nở lớn phát sinh do phần giữa của vành đai bán cầu não trái và vùng dưới đồi làm việc mạnh, dương vật cương lên một khi phần thùy đỉnh vỏ não kiểm soát cơ quan sinh dục bị kích thích...

Nghĩ đến mà không hành động

Điều mà Jérôme Redouté và Serge Stoléro rất tâm đắc là họ quan sát thấy rất rõ vùng vỏ não có chức năng phát tín hiệu cho hành động bị kích thích vào đúng thời điểm mà đối tượng tham gia thí nghiệm bị cơn xung động hứng thú lôi cuốn đã bắt đầu nghĩ đến việc quan hệ TD. Tuy nhiên, các đối tượng nghiên cứu vẫn còn nằm im trong máy Pet Scan mà không vùng dậy hành động ngay bởi vì trong não có một vùng giữ chức năng kiểm soát bộ não rất chặt chẽ. Vùng này có thể là phần đầu của vùng nhân đuôi, kìm hãm rất chặt mọi xung động hành động. Ngoài ra, các vùng não không bị kích thích ở thùy thái dương cũng thường xuyên giữ vai trò ức chế cơn ham muốn TD trỗi dậy. Từ đó suy ra, mỗi lần cơn ham muốn TD bộc phát thành hành động quan hệ TD có nghĩa là lúc tấm lá chắn này đã bị bật ra. Khi thí nghiệm trên loài khỉ, các nhà khoa học đã lấy hết thùy thái dương ra khỏi não chúng và sau đó nhận thấy chúng lên cơn xung đột TD không cưỡng lại được. Qua thí nghiệm nói trên, hai bác sĩ Jérôme Redouté và Serge Stoléro đã nghĩ rằng có khả năng những kẻ phạm tội hãm hiếp phụ nữ đã bị rối loạn chức năng tại các tấm lá chắn kìm hãm xung động TD trong não và từ suy nghĩ này, họ cũng vừa bắt đầu một công trình nghiên cứu liên quan đến những người mất đi hứng thú TD, một triệu chứng cho thấy sức khỏe TD bị thương tổn và cần được chữa trị.

(Còn tiếp)

Kỳ sau: TÌNH DỤC Ở THỂ KỶ 21

TỬ VI

TẠI CÁC NƯỚC

PHƯƠNG TÂY

PHAN NGHI

Các nhà chiêm tinh, thầy bói tha hồ hốt bạc

Tối hôm ấy, 7-11-2000, bữa tiệc cocktail diễn ra tại tòa hành chính quận 16, Paris, do nhà tỉ phú Đức Gunter Sachs - chồng cũ của nữ diễn viên lừng danh Brigitte Bardot - chiêu đãi, nhân dịp ông cho ra mắt cuốn *Hồ sơ thuật chiêm tinh*. Tại Đức, nó đã là một best-seller (sách bán chạy). Buổi họp mặt có đông đủ các nhà ngoại giao,

Bà Teissier, nhà chiêm tinh, cố vấn của Tổng thống Pháp Mitterrand

Các nhà chính trị, những nghệ sĩ lớn, các nhà tài chính, những ngôi sao điện ảnh và ca nhạc phương Tây đều đổ xô đến các nhà tiên tri hiện đại để... xem bói. Đã có những nhà chiêm tinh được mời vào làm việc tại Nhà Trắng (Mỹ) và điện Elysée (Pháp), với tư cách cố vấn...

các vị phu nhân, các thành viên trong giới thượng lưu. Với ly sâm banh trên tay, họ luận bàn sôi nổi về thuật chiêm tinh.

Thị trưởng Pierre Christian Taittinger đã không ngần ngại nói ra những điều mà một nhà chính trị không dám thổ lộ khi đứng trước ống kính: "Chúng tôi đã hỏi các chuyên viên về bệnh bò điên và bão tố. Người nói thế này, người nói thế nọ. Chỉ có các nhà chiêm tinh mới

có thể trả lời được. Đó là quyền năng của họ. Còn phần tôi, ngày mai tôi sẽ tới gặp một nhà chiêm tinh”.

Từ cựu Tổng thống Nga Boris Eltsine đến cố Tổng thống Pháp Mitterrand, rồi vua Tây Ban Nha Juan Carlos, các lãnh tụ chính trị phương Tây hầu như đều phải cầu cứu tới các nhà chiêm tinh hoặc các thầy bói. Những người có thể lực nhất, những người sùng tín thuyết Descartes (1596-1650, nhà triết học, toán học và vật lý học người Pháp, đại biểu điển hình của chủ nghĩa duy lý) nhất, trước khi thực hiện một quyết định đều phải thăm dò ý kiến của các nhà chiêm tinh. Mitterrand đã hỏi Elizabeth Teissier về vấn đề chiến tranh vùng Vịnh và cuộc trưng cầu dân ý về Maastricht; nhà chiêm tinh Maurice Yasset đã là cố vấn của cựu Tổng thống Pháp De Gaulle từ năm 1944 đến 1969.

Từ cuối tháng 12 đến những ngày đầu tháng 1 là thời gian thuận tiện để các ông bà thầy bói hốt bạc. Mỗi năm, cuốn *Votre Horoscope* (Tử vi của bạn) của Elizabeth Teissier bán ra hơn 150.000 bản, rồi *L'horoscope 2001*, với lời bàn của Méline hoặc *Mặt trăng trong những dấu hiệu của hoàng đạo* của André và Martine Barbault đều bán đắt như tôm tươi. Bình quân 1/10 người Pháp đã hỏi tương lai của mình với 1 trong số 10.000 nhà chiêm tinh hành nghề tại Pháp. Theo cuộc thăm dò được thực hiện trên địa chỉ *Aufeminin.com*, 47%

Solande de Mailly Nesle, hiệu trưởng trường dạy khoa chiêm tinh ở Pháp phụ nữ đã tin vào những lời khuyên này.

Muốn mua cổ phiếu hoặc bán một căn hộ, hoặc muốn tiến tới hôn nhân, người ta không thể không hỏi ý kiến của các nhà chiêm tinh. Như vậy, họ không chỉ có ảnh hưởng lớn trên đời sống kinh tế và chính trị mà còn cả trong đời sống riêng tư nữa. Ai đã thuyết phục bà xã của bạn ly dị? Thân mẫu nàng hay một nhà chiêm tinh? Thủ phạm chính là cái lão thầy bói mắt sáng như sao đấy!

Hành nghề trên máy vi tính

Ngồi sau bàn giấy, nhà chiêm tinh Jean-Yves Espié gõ vào máy vi tính. Ngày, giờ, nơi sinh. Những con số mau chóng hiện ra. Trong vài giây, một sơ đồ có nhiều màu xuất hiện trên màn hình. Nó biểu hiện vị trí của các hành tinh đúng vào lúc bạn ra đời. Sau đó chỉ còn

Hai vợ chồng nhà chiêm tinh Martine và André Barbault: “Làm ăn phát đạt nhất là trong mùa bầu cử”

lại vấn đề lý giải. Sao Venus nằm ở Song nam. “Bạn có một nhu cầu cấp bách về tình cảm. Không nên do dự gì cả. Tấn công đi và sẽ thắng lợi”. Ông ta nói. Mặt trăng nằm ở Xử nữ. “Bạn luôn tự cho rằng mình là một con người toàn hảo - Ông ta lý giải - Chỉ đúng một nửa thôi. Nhưng một nửa ấy, trong năm 2001, sẽ giúp bạn phát triển mọi mặt, giai đoạn tốt nhất diễn ra vào tháng 6-2002, rồi bạn sẽ phải co

THUẬT CHIÊM TINH TRONG QUÁ TRÌNH LỊCH SỬ

Thuật chiêm tinh, như ngày nay chúng ta biết, đã được khai sinh bởi người Chaldéez ở Mésopotamie (Lưỡng Hà) cách đây 2.000 năm. Theo họ, vị trí của những vì sao ảnh hưởng tới số phận của những ông vua và những quốc gia. Giữa thế kỷ 12 và 16, vua chúa và các thân vương đã dùng các nhà chiêm tinh làm cố vấn. Nữ hoàng Catherine de Médicis luôn có ở bên cạnh ba nhà chiêm tinh mà Nostradamus là một. Nhưng năm 1666, bão tố đã nổi lên: Colbert loại trừ thuật chiêm tinh ra khỏi Viện Hàn lâm khoa học và ngăn cấm các nhà chiêm tinh truyền bá tử vi. Nhưng sau mấy trăm năm yên nghỉ dưới mồ, những quẻ tử vi đầu tiên đã xuất hiện trở lại trong tờ *Paris Soir* và năm 1935, trong tạp chí *Marie Claire*. Mọi người mau chóng biết mình thuộc tuổi gì, Thiên ngư hay Xử nữ, Nam dương hay Bảo bình. Tử vi ngày càng phát triển, không chỉ trên báo chí, trên máy tính mà còn cả trên kênh truyền hình *Europe 1* do Madame Soleil đảm trách. Tại Pháp còn có một trường dạy khoa chiêm tinh được điều khiển bởi Solande de Mailly Nesle. Trước hiện tượng ấy, ngày nay, các thầy thuốc, các nhà khoa học và ngay cả các nhà chiêm tinh cũng đã phải lên tiếng tố cáo những sự phá hoại về tâm lý gây ra bởi bọn thầy bói ma giáo. Chúng đã làm không ít gia đình phải tan cửa nát nhà, nhiều người bị hoang tưởng vì những tai nạn chưa bao giờ xảy ra, hoặc những bệnh tật chưa bao giờ có. “Một vài kẻ hành nghề chiêm tinh trị liệu đã lạm dụng niềm tin của những thân chủ nhạy cảm để làm tiền vô tội vạ - Nhà chiêm tinh André Barbault nhìn nhận, đồng thời nhấn mạnh - Thuật chiêm tinh phải là một nghề nhằm giúp đỡ và khuyên bảo người ta làm những điều lành, chứ không phải là một dụng cụ trong tay bọn ma giáo”. Doanh số của thị trường bói toán hiện nay đã lên tới 21 tỉ franc. Trong khi đó, các nhà chiêm tinh hình như không có khả năng tập hợp nhau lại để thành lập một nghiệp đoàn, ngõ hầu duy trì được kỷ cương, luật lệ, đòi hỏi các thành viên phải có một trình độ nghiêm túc về chiêm tinh và tâm lý, nhất là phải có đạo đức, chứ không thể hành nghề một cách bừa bãi.

cụm lại vào năm 2007”.

- Sao chiếu mệnh của một thân chủ cho thấy đương sự có năng khiếu trong lĩnh vực nào - Nhà chiêm tinh Marie Delclos khẳng định - Nếu ông ta thích âm nhạc thì đừng có rồi hơi để khuyên ông ta gắng sức trở thành kỹ sư.

Người ta sẵn sàng trút hầu bao cho lời khuyên ấy: mỗi lần hỏi, phải trả từ 300 đến 1.500 franc. Thị trường chiêm tinh đã bùng nổ. Khoảng 40 tạp chí đã được dành cho bói toán, trong đó một vài tờ như *Quel Avenir Magazine* đã ấn hành hơn 100.000 bản.

Từ thuở xa xưa, những người cầm vận mệnh đất nước đã luôn “tham khảo” các nhà chiêm tinh. Tibère luôn có họ ở bên cạnh. Hai thiên niên kỷ sau, Ronald Reagan đã hỏi các nhà chiêm tinh của ông ở California (Mỹ). Sau khi cựu Tổng thống Mỹ Reagan bị ám sát hụt vào năm 1981, Nancy Reagan là vị đệ nhất phu nhân đầu tiên đã chính thức đưa các nhà chiêm tinh vào Nhà Trắng. Sứ mạng của họ: thiết lập lịch trình hoạt động của tổng thống, để tránh những giờ xấu. Nhà sử học Georges Minois, tác giả cuốn *Lịch sử của tương lai* nói về các nhà tiên tri và khoa nghiên cứu tương lai xã hội, nhận định: “Các nhà chính trị thường phải cầu cứu tới những tiên đoán. Nhưng họ không bao giờ dám tiết lộ rằng họ đã giao thiệp với các nhà chiêm tinh. Người của công chúng phải tỏ ra làm chủ được số mệnh của mình”.

- Tôi sẽ ra sao và nước Pháp sẽ

ra sao? - Tổng thống Pháp François Mitterrand đã hỏi nhà chiêm tinh của ông, Elizabeth Teissier. Trong cuốn sách best-seller của mình - *Sao chiếu mệnh của Mitterrand*, Elizabeth kể lại: “Ông ấy hỏi tôi cũng như ông ấy đã hỏi Attali hoặc một chuyên gia khác, chỉ cốt có những lá bài ở trong tay”. Bực mình bởi sự phát giác ấy, Mazarine Pingeot khẳng định rằng thân phụ cô không trông chờ những ý kiến của bà Teissier để đưa ra những quyết định chính trị quan trọng.

Nhà chiêm tinh Marie Delclos cũng cho biết: “Các nhà ngoại giao điện thoại cho tôi từ nước ngoài để hỏi tôi rằng gặp vị đại sứ này, ông bộ trưởng nọ vào lúc nào thì tốt nhất? Danh vọng càng cao thì họ lại càng muốn biết cuộc đời sau này của họ sẽ ra sao? Tại các xí nghiệp, thuật chiêm tinh cũng có chỗ đứng của nó. Một khi sử dụng nó, người ta cảm thấy sẽ giảm được rủi ro. Một vài xí nghiệp đã nhờ cậy các nhà chiêm tinh để xem rằng nên dùng người tuổi Hổ cấp hay tuổi Nhân mã vào cương vị quản đốc một công xưởng.

“Người ta cứ nghĩ rằng chỉ có những người cao tuổi và những người có trình độ học vấn thấp thì mới mê tín, tin vào thuật chiêm tinh. Cái đó không đúng: nó đã lan tràn nhiều nhất trong giới trung lưu và thượng lưu hơn là trong giới nông dân và thợ thuyền” - Bruno Renard, nhà xã hội học công tác tại trường ĐH Paul Valéry nhận định.

(Theo *L'Express*, 12.2000)

Joyce Malope
và các con

NAM PHI.

Tổng thống Nam Phi Thabo Mbeki từng tuyên bố: “Suy dinh dưỡng và nghèo đói tạo nên AIDS”. Sau này, khi ông ta rút lại lời tuyên bố kỳ quặc này thì ý tưởng “AIDS không cần chính trị” vẫn ngự trị trong đầu nhiều quan chức của Bộ Y tế Nam Phi. Trong khi đó, nạn hiếp dâm và AIDS đang là hai mắt xích bất khả chia lìa, đẩy đất nước này đến bờ vực thẳm...

Những con số khủng khiếp

Cô gái 26 tuổi Nomangwane kể lại bị kích đòn mình trong nước mắt. Chúng gồm cả chục tên, xúm lại đánh đập cô bằng tất cả những gì có trong tay: những hòn đá, mảnh chai, dao găm. Chúng nói rằng “mày kiêu căng quá”, sau đó thay nhau hãm hiếp cô và bỏ mặc cô nằm hấp hối ở đó. Mặt mũi

ĐỊA NGỤC TRẦN GIAN CỦA PHỤ NỮ

HẠNH LÊ

Nomangwane sưng phồng, hai chân không cử động được. Ở bệnh viện, vì quá xấu hổ, cô không nói gì về vụ hãm hiếp. Cô cũng chẳng khai báo gì với cảnh sát, vì “họ không cho rằng hiếp dâm là tội ác”. Cô chôn kín sự thật suốt 3 tháng trước khi quyết định kể lại với bố mẹ. Chỉ một năm sau, mẹ cô, đã 47 tuổi, bị hãm hiếp và bị giết ngay sau đó. Nomangwane chưa kịp với nỗi đau thì một tin sét đánh ập đến: bọn vô lại đã truyền HIV/AIDS cho cô. Cô không chấp nhận nỗi sự thật

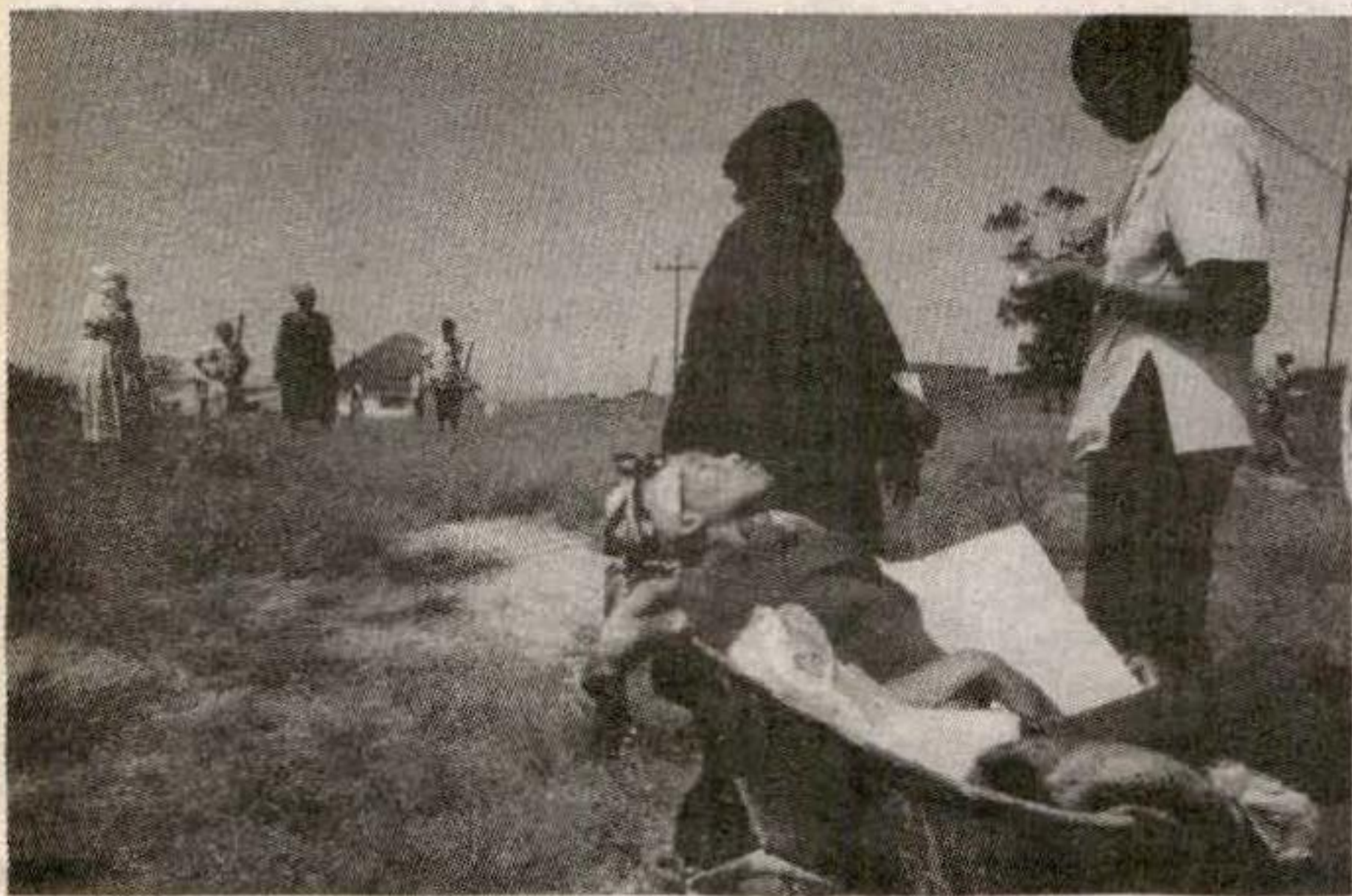
kinh hoàng này, dù đã mấy năm trôi qua. Cô khóc: “Tôi rất cần mẹ để vượt qua nỗi đau này, nhưng bà không còn nữa”.

Câu chuyện đau lòng của Nomangwane chỉ là một trong vô vàn bi kịch tương tự ở Nam Phi. Quốc gia này từ lâu bị AIDS và bạo lực hành hạ. Sự thật bị bùng bít vì nạn nhân xấu hổ. Nhưng cuối cùng thì phụ nữ Nam Phi cũng nói lên tất cả. Nam Phi là nơi diễn ra nạn hiếp dâm khủng khiếp nhất thế giới: năm 1998, có 49.280 trường hợp đến đồn cảnh sát khai báo, trong khi số nạn nhân thực tế nhiều gấp 20 lần! Hàng triệu người bị làm nhục trong vòng 12 tháng quả là một con số đáng sợ. Tại thành phố Johannesburg, 1/3 số bé gái bị hiếp và bị lạm dụng tình dục. 60% thủ phạm là hàng xóm hoặc thân nhân của nạn nhân. Những vụ tàn ác nhất là những vụ hiếp dâm tập thể các bé gái. Đây là “phong tục” nhập môn của các băng nhóm tội phạm. Có những băng xem việc hiếp và giết bé gái là tiêu chuẩn thử thách “trình độ và lòng can đảm”. Điều hết sức quái đản là đa phần thủ phạm cho rằng “khi phụ nữ nói không, có nghĩa là họ ưng thuận”. Lạ hơn, 12% nạn nhân không biết rằng tội ác này là phạm pháp!

Đối với đàn ông, phụ nữ ở Nam Phi chỉ là súc vật. Khi một cô gái không yêu một gã nào đó, cô ta sẽ bị gã này vứt cho bạn bè câu xé để “trừng phạt cái thói đồng đánh”. Tỷ lệ đàn ông thất nghiệp trung bình ở mức 30%, cá biệt hơn là 80% ở một số nơi. Nạn nghiện rượu càng góp phần đẩy mạnh tệ hiếp dâm ở mọi nơi, mọi lúc. Chủ nghĩa apartheid một thời làm tan nát bao gia đình. Cha đi khai thác mỏ, mẹ làm điếm, con cái tự quản lý nhau, tẩy chay trường học. Những di vết ấy tạo thành sự khinh bỉ phụ nữ vô hạn. Bọn con trai lớn lên với suy nghĩ “hiếp dâm là dấu hiệu của nam tính, là hành động chấp nhận được. Không việc gì phải ngổ lời cho mất thì giờ. Đàn bà là thứ chịu chiếm hữu bằng bạo lực”. Không một tên nào ngồi tù tỏ ý hối hận. Thanh niên Nam Phi dùng hành động hiếp dâm để chứng tỏ quyền lực. Tình hình bi đát đã đánh động các công ty bảo hiểm: phụ nữ phải đóng tiền bảo hiểm cả trinh tiết. Có những nơi trả

Phụ nữ Nam Phi biểu tình chống tệ hiếp dâm

Một cô gái nhiễm HIV được chở về làng và sẽ rơi vào tình trạng không có thuốc

tiền cao, để nạn nhân mua thuốc AZT uống ngừa AIDS. Nhưng rõ ràng các công ty bảo hiểm là chuyện của tầng lớp thượng và trung lưu, còn phụ nữ nghèo thì chấp nhận may rủi. Không tổ chức nào thống kê nổi tỉ lệ phụ nữ nhiễm HIV sau khi bị làm nhục. Nhưng tất cả đều biết rằng AIDS bùng nổ một phần là do... tệ hiếp dâm. Cứ 1 ngày, Nam Phi lại có 1.500 trường hợp dương tính mới. Cứ 20 thanh niên thì có 1 vướng vào căn bệnh thế kỷ. Riêng ở Johannesburg, 1/4 thanh niên nhiễm HIV! Cô Joyce Malope, 28 tuổi, 4 con, bị làm nhục cách đây 6 năm. Khi biết mình bị dương tính, cô đã tưới xăng lên người tự thiêu, nhưng người ta cứu kịp. Joyce suy nghĩ lại và thấy mình ích kỷ, khi “bỏ con cái cho cuộc đời đầy bất trắc”. Một năm sau, đứa con gái 4 tuổi của cô lại bị một tên vô lại lén vào trường học và làm nhục. Joyce kể

lại: “Đó là khoảnh khắc kinh hoàng nhất đời tôi. Tôi sẽ nói gì với con tôi?”. Joyce phát điên khi nghĩ rằng con mình sẽ nhiễm HIV. Rất may là không!

Nỗi đau và lời kêu cứu khẩn thiết

Cách đây 2 năm, Joyce lại bị một lũ thanh niên (khoảng 20 tuổi) hiếp dâm. Joyce nói rằng “tôi

nhiễm bệnh”, nhưng cả bọn vẫn lao vào. Sau cú sốc này, cô quyết định hành động. Nhất là khi con trai cô bị bạn bè trêu chọc: “Mẹ mày là một con đĩ mắc bệnh, mẹ ấy sẽ chết”. Joyce - bằng nghị lực phi thường - tập hợp những nạn nhân. Họ an ủi nhau, cứu những người định tự tử, cùng tố cáo thủ phạm. Họ tham gia các tổ chức nhân đạo, đấu tranh cho phụ nữ. Cô Debbie Neville bị hai gã da trắng làm nhục năm 1992, nay là cố vấn của trung tâm Hillkrow chuyên cứu giúp các nạn nhân. Tình hình có thay đổi mạnh, ít ra là về mặt tâm lý. Trước kia, nhiều nạn nhân nhập viện trong tình trạng trần truồng, người đầy máu (vì bị tra tấn). Không ai đưa cho họ tấm chăn. Bác sĩ thì lạnh lùng. Bây giờ, những trung tâm cấp cứu đối xử với các nạn nhân bằng tình người. Cảnh sát và bác sĩ được “chỉnh huấn lời ăn

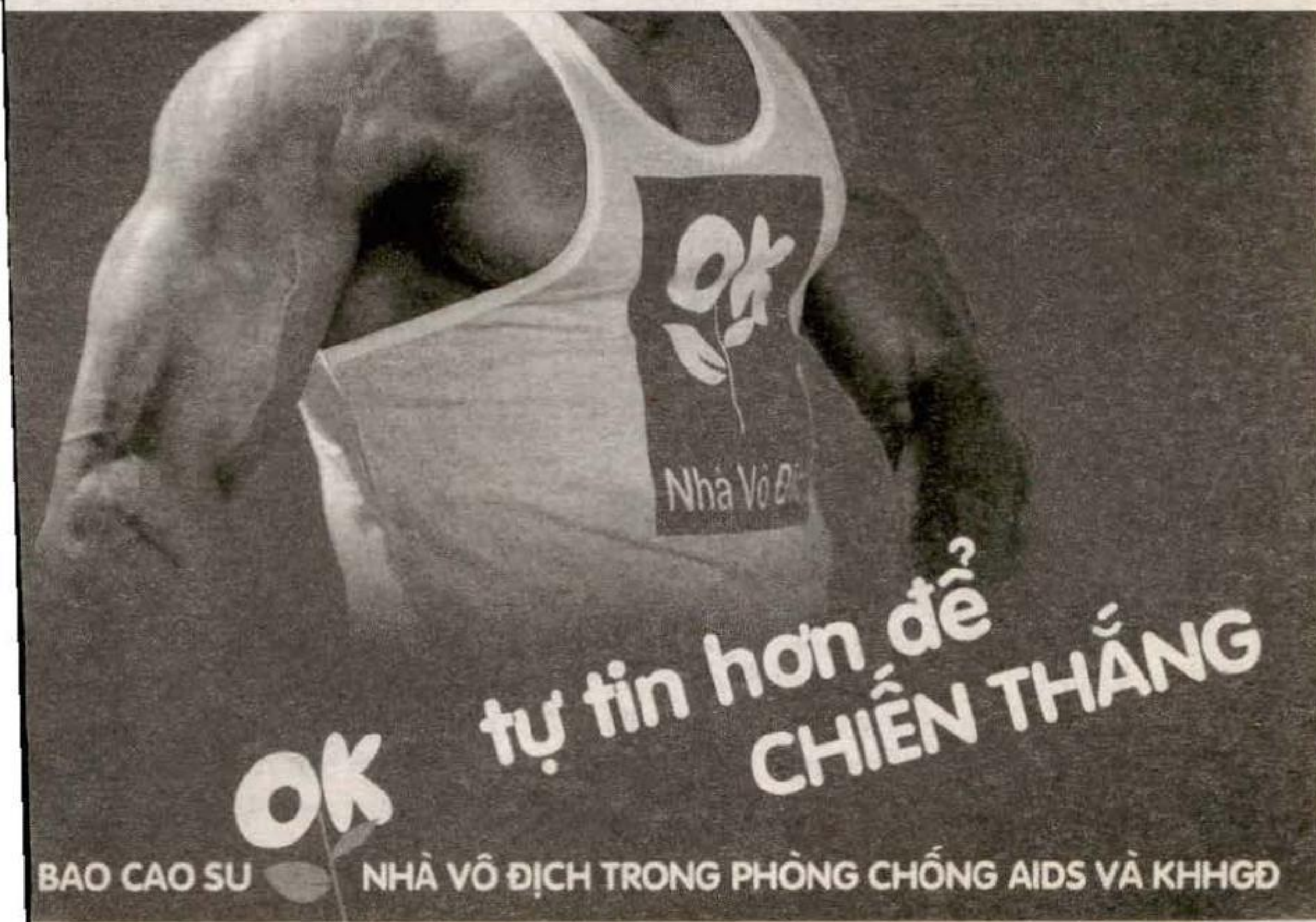
tiếng nói” để nạn nhân đừng khổ thêm. Số người tố cáo ngày càng tăng, thế mà tỉ lệ thủ phạm bị trừng phạt chỉ mới là 7%! Hàng trăm trung tâm nhân đạo mọc lên, trong lúc chính phủ chưa chấp nhận phát AZT miễn phí cho các nạn nhân. Các bác sĩ cho biết: 72 giờ sau vụ hiếp dâm, thuốc AZT vẫn có công hiệu. Nhưng đâu phải ai cũng đủ 700 đôla để mua thuốc! Ủy ban kiểm soát dược phẩm Nam Phi rất muốn cứu giúp các nạn nhân, nhưng họ không đủ tiền.

Trong khi đó, động cơ của bọn tội phạm càng lúc càng man rợ. Cách đây vài năm, bọn chúng làm khổ phụ nữ để chứng tỏ sức mạnh và đáp ứng nhu cầu, còn ngày nay là trả thù. Những tên nhiễm HIV càng cố tình làm nhục thật nhiều phụ nữ để “trả thù đời”. Sự thiếu

hiếu biết trong quan hệ tình dục làm chúng nhiễm bệnh và chúng tìm những cô gái ngây thơ để “rửa hận”. Theo thống kê không chính thức, các bé gái ngày càng bị hại nhiều, vì dưới mắt những con quỷ, các em là “những tấm bia thịt trong sạch”. Một số tên ngu xuẩn còn tin rằng làm hại những bé gái này thì sẽ chữa được AIDS.

Bây giờ, mỗi ngày, đa số các bà mẹ lại phải khám cơ quan sinh dục con gái, để tin chắc rằng em còn nguyên vẹn. Họ sống trong sợ hãi, âu lo. Có những người không dám nói với chồng rằng mình và con cái đã nhiễm bệnh. Có những người đang có thai vẫn bị làm nhục. Nỗi đau này cần được giải quyết sớm bởi chính phủ Nam Phi và cộng đồng quốc tế...

(Theo Marie Claire và FHM 1.2001)

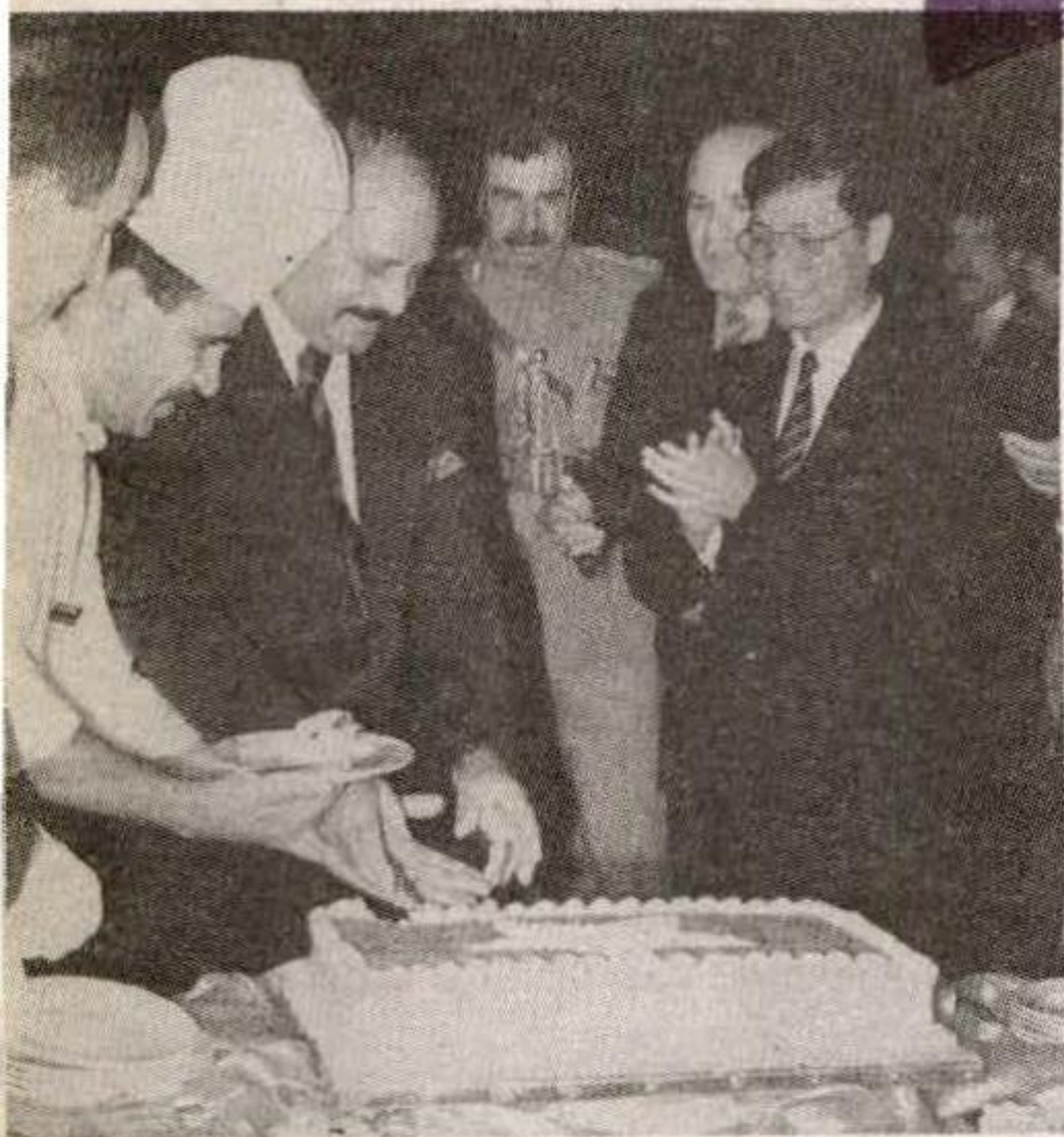

OK

**tự tin hơn để
CHIẾN THẮNG**

BAO CAO SU

NHÀ VÔ ĐỊCH TRONG PHÒNG CHỐNG AIDS VÀ KHHGD

Đại sứ Việt Nam Nguyễn Quang Khai (bìa phải) cùng Phó thủ tướng Irak Mohammed Hamza Al-Zubaidi cắt bánh ga-tô mừng Quốc khánh Việt Nam 2-9-1998

Đại sứ (ĐS) Việt Nam tại nước ngoài được đón tiếp nồng hậu, là những người góp phần thúc đẩy mối quan hệ kinh tế và văn hóa. Làm ĐS - một nhân vật rất "oai phong" trong con mắt mọi người - cũng gặp những giây phút gay cấn giữa cái sống và cái chết, giữa hạnh phúc riêng tư và tan vỡ... Đó là một nhiệm vụ vinh dự và quan trọng nhưng cũng đầy thách thức trong bối cảnh quốc tế vô cùng phức tạp.

Cận kề cái chết

Ông Nguyễn Quang Khai, hiện là quyền vụ trưởng Vụ Tây Á - châu Phi, Bộ Ngoại giao, từng làm ĐS Việt Nam tại Irak từ năm 1995 đến 1999. Trong giai đoạn này, Irak đang chịu sự cấm vận của Liên hiệp quốc (LHQ) vì bị nghi ngờ tàng trữ vũ khí hủy diệt sau chiến tranh vùng Vịnh. Vì thế, ngay cả ở thủ đô Baghdad, cuộc sống vô cùng thiếu thốn, không đủ lương thực

Đại sứ ngày nay...

HƯƠNG GIANG

Sứ giả thời nào cũng vậy là người thiết lập hay thúc đẩy mối quan hệ bang giao giữa hai nước. Những ông trạng Việt Nam thời phong kiến đã trải qua những cuộc đấu trí rất gay go trước các câu hỏi hiểm hóc của nước người, vừa tôn vinh nước Việt, vừa tránh cố gây chiến. Còn ngày nay, khi Việt Nam mong muốn là bạn của tất cả các nước, các

và chỉ có bánh mì đen là nguồn lương thực chính nơi đây. Hơn nữa, phong tục tập quán của Irak rất khác, cộng đồng người Việt lại thưa thớt. Cựu ĐS Nguyễn Quang Khai miêu tả lại cuộc sống ở Irak bằng một giọng dí dỏm của người đã trải qua những thử thách "kinh người": "Trước hết phải nói khí hậu ở Irak hết sức khắc nghiệt - vào mùa hè, nhiệt độ ban ngày lên tới 60°C, đứng trong bóng râm nhiệt độ cũng

tới 50°C. Ngày đầu đặt chân tới Irak, đi ô tô từ sân bay Amman của Jordan tới Baghdad phải qua sa mạc miền Tây Irak dài tới 700km. Đoạn đường này đã có nhiều cán bộ ngoại giao, kể cả DS bị thiệt mạng vì xe bị nổ lốp hoặc bị cướp giữa sa mạc. Ông Kuan Chai, DS Thái Lan vừa nhận nhiệm vụ tại Irak được 3 tháng là người không may mắn đã bị tai nạn ô tô chết trên con đường này. Trong tình hình như thế, tôi rất lo lắng, không biết có hoàn thành được nhiệm vụ hay không. Tuy nhiên, mối quan hệ hai nước rất tốt đẹp lúc đó là điều kiện thuận lợi và thôi thúc tôi hoàn thành nhiệm vụ".

Trong thời gian ông Nguyễn Quang Khai làm DS Việt Nam tại Irak, 3 lần Mỹ và Anh tấn công nước này bằng máy bay và tên lửa. Trận ác liệt nhất diễn ra vào năm 1998. Đầu tháng 12-1998, các thanh tra viên của Ủy ban đặc biệt về thanh sát vũ khí của LHQ (UNSCOM) bất ngờ đi kiểm tra vũ khí hủy diệt ở một điểm nhạy cảm mà không báo trước cho chính quyền Irak. Phía Irak không thể cho phép ngay. Mỹ, Anh đã lấy cớ này để mở một cuộc tấn công bằng tên lửa vào Irak.

"Đây là lúc tiến thoái lưỡng nan, một tình thế gay go nhất đối với tôi - Cựu DS kể lại - Tất cả DS các nước tại Irak đều cho rằng Mỹ và Anh sẽ đánh Baghdad, vì vậy họ cho cán bộ, nhân viên của họ về nước lánh nạn hoặc đi sơ tán sang các nước lân cận. Tôi đã họp anh em trong DS quán của

ta lại và động viên mọi người không nên rời bỏ nhiệm sở trong lúc khó khăn này. Nhân dân Irak sẽ nghĩ sao khi chúng ta thấy hoạn nạn là bỏ đi. Để tránh nguy hiểm, chúng ta nên hạn chế đi lại bên ngoài sứ quán". Tối ngày 15-12-1998, đại diện UNSCOM thông báo cho tất cả các DS là 9 giờ sáng 16-12 đến trụ sở của UNSCOM tại Irak để nghe thông báo tình hình mới. 8 giờ sáng 16-12, các DS được báo lại là các nhân viên của UNSCOM đã rời khỏi Irak từ đêm. Vì thế mọi người đều tin rằng Mỹ và Anh chắc chắn sẽ ném bom Irak.

Cựu DS Nguyễn Quang Khai tiếp tục câu chuyện: "Sau này nghĩ lại thấy thật hù vía, không ngờ chúng tôi lại trải qua những giây phút rùng mình như thế. Ngay hôm 16-12, tôi đã họp gấp sứ quán và thấy mọi người đều nhất trí ở lại để tiếp tục công việc. Để đỡ căng thẳng, tôi đã lệnh cho phụ nữ, trẻ em và những ai không liên quan cấp bách đến công việc tạm rời khỏi thủ đô. Tôi đã thuyết phục nhà tôi để hai mẹ con đi ra khỏi Baghdad nhưng cô ấy không đồng ý, còn con trai tôi nói: "Con đi, bố mà chết thì con ở với ai? Con không

Bà Nguyễn Thị Hồi tại Hội nghị bảo tồn di sản Huế, tháng 4-2000

đi. Chết thì cùng chết". Và tất cả mọi người đều ở lại".

Đêm 16-12, tên lửa của Mỹ và Anh bắt đầu bắn vào Baghdad. Cả thủ đô rung lên. Cửa kính của ĐS quán bị vỡ nhưng rất may là không ai bị thương, mọi người vẫn bình tĩnh do đã chuẩn bị tâm thế trước. Chính trong những ngày như vậy, tôi đã hiểu được sự kiên cường của nhân dân Irak. Bom rơi trên đầu nhưng xe cộ vẫn âm ỉ chạy ngoài đường.

Còn một kỷ niệm khó quên nữa là ngày 17-12-1998, một phái đoàn gồm 25 người của các công ty Việt Nam sang Irak để ký kết hợp tác kinh tế với Irak. Trưởng đoàn đã gọi điện trong đêm tới ĐS quán để hỏi xem có nên vào thủ đô trong lúc bom đạn ác liệt không. Lại một tình huống hết sức khó khăn. Sau một cuộc tham khảo ý kiến mọi người trong cơ quan, chúng tôi quyết định là mọi người nên vào. Để bảo toàn tính mạng, sứ quán đã bố trí chỗ ăn ở cho 25 người trong sứ quán trong điều kiện rất chật chội, nằm trên ghế, trên sàn.

Ngày 18-12, đoàn các công ty Việt Nam đã hội đàm với Bộ Công nghiệp và khoáng sản trong tầng hầm. Chính phủ Irak đã đánh giá cao sự bám trụ của sứ quán Việt Nam, đã ở lại với bạn trong những lúc nguy hiểm, khó khăn nhất. Một nhà lãnh đạo cao cấp trong chính phủ Irak đã nói: "Chỉ có Việt Nam mới có những cử chỉ như vậy, chính phủ và nhân dân Irak không bao giờ quên được những hình ảnh đó".

Cụ ĐS Nguyễn Quang Khai còn cho biết thêm, trong điều kiện Irak bị cấm vận, sứ quán Việt Nam tại Irak phải sang tận Jordan để mua gạo, đường, thịt, bánh mì: "Công ty Vinafood I của Việt Nam cung cấp gạo cho Irak cũng thường xuyên

không quên chở kèm thêm một ít gạo, thịt và một số thực phẩm khác cho ĐS quán. Chúng tôi rất vui mừng vì đã hoàn thành tốt nhiệm vụ trên mặt trận đối ngoại. Chính trong thời gian khó khăn này, quan hệ 2 nước đã phát triển đến mức cao nhất từ trước tới nay".

Nữ đại sứ hiếm hoi

Trong làng ngoại giao, số lượng nữ tham gia các công việc đối ngoại rất ít, ĐS là phụ nữ càng ít hơn. Bà Nguyễn Thị Hối, hiện là tổng thư ký Ủy ban quốc gia UNESCO của Việt Nam, từng là ĐS Việt Nam tại Áo kiêm trưởng đại diện Việt Nam tại LHQ đóng ở thủ đô nước Áo từ năm 1992 đến 1995, là một trong số ít ấy. Khi mới về Bộ Ngoại giao, bà làm phiên dịch, tham gia vào rất nhiều tình huống, các cuộc tiếp xúc khác nhau. 10 năm sau, nhờ kinh nghiệm đó, bà tham gia vào các hoạt động ngoại giao của các thể chế đa phương (từ năm 1978). Thực hiện các hoạt động ngoại giao đa phương đòi hỏi phải am hiểu các công ước quốc tế và khi thực hiện phải vừa tuân thủ, vừa bảo vệ lợi ích quốc gia, đồng thời tìm những điểm phù hợp giữa yêu cầu phát triển của Việt Nam và sự quan tâm của các tổ chức quốc tế.

Là một phụ nữ tham gia chuyện quốc gia đại sự như thế, bà Nguyễn Thị Hối phải sắp xếp để trọn vẹn việc chăm sóc cho gia đình và hoàn thành tốt nhiệm vụ. Bà nói: "Mình thấy ở bất kỳ châu lục nào, phụ nữ cũng phải cố gắng nhiều hơn nam giới. Tuy nhiên, để có sự hài hòa thật không đơn giản. Người phụ nữ luôn luôn phải lựa chọn". Với bà, gia đình là nơi chia sẻ niềm vui, nỗi buồn. Bà nhận xét đàn ông thời nay đều sẵn sàng chia sẻ công việc nhà với vợ, còn người vợ phải cư xử khéo léo để có sự cảm thông. Trong thời

Đại sứ Nguyễn Quốc Dũng đọc lời chào mừng tại buổi chiêu đãi kỷ niệm 30 năm thành lập ASEAN

gian làm ĐS tại Áo, chồng bà đã vì bà mà có một sự hy sinh rất lớn: từ bỏ công việc ở Bộ Nội vụ để đi cùng bà sang Áo. Bà tâm sự: "Tôi rất trân trọng sự hy sinh đó của anh ấy. Trong 3 năm đi sứ, anh thực sự là chỗ dựa rất quan trọng đối với tôi và các con. Nhiều người bạn của mình đã phải đi một mình vì vận động chồng theo rất khó khăn. Một người đàn ông không dễ từ bỏ sự nghiệp của mình vì vợ". Năm bà sang Áo công tác, con trai bà bắt đầu vào lớp 1. Bà kể chuyện vui: "Khi về nước, cháu học lớp 4 nhưng khi kiểm tra trình độ tiếng Việt, cô giáo bảo cháu chỉ nên học lớp 2. Bên Áo, cháu học tập với một phương pháp giáo dục khác, thoải mái, không nặng nề, vừa chơi, vừa học".

Đại sứ may mắn

Ông Nguyễn Quốc Dũng, ĐS Việt Nam tại Nhật Bản từ tháng 3-1996 đến 10-1999, hiện là vụ trưởng Vụ Tổng hợp kinh tế của Bộ Ngoại giao, có lẽ có một chuyến đi sứ suôn sẻ hơn. Thời gian này, quan hệ Nhật Bản - Việt Nam đang diễn ra hết sức thuận lợi. Nhật ủng hộ mạnh

công cuộc đổi mới của Việt Nam, là một trong những đối tác quan trọng về kinh tế với số vốn tài trợ chiếm 1/3 tổng số ODA của thế giới tài trợ cho Việt Nam, là bạn hàng lớn nhất của Việt Nam. Nhiệm vụ trọng tâm của ĐS Nguyễn Quốc Dũng lúc đó là thúc đẩy sự hợp tác giúp đỡ của Nhật Bản, tìm thị trường cho hàng hóa Việt Nam sang Nhật, thúc đẩy người Nhật đi du lịch Việt Nam, đưa người Việt Nam sang Nhật lao động; tăng cường sự đầu tư trực tiếp của Nhật vào Việt Nam để thu hút vốn, công nghệ và kinh nghiệm quản lý của Nhật vào Việt Nam.

- Rất nhiều việc như thế, ĐS có gặp rắc rối nào không?

- Thật mừng là không. Có lẽ vì giữa Nhật và Việt Nam có nhiều điểm tương đồng về văn hóa. Đi đến đâu cũng thấy người Nhật yêu mến Việt Nam, chủ yếu qua cuộc đấu tranh giải phóng đất nước và công cuộc đổi mới của Việt Nam. Tôi đã tới cảng Kobe và được gặp những người từng biểu tình chống chiến tranh Việt Nam, họ nằm ra đường để chặn không cho lính

Nhật đưa vũ khí, hàng hóa từ Nhật vào Việt Nam cung cấp cho kẻ xâm lược Việt Nam.

Cuối năm 1997, ĐS Nguyễn Quốc Dũng được cử làm chủ tịch Ủy ban các ĐS ASEAN tại Tokyo. Sứ quán Việt Nam đóng tại thủ đô Tokyo - một trong những thành phố đắt đỏ nhất thế giới nhưng vì ĐS của chúng ta vẫn thuộc diện phụ huynh không phải đóng học phí cho con gái là Nguyễn Phương Thảo (lúc đó học lớp 5 ở Nhật). Bởi vì những người nào có thu nhập từ hai triệu yen trở lên mới phải đóng học phí cho con. Số tiền trợ cấp cho ĐS Việt Nam tại Nhật lúc đó là 600 đôla một tháng (đây không phải là lương mà là trợ cấp, vì Bộ Ngoại giao Việt Nam vẫn chưa có chính sách lương cho ĐS) và phu nhân ĐS được cấp 420 đôla một tháng. Với số tiền đó, để có thể chi tiêu vừa đủ, gia đình ĐS phải đi mua sắm ở khu chợ Tàu, chợ Hàn Quốc, nơi có bán các mặt hàng như ở Việt Nam. Giá cả bên Nhật không tùy thuộc vào mặt hàng mà tùy thuộc vào cửa hàng. Cửa hàng sang trọng, cùng một mặt hàng, giá có thể gấp đôi. Cũng là vì thành phố đắt đỏ, ĐS quán Việt Nam tại Nhật chỉ rộng 2.000m² với ngôi nhà cũ xây từ năm 1947. Một gia đình 4 người ở trong một căn phòng rộng 10m², không giường. Niềm vui của ĐS Dũng là phu nhân Nguyễn Thị Châu Thương đã tham gia nhiều hoạt động xã hội tại Nhật: tham gia Hội Phụ nữ châu Á, làm từ thiện gây quỹ giúp đỡ người bị ảnh hưởng chất độc màu da cam ở Việt Nam, đóng góp cho Quỹ tấm lòng vàng báo Lao Động. Con gái của ĐS Dũng là Nguyễn Phương Thảo tháng 11-2000 vừa qua đã đoạt giải nhì Cuộc thi hùng biện tiếng Nhật tại Hà Nội lần thứ 4. ■

Món ngon Hà Nội trong mắt một đầu bếp PHÁP

HẢI GIANG

20 năm Didier Corlou phiêu bạt giang hồ khắp các châu lục Á, Âu, Phi, ông đã nếm đủ mùi vị các món ăn trên thế giới và cuối cùng khi tới Việt Nam vào năm 1990, ông đã bị chinh phục hoàn toàn bởi nghệ thuật ẩm thực "đạt tới độ hài hòa, tràn đầy hương sắc tự nhiên của người Hà Nội". Didier Corlou đã quyết định dừng bước tại làng nhỏ Nghi Tàm, ông lại bỏ ra 10 năm nữa leo đèo theo chân cô bạn gái Hoàng Phương Mai - bây giờ đã là mẹ của hai đứa con ông - lang thang khắp chợ cùng quê, thuộc lòng mọi hẻm phố Hà Nội chỉ để ăn và học cách nấu nướng theo đúng phong tục cổ truyền.

Món ăn Hà Nội trong mắt một đầu bếp Pháp

Trước hết, phải công nhận rằng Didier Corlou là một người tinh tế, có "cái miệng bằng vàng". Sách ông viết giới thiệu các món ăn Hà Nội

bao giờ cũng có ý mở ra một chiều cảm nhận mới đụng chạm tới gốc nguồn của văn hóa. Đối với Didier Corlou, những món “nộm hoa chuối”, “bún ốc”, “rau bí xào tỏi”, “lươn om”, “cơm niêu”... không chỉ thể hiện lối ăn thanh nhẹ của người Hà Nội hào hoa mà còn đạt tới chuẩn mực của phối trí màu sắc. Ông rất thú món bún ốc cổ truyền của những bà bán rong: “Ngồi ăn ngay ở vỉa hè, dùng bún bánh còn nóng chấm với nước ốc để nguội được chất ra từ một chiếc chum sành tí xíu. Chỉ có một ít gia vị và không ăn kèm với rau sống. Ăn như thế có hương vị ốc nhiều hơn khi ta ngồi ăn ốc trong các nhà hàng, khách sạn”. Didier Corlou đã quen với cách ăn được tính toán theo khẩu phần, định lượng của người phương Tây nên khi tiếp xúc với lối ăn của người Hà Nội, ông tỏ ra rất sắc sảo trong những nhận xét

về nét khác biệt giữa hai truyền thống văn hóa: “Món ăn Hà Nội không có nhiều gia vị. Họ sử dụng rất ít đường, mỡ và không dùng rượu để ướp thực phẩm. Thịt thái miếng nhỏ nhưng họ dùng rất nhiều các loại rau thơm, mỗi loại phù hợp với một món ăn và tùy theo mùa nóng lạnh”. Nếu chỉ có vậy thì Didier Corlou chưa hẳn đã là một người sành ăn. Phải nghe ông nói kỹ về rau thơm và gia vị mới thấy hết chiều sâu văn hóa của một người đi nhiều, suy nghĩ nhiều chỉ về chuyện ăn và chuyện uống: “Người Trung Quốc, Ấn Độ và cả người Pháp nữa sử dụng rất nhiều đồ gia vị. Món ăn vì thế sẽ mất đi hương vị của loại thực phẩm chính. Nếu dùng rau thơm để ăn kèm thì các loại rau thơm của Hà Nội sẽ tôn thêm giá trị của món ăn. Hương vị cảm nhận được là hương vị thật, tự nhiên của đồ ăn. Theo tôi, đây

Gia đình ông Didier Corlou

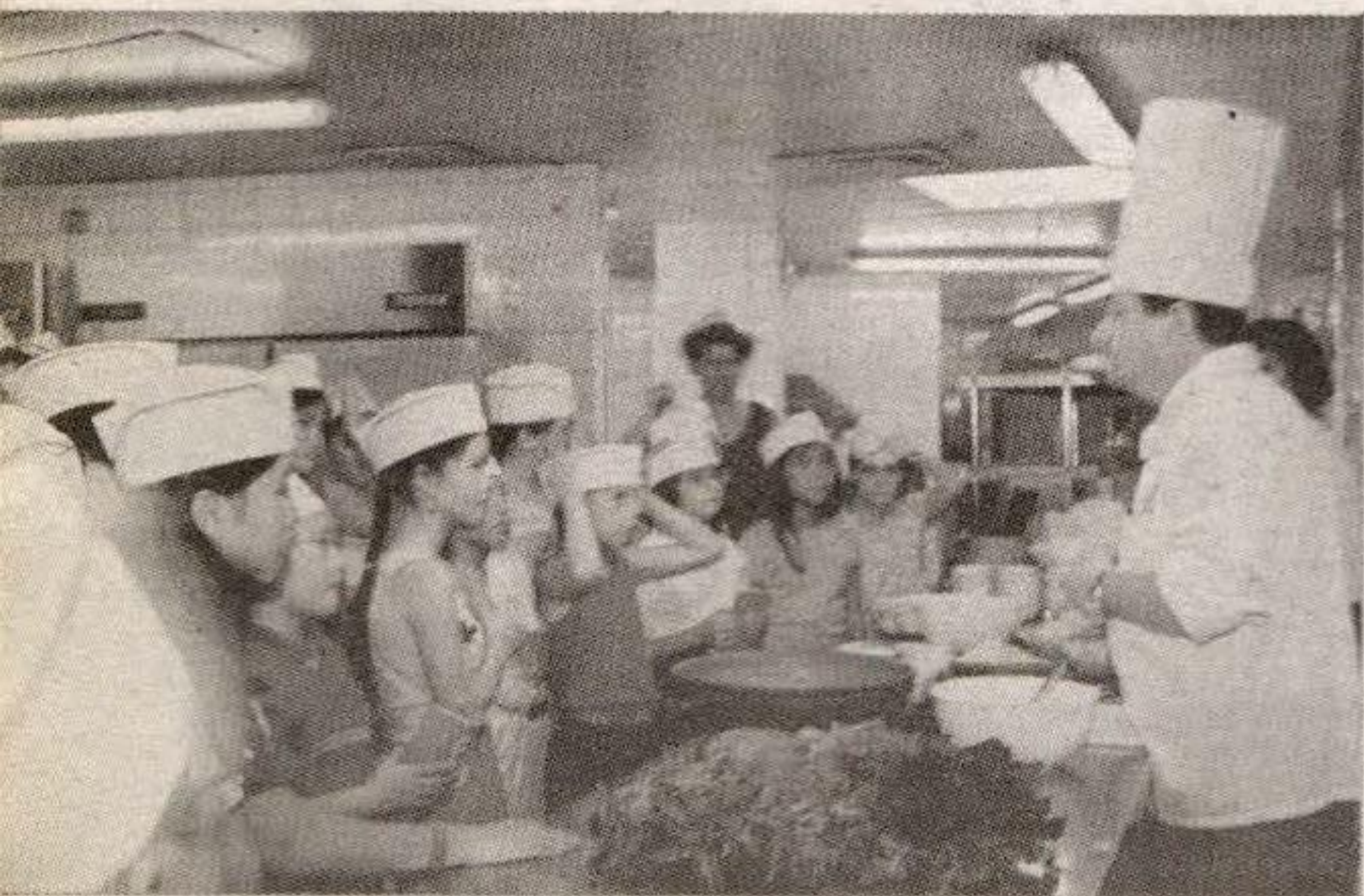
là đặc điểm nổi trội và nó đạt tới độ tinh tế của triết học". Nói về phở Hà Nội, Didier Corlou chỉ tôn vinh loại phở không cho hoa hồi, thảo quả. Nước dùng phải trong và có độ ngọt của nước sả sùng (một loại động vật thân mềm ở biển, thường được gọi là giun biển). Theo Didier Corlou, nấu nướng càng đơn giản càng ngon nhưng khâu chọn nguyên liệu thì phải thật khó tính: nấm phải là nấm Sapa, phở khô xong được treo lên gác bếp, để thấm lấy mùi thơm của khói quế. Điều này có hai cái lợi, vừa bảo quản được lâu, vừa có hương vị bếp núc cổ truyền. Xem ra Didier Corlou còn bảo hoàng hơn cả vua! Nhận xét về đồ uống, ông cũng tỏ ra sành sỏi: "Người Hà Nội không uống suốt bữa ăn. Ăn xong, họ uống trà như một thứ tráng miệng hợp vệ sinh". Ông nói kỹ hơn về các loại lá nấu làm đồ uống có tác dụng chữa bệnh: "Ở bất cứ một ngõ phố nào, chúng ta cũng có thể bắt gặp một hai cái

chợ nhỏ bán các thứ lá chữa bệnh. Bây giờ chỉ còn những bà lão mới biết được công dụng và nói được tên của chúng. Tôi không biết nhiều nhưng có thể giúp bạn một lời khuyên: đau đầu nên ăn kinh giới, ngải cứu; muốn giấc ngủ được sâu nên ăn hạt sen...". Nhận xét chung về món ăn và cách ăn của người Hà Nội, Didier Corlou thấy rằng người Hà Nội thường thức món ăn bằng cả năm giác quan: ăn bằng mắt (món ăn được trình bày đẹp, có sự phối trí màu sắc hài hòa), ăn bằng tai (độ giòn của lạc rang, bánh đa, dưa nén... tan trong vòm miệng), ăn bằng lưỡi (đậm, nhạt, mặn, ngọt...), ăn bằng mũi (mùi vị của món ăn) và ăn bằng xúc giác (đối với xôi nếp, thịt gà... phải ăn bốc mới ngon).

Chinh phục những cái miệng vàng

Món nộm hoa chuối của Didier Corlou có lẽ sẽ thỏa mãn cả những thực khách khó tính nhất: "Lấy phần non của hoa chuối, thái lát

mỏng đem ngâm trong nước lạnh có vắt cốt chanh khoảng 30 phút. Rửa sạch ở vòi nước chảy để ráo. Khế xắt lát, rau răm thái nhỏ, ớt tươi băm. Vừng, lạc rang giã sơ qua. Tất cả trộn đều trút vào bẹ của hoa chuối rồi mới bày lên đĩa gốm Bát Tràng". Kèm

Didier Corlou đang hướng dẫn nấu ăn cho các em thiếu nhi

theo đó là một lời bình chú: “Món ăn này có nguồn gốc ở Hà Nội cách đây gần 50 năm. Không nên ngâm trong nước quá lâu để giữ được độ giòn của sợi hoa chuối”. Để người ăn có những liên tưởng về văn hóa, Didier Corlou cho rằng đối với món bún ốc, ngoài cách nấu nướng thì cách trình bày cũng không kém phần quan trọng: vỏ ốc được đựng trong một túi lưới, được giần đều trong lòng rá để đặt cái chảo ốc lên trên đó. Bên cạnh bày những sợi rơm trắng vàng óng. Chỉ nhìn thôi, người ta đã có thể

vương một chút thương nhớ đồng quê, liên tưởng tới mùa màng rơm rạ, đến cảnh mò cua bắt ốc, quảng chài, thả lưới của các nông phu. Khi ăn thì càng ngấm sâu hơn mùi vị của đời sống thật, có thể chạm tới gốc nguồn của văn hóa.

Tết Hà Nội của một đầu bếp Pháp

Didier Corlou lấy một cô vợ nhỏ nhắn xinh đẹp ở làng Nghi Tàm - Hà Nội, ông đã quen và rất thích chuyện bếp núc trong gia đình. Biết chọn lá dong, biết chẻ lát gói bánh chưng, biết phân biệt gạo nếp hương giữa hàng chục loại gạo nếp

Rau bí xào tỏi: đơn giản nhưng cực kỳ ngon

ở chợ. Sắm bữa cơm giao thừa, Didier Corlou hiểu rằng phải chọn một con gà giò để luộc, phải nấu xôi thập hương thờ cúng tổ tiên, sau đó cả nhà cùng ăn bữa cơm tất niên. Là một người ưa tìm hiểu nên giờ đây, Didier Corlou có thể giải thích với cô vợ trẻ của mình rằng: “Sở dĩ phải làm như vậy là vì Việt Nam thuộc nền văn minh lúa nước. Gạo được coi là thứ vàng trắng. Người ta sống vì nó và nó là linh hồn của cả dân tộc được thể hiện qua hình ảnh chiếc bánh chưng trong ngày Tết cổ truyền”. ■

ĐỒNG HỒ CON NGỰA

GIMIKO

* 34 VÕ VĂN TẤN, Q.3, TP.HCM

ĐT: 9303522 - 9304998, FAX: 9303836

* ĐẠI LÝ HÀ NỘI: - 17 HÀNG BÔNG
- 20 HÀNG TRỐNG

VỪA SANG VỪA ĐẸP

Chính xác như Gimiko

Chùm thơ du xuân đất nước

● **TS. TRẦN ĐĂNG THAO**

(Hội viên Hội Nhà văn Hà Nội)

Ngự Bình xuân

Nửa tà áo tím thướt tha
Tơ lòng giăng mắc, buộc ta với mình
Anh như một kẻ đa tình
Bồng dung lên núi Ngự Bình đề thơ
Trăng mơ hồ, gió mơ hồ
Thắm xa, một cội hư vô ngọt ngào
Trời thì thấp, đất thì cao
Thông xanh, rẽ một nẻo vào suối mơ.

Tam Đảo

Ta nằm bông bênh như trong mây
Ta đi, chiều thu dâng hương say
Bóng núi tím ngát, suối róc rách
Con nai nào tác bạn đâu đây?

Chiều nay Tam Đảo xa xăm quá
Bảng lảng lòng ai vương khói mây
Áo chàm xuống núi, hôn sơn cước
Thấp thoáng đường xa, hút bóng gầy

Sa Pa

Tưởng nhớ Xuân Diệu

Yên Tử

Chống gậy vô thường về Yên Tử
Hàng tùng nghìn tuổi vẫn chờ ta.
Mang mang mây núi, mang mang Phật
Thăm thăm hương trời, vô lượng hoa.

Đâu lối người xưa lạc dấu hài
Hút xa ngô trúc, nắng rêu phơi
Ngẩn ngơ thác Bạc, mờ sương khói
Bảng lảng rừng xuân, đất tiếp trời

Mê mãi bàn chân về cội Phật
Hồn nương giọt nắng, đắm vô vi
Lòng ta trong vắt, tình ta thật
Mộ tháp chiều nghiêng, ngẫm nghĩ gì?

Những tưởng Sa Pa núi liền núi
Nào ngờ trời đất đủ thênh thang
Ai phơi lụa nồn trong lòng suối?
Mây ngủ sườn non, trắng trẻ tràng
Hoàng Liên cao vút, trời buông thấp
Thác Bạc ngàn năm dạo phách đàn

Anh đến Sa Pa một sớm hè
Trời vào thu lạnh, gió se se
Phanxipăng lớn cao vàng trán
Triệu triệu năm rờn, vẫn khỏe khoe

Đường lên Phật động hồn phơi phơi
Qua bụi phong lan, vượt bến mê
Trái đào vạn tuổi hây hây đỏ
Thấy cả xa xưa, vũ trụ kẻ.

BÍ MẬT

Hàn Mạc Tử

PHANXIPĂNG

Kỳ 6: ĐI TÌM CHỦ TIỂU ĐỒNG THUỞ NỢ

Năm 1987, Sở Văn hóa - Thông tin tỉnh Nghĩa Bình (nay là Quảng Ngãi và Bình Định) thực hiện tuyển tập *Thơ Hàn Mạc Tử*. Để tựa ấn phẩm ấy, qua bài *Hàn Mạc Tử, anh là ai?*, nhà thơ Chế Lan Viên mấy lần nhắc đến nhân vật tên Hành. Một ở đoạn mở đầu: "... em Hành đem cơm cho anh [chỉ Hàn Mạc Tử] trong suốt bốn năm trời anh phung hủi và trước khi vào Quy Hòa để qua đời trong đó, nghe đâu, Tử đã sụp lạy cảm ơn em". Rồi ở đoạn kết: "Nhưng lạ chưa, nhớ nhất là tôi nhớ tới chú Hành, cậu bé có tên mà hóa vô danh, nhưng mà bốn năm trời cậu vẫn hằng ngày chăm sóc, đem cơm cho Tử. Gặp Hành lúc nào cũng thấy Hành cười! Quá chú ý đến tri kỷ, tri âm mà quên người ân nhân này đi là điều không phải đâu, hồi các nhà viết sách sau này về Hàn Mạc Tử".

Vào "mùa đông Mậu Thìn" (1988?), tại TP. Hồ Chí Minh, lúc khởi thảo cuốn *Hàn Mạc Tử anh tôi* (sổd), Thiện Nam Nguyễn Bá Tín đã dành hẳn chương VI

Tượng Hàn Mạc Tử do Thanh Phong tạc năm 1999, hiện đặt trong phòng lưu niệm nhà thơ ở Quy Hòa, Quy Nhơn, Bình Định

đề cập về người vừa là ân nhân vừa là anh em thục bá kia. Xin trích ít dòng: "*Chủ tiểu đồng* mà các bạn Hàn Mạc Tử hay nhắc đến tên trong các tập hồi ký về nhà thơ bất hạnh là Phạm Hành. Em Hành sinh năm 1924, con thứ ba chú ruột tôi là Phạm Thân, vào Quy Nhơn ở với chúng tôi để đi học từ năm 1934 (...). Cuối năm 1937, khi tôi đổi lên Đà Lạt làm việc, chú Thân vào thăm anh Trí, lúc bấy giờ đã đau nhiều rồi, trong nhà lại vắng người, không ai chăm sóc anh. Chú bảo em Hành nghỉ học, ở nhà giúp đỡ anh Trí (...). Phạm Hành đó, ngày nay đã 65 tuổi [tính đến năm 1989 chẳng?], sống khỏe mạnh và vô bệnh tật tại Huế

[?], thỉnh thoảng lại vào thăm chúng tôi [?]...”.

Hỏi địa chỉ Phạm Hành, chúng tôi được ông Nguyễn Bá Tín cho biết ở một... chốn khác: *giáo xứ Mỹ Chánh thuộc xã Hải Chánh, huyện Hải Lăng, tỉnh Quảng Trị*. Nhân đợt công tác miền Trung vào mùa hè năm 1995, lần đầu tiên chúng tôi đã tranh thủ tìm gặp “chú tiểu đồng” thuở nào của Hàn thi sĩ.

Nhỏ thó. Gầy gò. Mắt sáng. Tóc muối tiêu. Đó là lão nông Phạm Hành. Biết chúng tôi từ xa ghé thăm để tìm thêm tư liệu về Hàn Mạc Tử, ông vui vẻ mời vào nhà - ngôi nhà tranh vách đất tuềnh toàng dựng giữa nương chè cần cỗi - và gọi các cháu đun nước pha trà tiếp khách. Ông cười hiền lành:

- Cách đây lâu lâu, anh Tín trong Sài Gòn viết thư ra hỏi tui chuyện anh Trí để soạn sách. Sách in xong, anh gửi biếu tui một quyển đây nè.

Mở tủ, lấy ấn phẩm *Hàn Mạc Tử* anh tôi, ông tiếp:

- Tài năng của dòng họ tui dồn hết ở anh Trí. Mà cả dòng họ chỉ cần một người nổi tiếng như anh là cũng đủ vinh hạnh rồi.

Chúng tôi gợi lại chuyện xưa và nghe ông kể:

- Hồi nhỏ, tui hiếu động lắm tề! Thích trèo cây, câu cá. Thích nhứt là đi xe đạp. Những ngày anh Trí lánh mình chữa bệnh ở xóm Động [sân bay quân sự Quy Nhơn trước đây, nay đã xây phố xá], xóm Tấn [cảng Quy Nhơn bây giờ], Gò Bồi [Tuy Phước], Gành Ráng, thì bác gái phái tui theo săn sóc cho anh. Lúc nớ, nhà rất neo đơn. Chị Ngãi và chị Lễ đã có gia đình riêng. Anh Tín làm việc trên Đà Lạt, sau đổi sang Lào. Anh Hiếu thì suốt ngày

đánh cờ tướng và có vẻ... sợ lây bệnh hủi! Người ta xì xào: anh Trí bị cùi hủi. Tui nỏ [không] sợ. Vì có thấy anh lỏ lỏi chi mô? Mấy ngón tay anh hơi đơ đơ, chắc do viết nhiều. Trên má anh có nổi cái bớt nhỏ, hồng hồng. Hàng ngày, tui đạp xe bởi cơm nước từ nhà tới cho anh, rồi anh lệnh mần chi thì mần nấy: mua bút giấy, mua sách báo, đem thư đi bỏ bưu điện... Mần chi cũng xong, miễn là được đi xe đạp. Tui còn giặt giũ cho anh và giúp anh tắm nữa. Anh Trí nhắc tắm ghê! Mỗi lần cởi áo quần anh ra, tui thấy da anh hiện mấy vết bầm đỏ. Trong nhà nói anh bị bệnh “đơn” [!]. Tới khi anh Bửu Dong, chồng chị Ngãi, đưa anh vô nhà thương Quy Nhơn rồi chuyển lên trại Quy Hòa, tui cũng đi theo. Tui còn nhớ rõ hôm anh Trí đi Quy Hòa, chỉ có hai người lên xe hồng thập tự cùng đi với anh: bác gái [bà Duy - mẹ của Hàn] và tui. Hôm nớ, bác gái mặc cái áo dài màu đà [nâu], tui thì ôm bọc vải trắng đựng áo quần và sách vở của anh... Tới hồi quay lại nhà, bác không nói không rằng nhưng nước mắt ràn rụa!

Thế trước khi Hàn Mạc Tử phát hiện bản thân bị mắc bệnh hiểm nghèo và đi lánh, chàng sống trong nhà số 20 đường Khải Định (nay là 67 Lê Lợi, Quy Nhơn), liệu “chú tiểu đồng” còn nhớ gì không? Ông Phạm Hành lại móm mém cười:

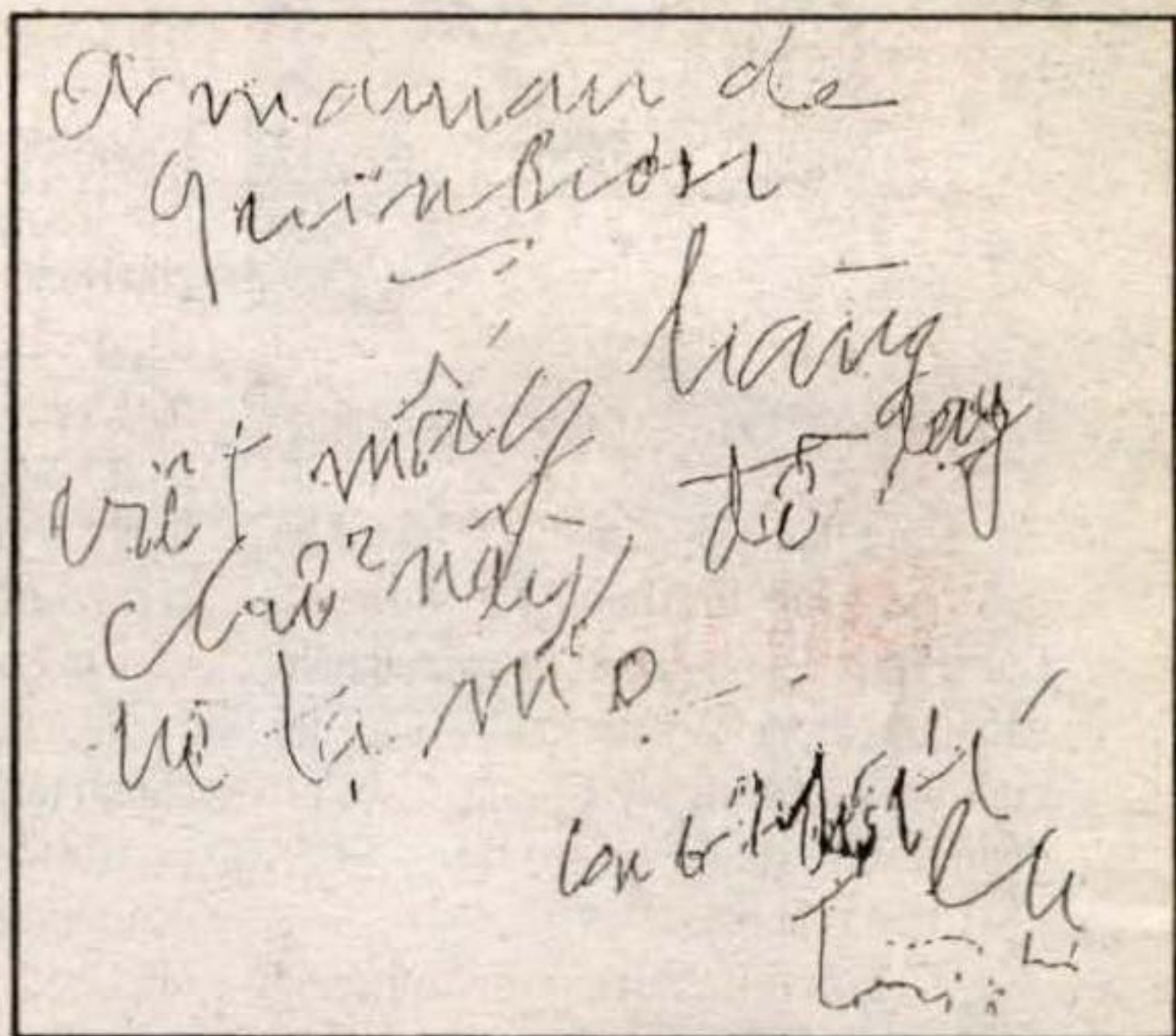
- Nhớ chơ. Anh Trí cả ngày tiếp bạn, ngâm thơ, bàn chuyện làm báo... Anh nhiều bạn lắm, nhưng năng tới chơi thì có anh người Huế, tên Anh [tức nhà thơ Hoàng Diệp]. Bạn gái của anh, tui chỉ thấy một o người Bắc [tức nữ sĩ Mai Đình] tới thăm mấy lần, kể cả khi anh đi lánh bệnh. Sau khi anh mất, tui đọc sách báo mới không ngờ anh Trí có số... đào hoa!

Ông Hành lại hỏi tường về giai đoạn Hàn Mạc Tử lánh bệnh đó đây- giai đoạn *anh đứng cách xa hàng thế giới* mà đau khổ vì phải tách rời xã hội và sống mòn trong một *vũng cô liêu cũ vụn đời*:

- Buồn, anh làm thơ và ngâm thơ, viết thư rồi trông thư, nhiều đêm thức trắng. Lúc nớ, cái chi cũng thiếu, nên anh quý giấy và tem lăm. Có lần bị mất một con tem, anh quay quắt suốt mấy ngày, lơ cả cơm! Nhưng nhiều lúc anh vui "dễ sợ". Anh hát hò, đùa giỡn, kể chuyện hoang. Tui hợp anh cái tính... nghịch ngợm! Anh cũng rất thương tui, thường dạy tui học chữ, làm toán, đôi lúc giảng về thơ cho tui nghe nữa. Còn chuyện trước khi vô Quy Hòa, anh súp lạy cảm ơn tui là không có mô! Anh em với nhau, ai mà làm rứa?

Những ngày Hàn vào bệnh viện như thế nào? Hãy nghe ông Hành tường thuật:

- Mới đầu vô nhà thương Quy Nhơn [nay là Sở Y tế Bình Định ở số 54 đường Nguyễn Huệ, TP. Quy Nhơn], anh Trí nằm trong khu cách ly. Anh Bửu Đông làm y tá tại đó, xin cho tui ở lại để chăm nom anh Trí. Khoảng mười bữa sau [chính xác là 12 ngày, từ 8 đến 20-9-1940], có xe hồng thập tự chuyển anh lên trại phung Quy Hòa. Lên đây, đầu tiên các soeur phụ trách bố trí anh nằm phòng tập thể, sau thì sắp xếp cho anh tỉnh dưỡng phòng riêng [phòng 2 người]. Hàng tuần, tôi đạp xe từ Quy Nhơn lên

Thủ bút lá thư tuyệt mệnh của Hàn viết từ Quy Hòa cho thân mẫu: A maman de Quinhon [Kính gửi mẹ ở Quy Nhơn]. *Viết mấy hàng chữ này để lạy từ tạ mẹ. Con bất hiếu: Trí.*

Quy Hòa để bồi thức ăn bồi dưỡng cho anh, có thư từ hay sách báo chi thì đem luôn. Có lần đạp xe thả dốc, xe đứt phanh [thắng], cả tui với xe bay tòm xuống suối. Đồ ăn văng hết trơn. May xe chưa gãy! Tới hồi gặp anh, tui khai thiệt, anh lo lắng hỏi tui có bị thương không, biết nỏ hể hấn chi thì anh cười, chả màng tới chuyện ăn uống. Trong Quy Hòa, nhiều bệnh nhân cùi cụt lở loét, chứ mô phải lành lặn như anh. Tui thấy ghê ghê, nhở nước miếng thì anh cấm. Anh nói đừng làm rứa, vừa mất vệ sinh, vừa thiếu tôn trọng người bất hạnh. Ngày nọ, như thường lệ, bồi đồ ăn vô Quy Hòa cho anh Trí, tui sững sờ khi nghe nói anh Trí chết rồi! Lạy Chúa! Ba chân bốn cẳng, tui quỳnh quáng đạp xe về nhà báo tin. Mai lại, bác gái cùng chị Lễ vô Quy Hòa, lúc nớ người ta đã tắm liệm và chôn cất anh

Phanxipăng tiếp xúc với ông Phạm Hành (phải) - “chú tiểu đồng” của Hàn Mạc Tử - tại nhà riêng ở Mỹ Chánh, Hải Lăng, Quảng Trị, vào năm 1995

Trí. Cũng năm đó, năm 1941, tui trở lại quê nhà (giáo xứ Thanh Tân ở Phong Điền, Thừa Thiên - Huế) sau gần 8 năm vào Quy Nhơn. Năm năm sau [1946], tui cưới vợ và dời ra Mỹ Chánh đây sinh sống.

Chúng tôi hỏi:

- Thấy ông Tín viết rằng thỉnh thoảng chú có vào Sài Gòn thăm, đúng không ạ?

Ông Hành lắc đầu:

- Từ năm 1941 tới chừ, tui chưa hề gặp mặt anh Tín. Tiền mô mà vô Sài Gòn? Ngay cả Quy Nhơn, tui rất muốn quay lại dù chỉ một lần để viếng mộ anh Trí mà cũng không có điều kiện!

Bà Phong, vợ ông Hành, thêm:

- Mấy năm trước, ông nhà tui đổ bệnh lao phổi! May có sự giúp đỡ của cha xứ Hoàng Kính và bà con chòm xóm, gia đình mới đưa ông vô Bệnh viện Trung ương Huế nằm chữa chạy một thời gian...

Trước và sau chuyến chúng tôi thăm hỏi ông Phạm Hành, được biết cũng có một số người đi tìm “chú tiểu đồng” thuở nào của Hàn Mạc Tử. Ngày 14-3-1996, nhà giáo Mai Văn Hoan (người Quảng Bình và dạy tại trường THPT Quốc Học-Huế) ra Mỹ Chánh gặp ông Phạm Hành rồi sau đó viết những dòng ghi nhận đăng trên tạp chí *Cửa Việt* số 45 (Quảng Trị, tháng 6-1998): “Phải đặt trong hoàn cảnh vào cái thời mà mọi người ai cũng sợ,

không dám đứng gần người phong hủi mới thấy hết tấm lòng yêu thương của chú Hành đối với người anh con bác ruột đang cần được chăm sóc, an ủi. Con người vô danh ấy đã sống một cuộc đời bình lặng, âm thầm chịu đựng mọi bất hạnh, khó khăn, vất vả, thiếu thốn. Và hơn 60 năm trôi qua, con người ấy vẫn luôn giữ nụ cười đôn hậu...”.

Mới đây nhất, đêm Noel năm 2000, chúng tôi liên lạc bằng điện thoại từ TP. Hồ Chí Minh ra Quảng Trị để trao đổi với linh mục Phêrô Hoàng Kính - quản xứ Mỹ Chánh. Linh mục Kính cho hay:

- Thời gian qua, nhờ dăm bài báo viết về ông Phạm Hành nên lác đác có người đến thăm và có nghĩa cử giúp đỡ. Tuy nhiên, mọi sự mới chỉ mang tính chất... tượng trưng. Hoàn cảnh ông bà Phạm Hành, như anh biết đó, vẫn chưa thoát khỏi cơ cực, túng quẫn. Tội nghiệp! Biết làm cách chi cứu giúp gia đình “chú tiểu đồng” của Hàn Mạc Tử một cách thật hiệu quả bây chừ? (Còn tiếp)

BỔ SUNG:

Kỳ 5 *Bí mật Hàn Mạc Tử* đăng trên TGM 420 đã để sót một đoạn ngắn ở trang 94, cột 2, từ dòng 18↓, như sau:

... Phạm Xuân Tuyền ghi sai trong bài *Ba người tuổi Tí bên nhà thơ tuổi Tí* [đăng nguyệt san *Công giáo và dân tộc* số 20, tháng 8-1996; sau in vào sách *Đi tìm chân dung Hàn Mạc Tử*, NXB Văn học, HN 1997, tr.119].

Kính mong bạn đọc vui lòng bổ sung giúp.

TRUNG TU VÀ TÔN TẠO DI TÍCH HÀN MẠC TỬ Ở QUY NHƠN

Thành phố Quy Nhơn thuộc tỉnh Bình Định hiện có các di tích liên quan đến Hàn Mạc Tử (HMT) đã và đang được Nhà nước cùng nhân dân quan tâm trùng tu, tôn tạo. Đó là Quy Hòa và Gành Ráng - những điểm lâu nay thu hút đông đảo du khách và bè bạn yêu thơ ở gần xa về tham quan.

Bệnh viện phong và da liễu Quy Hòa được thành lập từ năm 1929 tại cánh rừng ven biển cách trung tâm TP. Quy Nhơn 7km, là nơi HMT đến chữa bệnh ngày 20-9-1940 rồi từ trần ngày 11-11-1940 và được an táng đầu tiên cũng tại đây. Căn phòng mà bệnh nhân Nguyễn Trọng Trí từng nằm và trút

hơi thở cuối thở nào đã trở thành phòng lưu niệm nhà thơ HMT, gồm: giường bệnh của Hàn, bàn thờ thi sĩ với bức tượng do Âu Như Thụy tạc, tranh ảnh tư liệu và sách báo đề cập đến Hàn. Vừa qua, ban giám đốc bệnh viện phong Quy Hòa đã tiến hành tu sửa lại phòng lưu niệm này với kinh phí 5 triệu đồng. Cũng trong khuôn viên bệnh viện, nơi đầu tiên đắp nấm mộ Hàn, còn có đài tưởng niệm HMT do nhạc sĩ Trần Thiện Thanh - tác giả ca khúc *HMT* rất phổ biến - cùng một số văn nghệ sĩ ở TP. Hồ Chí Minh thực hiện vào năm 1991.

Khu lăng mộ HMT ở Gành Ráng là một thắng cảnh du lịch nổi tiếng, hiện do UBND TP. Quy Nhơn quản lý và tôn tạo. Theo quyết định số 1413/QĐ-UB ngày 22-5-2000, UBND tỉnh Bình Định đã phê duyệt dự án khả thi công trình hạ tầng kỹ thuật khu thắng cảnh Gành Ráng. Dự án do UBND TP. Quy Nhơn làm chủ đầu tư và giao cho Công ty Công viên cây xanh và chiếu sáng đô thị Bình Định xây dựng, bao gồm nhiều hạng mục: trục lộ bê tông dài 1.650m nối từ đường HMT đến bãi tắm Hoàng Hậu; sân bãi đỗ xe rộng 4.000m²; đường nhánh tam cấp lên mộ HMT; thay xi măng bằng gạch men sạch đẹp trên mặt bằng quanh mộ Hàn; xây dựng nhà lưu niệm HMT với diện tích 37m²; trồng cây xanh, bồn hoa, lắp đặt hệ thống thông tin liên lạc, điện chiếu sáng, cấp thoát nước... Toàn bộ công trình có tổng trị giá 6,7 tỉ đồng, đang được tích cực hoàn thành từng bước. Vì lý do thời tiết, tiến độ thi công nhiều lúc bị ảnh hưởng. Song đây quả là công trình rất có ý nghĩa nhân kỷ niệm 60 năm mất (2000) của nhà thơ tài năng HMT.

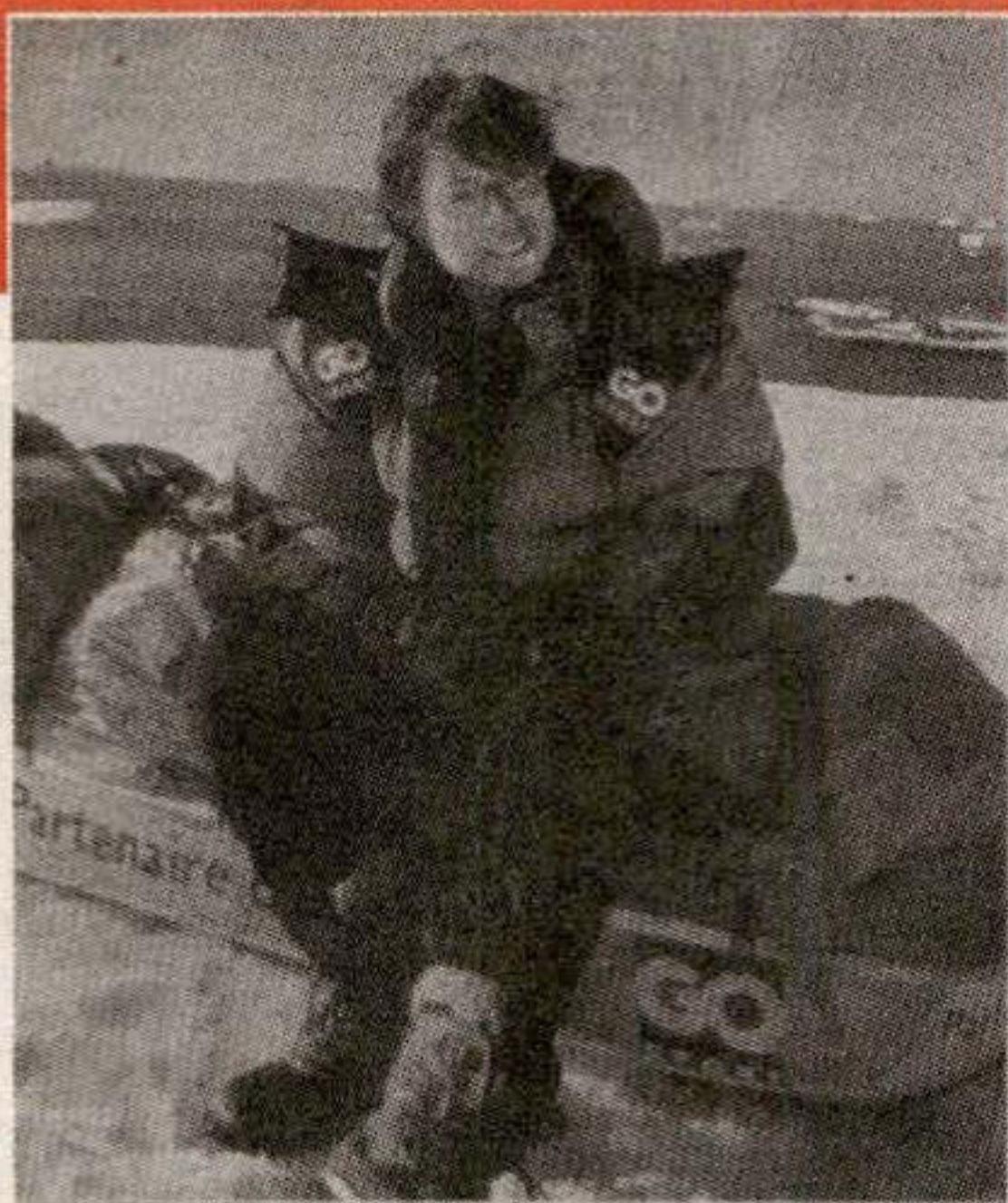
Nhà lưu niệm Hàn Mạc Tử mới được xây dựng ở Gành Ráng.

Ảnh: Phạm Văn Chai

PHẠM VĂN DIỆN

Kẻ khóc người cười

THẢO NGUYỄN

● Là người có cá tính, nữ ca sĩ Bjork 35 tuổi người Island vẫn thường xuyên va chạm với đạo diễn Lars von Trier người Đan Mạch trong lúc thực hiện phim nhạc kịch: *Khiêu vũ trong bóng đêm*. Giải Cành cọ vàng dành cho họ và bộ phim trong Liên hoan phim Cannes đủ sức khiến họ đóng bộ vui vẻ trước mặt cử tọa nhưng Bjork thì sẽ không đóng phim nữa sau bộ phim này. Dù vậy, đối với khán giả, một ngôi sao mới đã ra đời. Ở Pháp, nam ca sĩ lừng danh Johnny Hallyday đánh dấu 40 năm

Năm cuối cùng của thiên niên kỷ thứ hai đã trôi qua. Có người ngẩng cao đầu cất tiếng cười sảng khoái vì đã đạt được thành công trong nghề nghiệp hoặc cuộc sống. Lại có người ngậm ngùi chịu đựng nỗi cay đắng. Trong giới nghệ thuật biểu diễn, thể thao hoặc các hoàng gia, ai gặp may mắn và ai phải chịu nhiều xui rủi?

nghề nghiệp và sinh nhật thứ 57 bằng các buổi biểu diễn thành công rực rỡ tại Paris hồi tháng 6-2000. Quả là gừng càng già càng cay! *Cô đơn trong gió tuyết* là tác phẩm được phát hành trong năm 2000, tóm tắt chặng đường phiêu lưu mới nhất của người phụ nữ đã có hai con Laurence de la Ferriere (ảnh 1). Cô mang theo 140kg vật dụng, đi bộ gần 3.000km vượt qua Nam cực. Năm 1992, cô cũng là người phụ nữ đầu tiên leo lên đỉnh Everest cao 8.800m. Ngày 4-8-2000, hoàng thái hậu Elisabeth nước Anh đã mừng tuổi bách niên. Trong khi đó ở Luxembourg, ngày 7-10-2000, sau 35 năm trị vì, thái công Jean đã trao quyền bính lại cho con trai trưởng Henri 45 tuổi, một người am tường về chính trị và kinh tế. Phu nhân Maria Teresa đang làm việc cho các chương trình phát triển và đại diện cho Luxembourg trong tổ chức UNESCO. Từ nay về sau, các hoàng gia châu Âu

đã mang sắc thái mới: những người đứng đầu hoàng gia sống theo phong cách hiện đại hơn. Một phụ nữ khác giống như Maria Teresa trở thành đệ nhất phu nhân là bà Viviane Wade, 68 tuổi. Ngày 21-3-2000, phu quân Abdoulaye Wade của bà bắt đầu nhiệm vụ tổng thống Sénégal. Danh sách những nhân vật văn hóa nghệ thuật, thể thao, cung đình bước lên đài danh vọng trong năm 2000 còn khá nhiều: người mẫu Laetitia Casta tham gia bộ phim truyền hình đầu tiên thu hút hơn 10 triệu người xem; Orianne Garcia đồng ý sáp nhập trang chủ Caramail (trang chủ thư điện tử miễn phí đầu tiên ở Pháp) với Tập đoàn Spray của Thụy Điển (cổng thông tin điện tử đứng đầu châu Âu) và bỏ túi 150 triệu cổ phần; nhà văn nữ Joanne K. Rowling 33 tuổi (ảnh 2) với 70 triệu bản sách *Harry Potter* bán trên thế

giới bằng 31 thư tiếng; Julia Roberts 32 tuổi trở thành nữ diễn viên đầu tiên nhận tiền cát sê hơn 22 triệu đôla; cô gái Cathy Freeman 27 tuổi - người thổ dân Aborigène ở Úc - đoạt danh hiệu vô địch bộ môn chạy cự ly 400m tại Olympic Sydney đã thể hiện niềm hy vọng hòa giải với thổ dân của chính quyền Úc...

● Trong số những nhân vật im hơi lặng tiếng một thời gian rồi "tái xuất giang hồ" thành công trong năm 2000 có Vanessa Paradis (ảnh 3). Cô đã không ca hát 7 năm nay và lần cuối cùng có mặt trong phim trên bộ phim *Cô gái trên cầu* cách đây hơn

một năm. Ai cũng tưởng Vanessa Paradis đã an phận với chồng con. Nào ngờ tháng 10-2000, thị trường lại sôi động với đĩa nhạc mới của cô mang tựa đề *Bliss*. Giọng oanh vàng đã trở lại rừng xanh! Dù là người bình thường hay nhân vật quan trọng, hạnh phúc gia đình vẫn là điều quan trọng nhất! Cuối năm 2000, ngôi sao bốc lửa một thời Madonna đã lên xe hoa với đạo diễn

2

3

phim người Anh Guy Richie. Cầu thủ bóng đá Pháp Emmanuel Petit se duyên cùng nữ diễn viên Agatha de la Fontaine ngày 3-7-2000. Kevin Costner (phim *Khiêu vũ với bầy sói*) 45 tuổi cũng đang vui vầy hạnh phúc với cô người mẫu Christine Baumgarten 25 tuổi (ảnh 4). Tuy nhiên, có nhiều nhân vật khác phải vượt qua bao khó khăn trở ngại mới giữ được hạnh phúc cho riêng mình. Điều này thường xảy ra trong thế giới cung đình vốn bị ràng buộc bởi nhiều quy tắc luật lệ. Ở Na Uy, thái tử Haakon 27 tuổi kết thân với cô sinh viên nhân chủng học Mette-Marit Tjessem từ rất lâu. Khổ nỗi, cô nàng lại có đứa con riêng 3

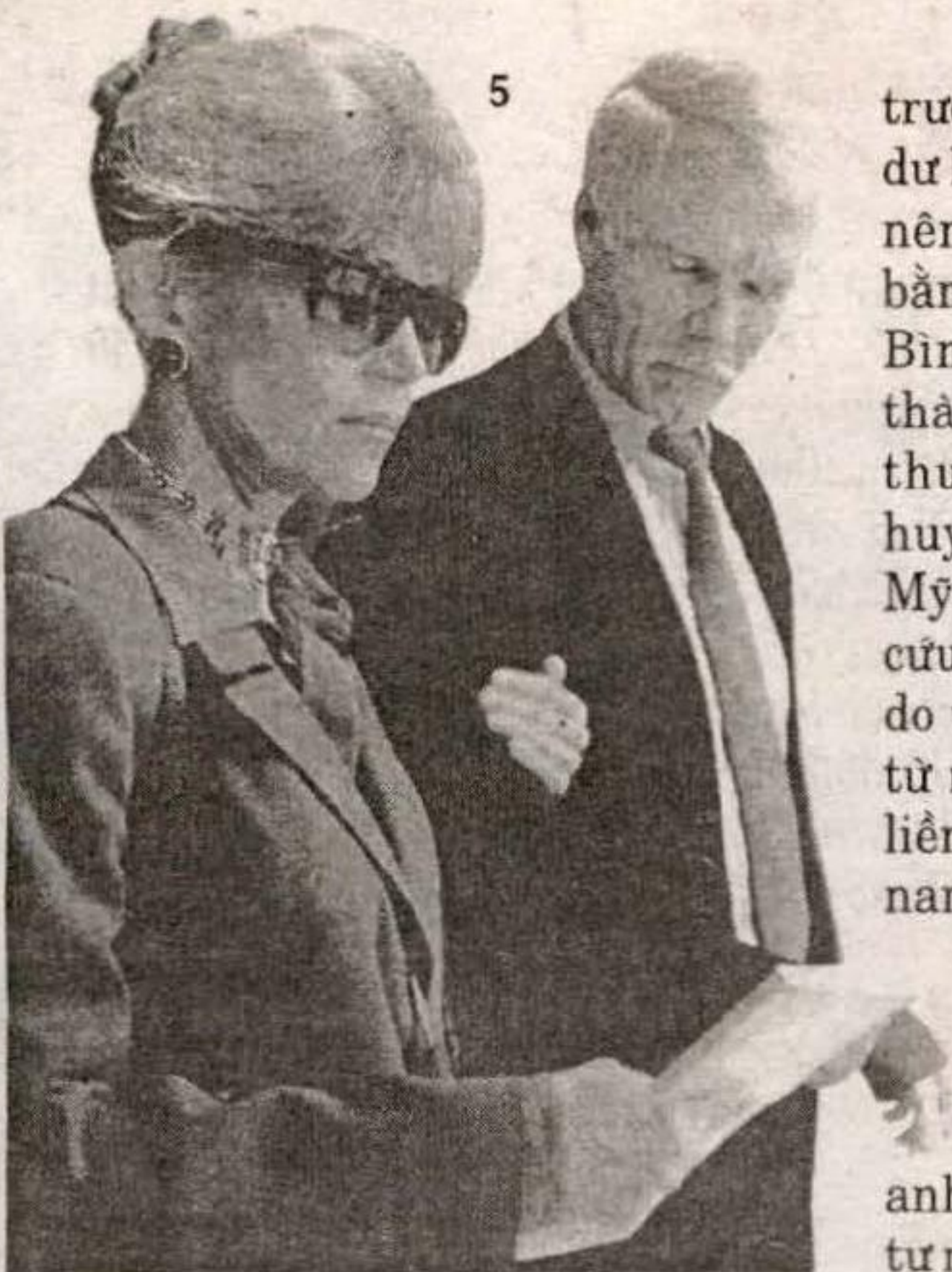
tuổi với một tay
từng ngồi tù
vì tội buôn
bán ma túy.
Bất chấp
lời ra tiếng
vào, ngày
1-12-2000,
họ đã

4

hứa hôn với nhau. Ở Thụy Điển, công chúa Victoria 23 tuổi cũng đã chính thức thông báo mối quan hệ tình cảm của mình với chàng trai Daniel Persson Collert 32 tuổi sau 7 năm quen biết. Trước đây, khi gia đình cảm đoán, công chúa đã mắc bệnh chán ăn để rồi sau cùng vua Carl-Gustav và hoàng hậu Silvia đành phải nhượng bộ. Ở Anh, bức ảnh chụp ảnh thái tử Charles sống đôi cùng người tình Camilla xuất hiện công khai đầu tiên hồi đầu năm 1999. Ngày 3-6-2000, thái tử Charles sắp xếp cho Camilla gặp gỡ hoàng thái hậu trong một buổi tiệc rồi từ đó thường xuyên đi lại không cần giấu giếm gì nữa.

● Harrison Ford là một trong những người đàn ông thu hút phụ nữ nhất trong thế giới điện ảnh Hollywood. 17 năm qua, anh là một người chồng và người cha mẫu mực bên cạnh nhà văn viết kịch bản Melissa Mathison và hai con. Một ngày năm 2000, Melissa phát hiện một bức ảnh chụp Harrison Ford và nữ diễn viên kịch Lara Flynn Boyle trong tư thế quá thân mật. Thế là gia đình tan vỡ! Năm 2000 đã chứng kiến nhiều cuộc chia ly tương tự như vậy. Người mẫu Claudia Schiffer đã kết thúc cuộc tình kéo dài 2 năm với Tim Jeffries. Cuộc sống chung đung 10 năm giữa ca sĩ David Hallyday và người mẫu Estelle cũng đã bước sang trang mới. Tháng 10-2000, Bruce Willis - nam diễn viên chính trong phim *Nhân tố*

thứ năm - đã chính thức ly hôn với nữ diễn viên Demi Moore. Đôi vợ chồng Jane Fonda và Ted Turner (ảnh 5) vừa giàu lại vừa nổi tiếng đã quyết định không tiếp tục cuộc hôn nhân 8 năm qua. Nếu nói về xui rủi, có lẽ hoàng gia Monaco bị nhiều "sao quả tạ" nhất trong năm. Công chúa Stéphanie chưa hết lo sau khi phụ thân phải hai lần chịu phẫu thuật phổi lại phải đối phó với việc báo chí đăng ảnh thuở trước của mình cùng ông chồng cũ Ernst-August và vụ tai tiếng liên quan đến chuyện Ernst-August đứng tiểu vào gian trưng bày của Thổ Nhĩ Kỳ trong Hội chợ triển lãm quốc tế ở Hanovre. Ngoài ra, Monaco còn bị Pháp chỉ trích đã quá mềm yếu đối với bọn rửa tiền. Ở Pháp, nhà hoạt động bảo vệ môi

trường Jo Le Guen muốn cảnh tỉnh dư luận về nạn ô nhiễm đại dương nên thực hiện chuyến du hành bằng thuyền chèo vượt Nam Thái Bình Dương. Chuyến đi không thành. Ông bị cắt 8 ngón chân hoại thư. Ngày 8-10-2000, nữ ca sĩ huyền thoại Liza Minnelli người Mỹ 54 tuổi phải vào bệnh viện cấp cứu. Kết quả chẩn đoán: viêm não do virus. Bà đã bình phục nhưng từ nay về sau cuộc sống luôn gắn liền với thuốc men. Số phận của nam diễn viên Michael J. Fox cũng

tương tự như vậy. Anh mắc bệnh Parkinson phải già từ sản diễn và đang điều hành một quỹ từ thiện mang tên anh ở Connecticut (Mỹ) nhằm đầu tư nghiên cứu căn bệnh này. Số của Maradona thuộc loại "tiền hung hậu kiệt". Cuối năm 2000, Maradona được bình chọn đồng cầu thủ xuất sắc nhất thế kỷ (cùng với Pélé) nhưng vào đầu năm, cựu cầu thủ lừng danh này lên cơn đau tim phải đi an dưỡng ở Cuba. Cũng có những người bình thường đã gặp xui xẻo và trở thành nổi tiếng trong năm. Trong số này có Sonia Wendling và Stephane Loisy. Cả hai đều là kỹ sư bị nhóm khủng bố Abu Sayyaf bắt cóc làm con tin ở Philippines. Ảnh của họ đã được đăng trên các báo trên thế giới. Bé Elian Gonzalez cũng là trường hợp tương tự. Bà con của em quyết giữ rịt em ở lại Mỹ nhưng cuối cùng nhờ chính quyền Mỹ can thiệp, cha của em đã đưa được con về Cuba.

(Theo Gala, 12.2000)

Thạc sĩ nha khoa Việt Nam đầu tiên của

THẾ GIỚI MỚI

PHÚC ĐƯỜNG

Thứ nhất đau mắt, thứ nhì nhức răng. Cha ông ta đã tổng kết hai thứ bệnh phổ biến thường hành hạ con người bằng ngôn ngữ dễ nhớ như thế. Báo Tuổi Trẻ ngày 15-4-1999 thông tin: trên 90% dân số Việt Nam mắc bệnh răng miệng như viêm lợi, viêm quanh răng-đặc biệt trên 50% bị sâu răng! Vì vậy, việc phòng ngừa bệnh sâu răng luôn là một trong những mục tiêu hàng đầu của các chương trình chăm sóc sức khỏe răng miệng cho cộng đồng, trong đó có chương trình Nha học đường. Để thực hiện mục tiêu, những biện pháp đang áp dụng tỏ ra hiệu quả trên thế giới là dùng chất trám bít hố rãnh

THẾ GIỚI
trẻ

Sáng ngày 6-1-2001, tại khoa Răng Hàm Mặt thuộc ĐH Y Dược TP. Hồ Chí Minh, bác sĩ Phan Ái Hùng đã bảo vệ thành công luận văn Nghiên cứu insitu khả năng dự phòng sâu răng của Fluolac. Hiếm thấy buổi bảo vệ luận văn thạc sĩ nào có khách đến dự đông vậy: gần cả trăm người, trong đó có không ít nhà báo. Vì thời điểm "hơi bị" đặc biệt ư? Chỉ một phần. Lý do chủ yếu chính là độ hấp dẫn từ một đề tài nghiên cứu thiết thực mà bác sĩ Phan Ái Hùng đã hoàn tất dưới sự hướng dẫn của PGS. TS. Hoàng Tử Hùng.

và vật liệu phóng thích các thành phần có khả năng ngăn ngừa sâu răng. Tuy nhiên, những kỹ thuật này lại đòi hỏi nhiều điều kiện khắt khe về trang thiết bị lẫn nhân sự. Trong hoàn cảnh nước ta còn thiếu thốn nhiều mặt, tìm kiếm một loại vật liệu đạt công hiệu tương đương - thỏa mãn các yêu cầu giá thành rẻ, tiện dụng, dễ sản xuất và bảo quản - rõ ràng là việc làm có giá trị thực tiễn cần thiết.

Tìm về phong tục cổ truyền của dân tộc

Một hướng nghiên cứu từng được gọi mở từ thập niên 1960 khá thú vị: thử tìm về phong tục cổ truyền của dân tộc. Đây là tục nhuộm răng. Các tài liệu cho thấy tục lệ này có từ thời Hồng Bàng (năm 2789-258 trước Công nguyên) và đã

BS. Phan Ái Hùng trong phút bảo vệ thành công luận văn thạc sĩ y học (TP. Hồ Chí Minh, 6-1-2001)

đem lại hệ quả đáng quý là các răng nhuộm được bảo vệ tốt, không bị sâu. Năm 1973, hai nha sĩ Việt Nam tại Pháp là Bửu Diễm và Phùng Thị Cúc bước đầu khảo sát *invitro* (trong phòng thí nghiệm) về vật liệu dân tộc cổ truyền này để viết luận án tiến sĩ quốc gia Pháp. Cặp vợ chồng nha sĩ ấy giờ đây quá quen thuộc với công chúng qua các tác phẩm... điêu khắc với nghệ danh Diễm Phùng Thị.

Triển khai nghiên cứu vấn đề hấp dẫn đó còn có các nhà chuyên môn khác như Nguyễn Dương Hồng, Lê Thị Nhàn, Trần Hồng Nhung, Nguyễn Hoàng Oanh, Hoàng Thị Thục, Võ Thế Quang, Nguyễn Ngọc Dung, Huỳnh Thị Linh... Họ đã nắm được công thức chế tạo thuốc nhuộm răng của cư dân Việt cổ: nhựa cánh kiến đỏ + bồ hòn + sulfat sắt (nhọ nôi).

Nhựa cánh kiến đỏ (shellac) là nguồn nguyên liệu thiên nhiên có nguồn gốc động vật được khai thác và sử dụng nhiều ở Trung Quốc, Ấn Độ, Thái Lan, Myanmar, các nước Đông Dương. Tại Việt Nam, năm 1905, Pháp đã lập xưởng tinh chế nhựa cánh kiến đỏ ở La Phù (Phú Thọ) nhằm sử dụng rộng rãi trong các lĩnh vực dân dụng hoặc quân sự: sơn, vecni, vật liệu cách điện, vật liệu kết dính... Vecni mà thợ mộc ngày ngày vẫn dùng để phủ bao đồ gỗ chính là chế phẩm từ shellac. Các nghiên cứu thăm dò cũng cho thấy shellac còn có tác dụng phòng chống sâu răng và làm giảm ê buốt răng.

Cùng lúc đó, "vũ khí chiến lược trong công cuộc phòng chống sâu răng" đã được Tổ chức Y tế thế giới (WHO) xác định: fluor (F). Trên thế giới hiện đang lưu hành mấy loại vecni chứa fluor nhằm phòng chống sâu răng như Duraphat (5% NaF, sản phẩm của Colgate Palmolive), Fluor Protector (1% silane fluoride của Ivovlar-Vivadent). Hiệu quả những loại

vecni ấy đã và đang được chứng minh trên lâm sàng. Vậy ta thử đưa fluor vào shellac dưới dạng NaF ở nồng độ thích hợp, ắt sẽ tạo ra một vecni nha khoa tối ưu chẳng? Chế phẩm "Made in Vietnam" này tạm được đặt tên *Fluolac*.

Để có cơ sở khoa học vững chắc nhằm sản xuất và sử dụng đại trà Fluolac, đòi hỏi khảo sát tiếp tục về cơ chế bám dính của nhựa cánh kiến trên bề mặt men răng, tính khả dụng sinh học trong môi trường miệng người, cũng như xác định kỹ thuật bôi Fluolac. Các nghiên cứu *invitro* trước kia đã đem lại kết quả khả quan, song vẫn cần được nghiên cứu bổ sung kiểm định. Bác sĩ trẻ Phan Ái Hùng đã chọn loại hình chưa hề sử dụng trong nghiên cứu các vecni có fluor. Đó là nghiên cứu *insitu* (còn gọi là thử nghiệm tiền lâm sàng) nhằm mục đích chính là xem xét tính khả dụng sinh học của vật liệu mới.

Một đề tài nghiên cứu thiết thực

Đối tượng của loại hình nghiên cứu này là các phiến răng (enamel slab) được chuẩn bị và được phân tích trong phòng thí nghiệm, sau một thời gian mang trong miệng người tình nguyện. Suốt 7 tuần liền, từ tháng 6-2000, 15 tình nguyện viên (cả nam lẫn nữ, tuổi trung bình là $22,2 \pm 0,8$) được chia ngẫu nhiên làm 3 nhóm để thử nghiệm với 30 phiến răng đã xử lý 3 loại vật liệu: vecni nhựa cánh kiến có fluor (Fluolac), vecni nhựa cánh kiến không fluor và vecni chứng Duraphat. Kế đó, qua phân tích mẫu nước bọt và mẫu men răng, với sự trợ giúp của một số trang thiết bị hiện đại (như máy sắc ký lỏng cao áp hoặc bộ điện cực chuyên dụng), Phan Ái Hùng đã thu được các kết quả đáng phấn khởi:

1. Tương tự Duraphat, Fluolac có khả năng phóng thích fluor vào môi trường

nước bọt; còn vecni không fluor chẳng có hiện tượng này.

2. Fluor trong Fluolac có khả năng tham gia các quá trình hóa sinh chống sâu răng trong môi trường miệng. Nói cách khác, Fluolac chứng tỏ hiệu quả phòng ngừa sâu răng.

3. Mô hình *insitu* là một bằng chứng khoa học để kết luận tính khả dụng sinh học của Fluolac khi sử dụng trên người.

Phan Ái Hùng cho biết thêm:

- Ngoài ba kết luận chính, còn có thể rút ra một số nhận xét hữu ích về sự phóng thích và hấp thu fluor của Fluolac. Trước tiên, fluor từ Fluolac được hấp thu tương đương với Duraphat (loại vecni phòng chống sâu răng đang được thế giới sử dụng nhiều) và đặc biệt là sự hấp thu diễn ra cả trong trường hợp không tiếp xúc trực tiếp với mặt răng. Bôi Fluolac vào răng số 6 thì dự phòng được cho răng số 5 và răng số 7. Thử đến, lớp màng bám răng không ngăn cản sự hấp thu fluor của Fluolac. Tức là chỉ cần chải răng bình thường trước khi bôi Fluolac, chứ không đòi hỏi đánh sạch răng hoặc thối khô răng bằng dụng cụ nha khoa. Đặc biệt chỉ cần một lần sử dụng Fluolac thì đủ để fluor hấp thu sâu vào men răng bình thường. Mà Fluolac được sản xuất từ nguyên liệu nội địa rẻ tiền, do đó giá thành ước tính thấp hơn 10 lần so với chế phẩm ngoại nhập cùng loại. Cách sử dụng lại dễ dàng và hiệu quả, nên chỉ cần tập huấn đội ngũ giáo viên bậc mầm non và tiểu học trong vòng vài tiếng đồng hồ là có thể triển khai rộng rãi việc xử lý Fluolac cho tất cả thiếu nhi Việt Nam trên phạm vi toàn quốc.

TS. Trương Phi Hùng (người nhận xét 1) nhận định: "Đây là một đề tài nghiên cứu hay, mới lạ, công phu". PGS. TS. Nguyễn Sào Trung (người nhận xét

2) nêu ý kiến phản biện: "Ai cũng biết dùng fluor sẽ gây ảnh hưởng răng về mặt thẩm mỹ, nhất là răng cửa, vậy chế phẩm Fluolac cần phải được tiếp tục nghiên cứu để khắc phục nhược điểm này. Cạnh đó, cũng cần thử nghiệm về độc tính của fluor để đánh giá hiệu quả phòng chống sâu răng trong tình huống lâm sàng cụ thể và khả năng ứng dụng cho các chương trình nha khoa công cộng".

Hội đồng giám khảo gồm 5 thành viên đã bỏ phiếu kín chấm điểm luận văn của Phan Ái Hùng. Kết quả bình quân: 9,3 điểm.

PGS. TS. Hoàng Tử Hùng (người hướng dẫn đề tài) cười tươi:

- Phan Ái Hùng là học viên có nhiều đức tính cần thiết đối với công tác nghiên cứu khoa học trong phòng thí nghiệm: tận tụy, say mê, cẩn thận, tỉ mỉ... Mặc dù tốt nghiệp đại học từ năm 1983, được giữ lại trường ĐH Y Dược TP. Hồ Chí Minh làm cán bộ giảng tại bộ môn Răng trẻ em thuộc khoa Răng Hàm Mặt, nhưng mãi tới năm 1998 thì Hùng mới được đào tạo cao học. Lý do sự chậm trễ ấy là... cơ chế: chuyên ngành Răng Hàm Mặt mới được phép mở hệ cao học chỉ 3 năm qua! Tuy nhiên, với tư cách là giảng viên trẻ, nhiều năm liền Phan Ái Hùng đã có những công trình nghiên cứu khoa học đạt chất lượng tốt, nổi bật là 5 công trình đã công bố trong nước (các năm 1992, 1995, 1997, 2000) và một công trình đã công bố ở nước ngoài (Úc, 1999). Riêng luận văn thạc sĩ mà anh vừa bảo vệ thành công chính là một đóng góp lớn vào đề tài khoa học công nghệ do Bộ Y tế quản lý từ đầu năm 1996: *Nghiên cứu chế tạo sản phẩm phòng ngừa bệnh sâu răng từ nhựa cánh kiến đỏ*. Đề tài này do tập thể 13 nhà khoa học đang phối hợp thực hiện, trong đó có Phan Ái Hùng. ■

TRẬT TỰ LOGIC

Hãy sắp xếp theo trật tự logic:

- ♦ 1. UNHCR; 2. UNICEF; 3. AIEA; 4. FAO; 5. IMF; 6. OACI; 7. OMM; 8. OCDE; 9. BERD; 10. CEAO.
- ♦ A. Cộng đồng Kinh tế Tây Phi; B. Ngân hàng Tái thiết và phát triển châu Âu; C. Cao ủy Liên hiệp quốc về người tị nạn; D. Cơ quan Năng lượng nguyên tử quốc tế; E. Tổ chức Hợp tác và phát triển kinh tế; F. Quỹ Nhi đồng Liên hiệp quốc; G. Tổ chức Lương thực thế giới; H. Quỹ Tiền tệ quốc tế; I. Tổ chức Hàng không dân sự quốc tế; J. Tổ chức Khí tượng thế giới.
- ♦ a. 1951; b. 14-12-1973; c. 16-4-1973; d. 18-11-1989; e. 14-2-1950; f. 11-12-1946; g. 7-12-1944; h. 12-1945; i. 9-1960; j. 16-10-1945. (Xem giải đáp tr.109)

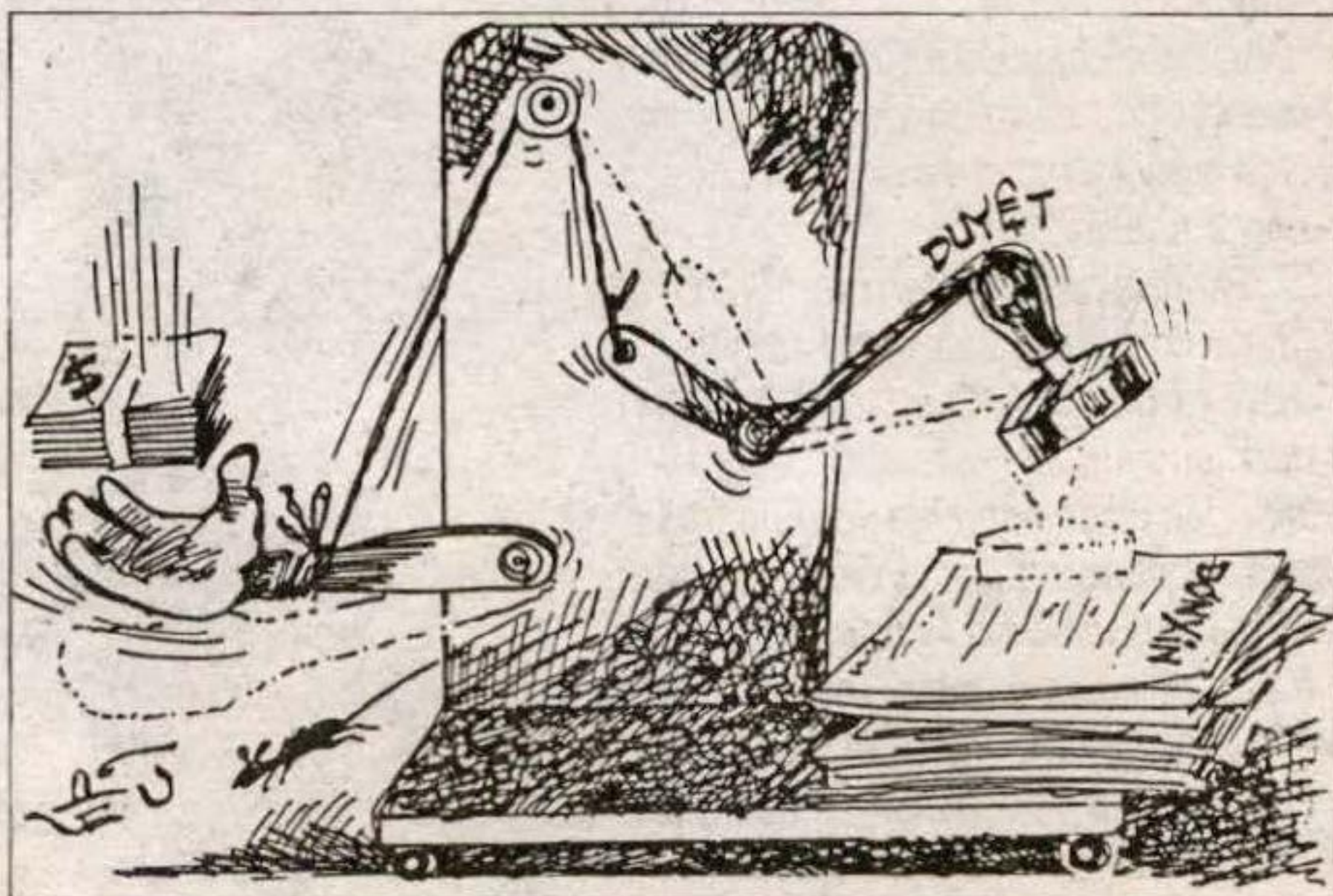
Vui cười

Nhà khoa học Einstein đã nói: "Mỗi người phụ nữ đều hành hạ ít nhất 3 người đàn ông. Đầu tiên là cha mình, sau đó là con trai mình và cuối cùng là con rể mình".

Con sên vườn này ở Pháp, có tên khoa học là *Elix Pomatia*. Nó đang giữ kỷ lục thế giới về tốc độ di chuyển rất đáng ngại: 60cm trong 2 phút! Có lẽ khó có loài động vật nào phá vỡ nổi kỷ lục này.

**Tranh
không
lời
của
TÊU**

Vui cười

Một phóng viên kinh tế phỏng vấn một doanh gia giàu có nhưng rất kiệm lời:

- Xin ông cho biết bí quyết thành công?
- 4 chữ.
- Đó là gì ạ?
- Chớp đúng thời cơ.
- Nhưng làm sao để thực hiện được?
- Hai chữ.
- Gì ạ?
- Kinh nghiệm.
- Nhưng làm thế nào để có kinh nghiệm?
- 4 chữ.
- Là gì ạ?
- Vuột mất thời cơ.

THIỆT HẠI GIỜ CÔNG

Theo INSEE (Viện Thống kê và nghiên cứu kinh tế quốc gia Pháp), châu Âu đã thiệt hại giờ công rất nhiều, vì những lý do sau đây:

- ♦ 21% nhân viên nơi công sở cứ tán tỉnh nhau, trong đó, 70% là do đàn ông "gây sự".
 - ♦ 12% phụ nữ bị quấy rối tình dục, không còn hơi sức đâu làm việc.
 - ♦ 52% ngồi tán phét và bàn tán chuyện người khác.
 - ♦ 27% không có sáng kiến hay tâm huyết gì, chỉ lo bôi mốt và dựng chuyện.
 - ♦ 10% lo để dành chất xám để "đánh quả" chỗ khác.
 - ♦ 36% đàn ông kể chuyện tiểu lâm "mặn" cho nữ đồng nghiệp nghe.
 - ♦ 16% nữ nhân viên lo bàn tán về thời trang, ca nhạc và phim ảnh.
 - ♦ 42% than thở về gia đình.
 - ♦ 32% kể lể về những mảnh tình vắt vai.
- Tổng thiệt hại: khoảng 2,6 tỉ đôla/năm!

Nhặt nhanh

● Theo các nhà khoa học ở ĐH Harvard, năng lượng thu được (nếu có thể) từ một cơn bão trung bình có thể cung cấp điện cho toàn nước Mỹ trong vòng 6 tháng. Năng lượng này tương đương 10 quả bom nguyên tử nổ cùng lúc trong vòng 1 giây!

● Suốt thời trung cổ, con người không hề tắm gội theo đúng nghĩa. Các sử gia ở châu Âu cho biết thời gian "mất vệ sinh" này kéo dài khoảng 1.000 năm. Lý do: tự phô bày thân thể là đại tội. Năm 1641, người Anh phát minh ra xà phòng và kỹ nghệ xà phòng cũng bị cấm đoán gắt gao!

.....

Khó tin nhưng có thật

Ông Paolo Fachetti (Ý) đã 79 tuổi, rất muốn biết khi mình "xuôi 6 tấm" thì khung cảnh tang lễ sẽ ra sao. Thế là ông quyết định tổ chức tang lễ giả, bắt họ hàng và bạn bè đến dự. Cái quan tài rỗng được hạ huyệt trong tiếng cười đình tai nhức óc, bởi không ai nhìn nổi trước khung cảnh có một không hai này.

KHÔNG LỜI

Sumo wrestling: very big in Germany, but slightly smaller in Britain

Danh hài Charlot có rất nhiều vai diễn để đời, nhưng theo dân Mỹ thì vai Hitler trong bộ phim *Nhà độc tài* (1940) là vai xuất sắc nhất. Thuở ấy, nước Mỹ còn nằm ngoài chiến cuộc. Chính Charlot đã góp phần cho dân Mỹ biết thế nào là Hitler! Chính Charlot cũng thừa nhận: "Đó là vai diễn vĩ đại nhất của tôi".

Gợi lòng thương hại, nhưng một nụ cười quá sớm luôn là biểu hiện của sự nông cạn.

• Nhà vua là người cai quản mọi việc, nhưng hoàng hậu là người biết rõ mọi việc, còn công chúa và hoàng tử là những người khai thác mọi việc.

• Lùi một bước để tiến trăm bước, đó là nghệ thuật quân sự. Lùi trăm bước để tiến một bước, đó là nghệ thuật cầu cạnh.

Giải đáp "TRẬT TỰ LOGIC" tr.107:

1Ce; 2Ff; 3Di; 4Gj;
5Hh; 6Ig; 7Ja; 8Eb;
9Bd; 10Ac

TƯ TƯỢNG

• Gia đình là tế bào của xã hội, nhưng tiền bạc và sự chung thủy lại là nhân và chất nguyên sinh của gia đình!

• Một số phụ nữ thiếu nhan sắc luôn tương tượng ra sự ngoại tình ở những người đàn ông đứng đắn.

• Một giọt nước mắt quá trễ có thể khơi

Vui cười

● - Ông bị mất ngủ trầm trọng lắm đấy. Nó có thể kéo theo vô vàn biến chứng nguy hiểm như suy động mạch vành, xuất huyết não, ung thư dạ dày, rối loạn thần kinh trung ương...

- Tóm lại, thưa bác sĩ, tôi phải làm gì?

- Đừng bao giờ đi ngủ với một nỗi buồn phiền. Hãy vứt bỏ nó đi chỗ khác.

- Thế thì tôi sẽ chết ngay lập tức, vì nỗi buồn phiền ấy chính là vợ tôi.

● - Bố ơi, thế nào là "sai sót" và "sai lầm?"

- Sai sót là khi mẹ lỡ tay trút cả lọ muối vào món ăn. Còn sai lầm là khi bố mang giày vào cái nền nhà vừa được lau xong.

Thành phố Cincinatti (Ohio - Mỹ) vừa trưng bày khắp nơi 400 chú lợn bằng nhựa dẻo và sợi thủy tinh, cho bà con thưởng lãm. Được biết, hàng năm thành phố đều có ngày hội cười dành cho du khách có máu tếu.

VỤ GÌ ĐÂY?

Đây là các người mẫu Trung Quốc trong một buổi trình diễn thời trang ngay tại Vạn lý trường thành. Buổi trình diễn này nhằm giới thiệu những kiểu "quần áo" mới nhất của một số nhà tạo mốt tại Bắc Kinh. Ai bảo là châu Á không có thời trang "gai góc"?

TỪ ĐIỂN hoạt ké

Nhái, khi đặt sau chữ "hàng" xuất hiện trên thị trường - nhất là dịp Tết - nhiều như thế nào thì cũng không kém những lời định nghĩa tuyệt vời về nó bay về tòa soạn. 7 vị sau đây đã xuất sắc vượt lên linh giải, mà toàn là hàng "độc", không hề... *nhái*!

- *Họ nhà ếch, nên dù không ngồi đáy giếng vẫn coi "thượng đế" bằng vung!* (Nguyễn Đại Bằng, 57 Yên Lạc, Q. Hai Bà Trưng, Hà Nội)

- *Tên gọi của bệnh "ếch" (AIDS) trong thương trường, cũng lây lan nhanh và chưa có thuốc chữa hữu hiệu!*

(Kim Hương, 97/176 Đỗ Hưng Viễn, TP. Hồ Chí Minh)

- *Tác phẩm đầu tiên phản ánh tác hại của nó: Hồn Trương Ba, da hàng thịt!* (Nguyễn Nhật Tân, 4 Năng Tĩnh, TP. Nam Định)

- *Khi trưởng thành, rất có thể sẽ hóa... ếch, nhất là xe máy, nó sẽ kêu ộp ộp, ộp ộp!* (Nguyễn Ngô, 102 Độc Lập, Tháp Chàm, Ninh Thuận)

- *Độc chiêu "nhất tiễn xuyên nhị diều": cả nhà sản xuất lẫn "thượng đế" đều lao đao, lão đảo!* (Nguyễn Viết Tân, Q. Tân Bình, TP. Hồ Chí Minh)

- *Là văn của trò lười, con của "mẫu", sau khi "chép lại, sửa tí"!*

(Nguyễn Văn Tú, THCS Hòa Nhơn, Hòa Vang, Đà Nẵng)

- *Chuyên gia hóa trang, so với nó thì "ngụy trang kiểu Úc" chưa là cái đình gì!* (Trần Lệ Xuân, hộp thư 3TC-577 Hà Tây)

Quả là hàng không thể... *nhái* phải không quý vị? Để liên tục chương trình, kỳ này là một từ rất ư đẹp đẽ: **ĐỒ THỊ**. Kết quả kê dĩ nhiên sẽ được công bố ở TGM 426, mời quý vị nhiệt tình tham gia.

Bạn đọc phát hiện***Những cái nhất của Việt Nam trong năm 2000***

* Tượng đài Đức Thánh Trần tại quảng trường 3 tháng 2 của thành phố Nam Định là pho tượng lớn nhất đất nước, cao 16,72m, nặng 24 tấn, bằng đồng nguyên pha thiếc và kẽm (mỗi loại 9%), mới được khánh thành vào ngày 20-8 năm Canh Thìn, tức 17-9-2000, nhân dịp kỷ niệm lần thứ 700 ngày mất của Hưng Đạo vương Trần Quốc Tuấn.

* Cầu Mỹ Thuận là cây cầu treo dài nhất và hiện đại nhất của nước ta hiện nay, dài 1.535m, rộng 22,8m, xây dựng với tổng kinh phí 787 tỉ đồng, khánh thành ngày 21-5-2000, sau gần 2 năm thi công.

* Hầm đường bộ qua đèo Hải Vân với chiều dài 12,56km là đường hầm lớn nhất được xây dựng ở Việt Nam, cùng đường Trường Sơn mang tên Hồ Chí Minh có chiều dài 1.667km là hai công trình lịch sử cùng được khởi công vào năm chuyển giao thế kỷ này.

* Công viên khoa học lớn nhất nước ở Hà Nội, trong khuôn viên công viên Lenin, được khởi công xây dựng trong năm 2000, với tổng kinh phí 8 triệu franc. Trung tâm công viên sẽ là nhà chiếu hình vũ trụ, cho phép tái tạo vòm trời trên một nóc vòm có đường kính 14m, xung quanh nóc vòm là một tập hợp các phòng trưng bày thường xuyên các hình ảnh về không gian và giới thiệu về khoa học nói chung. Nhà chiếu hình vũ trụ có khả năng tiếp đón cùng một lúc 300 khách tham quan. (Hoàng Nghĩa, TP. Hồ Chí Minh)

Ý kiến bạn đọc***Bình chọn gương mặt giáo dục***

Theo thông lệ, cuối năm hầu như tất cả các ngành đều có bình chọn trao giải cho những đơn vị, cá nhân có thành tích xuất sắc. Ví như ngành thể dục thể thao có bình chọn 10 vận động viên tiêu biểu, ngành văn hóa có xếp loại 10 sự kiện văn hóa, giới âm nhạc có trao giải cho các nhạc sĩ... Vậy mà ngành giáo dục - đào tạo với lực lượng hết sức đông đảo, đóng một vai trò quan trọng trong sự phát triển tương lai của đất nước lại không thấy có một cuộc bình chọn và qua đó trao những phần thưởng xứng đáng cho các đơn vị, cá nhân đã có những cống hiến hoặc thành tích xuất sắc trong năm (tất nhiên đã có việc trao giải cho các học sinh đạt các thành tích cao trong các kỳ thi quốc tế và khu vực khi chuẩn bị bước vào năm học mới nhưng các phần thưởng ấy không lớn lắm nếu so với các ngành khác).

Nên chăng ngay từ những ngày đầu năm 2001, ngành ta cũng bắt đầu chuẩn bị để tạo nên một thông lệ (có thể là theo năm học) phối hợp cùng các cơ quan thông tấn bình chọn các gương mặt tiêu biểu của

giáo dục - đào tạo Việt Nam trong năm?

(**Ngô Thị Hiền**, Sở Kế hoạch và Đầu tư Nam Định)

Nhịp cầu bạn đọc

Tiếp tục cuộc thi Viết chữ đẹp

Nhà tôi ở trong một khu lao động của quận 8. Mỗi năm vào đêm giao thừa, gia đình tôi thường đãi tiệc cho các cháu nghèo là con của các gia đình bán hàng rong, xe ôm, xích lô... ở trong khu xóm. Riêng năm nay, học theo cuộc thi *Viết chữ đẹp* do Công ty Bút bi Thiên Long và tạp chí Thế Giới Mới tổ chức, tôi đã kết hợp bữa tiệc với việc thi *Viết văn hay, chữ đẹp* cho các cháu.

Được thông báo về cuộc thi, các cháu rất phấn khởi gửi bài về (với chúng, đây là một trò chơi lạ và có vẻ chúng được trân trọng). Có những câu hỏi rất ngây thơ và cảm động như: "Nếu con không có đồ đẹp có được dự thi không?", "Con không biết chữ gì hết thì được không?"...

Có cô bé tên Huệ - con của một bà bán bánh ướt - năm nay đã 6 tuổi mà chưa biết một chữ nào, hàng ngày chỉ biết theo mẹ đi bán, cháu đến xin cho được ăn tiệc, còn thi thì không dám. Tôi đề nghị mấy cháu lớn dạy cho cháu Huệ biết mặt các chữ cái thôi. Nếu đọc được thì sẽ được dự. Thế là sau một tuần lễ, cháu đã đọc được 10 chữ cái.

Trong cơ quan tôi có chị bạn đã tài trợ cuộc thi viết đẹp cấp xóm 250.000đ! Lại có anh đã giúp cho 50 cây bút và 22 cuốn truyện lấy chữ mẹ đẻ làm đối tượng tìm hiểu để góp phần quà cho các cháu.

Tôi cũng xin cảm ơn tạp chí Thế Giới Mới đã gợi lên một ý đẹp từ cuộc thi *Viết chữ đẹp* để tôi và bè bạn cố gắng nhân vẻ đẹp này lên.

(**Thái Thị Thanh**, 360/13 Dương Bá Trạc, Q.8, TP. Hồ Chí Minh)

Phổ biến nhiều hơn những lối sống đẹp

Bài "Bức tranh là mơ ước cuộc đời" của tác giả Nguyễn Toàn đăng trên trang *Thế giới trẻ* (TGM 418) khiến cho chúng tôi thật sự xúc động; xúc động trước tấm lòng cao cả của thầy Vĩnh Khuê, cô Ngọc Sương - những người hết lòng tận tụy với nghề giáo, với học sinh thân yêu. Thầy cô không chỉ là người dạy chữ, dạy nghề, mà còn là người ươm mầm cho những mảnh đời học sinh bất hạnh được sống có ý nghĩa, có ích.

Có thể nói, bài viết của tác giả Nguyễn Toàn là sự chất lọc, nâng niu và quảng bá cho cái đẹp, cái thiện, vốn vẫn luôn tồn tại lặng thầm giữa cuộc sống muôn hình vạn trạng. Nhân đây, chúng tôi muốn bày tỏ chút nguyện vọng của mình cùng Ban biên tập tạp chí Thế Giới Mới. Mong rằng trang *Thế giới trẻ* của quý tạp chí sẽ góp phần tìm kiếm, phổ biến nhiều hơn về những lối sống đẹp, để bạn đọc xa gần có dịp đồng cảm, sẻ chia và học tập. (**Lại Thế Luyện**, 33C1-KP1, P. Tân Thới Hiệp, Q.12, TP. Hồ Chí Minh)

ĐẠI HỌC CÔNG NGHỆ NANYANG

NANYANG TECHNOLOGICAL UNIVERSITY - SINGAPORE

- * Viện đại học xuất sắc về công nghệ ở Châu Á – Thái Bình Dương
- * Nguồn lực và phương tiện giảng dạy hiện đại, tiêu chuẩn quốc tế
- * Đào tạo các ngành quản trị kinh doanh, kế toán, công nghệ vật liệu, cơ khí, điện tử, điện lực, công chánh, xây dựng, truyền thông đại chúng (báo chí & quảng cáo)
- * Liên kết với nhiều cơ sở công nghiệp và đại học quốc tế
- * Cấp bằng được nhiều tổ chức quốc tế công nhận
- * Nhiều học bổng và các nguồn hỗ trợ tài chính

Muốn biết chi tiết xin mời tham dự buổi tư vấn:

HỌC BỔNG VÀ DU HỌC Ở ĐẠI HỌC CÔNG NGHỆ NANYANG - SINGAPORE (NTU)

Do Trung tâm Tư vấn đào tạo VIỆT NAM HỢP ĐIỂM tổ chức:

Hà Nội: Lúc 8h30 ngày 10/02/2001, tại khách sạn Meritus Westlake, số 1 đường Thanh Niên, Q. Ba Đình

TP.HCM: Lúc 8h30 ngày 18/02/2001, tại khách sạn Renaissance Riverside, số 8-15 Tôn Đức Thắng, Q.1

Liên hệ nhận thư mời:

Hà Nội: khách sạn Meritus Westlake, (từ 05 – 09/02/2001)

ĐT: 8238888 xin máy 5353 hoặc số 091 750004

TP.HCM: Trung tâm tư vấn Việt Nam Hợp Điểm, lầu 1, văn phòng Hội nhà báo TP.HCM, 14 Alexandre de Rhodes, Q.1 (từ 08 – 16/02/2001)

ĐT: 8239016 FAX: 8239014

Lưu ý: Các bậc phụ huynh và sinh viên, học sinh có thể mang theo học bạ, sổ điểm và các văn bằng học tập khác để được tư vấn tại chỗ.

THẾ GIỚI MỚI

422

Ba làn sóng
công nghệ cao
ở thế kỷ 21

